PĂIANJENUL ÎN RANĂ

www.cartearomaneasca.ro

Editura CARTEA ROMÂNEASCĂ
Bucureşti, Calea Victoriei nr. 115, sector 1

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

VIŞNIEC, MATEI
Teatru / Matei Vişniec. – Ed. a 2-a. – Bucureşti: Cartea Românească, 2007

2 vol.

ISBN 978-973-23-1894-2

Vol. 1: Păianjenul în rană. – ISBN 978-973-23-1895-9

821.135.1-2

Printed in ROMANIA

Matei VIȘNIEC

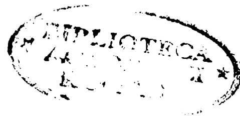
Păianjenul în rană

Teatru

ediţia a II-a

Prefaţă de Mircea Ghiţulescu

CARTEA ROMÂNEASCĂ
2007

De același autor, în limba română:

- *La noapte va ninge* (poezie), Editura Albatros, 1980
- *Orașul cu un singur locuitor* (poezie), Editura Albatros, 1982
- *Înțeleptul la ora de ceai* (poezie), Editura Cartea Românească, 1984
- *Cafeneaua Pas-parol* (roman), Editura Fundației Culturale Române, 1992
- *Țara lui Gufy* (piesă de teatru), Editura Ion Creangă, 1992
- *Aangajare de clown* (piesă de teatru), Editura Unitext, 1993
- *Văzătorule, nu fi un melc* (piesă de teatru), Editura Expansion-Armonia, 1996
- *Teatru* (două volume), Editura Cartea Românească, 1996 – prima culegere masivă din teatrul scris de autor între 1977 și 1990
- *Negustorul de timp* și *Frumoasa călătorie a urșilor panda povestită de un saxofonist care avea o iubită la Frankfurt* (piese de teatru), colecția Teatru / Biblioteca București, Editura Eminescu, Asociația Uniunii Scriitorilor, 1998
- *Teatru descompus; Despre sexul femeii – cîmp de luptă în războiul din Bosnia* (teatru), Editura Cartea Românească, 1998, reeditare în 2007
- *Poeme ulterioare*, Editura Cartea Românească, 2000
- *Istoria comunismului povestită pentru bolnavii mintal* (teatru), Editura Aula, 2001
- *Orașul cu un singur locuitor* (antologie de poezie), Editura Paralela 45, 2004
- *Mansardă la Paris cu vedere spre moarte* (teatru), Editura Paralela 45, 2005
- *Omul cu o singură aripă* (teatru), Editura Paralela 45, 2006

Marele Complot

Deși idolul lui Matei Vișniec este Samuel Beckett, căruia îi aduce un omagiu în sceneta *Ultimul Godot* (Samuel și celebrul său personaj absent se întîlnesc pentru a deplînge moartea teatrului), este pasionant să descoperi în teatrul său un filon indigen, fie și numai pentru deliciile comparatiste, dacă nu pentru preciziunea filiațiilor. Oricum, berăria și pofta de trăncăneală din *Sufleorul fricii* te duce cu gîndul la Caragiale. Bruno al lui Vișniec este un nou *Mitică* euforic și locvace, creator de scenarii izvorîte din perfidia universală. Strămoșul comun este Nae Gâscănescu din monologul *Gură Cască, om politic* de Vasile Alecsandri, personaj ce ar merita mai multă celebritate fiind primul „analist politic" român, care a rostit fraza de antologie „timpurile sînt grele, politica Europei, așa și-așa". Este mare amator de premoniții și face conexiuni colosale între „retragerea francezilor din Mexic" și „concedierea lui nenea Scarlat" Bruno este și el un aprehensiv ce contestă vehement aparențele lumii reale, descoperind în cea mai inocentă împrejurare un nou motiv de panică : „Dar de chelner ce părere aveți ? Credeți că pentru noi stă el acolo îmbrăcat la patru ace, gata să vină la orice semn ? Eroare. Gravă eroare. Fatală eroare." *Fatalitate* ! – vorba lui Caragiale. Doar că limbuția lui Bruno descrie o psihoză cu deschideri filozofice. Nimic nu este ce pare a fi pentru că un complot universal, îndreptat împotriva cui, nu se știe încă, îl obsedează pe Bruno. Traseul de la Nae Gâscănescu la Bruno trecînd prin clienții berăriilor lui Caragiale este unul

nevrotic. Obsesia complotului din *Iașii în carnaval* de Alecsandri, sublimată de Caragiale în *Conul Leonida față cu reacțiunea* face și la Vișniec ravagii psihice. „Fandacsia e gata și nimica mișcă", cum ar spune Leonida. *Sufleorul fricii* este unul dintre cele mai explicite texte teoretice ale lui Matei Vișniec. „Marele complot" despre care halucinează Bruno este însuși teatrul lui Vișniec care „nu servește nimănui" pentru că „este artă pură", „este artă pentru artă", „este dragoste pentru hilar și morbid", „pentru că nu este decît emoția pură în fața macabrului, este aplecarea spiritului spre grotesc, este cultivarea plăcerii în fața grotescului și trăirea integrală a fricii". Ca și primele texte ale lui Ionesco, piesele lui Matei Vișniec au duplicitatea de a te prinde în capcana lipsei de sens, căutînd cu stîngăcie înțelesuri *acolo unde nu e nimic de înțeles,* amuzîndu-se, poate, pe seama cititorului, cu atît mai copios cu cît lipsa de sens este regula jocului. Să luăm „trăirea integrală a fricii" în sens confesiv ar fi o eroare, dacă nu e vorba, cumva, de teroarea totalitarismului resimțită acut de autor la vremea respectivă. Oricum, textul rămîne o mărturisire de conștiință. În Marele Complot pe care l-a pus la cale cu opera sa dramatică, Matei Vișniec este deopotrivă *sufleorul fricii* și *înfricoșatul.* Fiind nu atît *piese de teatru,* cît *viziuni,* textele sale pot fi construcții ale fricii, dar este frica spiritului chinuit de secretele infinite ale unui scenariu ontologic indescifrabil pe care existențialiștii francezi o numeau *angoasă.* Lipsit de protecția divinității care să gireze o teorie despre începutul și sfîrșitul lumii, individul se zbate în *angoas*a propriei mărginiri. Puterea divină nu este doar placidă și afazică ci, pur și simplu, imaginară. Dacă Dumnezeu nu a murit el este cel mult o păpușă gonflabilă asemenea interlocutorului mut al lui Bruno. Shakespeariana *lume ca teatru* (*theatrum mundi,* nu ?) , trecînd prin Beckett și Fellini, devine la Vișniec *lumea ca circ. Histrionul* din deviza de la Teatrul Globe devine *clovn.* Bătrînii clovni din *Angajare de clovn,* una dintre cele mai puternice tragedii ale comediei umane scrise de Vișniec, sînt reprezentări sordide ale umanului, epave (pitorești pînă la un punct), „oameni

fără calități" surprinși în ce are vîrsta mai respingător. Autorul nu face economie de mijloace: eșecul bătrînilor Niccolo, Filippo și Peppino este marcat prin dejecții glandulare (lacrimi, salivă, mucozități) cu efecte fiziologice grotești, prin efuziuni de un sentimentalism dezgustător ce ascund o rivalitate atroce. Bucuria revederii explodează în exclamații neputincioase și complimentele trec ușor în insulte prin suprasolicitarea emoției: „Hai, vorbește nenorocitule, spune ce mai faci, chiar nu simți că înnebunești? Eu simt că înnebunesc. Nici nu credeam că te mai văd vreodată!" Prezenți la un concurs funest pentru un post de *clovn bătrîn*, ei se consumă într-o competiție ce capătă o amploare bufonă. Epuizînd etalarea meritelor, clovnii își exhibă defectele, infirmitățile și bolile într-un dialog nu doar savuros dar și tragic. Condamnat la eșec pe toate planurile (curios, lipsește dimensiunea erotică), omul clovn maimuțărește o glorie de care nu a avut parte, rătăcind după un sens indescifrabil al vieții. Concursul pentru un post de clovn nu este unul real, ci transcendental, pentru că învingătorul va fi cel ales de moarte. Demonstrînd celorlalți care este „adevărata artă", Peppino face pe mortul cu atîta talent încît Nicollo și Filippo îl cred mort de-a binelea. Realitatea ia locul iluziei, convenția se *real*-izează. Dar înșelătoria, fie și artistică, este insuportabilă; spectatorii nu se lasă păcăliți cu una cu două aidoma ca în *Moartea înghițitorului de săbii*, uitata povestire a lui Alexandru Sahia. Unui artist atît de bun, care și-a înălțat profesia pe culmile perfecțiunii, încît atunci cînd face pe mortul pare mort cu adevărat, i se cuvine chiar moartea. O moarte bufonă pe care victima însăși o evocase cu puțin înainte într-o iresponsabilă parodie: „Eu sînt acela, loviți în mine, sfîrtecați-mă. Călcați-mă în picioare... Nu voi striga, nu voi horcăi, nu voi scoate un singur cuvînt!" Clovnii lui Vișniec se află pe malurile Styxului, iar cel ce va trece dincolo va fi cel ales. Dialogul lor din *sala de așteptare* dinaintea concursului este așadar o veselă agonie, iar oamenii-clovni nu au altă semnificație decît ca versiuni ale morții. Tot versiuni ale morții sînt și cele trei tablouri din *Caii la fereastră*, unde

autorul se apropie de Brecht, fără a se îndepărta prea tare de Beckett. Piesa începe ca un *Mutter Courage* în miniatură și rămîne pînă la capăt o viziune în triptic asupra stării de beligeranță și a stupidității militariste. Fiul, Tatăl și Soțul, chemați la arme de-a lungul timpului sub diferite pretexte, vor avea parte de o moarte lipsită de glorie. Aceeași moarte bufonă ce încheie destinul grotesc al omului-clovn. Fiul va fi lovit cu copita de un cal care îl obsedează încă de la recrutare (un frumos simbol al morții ce va reveni în *Omul cu calul* din *Teatru descompus*), Tatăl care trăiește din amintiri eroice sfîrșește în scaunul său de infirm strivit de un buldozer, iar Soțul va încheia belicoasele sale campanii de cameră într-un război real, călcat în picioare de tovarășii de luptă. Simțind enorm și văzînd monstruos", asemenea predecesorului său Caragiale, Vișniec comentează cu cinismul său vesel că tot ce a mai rămas din Soțul belicos se află pe tălpile bocancilor camarazilor săi, motiv pentru care văduva primește un vraf de încălțăminte în loc de cadavru. Moartea nu poate fi în niciun caz eroică, ci doar grotescă și insultătoare. Viața, antecameră a morții sau *sală de așteptare*, este acum tema preferată de meditație pentru Matei Vișniec. „Oriunde am pleca nu sînt decît săli de așteptare /.../ chiar și dincolo de ușă nu-i decît o sală de așteptare. Unde vrei să plecăm ?" – întreabă un personaj din *Ușa*. „Piesă într-un act" compusă din trei tablouri foarte intense care îi dau o anume amplitudine interioară, *Ușa* este expresia restrînsă a acestui motiv care apare și în *Trei nopți cu Madox* sau *Cu violoncelul ce facem*, fiind caracteristică pentru „etapa românească" a dramaturgiei lui Matei Vișniec. Diferența față de orice alte analogii posibile este că *ușa* lui Vișniec ne desparte de un *dincolo* metafizic cu posibilități mai mari decît moartea sau divinitatea sau cel puțin cu promisiunea că este vorba de moarte dar și de ceva în plus. Fiecare așteaptă la rînd să treacă dincolo de *ușă* pentru că acolo se află misterul. Sunete, cînd asurzitoare, cînd perverse, răzbat dindărătul ușii de fiecare dată cînd un alt pacient este înghițit. Este ascunsă în cele douăzeci de pagini ale piesei o complicată partitură sonoră, pentru

că sunetele ce răzbat de dincolo de ușă sînt, rînd pe rînd „pocnituri, scrîșnete, fîsîituri, urlete și hohote" Alteori, „ușoare plesnituri și hohotele unui om căruia îi sînt gîdilate picioarele „. Probabil chițăituri și sughițuri. Gama acustică pe care lucrează Vișniec este nu doar complexă, ci și ascendentă de la șoapte la țipete. Spațiul de dincolo de ușă, departe de a fi inactiv, este populat cu activități infernale a căror natură nu poate fi decît presupusă. Spectacolul sonor din dosul ușii este mult mai important și mai semnificativ decît chiar textul rostit dincoace de ușă. Este, acolo, un spațiu al teroarei pe care *cei ce așteaptă la rînd* sînt obligați să și-l asume dar și un spațiu acvatic asemănător cu cel din *Scaunele* lui Ionesco. Iar în final, o invazie acvatică încheiată cu un urlet ce se sublimează sub forma unui dop ce sare cu un pocnet. Apoi, lovitură de teatru : scena se rotește și *dincolo* devine *dincoace*. Ușa din fundal devine ușa de la rampă. Lumea de aici și lumea de dincolo – nici o enigmă nu le mai desparte. De adăugat că nu moartea umanului este cheia viziunii lui Matei Vișniec, ci integrarea acestuia într-un circuit al materiei, grotesc prin lăcomia absorbției, a înghițirii, și divinitate. Nu avem decît de regretat universul sonor pe care se bazează acest text mai puțin frecventat de oamenii de teatru fiind mult mai dificil de transpus în imagini scenice. Matei Vișniec scrie scurt, nu totdeauna concis. Mai scurt chiar decît Teodor Mazilu, maestru al genului scurt. cu care se înrudește uneori, fie prin parodia „sublimului în caz de forță majoră" din *Acești nebuni fățarnici* („Ce aer ! Ce aer ! Ah, aerul...", exclamă un personaj din *Ușa*), fie prin exaltarea bufonă a absolutului negativ: „Nu-mi luați ultima speranță. Eu sper, vreau, cred că pot să cobor cît mai repede posibil. Pentru că odată aflat la limita cea mai de jos a lașității și rușinii, nu-mi mai rămîne decît să mă înalț" – spune Acuzatorul în *Spectatorul condamnat la moarte*. Faptul că scrie scurt, dar nu concis, nu înseamnă că preferă stilul aforistic. Îi displac formulările aforistice chiar sub forma acelor precipitate de înțelepciune pe care le numim *aforisme*, după cum detestă orice formă de patetism verbal. Cu toate acestea, situațiile dramatice

sînt, adesea, patetice, iar mesajele au totdeauna reverberații filozofice chiar dacă autorul refuză să filozofeze. Mai rar o scriere atît de patetică în fervoarea sa religioasă ca *Păianjenul în rană.*

Un alt Ionesco

Matei Vișniec este astăzi una dintre vocile literare cele mai subtile pe care le auzi în Europa. Poet important, chiar lider al generației '80, Matei Vișniec a virat spre teatru, imediat ce a înțeles că poezia este o artă mult prea discretă și confidențială, fiind astăzi unul dintre cei mai importanți autori dramatici contemporani, scriind cu egală abilitate în franceză și română. Noul nostru Eugène Ionesco a schimbat genul literar dar nu a schimbat metoda: dacă poezia sa era foarte teatrală, teatrul va fi, prin consecință, plin de poezie. Nu este vorba de *poezie* în sensul calofil al termenului, ci de o metafizică a textului care îl face inimitabil. Din acest motiv, dramele lui Matei Vișniec sînt atît de enigmatice, încît te obligă să le explici. Criticul este în acest caz acel individ prezumțios care crede că totul poate fi explicat. „Uneori e preferabil să lași lucrurile neexplicate decît să le explici prost" ne avertizează Matei Vișniec în *Negustorul de timp* dar bucuria de a căuta adevărul ascuns în textele sale este imensă. Refuză să numească lucrurile pentru că îndată ce capătă un nume devin vizibile, previzibile, își pierd interesul și, de altfel, nu crede că realitatea vizibilă oferă un material adecvat pentru literatură, nici chiar atunci cînd își propune să fie realistă. Cred că cele mai bune piese de teatru ale lui Caragiale sînt acele *momente și schițe* în proză, viziuni abia supuse convențiilor realului. *Momentele* lui Vișniec sînt acele monologuri care alcătuiesc ciclul *Teatru descompus*, o suită de texte narative excepționale, situate între

proză și poezie. Sînt parabole, se înțelege dar cu mesajul bine camuflat. Sînt ipoteze existențiale, fantaste, incredibile, hilare prin modul de a relata monstruozități cu cea mai mare seninătate. Matei Vișniec are două performanțe minimaliste: *Păianjenul în rană* și *Frumoasa călătorie a urșilor Panda povestită de un saxofonist care avea o iubită la Frankfurt*. Primul este cel mai scurt și mai tulburător text despre fervoarea religioasă pe care l-am citit vreodată. Prelucrează aici mitul biblic al lui Isus crucificat între doi tîlhari. Pe lemnul crucii din mijloc urcă o insectă ce amenință să pătrundă în carnea Celui rănit sub coastă. Cei doi tîlhari se străduiesc să oprească insecta scuipînd din răsputeri asupra Mîntuitorului. Piesa este un veritabil psalm în care nevoia de credință naște credința. *Frumoasa călătorie a urșilor Panda* este poate cea mai frumoasă piesă despre dragoste și moarte care s-a scris vreodată, impresionantă tocmai prin economia de mijloace. El și Ea se trezesc într-o dimineață în același pat după o noapte în care el o vrăjise cu saxofonul și cu versuri de Bacovia. Dorința lor de a se contopi și a dispărea în iubire ia proporțiile absolute ale dizolvării în neant.

Mircea Ghițulescu

PĂIANJENUL ÎN RANĂ

Schiță dramatică

Personaje :

BEGAR

HUMIL

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Pe culmea unei coline – trei crucificați. Cu jumătate de oră înainte de apusul soarelui. Cele trei cruci sînt așezate în formă de U, cu deschiderea spre public. În mijloc zace țintuit CEL RĂNIT SUB COASTĂ. *În stînga –* BEGAR. *În dreapta –* HUMIL. *Crucificații nu mai au mult de trăit. CEL RĂNIT SUB COASTĂ pare a fi în starea cea mai jalnică. Cele trei trupuri aproape dezbrăcate sînt pline de sînge, de noroi, de sudoare.*

Personajele vor vorbi cu greutate, cu gurile mereu avide de aer, gîfîind și plătind cu sudoare și sînge fiecare vorbă.

Undeva, într-un șanț aflat în primul plan, doi soldați (din care nu se văd decît coifurile) joacă zaruri. Două lănci cu însemnele romane, sprijinite de buza șanțului.

HUMIL

(Cu mari eforturi, aproape asfixiindu-se). Begar... *(Mai mult un muget.)* Begar...

BEGAR

(Își ridică pleoapele cu mare greutate. Privirea rătăcește mult pînă să-l descopere pe cel care a vorbit.) 'ei ?...

HUMIL

'ăd 'eva...

BEGAR

(Respiră sacadat, avid de aer.) 'ha...

HUMIL

(Indică printr-o aplecare a frunții.) 'ăd o... ăd a'olo...

BEGAR

(Fără a putea fixa punctul indicat.) U'de ?...

HUMIL

A'olo...

BEGAR

'e ?...

HUMIL

E... e... Ceva... Ceva ne'ru...

BEGAR

(Neputincios și plictisit.) Ei, draci !

HUMIL

Nu, nu... E... e o coro'ișniță !

BEGAR

(Încearcă să-și concentreze toată puterea în priviri.) U'de ?

HUMIL

Sau... u' păia'jen... E... e u' păia'jen... 'au o coro'ișniță...

BEGAR

(Pufnind dezamăgit.) E' ș' ?

HUMIL

(Își rotește capul ca într-un coșmar.) Mi-e silă... Mi-e silă, m-auzi ?... Mi-e silă ! *(Aproape plîngînd.)* Scîrbele astea...

BEGAR

Las'... Nu 'ai e mult....

HUMIL

(*Agitat.*) 'a mai e...

BEGAR

Nu 'ai e...

HUMIL

(Pauză. Apoi, disperat.) Be'ar !... Be'ar !

BEGAR

(Șoptit.) Taci !... Taci !...

HUMIL

Ci'e... Ci'e are cruce 'e... 'e spate ?

BEGAR

(*Încercînd să-l calmeze pe* HUMIL.) Taci... Ne-aud ăștia...

HUMIL

Păia'jenu' ? 'au coro'ișnița ?... Ci'e are cruce 'e spate ?

BEGAR

(Amețit de întrebare.) Cuum ?

HUMIL

(*Către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) A'zi... tu... tu, mortule... Tu 'are le știi... Tu 'are le zici... Zi, mă, cine are cruce pe spate ?

BEGAR

(Icnind după fiecare cuvînt.) Lasă-l... Lasă-l...

HUMIL

De ce?... El... el 'are se dă-mpărat...

BEGAR

Lasă-l că-i mort.

HUMIL

(*Către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) Mă... Tu 'are eşti mort... Eşti mort?... Prefăc't'le... Tu... (*Către* BEGAR.) Ai văz't? *(Pierdut, mai mult pentru sine.)* A a'ut noroc... A mierlit-o primu'...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

(Fără să deschidă ochii.) Nu-s mort.

HUMIL

'uum?... Ai zis ceva? (*Către* BEGAR.) A zis ceva? Ce-a zis?

BEGAR

N-a zis nimic.

HUMIL

Asta-i nimic?... Asta nu-i... nimic... (*Către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) Ce-ai zis? Zi ce-ai zis dac-ai zis...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Nu sînt... *(Se îneacă şi pare că-şi varsă sufletul.)* Sînt viu...

HUMIL

(Răcnind.) Auzi, Be'ar?

BEGAR

(*Indiferent.*) Da.

HUMIL

E viu.

BEGAR

'a...

HUMIL

(*Către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) De ce... de ce nu mori? Dac-ai har... Dac' ești hristos... De ce nu mori oda'ă dac-ești hristos și-mpărat? De ce nu mori oda'ă... ca s' scapi?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Nu pot să scap...

BEGAR

(Rîde cu mare greutate. Fiecare hohot de rîs îl resimte ca pe o durere în adîncul cărnii.) He... He-he...

HUMIL

(Rîde și el, crud.) He-he... Mincinos'le... Panglicar'le... Cutră...

BEGAR

(Molfăindu-și saliva, cu dispreț.) 'n flecar... Zic'tor de vorbe...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

(Își deschide ochii limpezi.) Nu... nu... nu sînt vorbe...

BEGAR

(Mai mult pentru sine.) Nu-s vorbe ?... Sperjur'le... Sfîrîit'le... Făc'tor şi-ngînat cu noaptea c-eşti... *(Cu răutate crescîndă.)* Puţi, nenor'cit şi ticălos c-eşti... Îţi pute coasta... Ai ticăloşit aeru' şi d-aia... *(Se îneacă şi tuşeşte sălbatic.)*

(Pauză. Unul din soldaţi scoate un strigăt de bucurie şi începe să rîdă cumplit.)

HUMIL

(Îşi înalţă gîtul cît poate.) 'uum ?... Cît ?... Cît a dat ? Be'ar, uită-te...

BEGAR

'u văd... 'u văd nimic... Cred că 'u mai văd...

HUMIL

Uită-te cît a dat !... A'e şase ? *(Face eforturi să zărească ce se petrece în şanţ.)* Cîţi de şase ?

BEGAR

'u mai văd... *(Icneşte. Mugeşte mai mult, răpus de o durere sufletească.)* 'uu mai văăd... 'umil !... Mi s-a scurs ochiu' !

HUMIL

(Înnebunit de curiozitate.) 'um ?... Cît ?... A dat şase ? A dat sau n-a dat ?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

A dat.

HUMIL

Cîți ?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Cinci...

HUMIL

'inci ?... 'amăăă !... 'inci de șase... 'seamnă c-o s-umfle grăsanu' toat' lovel'le... Știi... *(Obosit, epuizat.)* Nu vreau să cîștige grăsanu'... *(Rămîne un timp cu capul atîrnat peste piept. Apoi, ca dintr-un vis.)* 'reau să cîștige slăbănogu'... *(Pauză lungă. Cei trei par a fi amuțit definitiv. Apoi, foarte stins.)* Slăb'nogu'... 'reau să...

BEGAR

(Brusc începe să geamă și apoi să urle de durere.) Ah... Ah !

HUMIL

(Ca din vis.) 'e-i ?... Ce vrei tu... ucigaș... ucigaș... de... de... tată...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

(La fel, în transă.) Ucigaș ?... Ucigaș de tată ?

BEGAR

'u mai simt... 'u mai simt picioru'... *(Scîncește ca un copil.)* 'u mai simt nimic...

HUMIL

(*Către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) Ucigaș, 'a... *(Înviorat de un gînd.)* A'zi... E rău ?... E rău, nu ?... E păc't mare, nu ? *(Șoptit.)* Auzi, hristos'le...

Eu… Eu vreau să cred ! 'țelegi ? Vreau ! Jur ! Jur că vreau să cred… Hristos'le, m-auzi ?... Dintotd'auna mi-am dorit să cred… Fă-mă să cred, Hristos'le… Fă-mă să cred, mă faci ? Mă auzi ? *(Urlînd.)* Mă auzi ?... *(Mai încet, conspirativ.)* M-auzi ? Om'le, m-auzi ?

CEL RĂNT SUB COASTĂ

Te aud.

HUMIL

Fă-mă să cred ș-am să cred… Am să-ți fiu slugă, am să-ți fiu d'apostol… Am să-ți spăl picioarele, am să… Vreau să cred, vreau… Dă-mi un semn ș-am să cred, dă-mi… Scoat'-ne din cuie ș-am să cred ! Dac-ai har și dacă… Dac' ești fiu de dumnezeu… precum ai zis… Scoat'-ne ! Să plecăm odată… Dă-ne jos d-aici ș-o să-mpînzim pămîntu' cu credința pentru tine… 'ai să plecăm d-aici… Dă-ne semnu', poți ? Hristos'le, poți ? Să plecăm cu semnu', poți ? Poți, om'le, poți ?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Nu pot.

BEGAR

(Hohotind, la început stăpînit, apoi cu răutate.) 'umil, 'umil… Hoț'le !

HUMIL

(Scărpinîndu-se în piept cu bărbia.) Ce 'rei ? Ce ?

BEGAR

'umil, 'umil… Șarlatan'le !

HUMIL

(*Către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) Nu poți? D' ce nu poți? Dac-ești-mpărat și hristos, d' ce nu poți? Cum se poate să nu poți?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Nu pot.

BEGAR

'umil, 'umil... Pungaș'le... Nu te mai saturi, ai? Tot timpul vrei să duci de nas pe cineva... He-he...

HUMIL

(Scîrbit.) N-am 'is nim'c rău... Am 'is că vreau să cred, ast-am 'is...

BEGAR

'umil, 'umil... Păcătos'le... Cum s-ajung-apostol... un păc'tos ca tine?

HUMIL

(Se pierde într-un coșmar.) N-am 'is nim'c rău... Am 'is ce-am 'is... Și ce? Am 'is... să ne dea semnu'... Dac' semnu' e la el... Dac' semnu' nostru-i la el...

BEGAR

(*Către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) Nu t-uita la Humil... Pîn' și-n clipa morții... tot ca un borfaș... tot ca un borfaș se poartă... Cu hristosu'... nu trebuie... nu trebuie să fii borfaș... *(Își înghite mereu saliva ca să poară vorbi.)* Om'le... Dac-ești hristos... Dacă... știi... pleacă măcar

tu... ş-o să credem în tine... O să murim cu semnu' ăsta... ca nişte... ca nişte credincioşi... A'zi, om'le... Împărat'le! Pleacă tu... Smulge-te! Calcă peste grăsanu' şi peste slăbănogu' şi du-te... Ş-o să credem... O să credem... Şi nici n-o să mai fie moarte... Dacă tu... dacă tu faci asta pentru noi... moartea... nu mai e!... Poţi? Om'le, poţi?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Nu pot.

BEGAR

(Disperat.) Nu poţi?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Nu pot.

HUMIL

(Disperat la rîndul lui.) Be'ar!... Be'ar!

BEGAR

(*Către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) De ce nu poţi?... De ce?

HUMIL

(Jalnic.) Be'ar!... Păia'jenu'... Co'opişniţa...

BEGAR

(*Printre dinţi, către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) De ce nu poţi, secătură, d' ce?

HUMIL

(Se zbate disperat pe cruce.) 'u vreau! 'u!

BEGAR

'umil, pros'le, stai ca lumea...

HUMIL

’u ’reau… O s-urce pe mine… O s-urce…

BEGAR

’ți cade carnea, ’umil… Nu t’ mai zbate…

HUMIL

E jos!

BEGAR

’ine?

HUMIL

Co’opișnița…

BEGAR

Un’e?

HUMIL

(Întinde gîtul, arătînd.) A’olo… Vine drept la mi’e… O să mi se urce pe gît…

BEGAR

Nu e… Nu e nimic, ’umil… Ți se pare…

HUMIL

A-ncep’t s-urce pe lemn… Simt cum a-ncep’t să mi s-urce pe lemn…

BEGAR

Nu mai urcă… S-a oprit…

HUMIL

Nu cred că s-a oprit. Nu cred!… Nu cred că s-a oprit! *(Înnebunit de gînd.)* Nu cred niciodată… că s-a oprit…

BEGAR

S-a oprit. Jur că s-a oprit.

HUMIL

(Se zbate dureros.) Nu s-a oprit... Nu cred că s-a oprit... O să mi se urce pe burtă... şi pe gît... Nu cred...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

S-a oprit.

HUMIL

(Se linişteşte dintr-odată.) S-a oprit?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

S-a oprit.

HUMIL

Ma'ă... Ma'ă... 'ţi mulţumesc, ma'ă... *(Gîfîie, sudoarea i se scurge pe gît. Scărpinîndu-se tot mai des cu bărbia.)* Doa'ne, 'ţi mulţumesc, doa'ne... Doa'ne, hristos'le, ce bine-ar fi dac-ai fi...

BEGAR

Taci, 'umil... Odihneşte-te mai bine... Odihneşte-te ca să mori odihnit...

HUMIL

N' 'reau să mor odi'nit... (*Către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) N' 'reau să mor odi'nit... M-auzi? Deschide ochii dac' m-auzi... De ce 'u răspunzi? Om'le...

BEGAR

Lasă-l în pace... 'u vezi că 'u mai are sînge?

HUMIL

Mai are… i se scurge o sorbit'ră din coastă… Îi trem'ră pielea su' coastă… Dac' îi trem'ră pielea 'nseamnă că-i viu… (*Către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) Hristos'le… Fă ceva ca să știu… ca să știu că m-auzi… Deschide-ți ochiu' măcar o dată… O dat' și gata… M-auzi sau nu m-auzi ?

BEGAR

Zi-i să scuipe. Dacă-i viu să scuipe-afar'.

HUMIL

(Oarecum persuasiv, lingușitor.) Hristos'le… Știi ce m-am gîndit ?... Dac' zici… dac' vrei… Ce-ar fi să dai o ploaie ?... Hm ?... Fă să plouă, poți ? Fă să plouă ș-atunci, atunci… am să cred… și… Atît, fă să plouă ! O ploaie scurtă, pîn' ce nu se-ntunecă… O să ne răcorim toți trei și… gîndacu', da… co'opișnița, da… păia'jenu' o să se-nece !... Fă să plouă ș-o să cred în tine, fă să plouă, poți ? O să credem amîndoi în tine… Be'ar, zi-i să facă…

BEGAR

(Hipnotizat de gîndul ploii.) Hai, om'le ! Hai, hristos'le ! O ploaie scurtă și… ai să ne umpli… o să fim cu sufletu' și… Hai... o ploaie pe față…

HUMIL

Poți ? Spune, poți ?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

(Își deschide pleoapele cu mare greutate, îi privește pe rînd cu o neputință dureroasă și apoi, cu geamătul

unui copil bătut, lăsîndu-şi capul în piept.) Nu pot.

HUMIL

Mă'ar... mă'ar fă să ias-un nour... Atît, un nour pe cer...

BEGAR

Sau, poate... poate ţi-e mai uşor să faci... să faci s-adie puţin... s-adie-o pală de vînt... Dac'... dac' cel puţin vîntu'...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

(Disperat.) Nu pot! Nu pot! Nu pot!

BEGAR

Nici mă'ar o adiere? Da' ce poţi?

HUMIL

Fă să piardă grăsanu'! Să piardă grăsanu' la zaruri... Dă-i slăbănog'lui cinci de şase! Îi dai?... Dă-i slăbănog'lui cinci de şase ş-o să credem ş-o să murim mîntuiţi, ş-o să murim mîntuiţi ş-o să fie aşa cum ai spus...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

(Înnebunit.) Nu pot! Nu pot! Nu pot!

HUMIL

Nefericit'le... Adem'nitor d-oameni... Mă'ar îndepărtează păia'jenu'... Co'opişniţa... Fă-o să plece...

BEGAR

Chiar... aşa... aşa... asta poat' că poţi... poat' că poţi s-o faci... N-o să-ţi fie greu... nu-i cine

știe ce... Să plece scîrba d-aici... să s' ducă, să s-amestece cu țărîna, poți?

HUMIL

(Disperat.) Nu poate! Nu poate! Nu poate să fac' nimic... 'mnezeule, de ce nu ești? *(Se frămîntă și începe din nou să se zbată pe cruce.)* De ce nu ești? Unde ești? De ce, de ce... (*Către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) Spune, ești sau nu ești? Ești fiu' lui sau nu ești fiu' lui?... Ești 'mpărat și 'ristos sau nu ești? Spune-ne că ești ș-o să credem în tine... Auzi? Spune numa' că ești ș-o să fim cu tine... o să credem în tine... o să fim ș-o să credem... Spune DA...

BEGAR

(Ca din vis.) Spune DA... spune DA...

HUMIL

Om'le, ești mort?

BEGAR

Spune DA... 'ai, spune DA...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Nu sînt mort...

HUMIL

Nu ești mort?... Atunci spune DA...

BEGAR

Spune de tine... Mă'ar tu... crezi?

HUMIL

Spune DA... Spune odat' DA...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Nu sînt mort... Nu sînt mort...

BEGAR

Cum poţi să crezi făr' semne? De ce crezi făr' semne?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Nu sînt mort...

HUMIL

Spune DA, auzi?... Spune DA... Chiar dac' nu eşti din osu' lui... Spune-atît... DA...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Nu sînt mort... Nu sînt... Nu sînt...

HUMIL

Spune DA... Spune DA chiar dacă-i minciună... Om'le, o s-apună soar'le ş-o să rămînem aşa... Spune DA!

(Pauză. Soldatul cel gras izbucneşte din nou în hohote cumplite de rîs. Soarele e pe punctul de a coborî dincolo de linia orizontului. Insecta urîtă şi grasă şi neagră începe să urce pe crucea CELUI RĂNIT SUB COASTĂ.)

BEGAR

(Limpede, slab, terminat.) Iar a cîştigat grăsanu'... O, sîntem pierduţi... 'umil, sîntem pierduţi... 'umil, ni'ic nu e nicăieri, 'umil... Ni'ic, 'umil, 'umil, ni'ic... nicăieri... Sîntem pierduţi degeaba,

'umil... *(Își clatină capul în dreapta și în stînga, izbindu-l de umeri și de lemnul crucii.)* Nu e ni'ic nicăieri și grăsanu' o să cîștige mereu, o să cîștige ș-o să cîștige ș-o să tot cîștige...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Nu... Nu... Nu, Doamne, nu sînt mort...

HUMIL

(Cu răutate disperată.) Ești mort, nenorocit'le... Ai crezut degeaba, nenorocit'le...

BEGAR

Și grăsanu' o să cîștige mereu... Întotd'una o să cîștige, pîn' la capăt o să cîștige...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

(Șoptit.) Doamne, de ce m-ai părăsit?

BEGAR

(Rîde, înecîndu-se și grohăind.) He-he... Se-ntunecă... Nu-i așa? Se-ntunecă... Ți-e frică, hristos'le, nu-i așa?... Ți se răcește carnea, este?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

(Zbătîndu-se ușor, dar rostind mai tare.) Doamne, de ce m-ai părăsit?

HUMIL

Măcar taci... Mușcă-ți limba și taci... Pedepsește-te pentru vorbăraia... *(Dintr-odată furibund.)* Nu mai vreau să te-aud!... Nu!... Nu mai vreau să te văd...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

(Urlînd, cu ultimele forțe.) Doamne, smulge-l de pe mine, Doamne!

BEGAR

(*Uluit de acest strigăt, gîfîind, cu ultimele puteri, către* HUMIL.) Ce zice?

HUMIL

I s-a urcat păia'jenu'... I s-a urcat pe coastă...

BEGAR

Unde?... Nu mai văd... Unde?

HUMIL

Pe coastă... O să-i intre păia'jenu'-n rană...

BEGAR

(*Către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) Om'le, n-ai noroc... Om'le... N-ai nici un fel de noroc...

HUMIL

(*Către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) Fă-așa... *(Își scutură pîntecele.)* Dă-l jos... O să-ți intre-n rană...

BEGAR

(Scuipă de silă.) Bestia de păia'jen... Scîrba... (*Către* CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) Hristos'le... Nu te lăsa... Strînge-ți burta și pocnește-l dinăuntru...

HUMIL

(Îngrozit, privind spre insectă.) Ce dracu' să-i facem? Nu-l putem lăsa așa...

BEGAR

(Se apleacă, aproape smulgîndu-se de pe cruce, și scuipă spre păianjen, încercînd să țintească insecta cu stropii de salivă roșiatică.) Gîngania… *(Scuipă.)* Jos ! *(Scuipă.)* Afar' ! *(Scuipă.)*

HUMIL

Ce faci ?

BEGAR

(Scuipă.) Scuipă și tu… *(Scuipă.)* Poate-o nimerim… *(Scuipă.)* Poate-o oprim… *(Scuipă.)* Trebuie s-o nimerim… *(Scuipă.)*

HUMIL

(Scuipă.)

BEGAR

(Scuipă.) S-a oprit ? *(Scuipă.)* Parcă s-a oprit…

HUMIL

(Scuipă.)

BEGAR

(Scuipă.)

HUMIL

(Scuipă.) Bestia… Scîrba scîrbelor…

BEGAR

(Scuipă.) Hai, 'umil… Scuipă, 'umil… Nu-l putem lăsa așa…

HUMIL *scuipă.*

BEGAR *scuipă.*

Soarele apune.

(Întunericul se lasă pe efortul disperat al celor doi crucificați de a alunga, așa cum se mai poate, păianjenul din rană.)

OMUL CARE VORBEȘTE SINGUR

Schiță dramatică în două secvențe

Personaje:

FEMEIA 1

FEMEIA 2

BĂRBATUL 1

BĂRBATUL 2

Secvența 1

O încăpere. Fereastră acoperită de draperii. Un scaun în fața ferestrei. Alt scaun în stînga ferestrei. FEMEIA 1, *în picioare, în fața draperiilor, privindu-și ceasul.* FEMEIA 2, *pe scaunul din stînga ferestrei, pîndind afară printr-un ochi al draperiei.*

FEMEIA 1 : Ce vezi ?

FEMEIA 2 : Nimic.

FEMEIA 1 : Mai așteaptă. *(Își urmărește cu atenție ceasul.)* Acum ! A venit ?

FEMEIA 2 : Formidabil ! A venit.

FEMEIA 1 : Ți-am spus ? Exact șase fără un minut. De zece ani vine exact la șase fără un minut.

FEMEIA 2 : E nebun !

FEMEIA 1 : Stai să vezi ! Ce face ?

FEMEIA 2 : Stă...

FEMEIA 1 : A pus un picior pe bancă ?

FEMEIA 2 : A pus.

FEMEIA 1 : Să vezi acum ! La şase fix am să trag draperiile. El o să se prefacă dintr-odată că vede ceva pe cer şi o să se aşeze pe bancă. *(Pauză.)* Acum !

(FEMEIA 1 *trage draperiile. Dincolo de fereastră se vede un arbore uriaş. Lîngă arbore este o bancă. Un bărbat stă cu un picior pe bancă.*)

FEMEIA 1 : Ei ?

FEMEIA 2 : Se uită în sus.

FEMEIA 1 : Ţi-am spus eu ? De zece ani face acelaşi gest. S-a aşezat ?

FEMEIA 2 : S-a aşezat.

FEMEIA 1 : Acum am să deschid larg fereastra. După ce deschid larg fereastra, el îşi scoate ţigările.

(FEMEIA 1 *deschide fereastra. Bărbatul de pe bancă îşi scoate ţigările.*)

FEMEIA 1 : Ai văzut ?

FEMEIA 2 : Straniu.

FEMEIA 1 : Nu ? N-ai impresia că face exact ceea ce vreau eu ? Uite, eu am să mă plimb prin faţa ferestrei. Cît mă plimb eu prin faţa ferestrei, el stă cu ţigările în mînă.

(FEMEIA 1 *se plimbă prin faţa ferestrei. Bărbatul de pe bancă stă nemişcat, cu ţigările în mînă.*)

FEMEIA 1 : Pot să-l țin așa cît vreau eu. Nu îndrăznește să-și aprindă țigările pînă cînd nu mă opresc.

FEMEIA 2 : Oprește-te, să vedem !

FEMEIA 1 : Nu. Obișnuiesc să mă plimb exact jumătate de minut. De cinci ori încolo și de cinci ori înapoi. Acum am să mă opresc.

(FEMEIA 1 *se oprește exact la mijlocul ferestrei. Bărbatul de pe bancă își aprinde țigara.*)

FEMEIA 1 : Vezi ? Cred că am ajuns să-l conduc ca pe o marionetă. Acum o să-și țină chibritul ars între degete pînă cînd ridic eu brațul sus.

FEMEIA 2 : Oare de ce vine ?

FAMEIA 1 : Nu știu. De zece ani mă tot întreb ce se întîmplă de fapt. Cred că am o putere misterioasă asupra lui.

FEMEIA 2 *(Meditativ.)* : Ai putea să-l faci să stea în cap ?

FEMEIA 1 : Nu știu. Dar cred că încetul cu încetul aș reuși. Fii atentă ! Acum am să-mi rotesc brațul din umăr. Și-a aruncat chibritul ?

FEMEIA 2 : Încă nu.

FEMEIA 1 : O să și-l arunce. Probabil că nu mi-am rotit brațul destul.

FEMEIA 2 : E înrăit, nu vrea să și-l arunce.

FEMEIA 1 : Da, aici îmi face cele mai mari necazuri... Partea asta va trebui s-o mai perfecționez.

FEMEIA 2 : Gata ! Și l-a aruncat.

FEMEIA 1 : Foarte bine.

(FEMEIA 1 *începe să-şi maseze umărul.*)

FEMEIA 2 : Te doare ?

FEMEIA 1 : Puţin.

FEMEIA 2 : Şi acum ?

FEMEIA 1 : Acum e o figură interesantă. Eu duc mîna la ochelari şi stau nemişcată o secundă.

FEMEIA 2 : Şi el ?

FEMEIA 1 : El o să se ridice de pe bancă.

FEMEIA 2 : Nu cred.

FEMEIA 1 : Stai să vezi.

(FEMEIA 1 *îşi duce mîinile la ochelari. Bărbatul de pe bancă se ridică.*)

FEMEIA 2 : S-a ridicat ! S-a ridicat !

FEMEIA 1 : Eu încep să-mi şterg ochelarii şi el se plimbă prin faţa băncii.

FEMEIA 2 : Nu se plimbă, trădătorul...

FEMEIA 1 : Stai că n-am început... Unde dracu' oi fi pus batista ?

FEMEIA 2 : Cum ? N-ai batistă ? Vrei să strici tot ?

FEMEIA 1 : Întotdeauna îmi uit batista în baie...

FEMEIA 2 : Îl pierdem ! O să se plimbe de capul lui...

FEMEIA 1 : Nu, nu se mişcă pînă nu-mi găsesc batista...

FEMEIA 2 : Poftim, ia-o pe a mea.

FEMEIA 1 : Mersi. Oh, ce broderie!

(FEMEIA 1 *începe să-și șteargă ochelarii. Bărbatul din fața băncii începe să se plimbe prin fața băncii.*)

FEMEIA 1 *(Privind pe furiș.)* : Merge?

FEMEIA 2 : Merge.

FEMEIA 1 : Să vezi că îndată își scoate și el batista și începe să se șteargă de sudoare.

FEMEIA 2 : Și-a scos-o.

FEMEIA 1 : Da? *(Își pune ochelarii pe nas.)* Acu' eu am să trag aer în piept de cîteva ori și el se va lipi de trunchi.

FEMEIA 2 : N-ai putea să-l mai ții în plimbare?

FEMEIA 1 : Ba cred că da. Dar nu vreau să-l forțez.

FEMEIA 2 : Ar fi interesant să vezi cît îl poți ține în plimbare...

FEMEIA 1 : Cred că-l mai pot ține. Cred că pot face din el tot ce vreau. Numai că mi-e frică.

FEMEIA 2 : Te temi să nu fugă?

FEMEIA 1 : Nu știu. N-aș vrea să-l fac să sufere. Totuși, m-am atașat de el. Înțelegi? De zece ani mă ascultă fără să crîcnească. N-a lipsit o singură dată. Simt că e de datoria mea să nu-l bruschez prea tare.

FEMEIA 2 : Ar fi grozav să-l faci să-și scoată singur un ochi.

FEMEIA 1 *(Trage aer în piept.)* : Nu, nu... Acu' nu... Poate mai tîrziu, peste cîțiva ani... *(Trage din nou aer în piept.)* S-a lipit?

FEMEIA 2: S-a lipit.

FEMEIA 1: Cînd mă opresc eu din respirat, el îşi aruncă ţigara. Dup-aia o stinge cu vîrful piciorului.

FEMEIA 2: Cît ai de gînd să respiri?

FEMEIA 1: Îl mai las să mai tragă cîteva fumuri.

FEMEIA 2: De ce? Fă-l s-o stingă acum.

FEMEIA 1: E păcat de ţigară. Ştiu că-i place să fumeze şi l-ar durea dacă l-aş sili să arunce ţigara prea repede.

FEMEIA 2: Cred că a ajuns la filtru.

FEMEIA 1: Da? Atunci mă opresc. *(Pauză.)* Şi-a aruncat-o?

FEMEIA 2: Da.

FEMEIA 1: Ei, asta e tot.

FEMEIA 2: Cam puţin.

FEMEIA 1: Mă gîndesc să mai inventez cîteva figuri... Cu timpul...

FEMEIA 2: Ar fi păcat să-l pierzi acum, în faza asta... Eu aş scoate tot untul din el.

FEMEIA 1: N-ai decît să-ţi găseşti şi tu pe cineva.

FEMEIA 2: Şi-a pus mîinile în buzunar.

FEMEIA 1: Da? E semn că trebuie să închid fereastra.

FEMEIA 2: Şi el?

FEMEIA 1: Pleacă după ce închid fereastra.

FEMEIA 2: Auzi, am impresia că tipul spune ceva...

FEMEIA 1: Da, şi eu am impresia asta.

FEMEIA 2: Am impresia că vorbeşte singur...

FEMEIA 1 : Da, de un timp s-a apucat să vorbească singur...

FEMEIA 2 : Poate că-ți spune cuvinte de amor. Poate că ratezi o mare dragoste.

FEMEIA 1 : Cine știe ?

(FEMEIA 1 *închide fereastra.*)

FEMEIA 1 : A plecat ?

FEMEIA 2 : A plecat.

Secvența 2

Un arbore. O bancă. La oarecare distanță, un perete și o fereastră. Fereastra este închisă și are draperiile trase. În spatele arborelui stau doi bărbați. Unul din ei ține un ceas în mînă.

BĂRBATUL 1 : Cît e ?

BĂRBATUL 2 : Șase fără două minute.

BĂRBATUL 1 : Fii atent ! La șase fără un minut am să ies de după copac. Am să pun un picior pe bancă și ea o să tragă draperiile.

BĂRBATUL 2 : Nu cred.

BĂRBATUL 1 : Ai să vezi. De zece ani o fac să tragă draperiile exact la ora șase.

BĂRBATUL 2 : E nebună.

BĂRBATUL 1 : Nu știu. Dar cred că am o putere ciudată asupra ei.

BĂRBATUL 2 : Acum !

(BĂRBATUL 1 *iese de după copac și se apropie de bancă. Celălalt bărbat rămîne ascuns.* BĂRBATUL 1

pune un picior pe bancă. Cineva, din casă, trage draperiile.)

BĂRBATUL 1 : Ai văzut ?

BĂRBATUL 2 : Poate că așa le trage ea întotdeauna…

BĂRBATUL 1 : Nu, că asta nu e tot. Acum am să mă uit în sus. Ori de cîte ori eu mă uit în sus ea deschide fereastra.

BĂRBATUL 2 : Și dacă nu te uiți în sus ?

BĂRBATUL 1 : Ce rost are să nu mă uit în sus ? Important e că ea deschide fereastra după ce eu mă uit în sus și mă așez pe bancă.

BĂRBATUL 2 : E necesar să te așezi pe bancă ?

BĂRBATUL 1 : Nu știu. Dar nu pot să risc. Oricum, e mai convingător dacă mă așez pe bancă.

(BĂRBATUL 1 *se uită în sus și se așază pe bancă. Fereastra este deschisă de o femeie.*)

BĂRBATUL 2 : A deschis-o !

BĂRBATUL 1 : Ți-am spus eu ?

BĂRBATUL 2 *(Stupefiat.)* : De necrezut !

BĂRBATUL 1 : Nu ? Partea tare vine de-abia acum. Eu îmi scot țigările și ea, ca la comandă, începe să se plimbe prin fața ferestrei.

BĂRBATUL 2 : Să văd !

BĂRBATUL 1 : Ai să vezi.

(BĂRBATUL 1 *îşi scoate pachetul de ţigări. Femeia din cameră începe să se plimbe prin faţa ferestrei.*)

BĂRBATUL 1 : O las să se plimbe exact jumătate de minut. De cinci ori de la stînga la dreapta şi de cinci ori de la dreapta la stînga. Dup-aia îmi aprind ţigara. Poţi să numeri.

BĂRBATUL 2 : Număr.

BĂRBATUL 1 : Cît mai are ?

BĂRBATUL 2 : Mai are puţin...

BĂRBATUL 1 : Cum îmi aprind ţigara, se opreşte.

(BĂRBATUL 1 *îşi aprinde ţigara. În acelaşi timp, femeia din faţa ferestrei se opreşte.*)

BĂRBATUL 2 : S-a oprit ! S-a oprit !

BĂRBATUL 1 : Ţi-am spus ? O am la degetul mic. Acu' să vezi una şi mai bună. Eu ţin chibritul ars în mînă şi ea ridică braţul în sus şi începe să şi-l rotească.

BĂRBATUL 2 : Cît o poţi ţine aşa ?

BĂRBATUL 1 : Cred că o pot ţine mult şi bine... Da' nu vreau.

(BĂRBATUL 1 *îşi ţine chibritul ars în mînă şi femeia din faţa ferestrei îşi roteşte braţul.*)

BĂRBATUL 1 : Cum arunc eu chibritul, cum își lasă brațul jos. Ori de cîte ori arunc eu chibritul, ea își lasă brațul în jos, își masează puțin umărul și după aceea își duce mîna la ochelari.

BĂRBATUL 2 : Deocamdată își masează umărul.

BĂRBATUL 1 : Cred că am ținut-o cam mult cu brațul în sus.

BĂRBATUL 2 : Nu-i nimic. Las-o să sufere.

BĂRBATUL 1 : N-aș vrea s-o fac să sufere. M-am atașat de ea. E atît de ascultătoare și maleabilă, încît mă înduioșează.

BĂRBATUL 2 : Ești un sentimental, și asta nu e bine.

BĂRBATUL 1 : Și-a dus mîna la ochelari ?

BĂRBATUL 2 : Da.

BĂRBATUL 1 : Ei bine, acum ai să rămîi mască. Eu mă ridic în picioare și ea începe să-și șteargă ochelarii.

(BĂRBATUL 1 *se ridică în picioare. Femeia din fața ferestrei își scoate ochelarii și începe să și-i șteargă. Pînă să găsească batista însă, se uită de cîteva ori în jur.*)

BĂRBATUL 2 : Vax.

BĂRBATUL 1 : Ce face ?

BĂRBATUL 2 : Se uită în jur.

BĂRBATUL 1 : Faza asta o cam sperie întotdeauna.

BĂRBATUL 2 : A găsit-o.

BĂRBATUL 1 : Șterge?

BĂRBATUL 2 : Șterge.

BĂRBATUL 1 : Asta e. Uneori sînt tentat să stau așa să văd cît pot s-o țin cu batista și cu ochelarii în mînă.

BĂRBATUL 2 : Eu n-aș cruța-o, să știi. Aș scoate tot untul din ea.

BĂRBATUL 1 : Nu de ea mi-e frică. Mi-e frică uneori numai de puterea pe care o am asupra ei. Mă înfricoșez pur și simplu de ceea ce pot face, înțelegi?

BĂRBATUL 2 : Înțeleg.

BĂRBATUL 1 : Te-ai convins?

BĂRBATUL 2 : M-am convins.

BĂRBATUL 1 : Acum am să încep să mă plimb prin fața băncii. Am să-mi scot și eu batista și am să mă șterg de sudoare.

BĂRBATUL 2 : Ești asudat?

BĂRBATUL 1 : Nu, eu nu asud niciodată. Dar atunci cînd îmi scot batista, ea își pune ochelarii pe nasul ei mic. E așa, ca de la cauză la efect.

(BĂRBATUL 1 *își scoate batista și femeia din fața ferestrei își pune ochelarii pe nas.*)

BĂRBATUL 1 : Asta e. O vezi cum respiră? Ori de cîte ori îmi scot batista și mă șterg de sudoare, ea își pune ochelarii pe nas și începe să respire din toate puterile.

BĂRBATUL 2 : Și cum o oprești?

BĂRBATUL 1 : Cu finețe. Dacă mă lipesc de copac și-mi arunc țigara, ea se oprește.

BĂRBATUL 2 : Mai las-o să respire.

BĂRBATUL 1 : O mai las. Nu stric eu țigara. Îmi place să fumez pînă la filtru.

(BĂRBATUL 1 *își fumează țigara pînă la filtru și aruncă țigara. Femeia din fața ferestrei se oprește din respirat.*)

BĂRBATUL 1 : Asa e tot. Acum putem pleca.

BĂRBATUL 2 : Păcat. Ai fi putut să mai inventezi ceva.

BĂRBATUL 1 : Ce să mai inventez ? Nu e destul ?

BĂRBATUL 2 : A închis fereastra.

BĂRBATUL 1 : Și nu te întrebi de ce ?

BĂRBATUL 2 : De ce ?

BĂRBATUL 1 : Pentru că mi-am pus mîinile în buzunare. De zece ani, ori de cîte ori îmi pun mîinile în buzunare, ea închide fereastra. Ei, ți-a plăcut ?

BĂRBATUL 2 : Da, numai că mi s-a părut că tot dădea din gură.

BĂRBATUL 1 : Da, și eu am impresia că în ultimul timp a început să vorbească de una singură.

BĂRBATUL 2 : Poate că ratezi o mare iubire.

BĂRBATUL 1 : Naiba știe.

BĂRBATUL 2 : Plecăm ?

BĂRBATUL 1 : Plecăm.

DINȚII

Personaje:

PRIMUL
AL DOILEA
SOLDATUL

(Întuneric. Se disting, treptat, cîteva îngrămădiri de obiecte și corpuri. Cîteva sunete se sting în depărtare. PRIMUL *intră din stînga și bîjbîie.* AL DOILEA *intră din dreapta și bîjbîie.* PRIMUL *aprinde un băț de chibrit.* AL DOILEA *aprinde un băț de chibrit. Cei doi înaintează cu greu printre obiecte și corpuri. Se întîlnesc la mijloc. Se aude un țipăt.)*

PRIMUL: Ai auzit?

AL DOILEA: Latră cineva.

PRIMUL: Nu țipă?

AL DOILEA: Nu țipă. Latră.

PRIMUL: Eu cred că e om.

AL DOILEA: Nu poate să fie om. E cîine.

PRIMUL: Să nu-nceapă iar...

AL DOILEA: N-au cum. Sînt morți.

PRIMUL: Poate-au mai rămas...

AL DOILEA: Cine?

PRIMUL: Dezertorii... Poate se bat dezertorii între ei...

AL DOILEA: Care dezertori? Ce fel de dezertori?

PRIMUL: Dezertorii ălora cu dezertorii ăstora...

AL DOILEA: Vax. Dezertorii nu se bat niciodată între ei.

(Beţele de chibrit au ars. Întuneric.)

PRIMUL: Şi tu?

AL DOILEA: Şi eu.

PRIMUL: Ai găsit?

AL DOILEA: Nu prea.

PRIMUL: Minţi.

AL DOILEA: Nu mint.

PRIMUL: Să văd sacul. Ai sac?

AL DOILEA: Am. Da-i aproape gol. Nu mai e ce-a fost.

PRIMUL: Numără-i! Cîţi ai adunat?

AL DOILEA: Puţini. E tot mai greu să le deschizi gura.

PRIMUL: Erau degeraţi?

AL DOILEA: Bocnă.

PRIMUL: Şi-ai mei aveau gura-ncleştată.

AL DOILEA: Eu m-am săturat. De o vreme, mă doare mereu sub coastă. Cînd mă aplec, mă doare îngrozitor sub coastă. Te-a durut vreodată sub coastă?

PRIMUL: E din cauza aerului. Aerul e tot mai rece. Cînd te apleci, aerul te retează în două. Şi pe mine mă doare. Cînd mă gîndesc, mă doare sub pleoapă.

AL DOILEA: Eu zic să ne cărăbănim.

PRIMUL: Ştiu şi eu? Să mai dăm o raită. Să ne mai uităm. Ar fi păcat să nu mai dăm o raită.

AL DOILEA: În jumătatea mea nu mai e nimic de făcut.

PRIMUL: Ai curățat tot?

AL DOILEA: Absolut tot. Am lăsat curat ca-ntr-o farfurie.

PRIMUL: Asta nu e viață.

AL DOILEA: Adevărul e că sînt prea mulți. Altădată parcă nu erau așa de mulți. Uneori te rătăcești printre ei. Eu umblu de trei zile și nu dau de capăt.

PRIMUL: Și eu umblu de trei zile. Dacă nu dăm repede de capăt, o să ne-mpuțim din cauza lor.

AL DOILEA: Auzi? Mie mi se pare că te-am mai văzut.

PRIMUL: Nu știu. Nu-mi amintesc.

AL DOILEA: La Waterloo. Nu ne-am văzut noi la Waterloo?

PRIMUL: Nu știu. Nu-mi amintesc. Poate c-ar trebui să facem un foc. O să fie din ce în ce mai frig.

AL DOILEA: Da, da, te-am văzut. Și la Sedan te-am văzut. Numai că pe vremea aia eram mai mulți.

PRIMUL: Unii se mai lasă...

AL DOILEA: Știi, și eu m-am gîndit să mă las. Asta e ultima mea ieșire.

PRIMUL: Zău?

AL DOILEA: Nu mai rezist. E și prea multă umezeală... Uneori mi se face greață din cauza umezelii... Morții de azi nu mai seamănă cu morții de ieri... Îți amintești cum arătau cadavrele la Sedan? Toți erau unul și unul. Astăzi abia dacă mai găsești cîte un exemplar mai arătos... Nu numai că mor flămînzi, dar și putrezesc mai repede... Putrezesc

în doi timpi și trei mișcări... Eu cred că e pur și simplu rușinos...

PRIMUL: Ce importanță mai are?

AL DOILEA: Are! De ce să nu aibă? Uită-te la ăștia! N-au nici trei zile de cînd sînt morți și au și început să duhnească. Nici nu-ți vine să crezi că au fost vreodată oameni. Îți spun eu... Oamenii adevărați nu încep să duhnească așa de repede.

PRIMUL: Vrei gumă?

AL DOILEA: Ce?

PRIMUL: Te-am întrebat dacă vrei gumă. Am găsit ieri un pachet mare cu gumă.

AL DOILEA: Și vrei să mănînci gumă? Poți să înnebunești de la gumă. Eu nu mănînc niciodată gumă. De la gumă mi se înfundă dinții... Și, în general, cînd sînt pe cîmp, nu mănînc. Dacă am burta plină, amețesc.

PRIMUL *(Se caută prin buzunare.)*: Uite un măr. Vrei măr? Suc de vinete... Semințe... Mentă...

AL DOILEA *(Bănuitor.)*: De unde?

PRIMUL *(Jenat.)*: Le-am șterpelit...

AL DOILEA: Cum le-ai șterpelit?

PRIMUL: Am întors pe dos cîteva buzunare...

AL DOILEA: Îi cauți prin buzunare? Ai înnebunit?

PRIMUL: Și ce dacă-i caut prin buzunare?

AL DOILEA: E scîrbos să-i cauți prin buzunare... Cum să-i cauți prin buzunare? Una e să-i cauți în gură

și alta e să-i cauți prin buzunare. Eu n-am umblat niciodată prin buzunarele nimănui. Nu înțeleg cum pot unii să umble prin buzunare...

PRIMUL : Eu m-am cam săturat să-i tot caut în gură. M-am săturat de dinți, mă crezi ? Nu mai pot să mă uit la dinți. Nu mai pot. Mereu am impresia că-mi zornăie în creier. E mult mai ușor cu buzunarele. Și e mai plăcut... Dai peste tot felul de lucruri.

AL DOILEA : Și dacă dai peste fotografii ? E cumplit să dai peste fotografii. N-aș suporta să pun degetele pe fotografiile alea unsuroase.

PRIMUL : De ce ? Să știi că sînt haioase. Toate sînt la fel, mă crezi ? Pare că toți au o singură femeie și o singură pereche de copii dolofani. Nu trebuie să te lași impresionat de fotografii. Eu am adunat sute de fotografii... Cînd sînt multe, te lasă rece.

AL DOILEA : Oricum, e urît ce faci. Adevărata meserie s-a dus dracului.

PRIMUL : Aprinde un băț. Vreau să-ți arăt ceva.

AL DOILEA : Nu vreau să văd nimic. Nu vreau să știu nimic.

PRIMUL : Auzi ?

(AL DOILEA *aprinde repede un băț de chibrit ca să vadă de unde vin sunetele unui trist balet mecanic.*)

PRIMUL *(Arătîndu-i o balerină mecanică în miniatură.)* : Nu-i așa că e frumoasă ?

AL DOILEA *(Privind fascinat.)*: Unde ai găsit-o?

PRIMUL: Într-un buzunar... Mortul era strivit, dar jucăria era întreagă.

AL DOILEA: Are cheie?

PRIMUL: Are.

AL DOILEA: Vreau să răsucesc şi eu.

PRIMUL: Răsuceşte! Eu o ascult de cîteva zile şi nu mă mai satur. Nici nu se compară cu dinţii. Îţi spun eu, cu dinţii nu mai e mare lucru de făcut. S-au adunat prea mulţi dinţi, nu-i mai cumpără nimeni. Sînt vreo doi ani de cînd nu mai umblu după dinţi. Ar trebui să te laşi şi tu de dinţi. Ar trebui să treci pe buzunare.

AL DOILEA: Nu ştiu... E prea tîrziu pentru mine să mai schimb ceva... Şi nu vreau să o feştelesc tocmai acum, la sfîrşit...

(Se aude un ţipăt în depărtare. Se aude un geamăt în apropiere.)

PRIMUL: Auzi? Iar latră.

AL DOILEA: Nu latră. Geme.

PRIMUL: Cine?

AL DOILEA: Nu ştiu.

PRIMUL: O fi cîine.

AL DOILEA: Nu e cîine, e om.

PRIMUL: Om? După trei zile?

AL DOILEA: Unii rezistă cu rănile deschise. Cu cît au mai multe răni deschise, cu atît rezistă mai bine.

Altădată mureau dintr-o zgîrietură. Astăzi le place să agonizeze.

PRIMUL *(Trage un braț din mormanul de corpuri.)*: L-am găsit.

AL DOILEA: E cald?

PRIMUL: E rece.

AL DOILEA: Atunci nu e el.

PRIMUL: L-am prins clipind.

AL DOILEA: Vrei să m-ajuți puțin? *(Deschide gura celui rănit.)*

PRIMUL: Să-ți aprind un chibrit?

AL DOILEA: Nu. Ține-l de ceafă... Dacă e să fie ceva... *(Caută.)* Simt și pe-ntuneric.

PRIMUL: Are?

AL DOILEA *(Pipăind mereu cu degetele după dinți.)*: Are.

PRIMUL: Unul? *(Extrage dintele cu o pensetă fină. Aprinde un băț de chibrit și contemplă dintele deasupra flăcării.)* E frumos.

(Omul geme.)

PRIMUL *(Perfid.)*: Nu vrei să arunci o privire și prin buzunare?

AL DOILEA: Nu. Prin buzunare, nu.

PRIMUL: De ce? Într-o bună zi tot trebuie să-ncepi.

AL DOILEA: Nu, nu pot... Crede-mă... La buzunare nu mă bag... Buzunarele sînt ude, sînt murdare... Nu pot să mă uit, mă furnică sub pleoapă... Mi se înmoaie degetele... Caută-l tu...

PRIMUL *(Caută.)*: Pustiu.

AL DOILEA: Nimic? Chiar nimic? Nu te grăbi. Caută bine.

PRIMUL: Absolut nimic.

AL DOILEA: Ciudat. Pentru ce-o fi murit ăsta?

PRIMUL *(Triumfător.)*: Am găsit! *(Scoate o cheie.)*

AL DOILEA: O fi cheia lui de la casă... *(Omul geme.)* Eu zic să i-o lași...

PRIMUL: Parcă vrea ceva... *(Către om.)* Ce e, mă? Vrei cheia?

AL DOILEA: Nu vrea nimic. A murit.

PRIMUL: Parcă ne-a așteptat pe noi.

AL DOILEA *(Ridică dintele în aer.)*: Dintele ăsta... Era tot ce-l mai lega de viață...

PRIMUL: Eu zic să facem totuși un foc.

AL DOILEA: Din ce să faci foc? N-ai din ce să faci foc.

PRIMUL: Adunăm cămăși. Cămășile ard cel mai bine.

AL DOILEA: Nu mai e mult și se face dimineață. Ce-ți trebuie foc dacă se face dimineață?

(Se aude un alt geamăt. Gîfîituri și zăngănit de arme.)

PRIMUL: Tu gîfîi?

AL DOILEA: Eu nu gîfîi. Mie mi se zbate pleoapa. Dacă mi se zbate pleoapa, e semn rău. E mai bine să fugim.

PRIMUL: N-avem unde să fugim. N-avem de cine să fugim. De ce vrei să fugim?

(*Printre mormanele de corpuri rătăcește* SOLDATUL.)

AL DOILEA: Ți-am spus să fugim? Ți-am spus sau nu ți-am spus? Ăsta o să ne omoare degeaba.

(SOLDATUL *se prăbușește epuizat.*)

PRIMUL (*Se apropie de* SOLDAT, *fluieră de cîteva ori.*): E fleașcă.

AL DOILEA: E viu?

PRIMUL *(Aprinde un băț de chibrit și-l cercetează)*: E asudat ca un cîine.

AL DOILEA: N-o fi hoț?

PRIMUL: Nu. E prea asudat ca să fie hoț. E soldat.

SOLDATUL: Apă...

PRIMUL: Cere apă...

AL DOILEA: N-avem apă. Dă-i mărul.

PRIMUL (*Către* SOLDAT.): Apă n-avem. Ia mărul.

(SOLDATUL *înșfacă mărul și-l dă gata.*)

AL DOILEA: E hămesit. Dă-i și menta.

PRIMUL (*Către* SOLDAT.): Vrei mentă? (*Către* AL DOILEA.) N-am mai văzut soldat viu. Crezi că-i într-adevăr viu?

(SOLDATUL *tresare. Scoate arma. Mugește. Alunecă.*)

PRIMUL (*Îl silește pe* SOLDAT *să se reașeze.*): Stai jos, nenorocitule. Ce strigi?

SOLDATUL: Un', doi! Un', doi!

AL DOILEA: Nu te mai chinui. Lupta s-a sfîrșit.

SOLDATUL: Cînd s-a sfîrșit? Ce s-a sfîrșit?

PRIMUL: S-a sfîrșit de trei zile.

SOLDATUL: Nu știu nimic. Eu trebuie să mă bat. Trebuie să sap o groapă.

AL DOILEA: Cu cine să te bați? Nu mai ai cu cine să te bați. Toți sînt hăcuiți. N-a mai rămas nimeni.

SOLDATUL: Precis? Am ordin să omor pe toată lumea. Cine n-are groapă trebuie să moară.

PRIMUL: Stai binișor. Treaba e ca și făcută.

SOLDATUL: Și voi?

AL DOILEA: Noi sîntem cu dinții.

SOLDATUL: V-am prins pe cîmp. Cine e prins pe cîmp trebuie să moară. Fie de-o parte, fie de alta. Baionete aveți? Ce naiba învîrtiți fără baionete? Nimeni n-are voie să stea neînarmat pe cîmpul de luptă. De ce n-aveți baionete? Petlițe aveți?

PRIMUL: Las-o baltă. E tîrziu.

AL DOILEA: Sîntem oameni pașnici, adunăm dinți de aur.

SOLDATUL: Aha, parcă v-am mai văzut undeva...

PRIMUL *(Entuziasmat.)*: La Sedan! Ai fost la Sedan?

SOLDATUL: Să văd sacii! O mulțime de tipi se dau hoți numai ca să scape de armată.

PRIMUL: Eu am adunat mai ales de prin buzunare... Dar el are sac... (*Către* AL DOILEA.) Arată-i sacul!

AL DOILEA : Uite sacul. 32 de dinți.

SOLDATUL : Puțin. Destul de puțin. Ați tras chiulul.

PRIMUL : Nu mai e ce-a fost. Altădată nu era soldat să nu aibă un dinte de aur. Astăzi abia dacă găsești unul la o companie. Pun pariu că și tu ești lefter.

AL DOILEA : Buzunare ai ? Mi se pare că uniformele astea noi sînt lipsite de buzunare.

SOLDATUL : Mă duc. Am ordin să mă bat pînă la ultima picătură de sînge.

AL DOILEA : Trebuia să fi venit acu' trei zile. Unde ai fost acu' trei zile ? S-a dat o luptă barosană. Păcat c-ai pierdut-o.

SOLDATUL *(Gemînd.)* : Întotdeauna mi se întîmplă așa... Întotdeauna ajung prea tîrziu... M-am săturat... Întotdeauna dau numai peste pămînt năclăit. Și mă doare și-n adîncul genunchiului.

PRIMUL : Trebuie să dormi. Nimic nu e mai bun pentru genunchi decît somnul.

AL DOILEA : Te trezim noi, mîine dimineață... Poate ai noroc și-ncepe iar.

PRIMUL : Sigur. Te trezim noi la ora cinci fix.

SOLDATUL *(În transă.)* : Întotdeauna mă trezesc prea tîrziu... Întotdeauna cineva îmi șterpelește cîte un bocanc... Asta nu e viață... Întotdeauna mi se dau numai gloanțe ude... În conserva mea de pește nu se găsește nici un singur pește... Cît ține ziua, aștept să vină ora de culcare... Cum adorm, visez că trebuie să mă trezesc...

PRIMUL: Hai, dă-i drumu'! N-ai decît să tragi la aghioase cît vrei...

SOLDATUL: Sigur că da. Am ordin să fiu odihnit...

(*Cei doi privesc cum doarme* SOLDATUL).

PRIMUL *(Aprinde un chibrit.)*: E bine făcut...

AL DOILEA: E tînăr ca o vită.

PRIMUL: Doarme ca un mort. Păcat că e viu. Dacă nu era viu, îl puteai căuta de dinţi.

AL DOILEA: Eu aş zice să arunc totuşi o privire... Una singură...

PRIMUL: Nu ştiu dacă se face.

AL DOILEA: Zău... Sînt al naibii de curios... Simt că ascunde ceva... Cînd mi se-ncreţeşte pielea, e semn bun... Deşi nu prea cred că ascunde... Dar poate că totuşi ascunde...

PRIMUL: Cînd omul doarme, nu e bine să-l cauţi la dinţi.

AL DOILEA: Şi ce dacă doarme? Mă uit fără să-l trezesc.

PRIMUL: Nu ştiu dacă e bine să te uiţi. Aşteaptă întîi să moară...

AL DOILEA *(Înviorat.)*: Crezi c-o să moară?

PRIMUL: E atît de obosit, încît s-ar putea să moară...

AL DOILEA: O să dureze. Dacă moare abia mîine-dimineaţă? O să-ngheţăm pînă mîine-dimineaţă. N-ai putea să-l omori tu?

PRIMUL: Nu cred c-aș putea să-l omor. Eu n-am omorît niciodată. Am degete prea moi.

AL DOILEA: Eu zic că nici nu e nevoie să-l omorîm. Îi scot dintele în somn.

PRIMUL: O să-l doară... O să se trezească.

AL DOILEA: N-o să-l doară. I-l scot cît ai clipi... Va crede c-a visat un țipăt...

PRIMUL: Atunci îl caut și eu prin buzunare... Hm... Nu ți-am spus eu? Uniformele astea noi n-au nici măcar buzunare...

AL DOILEA: Ajută-mă și pe mine...

(*Cei doi desfac maxilarele* SOLDATULUI. *Unul aprinde un băț de chibrit.*)

PRIMUL: Se vede?

AL DOILEA: Parcă se vede...

PRIMUL: Ce?

AL DOILEA: Nu se poate!

PRIMUL: Nu se poate?

AL DOILEA: Omul ăsta... e nebun!

PRIMUL: Cum?!

AL DOILEA: Are toți dinții de aur!

PRIMUL: Toți?

AL DOILEA: Toți.

PRIMUL: Poate n-ai văzut bine...

AL DOILEA *(Mai aprinde un băţ de chibrit.)*: Am văzut perfect. Are toţi dinţii de aur.

PRIMUL: Ţi-am spus de la-nceput că treaba asta e-ncurcată. Eu zic s-o luăm din loc.

AL DOILEA: Cum s-o luăm din loc? Tocmai acum?

PRIMUL: Mie omul ăsta nu mi-a plăcut de la bun început. Uită-te la el... Adoarme prea repede, vorbeşte prea puţin... Mă tem c-aduce ghinion...

AL DOILEA: Eu zic c-aduce noroc. Nu vezi cît aur are în gură? Nu pot să-l las să plece aşa... Nu pot să las să-mi scape un om cu toţi dinţii de aur... Omul ăsta mă umileşte...

PRIMUL: N-ai ce să-i faci.

AL DOILEA: Cum n-am ce să-i fac? Am ce să-i fac... De mine nu rîde nimeni...

PRIMUL: Uite că ăsta rîde. Rîde de noi cu gura lui aurită... Înţelegi? Rîde de noi cu dinţii lui de aur...

AL DOILEA: Ce oameni! Ce lume! Sîntem prea buni pentru vremurile astea.

PRIMUL: Scoate-i dinţii, ce stai?

AL DOILEA: Nu pot... Mi se pune un nod... Nu pot să jefuiesc un om care doarme.

PRIMUL: Trezeşte-l!

AL DOILEA (*Zgîlţîindu-l pe* SOLDAT.): Trezeşte-te! A-nceput lupta... Trebuie să te baţi...

PRIMUL (*Dîndu-i ghionturi* SOLDATULUI.): Sus! Patria e zdrobită.

AL DOILEA: Trag țevile, m-auzi? Trebuie să stai în picioare.

PRIMUL: Nu cred c-o să se mai trezească vreodată.

AL DOILEA: De ce să nu se mai trezească? Trebuie să se trezească! Nu e drept să doarmă așa.

PRIMUL: Presimt c-o să doarmă la nesfîrșit.

AL DOILEA: Adică nici mort, nici viu?

PRIMUL: E un bleg. Nu merită jefuit.

AL DOILEA: N-o să mai găsesc niciodată o gură cu toți dinții de aur... Asta e lovitura vieții mele, înțelegi?

PRIMUL: Tare mult aș vrea să știu de unde îi are...

AL DOILEA: Poate că s-a născut cu ei.

PRIMUL: O mai fi avînd frați?

AL DOILEA (*Către* SOLDAT, *zgîlțîindu-l.*): Mai ai frați?

PRIMUL: Cine știe ce visează... Poate rîde de noi în somn. Eu zic s-o ștergem.

AL DOILEA: O să ne pară rău. Or să vină alții ș-or să scoată tot.

PRIMUL: Și ce să facem? Așteptăm să moară? E cumplit de plictisitor s-aștepți pe cineva să moară.

AL DOILEA: Ăsta moare repede. Se vede pe fața lui... Pînă ce moare, tragem și noi un pui de somn.

(Pauză. Liniște.)

PRIMUL: Auzi? Mă doare creierul.

AL DOILEA: E din cauza picăturii de apă. Există o picătură de apă care se tot scurge pe cer și nu vrea să cadă...

PRIMUL: Poate că omul ăsta nici nu există. Aşteptăm degeaba.

AL DOILEA: Nu huli. Vrei să murim săraci? Astea nu-s timpuri să mai facem fasoane...

PRIMUL: Ce somn uşor are... Parcă pluteşte... Cine are pielea subţire, doarme uşor.

AL DOILEA: Ia vezi, mai e cald?

PRIMUL: E. Şi nu te mai zvîrcoli atîta, că-ţi zornăie dinţii.

AL DOILEA: Mi-e foarte greu să adorm cînd e întuneric.

PRIMUL: Eu adorm greu din cauza oaselor. Cînd mi se răcesc oasele, aud tot felul de pocnituri.

(Pauză. Linişte. Respiraţiile relaxate ale bărbaţilor.)

AL DOILEA: Poate că era mai bine dacă-l omoram...

PRIMUL: Cred şi eu. Ăştia care vin din urmă nu s-ar mai fi mocoşit atîta.

(Pauză. Linişte. Respiraţiile relaxate ale bărbaţilor.)

AL DOILEA: Sîntem mult prea buni, asta e... Gîndim cu mănuşi... Ne zbatem pentru iluzii fumate...

PRIMUL *(Aproape adormit.)*: E din cauza nopţilor. Nopţile sînt prea lungi, zilele sînt prea întunecoase... Pămîntul e prea moale, apa e fierbinte...

AL DOILEA *(Scuipă o scamă.)*: Aşa e... N-ai loc nici cît să pui un punct...

(Pauză. Linişte. Respiraţiile relaxate ale bărbaţilor.)

AL DOILEA (*Mormăitor.*) : Întotdeauna cînd dorm îmi vine să scuip. Cum să mai adormi cînd trebuie să scuipi întruna ?

(*Pauză lungă. Lumină. A doua zi,* SOLDATUL *a plecat, se pare.* PRIMUL *se trezește, se uită în jur și-l trezește pe* AL DOILEA.)

PRIMUL : Pst !

AL DOILEA : Ce ?

PRIMUL : Soldatul... A fugit...

AL DOILEA : Cum ? A fugit ? Cînd a fugit ?

PRIMUL : S-a dus. Ne-a tras în piept.

AL DOILEA : Trebuia să-l omorîm. Ne-am făcut de rîs.

PRIMUL : Gata, s-a terminat. A șters-o.

AL DOILEA : N-a furat nimic ? Unde-i guma ?

PRIMUL : E la mine.

AL DOILEA : Trebuie să fi furat ceva... Nu se poate să nu fi furat ceva... Vezi prin buzunare... Menta este ?

PRIMUL : Este... Dinții sînt toți ?

AL DOILEA : Toți. *(Caută.)* Jucăria este ?

PRIMUL : Este.

AL DOILEA : Ia ridică brațul. Simți ceva ?

PRIMUL : Sînt ușor ca un fulg. Parcă nici nu mai am brațe.

AL DOILEA : Nu se poate să nu ne fi șterpelit ceva... Privește-mă în ochi. Vezi ceva nelalocul lui ?

PRIMUL: Mă uit, dar nu văd mare lucru. Numai că atunci cînd închid pleoapele te văd mai departe, ca şi cum n-aş mai avea pleoape.

AL DOILEA: Ciudat, foarte ciudat... Sînt cîteva minute de cînd n-am mai tras aer în piept şi mă simt totuşi foarte bine.

PRIMUL: Ia încearcă să tuşeşti! Te doare cînd tuşeşti?

AL DOILEA: Nu mă doare nimic... Uite, îmi muşc buza şi nu curge nici o picătură de sînge...

PRIMUL: Al dracului! Oare ce ne-o fi furat ăsta?

APA DE HAVEL

Personaje:

SINUCIGAȘUL
VÎNZĂTORUL DE ARME

(SINUCIGAȘUL *intră în magazinul cu arme.* VÎNZĂTORUL DE ARME *tocmai mănîncă în spatele tejghelei.* SINUCIGAȘUL *are o figură speriată. Stă lipit cu spatele de ușă. Privește fix spre* VÎNZĂTORUL DE ARME. VÎNZĂTORUL DE ARME *înțelege în ce situație se află* SINUCIGAȘUL. *Îi umple un pahar cu alcool și i-l întinde pe tejghea.* SINUCIGAȘUL *se repede la pahar și-l dă pe gît dintr-o suflare.*)

VÎNZĂTORUL DE ARME : Sînteți hotărît ?

SINUCIGAȘUL : Sînt hotărît !

VÎNZĂTORUL DE ARME : Mai gîndiți-vă. Mai e timp să dați înapoi.

SINUCIGAȘUL : Nu dau înapoi.

VÎNZĂTORUL DE ARME : Cum doriți.

(*Pauză.* SINUCIGAȘUL *își plimbă privirile peste rafturi.*)

VÎNZĂTORUL DE ARME : Doriți ceva special ?

SINUCIGAȘUL : Ceva scurt și fără dureri.

VÎNZĂTORUL DE ARME : Păcat. Toată lumea dorește ceva scurt și fără dureri. Dar să știți că și metodele lungi și chinuitoare au farmecul lor. Iar uneori sînt chiar mai eficiente.

SINUCIGAŞUL: Nu. Eu vreau ceva scurt şi fără dureri.

VÎNZĂTORUL DE ARME *(Plictisit.)*: În sfîrşit. Sînteţi trăgător?

SINUCIGAŞUL: Oarecum.

VÎNZĂTORUL DE ARME *(Îi aruncă pe tejghea un revolver.)*: Poftim.

SINUCIGAŞUL *(Îl priveşte fascinat; vrea să-l atingă, dar se răzgîndeşte.)*: Nu... Ştiţi... n-aş vrea chiar un revolver de duzină...

VÎNZĂTORUL DE ARME: Am unul aurit la gură...

SINUCIGAŞUL *(Cu o sclipire în ochi.)*: Să văd!

VÎNZĂTORUL DE ARME: Dar e unul mai scump.

SINUCIGAŞUL: Nu contează banii.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Sînteţi dispus să plătiţi oricît?

SINUCIGAŞUL: Oricît.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Atunci am să vă vînd un pont... *(Îi face semn să se apropie. Discret.)* Îl ştiţi pe ERNEST?

SINUCIGAŞUL *(Nelămurit.)*: Pe ERNEST?

VÎNZĂTORUL DE ARME *(Nemulţumit.)*: ERNEST MILLER HEMINGWAY!

SINUCIGAŞUL: ERNEST MILLER HEMINGWAY?

VÎNZĂTORUL DE ARME: ...MILLER HEMINGWAY.

SINUCIGAŞUL: *Adio, arme?*

VÎNZĂTORUL DE ARME: *Pentru cine bat clopotele!*

SINUCIGAŞUL: *Bătrînul şi marea?*

VÎNZĂTORUL DE ARME: El e!

SINUCIGAȘUL: Îl știu.

VÎNZĂTORUL DE ARME *(Discret.)*: Ei bine... posed pușca de vînătoare cu care s-a împușcat ERNEST MILLER HEMINGWAY.

SINUCIGAȘUL *(Culoare în obraji.)*: Posedați această armă?

VÎNZĂTORUL DE ARME: O posed!

SINUCIGAȘUL: Și funcționează? Sînteți sigur că funcționează? Să nu ne facă vreo figură.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Funcționează. Eu, personal, o ung în fiecare zi.

SINUCIGAȘUL: Precis?

VÎNZĂTORUL DE ARME: Cum vă văd și cum mă vedeți.

SINUCIGAȘUL *(Înfierbîntat.)*: S-o văd.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Iat-o! (SINUCIGAȘUL *se repede la ea.*) Încet! Costă o avere.

SINUCIGAȘUL: Hm. Pare solidă.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Este excelentă. Face o gaură cît o farfurie.

SINUCIGAȘUL *(Alarmat.)*: Dar eu nu vreau o gaură cît o farfurie!

VÎNZĂTORUL DE ARME *(Îi ia arma, îmbufnat.)*: Păcat. E o armă sigură.

SINUCIGAȘUL: Fără gaură nu se poate?

VÎNZĂTORUL DE ARME: Fără gaură? Nu.

SINUCIGAȘUL: Atunci cred că aș vrea o gaură mai mică.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Cît de mică?

SINUCIGAŞUL *(Arată cu degetele.)*: Aşa... *(Micşorează mereu gaura.)*

VÎNZĂTORUL DE ARME: O gaură cît un gălbenuş de ou, e bine?

SINUCIGAŞUL: Cît un gălbenuş de ou de raţă?

VÎNZĂTORUL DE ARME: De găină.

SINUCIGAŞUL: Să văd.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Poftim! Cu acest revolver s-a sinucis VLADIMIR!

SINUCIGAŞUL: Care VLADIMIR?

VÎNZĂTORUL DE ARME: VLADIMIR VLADIMIROVICI MAIAKOVSKI.

SINUCIGAŞUL: *Norul în pantaloni?*

VÎNZĂTORUL DE ARME: *Ploşniţa.*

SINUCIGAŞUL: Mă fascinează MAIAKOVSKI.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Păi?

SINUCIGAŞUL: Aş putea să vă recit poemul *Vladimir Ilici Lenin* în întregime...

VÎNZĂTORUL DE ARME: Păi...

SINUCIGAŞUL: Nu, MAIAKOVSKI nu. Altceva.

VÎNZĂTORUL DE ARME *(Semn discret; la ureche)*: Îl ştiţi pe CESARE?

SINUCIGAŞUL: Pe CESARE?

VÎNZĂTORUL DE ARME: CESARE! CESARE!

SINUCIGAŞUL: Care CESARE?

VÎNZĂTORUL DE ARME: Pe PAVESE!

SINUCIGAȘUL: CESARE PAVESE?!

VÎNZĂTORUL DE ARME: *Meseria de a trăi!*

SINUCIGAȘUL: Sînt nebun după PAVESE!

VÎNZĂTORUL DE ARME: Bănuiam eu.

SINUCIGAȘUL: Pot să vă recit ceva din PAVESE?

VÎNZĂTORUL DE ARME: N-are nici un rost. Și eu îl știu pe de rost.

SINUCIGAȘUL: Totuși, măcar un fragment...

VÎNZĂTORUL DE ARME: Să lăsăm poezia. Mai bine uitați-vă la revolver.

SINUCIGAȘUL *(Îl ia sfios.)*: Cu ăsta...

VÎNZĂTORUL DE ARME: Cu ăsta.

SINUCIGAȘUL: În tîmplă sau în inimă?

VÎNZĂTORUL DE ARME: În gură. CESARE și-a tras în gură. Dar asta nu înseamnă nimic. Puteți improviza. Marii poeți nu trebuie imitați.

SINUCIGAȘUL *(Dintr-odată obosit.)*: Aș putea să stau puțin jos?

VÎNZĂTORUL DE ARME: Vă rog.

SINUCIGAȘUL: Sînt pur și simplu emoționat.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Mai vreți un strop?

SINUCIGAȘUL: Mai vreau.

VÎNZĂTORUL DE ARME *(Toarnă în două pahare.)*: Pentru PAVESE!

SINUCIGAȘUL: Pentru PAVESE!

(Pauză. Cei doi beau.)

VÎNZĂTORUL DE ARME (*Meditativ, arătînd către revolverul pe care* SINUCIGAŞUL *îl tot răsuceşte.*) : E un exemplar frumos...

SINUCIGAŞUL *(Meditativ şi el.)* : Şi totuşi... Credeţi că este decent să te împuşti în gură ?

VÎNZĂTORUL DE ARME : Nu trebuie să vă luaţi după gura lumii. Lumea vorbeşte multe. În viaţă e bine să faci după cum te taie capul.

SINUCIGAŞUL : Nu... nu cred că mi se potriveşte... Ştiţi, eu salivez groaznic...

VÎNZĂTORUL DE ARME : Aveţi gastrită ?

SINUCIGAŞUL : Am. Şi dumneavoastră ?

VÎNZĂTORUL DE ARME : Şi eu.

SINUCIGAŞUL : Toată lumea are gastrită în zilele noastre.

VÎNZĂTORUL DE ARME : Vă pot da o reţetă formidabilă de ceai pentru gastrită.

SINUCIGAŞUL : Nu prea cred în ceaiuri. Am băut tot felul de ceaiuri.

VÎNZĂTORUL DE ARME : Ce vă costă să încercaţi...

SINUCIGAŞUL : Să încerc...

VÎNZĂTORUL DE ARME : ... o armă albă !

SINUCIGAŞUL : Poftim ?

VÎNZĂTORUL DE ARME : Sînteţi un fin, un rafinat. Vă place să meditaţi, să vă gîndiţi la obiecte chiar în timp ce ele vă provoacă.

SINUCIGAȘUL : Credeți ?

VÎNZĂTORUL DE ARME : V-am descifrat din prima clipă. Aveți o tentație către efectele bine calculate. Cred că ar trebui să vă faceți harachiri.

SINUCIGAȘUL : O, nu !

VÎNZĂTORUL DE ARME : Nu vă pripiți. Am tot ce vă trebuie.

SINUCIGAȘUL : Atunci sînteți o mină de aur.

VÎNZĂTORUL DE ARME : Vă rog să contemplați un timp acest pumnal.

SINUCIGAȘUL : Aș putea să-l încerc cu buricul degetelor ?

VÎNZĂTORUL DE ARME : Fiți prudent. E încă foarte ascuțit. N-a fost folosit decît o dată.

SINUCIGAȘUL : Să nu-mi spuneți că...

VÎNZĂTORUL DE ARME : Exact !

SINUCIGAȘUL : Nemaipomenit !

VÎNZĂTORUL DE ARME : Ați ghicit.

SINUCIGAȘUL : Bietul SUNY...

VÎNZĂTORUL DE ARME : YASUNARI KAWABATA !

SINUCIGAȘUL : Sînteți sigur că e al lui KAWABATA ?

VÎNZĂTORUL DE ARME : Sută la sută. Cu el și-a făcut harachiri KAWABATA.

SINUCIGAȘUL : Domnule, dar sînteți extraordinar !

VÎNZĂTORUL DE ARME : Facem și noi ce putem.

SINUCIGAȘUL : Nici nu mai știu ce să vă spun...

VÎNZĂTORUL DE ARME : Fapte, nu vorbe.

SINUCIGAŞUL: Nu aveţi un foc?

VÎNZĂTORUL DE ARME *(Nelămurit.)*: Ba da. Ne-a mai rămas ceva de la GIORDANO. Nici nu vă spun cît de greu ne-a fost să-l întreţinem pînă azi.

SINUCIGAŞUL: Care GIORDANO?

VÎNZĂTORUL DE ARME: GIORDANO BRUNO. Vreţi să treceţi pe foc?

SINUCIGAŞUL: Nu, voiam să-mi aprind ţigara.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Nu vă sfătuiesc să fumaţi. Fumatul e deosebit de nociv.

SINUCIGAŞUL: Oare?

VÎNZĂTORUL DE ARME: Absolut sigur. Multe locuinţe s-au aprins de la ţigară. *(Îi aprinde ţigara.)*

SINUCIGAŞUL: Mulţumesc.

VÎNZĂTORUL DE ARME: N-aveţi pentru ce. Sînteţi un om norocos.

SINUCIGAŞUL: Da, în general sînt un om norocos.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Nu? Dacă veneaţi puţin mai tîrziu, nu mai găseaţi nimic.

SINUCIGAŞUL: Se vînd aşa repede?

VÎNZĂTORUL DE ARME: Se vînd ca pîinea caldă. Obiectele rare se vînd cel mai bine.

SINUCIGAŞUL: Mi-aş dori un obiect atît de rar, încît să nu se găsească nicăieri.

VÎNZĂTORUL DE ARME: E păcat să renunţaţi la pumnal. Ar fi putut să rămînă în familie. Aveţi familie?

SINUCIGAŞUL: Aşa şi aşa.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Vă invidiez. Și eu sînt în aceeași situație.

SINUCIGAȘUL: Ciudat.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Într-adevăr. Lumea este atît de mare...

SINUCIGAȘUL: Știți, eu picotesc ori de cîte ori începe să plouă.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Îmi place că aveți această predilecție. Nici eu n-am putut să sufăr niciodată ghetele ude. Și totuși, uitați-vă la ele.

SINUCIGAȘUL: Sînt leoarcă!

VÎNZĂTORUL DE ARME: Acum ați înțeles?

SINUCIGAȘUL: Mai bine să ne grăbuim. Aș vrea să se termine totul pînă la ora 11.

VÎNZĂTORUL DE ARME: S-a făcut. Vă rog să priviți acest automobil.

SINUCIGAȘUL: E cam rablagit.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Se poate. Dar știți cine s-a curățat în el?

SINUCIGAȘUL: *Străinul?*

VÎNZĂTORUL DE ARME: *Caligula!*

SINUCIGAȘUL: *Ciuma?*

VÎNZĂTORUL DE ARME: *Mitul lui Sisif!*

SINUCIGAȘUL: CAMUS?

VÎNZĂTORUL DE ARME: ALBERT CAMUS! Ne-a costat o avere pînă cînd am readus automobilul în stare de funcționare.

SINUCIGAŞUL *(Retractil.)*: Şi credeţi că acum...

VÎNZĂTORUL DE ARME : E gata să pornească din nou.

SINUCIGAŞUL: Bine, dar eu... nu ştiu să conduc!

VÎNZĂTORUL DE ARME: Păi, aici e clenciul. Exact asta vă trebuie.

SINUCIGAŞUL: Dar nici nu-mi place să mă răstorn! De mic copil, ori de cîte ori mă punea mama să stau în cap, aveam greţuri...

VÎNZĂTORUL DE ARME : Am un ceai împotriva greţurilor.

SINUCIGAŞUL: Domnule, nu mai pomeniţi de ceaiuri, că fac moarte de om.

VÎNZĂTORUL DE ARME : Vă rog să mă scuzaţi. Vă rog, se asemenea, să pipăiţi aceste funii.

SINUCIGAŞUL: Sînt cam unsuroase...

VÎNZĂTORUL DE ARME : Trageţi tare!

SINUCIGAŞUL: Par rezistente.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Le-am întreţinut bine.

SINUCIGAŞUL: Ce vreţi să spuneţi?

VÎNZĂTORUL DE ARME : Cu aceste funii s-a spînzurat SERGHEI ESENIN.

SINUCIGAŞUL: *Nu sforăi, întîrziată troică,*

Viaţa noastră se duce, dispare.

Poate ca mîine spitalul şi targa

Îmi vor aduce eterna-mpăcare.

(Meditativ.) Traducere de A.E. Baconsky. Oare ce-o fi fost în capul acestui ESENIN?

VÎNZĂTORUL DE ARME *(Pe gînduri dus.)*: Ce frumos ați recitat...

SINUCIGAȘUL (*Îl scutură pe* VÎNZĂTORUL DE ARME.) : Nu vă lăsați dus de reverii ! La treabă ! La treabă !

VÎNZĂTORUL DE ARME : Avem și funiile cu care s-a spînzurat GERARD DE NERVAL...

SINUCIGAȘUL : Nu. Altceva, altceva !

VÎNZĂTORUL DE ARME : Da, sigur... *(Umple o ceașcă de metal cu apă dintr-un acvariu.)* Uitați-vă la această ceașcă...

SINUCIGAȘUL : A cui a fost ? Haideți, că se face 11.

VÎNZĂTORUL DE ARME : O clipă. Nu atît despre ceașcă e vorba, cît despre apă. Observați ceva deosebit la această apă ?

SINUCIGAȘUL : E otrăvită ?

VÎNZĂTORUL DE ARME : A, nu. E apă de rîu. Puteți să beți din ea.

SINUCIGAȘUL (*Bea.*) : E rece.

VÎNZĂTORUL DE ARME *(Visător.)* : E apă din rîul Havel.

SINUCIGAȘUL : E bună. Aș mai lua un rînd.

VÎNZĂTORUL DE ARME : Tocmai voiam să vă propun: să vă înecați în ea.

SINUCIGAȘUL : În apă ? În apa asta ordinară ?

VÎNZĂTORUL DE ARME : Ordinară ? Îmi pare rău. N-ați auzit de rîul Havel ?

SINUCIGAȘUL : Ce-are-a face rîul Havel ?

VÎNZĂTORUL DE ARME: Rîul Havel? Nu știți nimic despre rîul Havel? În rîul Havel s-a înecat GEORG HEYM. Asta e ultima mostră din chiar apa în care s-a înecat GEORG HEYM. A fost luată chiar atunci, de acolo. O păstrăm în condiții ireproșabile. N-a mai rămas multă. Ar trebui să profitați.

SINUCIGAȘUL: Nu pot să mă înec într-un acvariu.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Sau poate doriți apă de Sena... Avem și apă de Sena, da, de la Paris, luată de sub podul Mirabeau, exact din locul unde s-a aruncat în Sena PAUL CELAN.

SINUCIGAȘUL: Săracu' PAUL CELAN. *(Recită.)*

Noaptea, cînd pendula oscilează

Între nicicînd și eternitate

Cuvintele tale pătrund pînă-n sinele meu lunar...

VÎNZĂTORUL DE ARME: O, ce frumos!

SINUCIGAȘUL: *Și incrustați în timpul profund, ne prăbușim...*

VÎNZĂTORUL DE ARME ȘI SINUCIGAȘUL *(Într-un glas.)*:

Ne prăbușim zăcînd, ne prăbușim,

Oh, ne prăbușim

Noi ce-am fost, noi ce sîntem

Noi ce sîntem însăși carnea nopții...

VÎNZĂTORUL DE ARME: Frumos mai scrie și blestematul ăsta de CELAN... Ei, ce fac, aduc acvariul? Mergem pe CELAN?

SINUCIGAȘUL: Nu pot, domnule, să mă-nec într-un acvariu, deși îl iubesc enorm pe CELAN...

VÎNZĂTORUL DE ARME: Simbolul contează. V-o diluăm. O turnăm într-un bazin.

SINUCIGAȘUL: Nu-mi plac simbolurile. Nu suport apa, nu suport picăturile. Vreau ceva rapid, fără dureri și uscat. V-am spus de la început.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Mă exasperați.

SINUCIGAȘUL: Dumneavoastră mă exasperați cu ceaiurile și cu indulgența asta!

VÎNZĂTORUL DE ARME: M-ați înnebunit! V-am oferit tot ce se putea oferi. Alegeți, domnule! Hotărîți-vă! Noi nu ținem nimic sub tejghea. Aveți totul la vedere. Sînt și eu om. Ar trebui să mă înțelegeți. Ieri am avut o zi grea. Alaltăieri am pierdut autobuzul. Asta nu se poate numi viață. Am cumpărat o mănușă care era descusută. Pur și simplu, îmi zvîcnește capul. Trebuie să vă hotărîți.

SINUCIGAȘUL: Îmi pare rău. Puneți-vă în situația mea...

VÎNZĂTORUL DE ARME: Sînteți prea exigent, prea cîrcotaș...

SINUCIGAȘUL: Poate că da... Știți, aș fi dorit ceva deosebit, ceva cu adevărat unic și simplu... ca un atom... Ceva ca o roată, dacă acest cuvînt vă sugerează o imagine... *(Se apropie de o instalație.)* De pildă, această roată...

VÎNZĂTORUL DE ARME: Nu! Acolo nu! (*Se repede la* SINUCIGAȘ.) Nu e bine să vă băgați nasul în roată, domnule...

SINUCIGAŞUL: Aşadar îmi ascundeţi ceva.

VÎNZĂTORUL DE ARME: Nu e ceea ce vă trebuie, vă asigur...

SINUCIGAŞUL: E clar că-mi ascundeţi ceva. Îmi ascundeţi totul. De la bun început mi-aţi ascuns. Vedeţi bine în ce stare mă aflu şi-mi ascundeţi ultimele bucurii!

VÎNZĂTORUL DE ARME: Nu e ceea ce credeţi. E numai un proiect, o invenţie de-a mea.

SINUCIGAŞUL: Interesant...

VÎNZĂTORUL DE ARME: De treizeci de ani lucrez la ea... În curînd, va fi gata.

SINUCIGAŞUL: E o armă?

VÎNZĂTORUL DE ARME: Nicidecum. E un aparat care-i pedepseşte pe criminali.

SINUCIGAŞUL: Imposibil!

VÎNZĂTORUL DE ARME: Numai la prima vedere, domnule. Acest aparat îi pedepseşte pe criminali pe o rază de un kilometru. Acum încerc să măresc această rază de acţiune.

SINUCIGAŞUL: Dar care este principiul, cum funcţionează?

VÎNZĂTORUL DE ARME *(Pune maşina în funcţiune.)*: Aşa... Cam după principiul radarului... Dacă pe o rază de un kilometru se produce o crimă... ei bine...

SINUCIGAŞUL: Ei?

VÎNZĂTORUL DE ARME: Criminalul moare şi el în clipa următoare!

SINUCIGAȘUL: Fantastic!

VÎNZĂTORUL DE ARME: Asta-i! Va fi invenția secolului.

SINUCIGAȘUL: Nu glumiți?

VÎNZĂTORUL DE ARME: Nu glumesc. Lumea va fi mîntuită. Toți ucigașii vor fi pedepsiți.

SINUCIGAȘUL: Domnule, dați-mi repede un pistol!

VÎNZĂTORUL DE ARME: V-ați hotărît?

SINUCIGAȘUL: Repede... Repede... *(Îi îndeasă celuilalt cîteva bancnote în buzunar și ia pistolul.)*

VÎNZĂTORUL DE ARME: Stați puțin, să vă dau restul...

SINUCIGAȘUL: Nu-i nevoie...

(SINUCIGAȘUL *trage două focuri în* VÎNZĂTORUL DE ARME; *acesta privește cîteva clipe încremenit și se prăbușește;* SINUCIGAȘUL *așteaptă cu privirile îndreptate spre mașină; mai trage un glonte în* VÎNZĂTORUL DE ARME; *din nou privește spre mașină; descarcă tot pistolul în trupul căzut; din nou privește spre mașină.*)

SINUCIGAȘUL *(Lovind cu piciorul în mașinărie.)*: Ce porcărie! N-a funcționat.

(SINUCIGAȘUL *aruncă pistolul pe tejghea și iese trîntind ușa.*)

UȘA

Piesă într-un act

Personaje:

PERSONAJUL 1
PERSONAJUL 2
PERSONAJUL 3
PERSONAJUL 4

Decorul:

O sală de așteptare. Pălăriile, umbrelele și pelerinele celor care au intrat pe ușă. Scaune. Bineînțeles, ușa.

Scena 1

P1 *și* P2 *sînt în sala de așteptare.* P1 *fumează sau face orice altceva.* P2 *răsfoiește un ziar sau face orice altceva. După cîteva zeci de secunde,* P2 *explodează violent, își mototolește ziarul sau face orice altceva.*

P2: Durează prea mult! Prea mult!

P1 *(Aparent liniștit.)*: Trebuie să fiți calm. În asemenea împrejurări, e nevoie de calm și de răbdare.

P2: Domnule, răbdarea mă scoate din sărite! De ce să am răbdare? Dumneavoastră nu vedeți că sîntem tratați ca niște animale?

P1: Nu știu. Nu vă pot preciza cum anume sîntem tratați. Nimeni nu știe cum anume sîntem tratați.

P2: Vă spun eu! Sîntem tratați în modul cel mai umilitor. Simt că toată atmosfera de aici este umilitoare.

P1: În asemenea împrejurări... nu e bine să fiți prea exigent. Împrejurarea... e și așa foarte delicată. Nu trebuie să vă gîndiți prea mult la ce se întîmplă, la ce urmează...

P2: Dar eu nu pot! Nu pot să nu mă gîndesc. Nu mă pot stăpîni.

P1: Atunci, poate că nu trebuia să veniți azi. Da, cu siguranță. Fructul nu e copt. Ați venit prea devreme.

P2 *(Meditativ.)*: Credeți, într-adevăr, că am venit prea devreme?

P1: Nu știu precis. Dar se poate cerceta. Se poate afla.

P2: Se poate afla?

P1: Absolut. Încercați să vă concentrați un moment. Simțiți un fel de greață în stomac? Un fel de neliniște?

P2: N-aş putea să-i zic neliniște. E un fel de căldură care mă ustură.

P1: Pare că stomacul dumneavoastră emană căldură?

P2: Exact.

P1: Care vă cuprinde pieptul și gîtul? Vă înăbușă oarecum vocea și vă dă o senzație de instabilitate, de amenințare din nimic?

P2: Exact. Simt că în jurul meu ceva nu-i în regulă. Mi-e frică, de pildă, să nu mă rostogolesc.

P1: Ați încercat să închideți ochii și să ațipiți puțin?

P2: Nu pot. Am inima agitată. Sîngele îmi năvălește sub frunte și mă ustură. Mi se jupoaie pielea în timpul somnului.

P1: Domnule, dați-mi voie să vă spun că ați venit cu cel puțin patru zile mai devreme.

P2: Patru zile? Credeți?

P1: Cu siguranță. Acestea sînt simptome clare de nematurizare.

P2: Nu se poate!

P1: Simptome ultra și arhicunoscute. Eu, personal, nu le-am trăit niciodată, dar i-am auzit pe predecesorii mei vorbind despre ele. Iar de experiența lor... *(își scoate pălăria și privește scurt, dar pios, spre cer.)* nu se cade să ne îndoim.

P2 *(Trist.)*: Poate că aveți dreptate.

P1: Cu siguranță că am dreptate. Aceste pripeli, aceste fenomene de grabă sînt profund caracteristice vieții noastre. Ele au fost analizate pe larg, dar, în ciuda teoriilor subtile care s-au emis, nu s-a găsit nici un remediu împotriva lor.

P2: Numai că, nu știu dacă mă credeți, nu mă mai simțeam în stare să mai aștept patru zile. Cel puțin de acest lucru sînt sigur.

P1: Vă cred. Faceți parte dintr-o categorie de persoane mai sensibile, dispuse să problematizeze orice fleac și să interiorizeze fără scrupule. Am auzit vorbindu-se despre această categorie de indivizi care aduc mari prejudicii orașului, în general, și lor, în particular.

P2: Eu vă asigur că n-am avut intenția... niciodată... să creez greutăți nimănui...

P1: Desigur, desigur. Toate aceste contradicții sînt deja tipice. Nu mai oferiți nimic nou. Toate

aceste frămîntări au deja o denumire științifică și sînt precis catalogate. Tot chinul dumneavoastră de iepuroi, sentimentul ăsta cras de culpabilitate, frica de a veni aici, pe de o parte, graba de a veni, pe de altă parte, ieșirea din neputința de a nu veni, dacă îmi dați voie să mă exprim așa, sînt absolut tipice. Tot mai mulți suferă azi de aceste simptome tipice.

P2 : Îmi pare rău.

P1 : Altădată, aceste fandoseli, iertați-mi expresia prea dură, nu se întîlneau decît, hai să fim indulgenți, una la o sută de mii. Dar... ce să facem ? Vremurile s-au schimbat. Omul a devenit mai labil, mai expus.

P2 : Mă faceți să mă simt jenat... Mă faceți să regret că am deschis această discuție.

P1 : Nu aveți ce regreta. Eu am deschis această discuție. Ca unul mai bine antrenat ce sînt, mai aproape de adevăr. Așa scrie și în cărțile sfinte, cel mai puternic să-l încurajeze pe cel slab, să-i împărtășească adevărul celui ignorant. Nu ? E normal. Toate astea țin de o morală anume, aș putea spune de o etică a sălilor de așteptare.

P2 *(Entuziasmat.)* : Ciudat. Pot spune deja că mă simt mai bine.

P1 : Mă bucur. Întotdeauna am fost convins de utilitatea discuțiilor în momentele delicate. În curînd, veți fi perfect stăpîn pe gîndurile și pe gesturile

dumneavoastră. Veți fi perfect liniștit și veți trece pragul acestei uși absolut calm și lucid.

Pauză. P2 *pare calmat. Peste cîteva zeci de secunde, semnele neliniștii apar însă din nou pe fața sa.*

P2 *(Timid.)*: Și totuși, ceva nu este în regulă.

P1: În ce privință?

P2: Așa, în general. Parcă am o îndoială.

P1: În general, e bine să nu vă îndoiți. Eu mi-am interzis dintotdeauna îndoiala, și acest lucru mi-a disciplinat spiritul. Pot spune că siguranța de sine a fost principala mea realizare în viață.

P2: Eu mă gîndeam de fapt...

P1: Da' nu vă mai gîndiți, domnule! De ce vă gîndiți?

P2: Păi, mă gîndeam la dumneavoastră, la ceilalți...

P1: Nu-nțeleg.

P2: Eu, dumneavoastră, ceilalți pe care nu-i cunoaștem... Poate că nu facem ceea ce ar trebui să facem. Poate că acest departament, mă-nțelegeți, nu-i chiar ce ar trebui să fie.

P1: Nu înțeleg. Dumneavoastră ați venit aici din convingere, nu?

P2: O, da... Desigur...

P1: Ați simțit că nu mai puteți rezista, că existența dumneavoastră nu mai are sens. În sfîrșit, ați ales această soluție...

P2: Da, e adevărat...

P1: ...deliberat şi în deplinătatea facultăţilor dumneavoastră mintale...

P2: Sigur... N-aş putea să spun nu...

P1: Ciudat. Simt un viciu de raţionament sau de comportament la dumneavoastră, încă nu-mi dau seama bine... Din moment ce aţi ales această soluţie, de ce ţineţi să vă răzvrătiţi împotriva ei ?

P2: Nuuu... Eu nu mă răzvră... Nu tocmai... De fapt, vreau să spun, eu am urmat exemplul celorlalţi care, înaintea mea... Fără să ştiu însă... dacă ei... făcînd ceea ce au făcut... Mă-nţelegeţi ?

P1: Domnule, dumneavoastră v-aţi gîndit vreodată la recunoştinţă ?

P2: Recunoştinţă ? Pentru cine ? De ce ?

P1: Probabil că ştiţi, nu-i aşa, că acest departament îşi oferă serviciile gratuit.

P2: O, da... Ştiu. Apreciez...

P1: Oare nu se cuvine să fim cît de cît recunoscători că, în momentele noastre limită, avem la cine apela ? Oare nu credeţi că viaţa noastră ar fi perturbată în chip grav şi incalculabil dacă într-o bună zi acest departament şi-ar înceta activitatea ? Oare nu credeţi că ceea ce-i datorăm lui, departamentului, aşa cum este el, se numeşte, totuşi, recunoştinţă ? Oare se cuvine să fim atît de neîncrezători, atît de labili, atît de suspicioşi chiar cu cei care ne sar în ajutor în momentele cele mai delicate ale existenţei noastre ?

P2: O, ce frumos vorbiți! Pot spune că ați vorbit dumnezeiește. Dar să nu uităm totuși... Ce știm noi, de fapt, despre acest departament?

P1: Credeți că trebuie să știm ceva precis despre el?

P2: Nu știu. Dar faptul că nu știm nimic mă sîcîie.

P1: Sînteți sîcîit?

P2: Da, domnule, sînt sîcîit!

P1: Nu uitați că, deși nu știți nimic despre el, îi cereți totuși serviciile.

P2: Da, e adevărat... Dar, știți... lucrurile s-ar putea îmbunătăți, asta e! Peste tot există un loc special pentru mai bine.

P1: Domnule, mă exasperați! Ce credeți că s-ar mai putea îmbunătăți aici? Vreo sală de așteptare mai mare, mai elegantă? Vreți să vi se pună oglinzi în sala de așteptare, eventual un automat pentru țigări și cafea? Vreți fotolii în loc de taburete și tapet pe zid?

P2: Nu. Nu... Nu chiar... Mă gîndeam la partea cealaltă, la... Aș fi vrut ca totul să fie mai uman... O *atmosferă* mai umană, vreau să zic.

P1 *(Total indignat.)*: Eu nu mai discut, văd că-mi pierd timpul cu dumneavoastră!

P2 *(Tocmai s-a aprins.)*: Înțelegeți? Acest fior uman ar putea să compenseze multe din cusururile administrative, ca să zic așa. Un zîmbet, o față plină de căldură, o mînă care să ți se întindă la intrare... Știți, sînt atîtea elemente, aparent insignifiante... Toate

laolaltă dau însă un efect extraordinar. Alungă frica, suspiciunea... În ultimă instanţă, creează ideea de colaborare... Nu? Cred că nimic nu e mai frumos decît o colaborare, în aceste condiţii... Nu? *(Se plimbă de colo colo, exaltat.)* Vedeţi? Sînt elemente imprevizibile, gesturi imprevizibile... care pot compensa multe... De pildă, aşteptarea... Ce rost are această aşteptare? Vedeţi? Această aşteptare este un element gratuit, un element inuman, aş putea spune... Ea ar putea să lipsească, ar putea, în fine, dacă nu se poate altfel, ar putea fi suplinită... Nu? Gîndiţi-vă, dumneavoastră aşteptaţi de două ore, eu va trebui să mai aştept o oră după ce veţi intra dumneavoastră, iar cel care e acum înăuntru a aşteptat şi el, sînt sigur, nu se ştie cît... Nu? Toate aceste elemente, dacă le pot numi aşa, mi se par gratuite. Ele pot fi compensate, pentru că nu sînt necesare...

În acest moment, din încăperea aflată dincolo de uşă se aude un hohot uman destul de incert, între plîns şi rîs.

P2 *(Uşor intrat în panică.)*: Şi mai sînt atîtea lucruri care s-ar putea face... Sînt atîtea mici detalii, nuanţe... (*Creşte nervozitatea lui* P2.) Vă spuneam că peste tot există un loc rezervat pentru mai bine... De ce să nu găsim acest loc *şi aici*, de ce să nu ne folosim de el *şi aici*? *(Din camera de dincolo se aude un urlet uman înfricoşător.)* Nu? Aceste locuri

minuscule pentru mai bine sînt toate ale noastre... le merităm... le putem găsi... Ele pot deveni imense depozite de mai bine... adevărate cîmpii... *(Presiune nervoasă crescîndă la ambele personaje. Din camera de alături răzbat hohote de plîns.)* Înțelegeți... există, așadar, pretutindeni acel pansament universal... care stă în fiorul uman... care este zîmbetul, gestul, persoana ca atare... Nu ? Nu ? *(Alte urlete, bufnituri, scrîșnet insuportabil de instrumente metalice.)* Și neajunsurile, și defectele noastre... și frica, nu, în ultimă instanță și frica, pot beneficia... nu-i așa... de acest pansament uman, afectiv... atît de rar... care dau laolaltă un efect total, extraordinar... *(Țipete, vacarmul unei mașinării diabolice pusă în funcțiune, o mașinărie care scrîșnește, macină. Gîfîit uman, icnete. Personajele sînt inundate de sudoare.)* Domnule, eu nu vreau altceva decît să fac un semn, să se știe că, iată, cineva gîndește... cugetă... Oh, domnule, simt că mă usturǎ sîngele sub frunte... Nu vreți să puneți un moment mîna pe fruntea mea ?... O ! Mai bine nu... Știți... gîndurile... care sînt... așa cum ziceați, inutile... *(Alte urlete. În spatele ușii e un adevărat infern, lătrături, zbuciumul mașinii, trepidații.)*... Inutile... inutile... Mi-e rușine de ele, credeți-mă, sînt atît de lipsit de apărare... și mi-e atît de greu... să mă opresc... uneori... *(Aproape plîngînd.)* Dar nu trebuie să mi-o luați în nume de rău... Știți, sînt și eu un simplu om care așteaptă... fără panică... nu-i așa ?

De dincolo de ușă se aude urletul final. Ambele personaje în picioare, topite, lipite de perete. Lungi secunde de tăcere. Apoi, sunetele unor perii și jeturi de apă curățînd o masă metalică. Apa evacuîndu-se printr-un sistem de țevi, de canale. Sunetul jetului de apă se îndepărtează. Din nou tăcere.

P1 *(Profund tulburat, se așază după secunde lungi de imobilitate.)*: S-a sfîrșit...

P2: Ce s-a sfîrșit? Ce?

P1: Nu-mi dau seama... Dar cred că s-a sfîrșit...

P2 *(Pierdut.)*: Oare e posibil?

P1: Nu știu. În definitiv, pentru ce venim noi aici?

P2: Într-adevăr, pentru ce venim noi aici?

P1: Îndată vor deschide ușa... Cred c-ar trebui să-mi iau rămas-bun...

P2: Cum? Vreți totuși să intrați? După cele întîmplate?

P1: Ce știm noi ce s-a întîmplat cu adevărat înăuntru?

P2: Într-adevăr... Noi nu știm nimic...

P1 *(Aranjîndu-și ținuta.)*: Vreau să vă spun că mă bucur că v-am cunoscut...

P2: Da, da... Și pentru mine a fost o reală plăcere...

P1: Poate, dacă am fi avut o ocazie mai bună...

P2: Poate că am fi reușit să discutăm...

P1: Poate...

Punct culminant: ușa se deschide. Efecte de lumini, sunete de inspirație cosmică, muzică spațială, suspans. P1 *și* P2 *își strîng mîinile, se privesc efuziv,* P1 *dispare captat de fasciculele de lumină, privindu-l continuu, implorator, pe* P2. *Sau: ușa se deschide și un pat lung, interminabil, glisează în sala de așteptare;* P2 *se dezbracă, își împăturește disciplinat hainele și le așază pe scaunul pe care l-a ocupat, după care se lungește pe pat; dispozitivul se retrage lent și ușa se închide fără zgomot. Sau: o femeie frumoasă iese și spune „Următorul". Sau: cum crede regizorul că e mai bine.*

Scena 2

P2 *se ridică, se așază epuizat, se ridică din nou și se așază din nou, epuizat. Culege pachetul de țigări abandonat de* P1 *și-și aprinde o țigară.* P3 *intră furtunos.*

P3: Porci! Porci! Porci! (*Întinde mîna lui* P1.) Bruno. *(Discret.)* Puteți să-mi spuneți pe numele cel mic, he-he... Aici e cu listă sau fără listă?

P2: Fără.

P3: Aha! În sfîrșit! *(Protocolar.)* Ce bine că nu sînt singur... *(Corectîndu-se.)* Că nu sînt singurul, ha-ha... *(Entuziasmat de precizare.)* Nu? *(Din nou, discret.)* E cineva înăuntru?

P2 *(Timid)*: Da.

P3 *(Sever.)*: A intrat de mult?

P2: O, nu.

P3: Mă tem că va trebui să așteptăm.

P2: O, da. Cred că da.

P3 (*Tăios.*): Asta nu-mi prea place. (*Privindu-l amuzat pe* P2.) Iar acum urmați... dumneavoastră?

P2: Da, oarecum...

P3 *(Înveselit la culme.)*: Chiar dumneavoastră?

P2 *(Pierdut.)*: Da, dar...

P3 *nu așteaptă răspunsul și începe să inspecteze încăperea. Răscolește printre hainele lăsate pe diferitele scaune.*

P3 *(Revoltat.)*: Ia te uită, domnule! Aici e vestiar sau e sală de așteptare?

P2 *(Timid.)*: Așa s-ar părea.

P3 *(Duios.)*: Oare trebuie numaidecît să ne lăsăm hainele aici?

P2 *(Prinzînd curaj.)*: Se pare că-i absolut necesar.

P3 *(Extatic, din vîrful buzelor.)*: De ce?

P2: Nu știu. Așa se obișnuiește.

P3: A! Preabine! Mă voi supune. *(Decis, se dezbracă de pardesiu și de pălărie.)* Mă voi su-pu-ne! He-he-he... (*Brusc, se aruncă în genunchi în fața lui* P2. *Disperat.*) Domnule, ce părere aveți dumneavoastră despre mine?

P2 *(Stupefiat.)*: Cum? Ce părere? Care părere?

P3 *(Îmbrățișîndu-i genunchii.)*: Vă implor, nu vă ascundeți! Ce rost are să vă ascundeți? Fiecare om are o părere despre fiecare om. Vreau părerea dumneavoastră despre mine! Vă jur că mă interesează părerea dumneavoastră despre mine. Vreți să vă convingeți? Vreți să mă dezbrac aici, în fața

dumneavoastră ? Vreţi să mă vedeţi gol ? Spuneţi, spuneţi ! *(Pentru sine.)* Ah, ce bestie, ce bestie !

P2 *(Înecîndu-se.)* : Cum ? Ce ? Eu ? Ce bestie ?

P3 (*Ridicîndu-se rîzînd, bătîndu-l patern pe umăr pe* P2.) : Este că sînt imprevizibil ? Am glumit. Aşa sînt eu. Am întotdeauna această tendinţă de a crea o atmosferă degajată între mine şi ceilalţi. Este că a fost imprevizibil ?

P2 : Desigur, a fost... aşa... cam pe nepregătite...

P3 *(Concluziv.)* : A fost o glumă bună ! *(Se aşază pe un scaun, respiră puternic.)* Ce aer ! Ce aer ! *(Meditativ.)* Ah, aerul...

P2 : Nu vi se pare că miroase puţin a formol ?

P3 *(Violent.)* : A formol ? Nici să nu vă gîndiţi ! Nici să nu vă treacă prin cap ! Ce e formolul ? Nu, domnule, eu refuz formolul ! Eu accept zmeura. Miroase a zmeură. Totul e să tragi aer în piept şi să spui „zmeură". Încercaţi ! Vă rog să încercaţi ! Să respirăm în acelaşi timp... Zmeură... Zmeură... (*Respiră extaziat.* P2 *se lasă antrenat cîteva secunde.*) Aţi văzut ? Nu-i aşa că este extraordinar ?

P2 : Nu. Miroase a formol.

P3 *(Se ridică energic.)* : Eu, domnule, am întîrziat trei zile. Mă înţelegeţi ? Am în-tîr-zi-at ! Sînt aici şi, în acelaşi timp, nu sînt aici. Eu trebuia să fiu de mult înăuntru. Înţelegeţi ? Trei zile întîrziere !

P2 *(Înveselit.)* : Ce coincidenţă ! Eu am venit cu patru zile mai devreme !

P3 *(Dezamăgit.)*: Cum e cu putință?

P2: Este. Știți, mie, de pildă, nu mi-a trecut încă frica.

P3: Frică? Frică?? Azi? Cu tehnica de azi? În condițiile noastre de azi? Domnule, dar e groaznic!

P2: Nicidecum. Am grețuri.

P3: Și eu am.

P2: Mi se zbate inima. Mă ustură sîngele.

P3 *(Încîntat.)*: Și mie mi se zbate inima. Puneți mîna aici!

P2: Am o senzație de nesiguranță, de nădușeală...

P3: Și eu! Și eu! Am toate senzațiile posibile. Îmi vîjîie capul. Dumneavoastră vă vîjîie capul? Pe mine mă dor oasele. Îmi pocnesc oasele. În fiecare secundă îmi pocnește cîte un os. Dumneavoastră vă pocnește cîte un os? Mie mi se ridică brațul, în anumite momente de neatenție. Iată! Dumneavoastră vi se ridică brațul? *(Brusc, implorator, lingușitor.)* Dumneavoastră vreți să intrați chiar acum?

P2 *(Speriat.)*: Da, domnule. Am stat la rînd.

P3: Și vreți să intrați chiar acum, chiar acum?

P2: Sigur că da. Sînt pregătit să intru.

P3: Chiar acum, chiar acum, chiar acum?

P2: Da! Da! Da! Trebuie să fiu chemat dintr-o clipă într-alta.

P3 *(Lingușitor, libidinos.)*: Domnule, s-ar putea să mă aveți pe conștiință... Credeți-mă... Nu sînt ceea ce

par. Toate aceste cuvinte, tot acest comportament... De fapt, sînt încordat ca un arc. Trebuie, trebuie să intru cît mai repede. Trebuie să mă lăsați înaintea dumneavoastră... trebuie să mă înțelegeți. Puneți mîna pe fruntea mea. Asta nu e piele, nu-i așa? Îmi ard pînă și oasele. Simt că-mi iau foc oasele. Dacă mai aștept zece minute aici, voi arde de viu. Trebuie să mă înțelegeți.

P2 *(Isteric.)*: Nu vreau! Nu vreau! Am stat la rînd!

P3 *(Suferință enormă.)*: Și eu am stat la rînd. Toată viața mea am stat la rînd. Am stat la rînd clipă de clipă, secundă de secundă. Am stat la rînd pentru fiecare zi, pentru fiecare cuvînt, pentru fiecare gînd... Am stat la rînd ca să învăț să merg în picioare, ca să învăț să duc lingura la gură... Am stat la rînd ca să învăț să silabisesc, să mint, să urlu... Am stat la rînd cu răbdare și cu pasiune, vă jur... I-am lăsat în fața mea pe toți nenorociții, pe toți profitorii... Sînt sfîrșit! Am rămas ultimul, ultimul din rînd, ultimul supraviețuitor din rînd! Sînt rîndul cu un singur om! Zău, trebuie să mă lăsați înainte, trebuie...

P2 *(Iluminat.)*: Domnule, dumneavoastră suferiți de simptome tipice.

P3 *(Totală schimbare de ton.)*: Am glumit. E un vechi obicei de-al meu de a testa oamenii prin glume. Ha-ha-ha... V-a plăcut?

P2 *(Încurcat.)*: Eu, unul, nu glumesc cu orice.

P3 *(Vioi.)*: E o mare greșeală. Regretabilă greșeală. Glumele, jocurile, farsele... nu numai că relaxează spiritul,

dar îl și fortifică. Eu, de pildă, sînt pregătit împotriva tuturor evenimentelor posibile. Și știți cum am reușit ? Prin practicarea sistematică a jocurilor. Un joc înseamnă un rol. O regulă și un rol. Trebuie să treci prin toate rolurile posibile ca să devii *tu*. De aceea am venit aici.

P2 : Vreți să spuneți că... adică... vreți să intrați înăuntru pentru că vă lipsește acest... rol ?

P3 : Exact ! De o mie de ori exact !

P2 : Bine, dar... acest rol... atît de decisiv... el poate fi compensat... Imaginația, nu... Domnule, nu vă pripiți !

P3 : Adevărul este că sînt și profund scîrbit. Toate rolurile jucate pînă acum au sfîrșit prin a mă scîrbi definitiv. Ideea însăși de a juca un rol mă scîrbește. Am venit aici tocmai ca să devin, în sfîrșit, *eu* ! Pentru că trebuie să devin *eu* ! Am dreptul să devin *eu* ! E suprema datorie a unui om, aceea de a deveni *el* ! Iar eu, aici și acum, voi deveni *eu* ! *(Schimbare de ton, ieșire din rol.)* Ei, ce ziceți, v-a plăcut ?

P2 *(Aiurit.)* : Ce ?

P3 : Ascultă, prietene, ești un prost. Mi-e silă că trebuie să așteptăm împreună.

P2 : Domnule, eu refuz să fiu tratat...

P3 : Nu înțelegi nimic, stai jos. Nu înțelegi absolut nimic din ce de întîmplă în jurul tău. Ai venit aici fără să înțelegi de ce ai venit aici. Departamentul ar trebui să refuze să lucreze cu astfel de oameni.

P2: Domnule, dumneavoastră sînteţi total...

P3: Taci, ciupercă otrăvită! Văd că ai nişte ochi mari de parazit şi mă tem că voi simţi nevoia să te lovesc. Să nu te superi dacă voi simţi nevoia să te lovesc şi va trebui să te lovesc. Pentru că nu mai e mult şi va trebui să te lovesc. Creşte în mine dorinţa asta, înţelegi? E o dorinţă enormă, ca un ideal, înţelegi? Simt că mor dacă nu te lovesc, înţelegi? Trebuie să-ţi dau una peste fălcile tale curăţele, măcar una, înţelegi? Trebuie să te fac să înţelegi ce e durerea, plesnetul fizic peste pielea ta delicioasă, deliciul pielii încreţite într-un rictus. Am nevoie de rictusul tău... Nu mă lăsa fără rictus, te rog... Vreau rictusul tău... Ha! *(Lovitura rămîne încremenită în aer. Schimbare de ton, ieşire din rol.)* Ei? Ce părere aveţi?

P2 *(Hipnotizat.)*: Ha?

P3: Ce părere aveţi despre rolurile mele? Cum vi se par? Nu-i aşa că sînt impecabile? *(În acest moment, cineva din camera de alături trage înnebunit de uşă ca pentru a se salva, dar este prins şi tîrît înapoi. Uşa se închide.* P2 *şi* P3 *nu dau semne că ar fi văzut ceva.*) Nu-i aşa că nu le bănuiaţi? Nu-i aşa că trecerea de la unul la altul este inobservabilă?

P2: Vreţi să spuneţi că...

P3: Da, da! Exact! În sfîrşit, aţi înţeles.

P2 *(Continuînd ideea.)*: ...că toate astea n-au fost decît... nişte roluri?

P3: Exact! *(Extaziat.)* Doamne! A înțeles!

P2: Adică n-au fost toate decît niște... minciuni?

P3 *(Indispus.)*: Minciuni? *(Pentru sine.)* N-a înțeles nimic.

P2 *(Furios.)*: Ba am înțeles. V-am înțeles foarte bine. Vreți să intrați înaintea mea și uzați de toate stratagemele posibile. Rușine!

P3 *(Pentru sine.)*: Adevărul este că sînt un om foarte trist. Dar să nu exagerăm. *(Ridică de jos un ziar făcut ferfeniță și îl netezește.)* Exact așa arată și fețele noastre... Fațete... Fațete... Fațete...

P2 *(Se întinde, relaxat și decis, pe scaun.)*: M-ați obosit, domnule. M-ați obosit și de-acuma nu cred că mă mai puteți surprinde cu ceva.

În acest moment, din camera nevăzută, cineva glisează pe sub ușă un bilețel. P3 *se apropie inocent de ușă și returnează discret bilețelul cu vîrful piciorului.*

P3: Știu, domnule, știu. Regret mult acest lucru.

P2: Toate rolurile dumneavoastră sînt, în esență, previzibile. Toate reacțiile dumneavoastră au deja un nume, sînt bine cunoscute. Nu mai puteți minți pe nimeni.

P3: Da, știu. Nu e cazul să mi-o repetați cu răutate.

P2: Mai mult decît atît. Oameni ca dumneavoastră, dispuși să treacă oricînd de la un registru la altul, de la un rol la altul, pot aduce mari prejudicii

acestui departament. Practic, faceţi parte din categoria clienţilor dificili, şi eu, personal, mă mir că departamentul îşi cheltuieşte energia şi fondurile cu oameni ca dumneavoastră. Aceste servicii n-ar trebui să fie gratuite. *(Bileţelul este împins cu şi mai multă forţă pe sub uşă.)* Sau, cel puţin, el ar trebui să fie plătit prin calitatea intrinsecă a clientului, care să fie obligat să posede, măcar în ceasul al doisprezecelea, suficientă sobrietate şi maturitate. (P3 *retrimite biletul de partea cealaltă.*) Nu, hotărît lucru ! Departamentul n-ar trebui să accepte pe oricine, oricînd şi oricum. Este o mare greşeală, ale cărei efecte se vor resimţi în timp.

P3 : Nu trebuie să mă condamnaţi prea rău... (*Biletul este ejectat pe sub uşă pînă în mijlocul sălii de aşteptare.* P2 *îi atrage atenţia din ochi lui* P3 *asupra biletului.*) Oricum, mi-e ruşine că am întîrziat toate aceste zile... Trebuie să recunosc deschis că mi-a fost frică şi că am făcut tot posibilul ca să amîn... totul... *(Se apropie şi ridică biletul.)* Cu cîteva zile...

P2 : E foarte rău. Foarte grav şi foarte rău. *(Celălalt despătureşte biletul.)* Această amînare e lipsită de sens. E o crimă ! Aţi distrus valoarea lucrului, aţi distrus fructul, momentul cel mai bun al creşterii sale. (Celălalt citeşte biletul, clătinînd plictisit din cap.) Aţi acţionat împotriva firii, împotriva naturii umane. Şi aţi pierdut. Toată această bufonerie pe care o practicaţi, pentru a vă masca frica

și pentru a vă recăpăta curajul, nu face altceva decît să vă înjosească și mai mult.

P2 *face semn că vrea să citească și el biletul.* P3 *îi dă biletul. Totul se petrece într-o notă de complicitate macabră.*

P3: Și ce ar trebui să fac? *(Celălalt citește biletul.)* Știe cineva ce ar trebui să fac? *(Celălalt cere printr-un gest ceva de scris.* P3 *îi dă ceva de scris.)* Știți cumva ce e bine de făcut în aceste momente?

P2 *scrie un cuvînt pe bilet și îi întinde apoi lui* P3 *biletul și pixul.*

P2: Concentrare și stăpînire de sine. (P3 *scrie și el un cuvînt.*) Încercați ca măcar acum, în această sală de așteptare, să fiți sobru și lucid. *(Celălalt împăturește biletul și-l glisează înapoi pe sub ușă.)* Toate încercările noastre de a ne linge rănile nu duc la nici un rezultat. *(Din spatele ușii se aude un hohot isteric de rîs, acompaniat de cîteva preparative mecanice.)* Trebuie să fim stăpîni pe noi... și pe rănile noastre... Mintea noastră trebuie să poată privi clar... spre faptele noastre... care trebuie să fie clare... *(Pe sub ușă este împinsă o mănușă dintr-un material antifonic.)* Să fie ca un cristal și totul, totul să se vadă prin ele. (P3 *culege mănușa*

şi i-o întinde lui P2.) Nu avem nimic mai bun, aş putea spune, în aceste momente, decît luciditatea. (*Încă o mănuşă este strecurată pe sub uşă.* P3 *o ridică şi i-o dă lui* P2.) Care este o armă teribilă... (P2 *îşi pune prima mănuşă.*) Şi frumoasă... Trebuie să fim lucizi pînă în ultima clipă... (P2 *îşi pune a doua mănuşă, în timp ce pe sub uşă este strecurată o a treia mănuşă.*) Pînă cînd harponul se înfige în carne... Şi carnea... carnea, mai ales, trebuie stăpînită... (P2 *îşi acoperă urechile cu mîinile înmănuşate, în timp ce* P3 *ridică mănuşa sa şi o aşteaptă pe a patra. De dincolo se aud alte hohote isterice de rîs, izbituri, scrîşnituri metalice.*) Nimeni nu poate să cedeze acestor prime impulsuri ruşinoase ale fricii... Frica e o ruşine! Da! (P2 *are o faţă fericită pentru că nu mai aude nimic.* P3 *îşi pune mănuşa pe care a cules-o, aşteptînd-o tot mai nerăbdător pe a doua, în ordinea lui.*) Ruşinea umană se numeşte frică... Nu trebuie să uităm că avem forţa de a alege... de a ne oferi forţei brute... pentru a fi aleşi... de a veni singuri... aici... liberi şi lucizi...

P3 *este, evident, pe jumătate panicat. Se aşază în genunchi şi încearcă să privească pe sub linia uşii, în aşteptarea celei de-a doua mănuşi.*

P2 *(Ţinîndu-şi mereu mîinile înmănuşate peste urechi.)*: Pentru că sîntem liberi să rămînem oricît... aici... în

sala de așteptare... sîntem liberi să pătrundem pe ușa aceea și să fim noi înșine... cei reali... fără nici un rol... (P3 *ciocănește cu degetul în podea, ascultă cu urechea lipită de ușă, apoi ciocănește discret în ușă. Își acoperă una din urechi cu mîna înmănușată, ascultă, încearcă din nou, nerăbdător și îngrozit, să privească pe sub ușă.*) Înțelegeți, aici e tot secretul. (*Primul urlet de dincolo, urlet care-l trîntește pe* P3 *la pămînt, cu spatele lipit de ușă.*) Adevărata foame umană, risipa de foame... Dorința, ca o izbăvire... Dorința de a-l imita pe cel sacrificat, pe bastard, pe cel din urmă înfometat... (*Alt urlet.* P3, *îngrozit, bate cu palma în ușă, își cere mănușa. Pe măsură ce mașinăria se va pune în mișcare și urletele vor crește în intensitate,* P3 *se va zvîrcoli înnebunit, ca un crucificat, pe ușă, ca și cum el însuși ar fi fost victima mașinăriei infernale.*) Sîntem autorii foamei... Noi putem crea artificial foamea, și asta e foarte mult. Noi putem gîndi asupra foamei, cu luciditate, și putem sta în picioare în fața rănilor noastre... Pentru că aici zace tot adevărul... frica... foametea... singurătatea... Sîntem cei mai puri fii ai foamei. Ne putem mîndri cu această calitate... unică... dacă pot să mă exprim așa... Iată încă un motiv pentru care mintea noastră trebuie să rămînă întreagă, trează... plină de claritate și tăcere... Iar tăcerea... să fie un cristal... un cristal adevărat... care să urle de singurătate... (*Urletul final se apropie, lucrurile vibrează din cauza*

funcționării exaltate a mașinii. P3 *încearcă să-și acopere cînd o ureche, cînd alta, se izbește de ușă, se prăbușește, se ridică și se prăbușește din nou, mut, dar cu fața congestionată de un răcnet mut. Discursul lui* P2 *crește și el în intensitate.*) Și atunci, nimeni n-o să mai lovească în rănile noastre unice... și invizibile... Pentru că ele ascund totul, codifică totul, mint continuu! Da! Rănile mint! Mint!

Urletul final. Pauză. Tăcere. Lumina scade. P3 *rămîne inert.* P2 *își scoate mănușile tacticos.* P3 *se tîrăște pînă la* P2.

P3: Domnule... eu nu știu... dumneavoastră știți... ce se petrece de fapt...

P2: Nu știu nimic. Nu pot să vă răspund nimic.

P3: Dar... în definitiv... am avea dreptul... am putea cere o explicație prealabilă... nu-i așa?

P2: La ce bun?

P3 *(Meditativ.)*: Într-adevăr... la ce bun...

P2 *înapoiază mănușile pe sub ușă și-i face semn lui* P3 *să procedeze la fel.*

P3 *(Încercînd să-și scoată mănușa.)* Și totuși... Trebuie să mărturisesc... Sînt oarecum surprins... Fiecare dintre noi se așteaptă, nu-i așa, într-un fel...

P2: Nu înțeleg ce vreți să spuneți.

P3 *(Chinuindu-se să-și scoată mănușa.)*: Nu vreau să spun mare lucru... Vă rog însă să mă credeți că...

P2: Departamentul face tot ce-i stă în putință.

P3: O, desigur. Desigur. Viața este tot mai alertă, sînt atîtea situații neprevăzute... Cererile cresc...

P2: E normal.

P3 *(Într-o explozie de protest.)*: Vi se pare normal? O, vi se pare normal?

P2 *(Exasperat)*: Da! Da! Da!

P3 *(Înnebunit de mănușă, sufocat de neputință, urlînd.)*: Liniștiți-vă! Trebuie să vă liniștiți! Dumneavoastră sînteți atît de lucid... atît de sigur... tocmai acum...

P2 *(Își revine.)*: Mulțumesc, domnule. Mi-a trecut.

P3: Vreți un pahar cu apă? Sînt momente cînd un pahar cu apă rezolvă totul.

P2: Mulțumesc.

P3: Și poate că n-ar trebui să ne gîndim atît... Nu? De ce să ne gîndim? *(Reușește, în sfîrșit, să-și scoată mănușa.)* Numai noi și numai noi... Întruna...

P2: Așa este. Nu trebuie să ne gîndim.

P3 *(Inspectîndu-și mîna.)*: Mă întreb însă cum am fi priviți dacă ne-am răzgîndi. Dacă ne-am căra.

P2: Nu știu. Nu e bine să pleci din sala de așteptare. Nimeni nu suportă să plece. E prea chinuitor...

Nu cred că ipoteza asta... Dacă e ipoteză... Sau e întrebare ?

P3 : Ce-ar fi să jucăm cu cărţile pe faţă ? Credeţi că se poate ? Vreţi să jucăm, măcar o dată, cu cărţile pe faţă ?

P2 : Nu ştiu. În sfîrşit... Dacă e o provocare...

P3 : Dumneavoastră nu vi se pare inadmisibil ceea ce se întîmplă aici ?

P2 : Nu ştiu... Ba da... În sfîrşit... Inadmisibil, aţi zis ?

P3 : Inadmisibil ! Hotărît lucru. Inadmisibil. A fost o eroare că am venit aici şi nu ştiu dacă eu, personal, am să mai rămîn. *(Se străduieşte să strecoare şi el mănuşa pe sub uşă. Lucru ciudat, pare că mănuşa nu mai intră pe sub linia uşii.)* Nu ? Doar sîntem oameni liberi. Putem pleca oricînd. *(Reuşeşte să strecoare mănuşa.)* Nu ?

În acest moment, de dincolo începe operaţiunea de curăţare cu apă. Un jet puternic de apă răzbate pe sub uşă, şi mănuşa lui P2 *este ejectată înapoi. Cei doi se retrag din faţa apei, care continuă însă să înainteze.*

P2 : Evident. Orice sală de aşteptare e o sală... pentru oameni liberi... care...

P3 : De ce nu încercaţi să plecaţi ? De ce ? Sînteţi la fel de îngrozit ca mine. De ce nu plecăm ?

Încă un jet de apă murdară. Cei doi se retrag mereu din fața apei care va acoperi treptat, cu o peliculă subțire, întreaga pardoseală a sălii de așteptare.

P2 *(Îngrozit de apa murdară care-i amenință picioarele.)*: Unde ?

P3 : Unde ?

P2 *(Urcîndu-se pe un taburet.)* : Da. Unde ? Unde vreți să plecăm ?

P3 *(Urcîndu-se și el pe un taburet.)* : Într-adevăr... Sînteți atît de clar... atît de precis... în răspunsuri...

P2 : Nu avem unde pleca, domnule. N-are nici un rost să plecăm. Vreau să spun, nu are nici un haz. Mult mai interesant e să rămînem. *(Privește cu lăcomie la micile obiecte plate aduse de apă.)* Înțelegeți ? Desigur, am putea pleca... *(Se apleacă să pescuiască un plic.)* Dar cel mai interesant e să rămînem.

P3 (*Curios să vadă ce găsește* P2 *în interiorul plicului ud.*) : Mda... poate... ce știu eu ?

P2 (*În plic nu e nimic și* P2 *îl aruncă în apă.*) : Să ne luăm rămas-bun, domnule. Presimt că e rîndul meu.

Scena 3

În timp ce P2 *și* P3 *se întind, urcați pe taburete cum sînt, să-și stringă mîinile, intră* P4 *– o femeie ca un mecanism naiv și nevinovat.*

P4 *(Fără să observe aproape că pășește prin apă.)* : Bună ziua.

P3 *(Sărind de pe scaun, cu speranță.)*: Domnișoară! Sînt aici! Aici! Mă recunoașteți?

(Ușa se deschide încet.)

P4: Nu...

P3 *(Expansiv, poate într-un nou rol.)*: Ce rău îmi pare! Eu v-am recunoscut imediat! V-am văzut acum trei zile. Erați singură, pe faleză, și mi-ați rămas în minte.

P4: Să nu fie o greșeală, domnule. Eu nu mă plimb niciodată pe faleză.

P3: Cum să fie o greșeală? Eu sînt Bruno. Puteți să-mi spuneți pe numele cel mic. Domnul de

acolo tocmai trebuie să intre. Nu-l luați în seamă. După aceea urmez eu, iar după aceea dumneavoastră. Sau poate vreți să facem schimb?

P4: O, nu... sînt atît de obosită... Vreau să mă odihnesc puțin înainte de a intra.

Ușa se deschide larg. Nu se aude nici un glas, nimeni nu face nici un semn. Dincolo de ușă se vede apa, marea, pînă la infinit. Atmosferă de pace. P2 *intră aproape neobservat de celelalte personaje, coborînd liniștit în mare.*

P3 *(Mai mult pentru sine.)*: A intrat! Totuși, a intrat... O, Doamne!

Ușa se închide.

P4: Ați spus ceva, domnule?

P3: O, nu. Aș fi vrut să-l conving să nu intre... Aș fi vrut să-l conving să plece de aici, să plecăm... eventual... împreună...

P4: Cum, să părăsiți sala de așteptare?

P3: Domnișoară, dumneavoastră nici nu vă închipuiți ce lucruri înfiorătoare se petrec aici.

P4: Aici, în sala de așteptare? *(Ușor neliniștită.)* Mă faceți să rîd... Ha... ha...

P3: Aici! Aici! Nu vă lăsați dusă în eroare! Se petrec adevărate drame. Ați auzit mașina?

P4: Care maşină?

P3: N-aţi auzit trepidaţiile maşinii? Urletele, nu le-aţi auzit? În timp ce vă apropiaţi de sala de aşteptare, n-aţi auzit nimic?

P4: Eu... nu. Mă tem că nu.

P3: Dar apa o vedeţi, poftim!

P4: Şi ce-i cu asta? Pentru mine, apa nu spune nimic.

P3: Poate că e mai bine aşa... Poate că e mai bine. Altfel, cine ştie, poate că v-aţi fi pierdut curajul.

P4: Curajul? Ha... ha... Mă faceţi să rîd.

P3: Da, curajul. Dacă aţi fi auzit ceea ce am auzit eu. Nu ştiu cum aţi fi reacţionat dacă aţi fi auzit ceea ce am auzit eu.

P4 *(Plîngăreţ.)*: Nu vreau să vă mai ascult. Mă faceţi să rîd. Şi apoi v-am spus că eu nu mă plimb niciodată pe faleză...

P3 (*Îngenunchează în apă, disperat, cuprinzîndu-i genunchii lui* P4.): O, salvaţi-mă! Salvaţi-mă! Spuneţi-mi, de ce aţi venit?

P4 *(Acoperindu-şi faţa.)*: Lăsaţi-mă...

P3: O, ce cruzime, ce cruzime! N-aţi fost fericită în dragoste?

P4: Ba am fost, am fost perfect fericită.

P3: Sau poate că v-aţi simţit foarte singură. Poate că v-a fost frică să vă plimbaţi seara pe faleză?

P4: Nu. Nu. Nu.

P3: Atunci, de ce aţi venit?

P4: Am venit! Am venit! Am venit!

P3: Ce dramă... Poate că ați avut motive mai profunde, motive abisale, nu? Motive subtile, rațiuni care vă domină și în fața cărora nu puteți face nimic.

P4: Nu. Nu. Nu. *(Pentru sine, speriată.)* Ah, de ce am venit?

P3: Ați venit pentru că așa vi s-a părut onorabil și normal? Da? Sau poate că vi s-a părut că adevărul este prea ascuns, prea perfid și că merită să fie disprețuit?

P4: Nu vreau să știu. Mă faceți să rîd. Ha-ha.

P3: A fost doar o simplă pasiune morbidă pentru propria dumneavoastră persoană? A, da. Iată rezultatul acestei iluzii. Iată! Sala de așteptare.

P4: Da! Da!

P3 *(Se urcă din nou pe scaunul său, în timp ce* P4 *rămîne așezată pe taburet, cumințică, fragilă, cu picioarele în apă.)*: Ați venit fără să vă îndoiți o singură clipă, fără să încercați vreo altă soluție și fără să vă întrebați măcar o singură dată ce poate fi dincolo?

P4: Exact! Exact! Ce frumos vorbiți. Mă faceți să rîd.

P3: Și nici măcar acum, în ceasul al doisprezecelea, nu vă interesează ce se întîmplă, ce se găsește dincolo de ușă și dacă nu cumva totul este o eroare?

P4: Nu! Nu! *(Extaziată.)*: Ce frumos!

P3: Şi nici măcar nu sînteţi tulburată, nici nu simţiţi o cît de măruntă greaţă în stomac?

P4: Nuu. Ha-ha. Sînteţi de la muzeu?

P3: Ce crimă! Ce stare oribilă! Domnişoară, chiar nu vă daţi seama în ce hal aţi ajuns?

P4: Ce tare îmi bate inima. Vreţi să vedeţi cum îmi bate inima?

P3: Nu vreau să văd nimic.

P4: Parcă ar fi un fluture care se aşază pe o floare rece. Ştiţi, eu am văzut odată un fluture care s-a aşezat pe o floare rece şi a îngheţat pe loc. Ah, ce tare mi-a bătut inima atunci.

P3: Vax.

P4: Da... O, da! Eu nici nu pot să-i sufăr, ştiţi... Odată, era într-o sîmbătă, un fluture mic, urît, urît, s-a aşezat pe degetul meu arătător... pe acesta... şi ştiţi ce s-a întîmplat?

Pauză lungă.

P4: A îngheţat imediat.

P3: Foarte interesant.

P4: Chiar vă place? Da? Mă faceţi să rîd. Eu nu pot suferi poezia, dulcegăriile, siropul de vişine, merele fierte. Sînt împotriva anotimpurilor, împotriva apei.

P3 *(Amuzat.)*: Da? Și împotriva apei?

P4: Știți, cele mai multe rele ne vin de la apă. Din cauza apei se moleșesc și peștii, li se subțiază membrănuțele și devin atît de visători și atît de singuri... Așa ajungem, de altfel, cu toții... la nimicnicie... la suficiență. Da. Uneori mi se face frică.

P3: Ce prostie! Domnișoară, trezește-te! Mai bine vorbește cu mine! De ce nu vrei să vorbești cu mine? Ceilalți au vorbit cu mine. Nu înțelegi că trebuie să vorbesc, acum, cu cineva? *(Privind aiurea.)* Ce stupid...

P4 (*Scoate două pahare de plastic din geantă și-i întinde unul lui* P3.): Să zicem că vine o zi în care frigul se lasă, se lasă și atinge membranele acelea fine, pe care le găsim în farfurii cînd despicăm peștii... *(Umple un pahar cu apă de jos și-l ridică în aer.)* Ah, ce frumoasă e. Ce frumoase sînt, de fapt, toate. Cum e posibil să fim atît de orbi?

P4 *se îndreaptă aerian spre fereastră, o deschide și aruncă apa din pahar. Va continua operațiunea, din ce în ce mai sîrguincioasă, pe fondul replicilor următoare.*

P3: Poftim idee! Domnișoară, nu sîntem într-o barcă.

P4: Nu vreau! Nu vreau să știu unde sîntem. Într-o seară, cînd mă simțeam nespus de bine, aveam cu mine un pahar înalt, din sticlă verde, și așteptam

să se nască în el un peşte frumos. *(Autoritar.)* Mă asculţi ? *(Diafan, melodic.)* Se făcea că eram singură acolo, că numai eu aveam să văd misterul, ştiţi, momentul acela unic şi atît de frumos cînd din apa curată şi verde se nasc peştii. Ceea ce vă povestesc nu este o întrebare, dar dacă aţi şti să-mi răspundeţi la ea, ah, dacă aţi şti...

P3 *(Începe şi el, din ce în ce mai sîrguincios, să arunce apa pe fereastră.)*: Ce monstruoşi sîntem, domnişoară ! Chiar nu vreţi să ne trezim din acest coşmar şi să fugim amîndoi de aici ? Nu vedeţi că ne hrănim cu spumă de mare, nu vedeţi că mai avem încă puţin şi balonul cu spumă se va sparge ? Ştiu bine că sînteţi la fel de îngrozită ca mine. De ce nu vreţi să terminăm odată, să ter-mi-năm... Pentru că altfel ne vom lăsa tîrîţi tot mai în adînc, pentru că planul este diabolic, monstruos şi se potriveşte cu instinctul nostru şi cu sîmburele apos unde se află goliciunea şi nimicnicia.

P4 : Mă faceţi să rîd. Ah, cum m-aţi obosit ! Cum m-aţi obosit...

P3 *(Muncind din greu ca să evacueze apa.)* : Şi nici nu pot pleca singur, aici e toată monstruozitatea, pentru că dacă aş simţi că pot pleca singur... M-aţi înnebunit, gata, îmi staţi în faţă, de ce-mi staţi în faţă ? De ce ? Ah, nu trebuia să vin atît de tîrziu, nu trebuia...

P4 *(Retrăgîndu-se spre uşă şi încercînd, speriată, să se refugieze dincolo.)* : Vreau să intru ! De ce nu se deschide ? Vreau să intru şi să mă lăsaţi în pace !

P3 : Ha ! Întîi trebuie să înceapă mașina... urletele... Ha ! Credeți că-i așa de simplu ? Stați să auziți urletele...

P4 : Vreau să intru, vreau...

P3 *(Trăgînd-o din dreptul ușii.)* : Chiar ați înnebunit ? Vreți să se întîmple o nenorocire ?

P4 : M-am săturat. Mă faceți să rîd. Vreau să mă plimb pe faleză. Vreți să mergem pe faleză ? Era atît de frumos pe faleză...

P3 : Minciuni ! Minciuni ! Vreți să mă amăgiți...

P4 : Să mergem chiar acum ! Poate că mîine-dimineață n-o să mai fie atîta apă... Să mergem și să ne întoarcem mîine-dimineață.

P3 : Mîine-dimineață ? Să ne întoarcem ?

P4 : Da, da... Ne întoarcem mîine, ne întoarcem și totul o să fie bine... normal...

P3 : Să mai aștept pînă mîine ? Să mai aștept o zi ?

P4 : O singură zi ! Nu vreți ?

P3 : Nu. Nu-i adevărat ! Mi-e groază... Încă o zi... Să ne întoarcem după încă o zi... Să plecăm și să ne întoarcem...

P4 : O să fie așa de frumos... Ne vom plimba pe faleză, va fi frig și eu am să vă arăt... am să vă arăt peștele zburdînd viu în paharul cu apă.

P3 : Nu m-ați înțeles. Eu vreau pentru totdeauna ! Vreau să plecăm și să nu ne mai întoarcem.

P4 : Să nu ne mai întoarcem niciodată ?

P3: Nu. Da. Să nu ne mai întoarcem niciodată.

Pe sub uşă, apa începe să se coloreze încet, în valuri succesive şi din ce în ce mai accentuate. Regizorul este liber să aleagă culoarea.

P4: Să nu ne mai întoarcem mîine?

P3: Nici mîine şi nici niciodată.

P4: Niciodată-niciodată?

P3: Nu.

P4 *(După secunde de gîndire.)*: Nu se poate.

P3: De ce? Doar sîntem liberi, sîntem singuri, sîntem aici... Putem pleca oricînd, acum, puteam fi deja plecaţi. Nu? Putem pleca, ne putem răzgîndi, putem pleca. Ne putem duce pe faleză, oriunde, pe faleză, la marginea oraşului, pe faleză, oriunde... Ne vom gîndi la fluturi, chiar la fluturi, nu?

P4: Nu.

P3: De ce nu?

P4: Nu se poate. Ne putem gîndi şi aici.

P3: Nu! E o eroare! Nimeni nu poate trăi aici mai mult de o secundă. De trei zile trebuia să fiu înăuntru, înţelegeţi? Cînd mă gîndesc că acum trei zile nu ştiam încă nimic, eram gol pe dinăuntru ca un pai... A trebuit să mi se întîmple acest lucru, să întîrzii, ca să vină şi îndoiala... *(Cei doi cad unul în braţele celuilalt.)* Ştii tu ce înseamnă

îndoiala ? Am fost orb, orb, așa cum ești tu acum... Trebuie să mă asculți. Trebuie să plecăm, să le arătăm că sîntem liberi. Înțelegi ?

P4 : Nu vreau ! Nu vreau ! Nu vreau ! Mă simt atît de bine cu tine...

P3 : Acum ! Acum ! Să plecăm ! Totul se va schimba, totul va fi altfel. Toate lucrurile vor prinde sens... Apoi să vezi, totul va deveni real...

P4 : Și ei ? Ce-or să zică ei ?

P3 : Ei ? Care ei ?

P4 : Ei.

P3 : Nu știu. Ei nici nu există.

P4 : Există, există. Mă faci să rîd. Tu nu vezi că există ușa ?

P3 : Și ce dacă există ? În spatele ușii nu se află nimeni. Îți jur !

P4 : Nu se poate.

P3 : Ba da. E sigur ! Am descoperit acest lucru astăzi, dar îl simțeam de multă vreme. Ușa este o iluzie, un vis stupid, nu e nimeni în spatele ei, totul e gol, totul e un joc, o invenție. Da. Crede-mă, și mie mi s-a părut la început uluitor, dar trebuie, trebuie să ne obișnuim cu gîndul că în spatele ușii nu e nimeni. Ușa nu duce nicăieri.

P4 : Nicăieri ? Se poate așa ceva ? Se poate ?

P3 : Nicăieri. Da. Sau, și mai bine, duce undeva, oriunde, într-un loc lipsit de importanță.

P4: Adică unde?

P3: Unde vrei. Vrei să ajungi într-o cîmpie, deschizi uşa şi ai păşit într-o cîmpie. Vrei să ajungi pe faleză, deschizi uşa şi gata, eşti pe faleză. Înţelegi? Uşa duce unde vrem noi. Asta e. Abia azi am descoperit acest lucru şi m-am îngrozit cît e de simplu şi de elementar. Nu?

P4: Atunci, hai să fugim pe uşă.

P3: Cum?

P4: S-o deschidem şi să fugim pe uşă. Nu vrei? Hai s-o deschidem şi să fugim pe ea.

P3: Nu. Nu cred că se poate. Nu ştiu...

P4: De ce te temi? Hai să fugim pe ea. O să ne ducă acolo unde spui tu.

P3: Nu... Nu. Încă nu... La asta nu m-am gîndit. *(Încep să se audă preparativele maşinii. Uşoare scrîşnete, izbituri, jetul unei instalaţii care aruncă aburi pe sub uşă.)* Deşi ar fi trebuit să mă gîndesc, totuşi...

P4: Ce-i asta?

P3: Nimic, nimic... Mă tulbură gîndul că totul este atît de simplu... Ar fi trebuit să-mi dau seama...

Uşoare plesnituri, hohotele unui om căruia îi sînt gîdilate parcă tălpile picioarelor.

P4 *(Dezgustată.)*: Ce urît! Ce sînt astea?

P3: Ce să fie? De fiecare dată începe altfel.

P4: Nu mai vreau să stau aici. E urît aici, hai să fugim pe ușă.

P3: Nu. Nu acum. Trebuie să mai așteptăm puțin. *(Excitat.)* Ah, de ce nu începe?

P4: Ce trebuie să înceapă? De ce să mai stăm puțin? De ce nu fugim pe ușă?

P3: Acum, nu. Auzi? Încep scrîșniturile... Vreau să le mai aud o dată. O singură dată...

P4: Ce vrei să auzi? Ce se întîmplă? De ce nu plecăm?

P3. Plecăm imediat... Plecăm repede... Numai că... Trebuie să mai stăm puțin... Trebuie să ne obișnuim întîi unul cu altul. Trebuie să mai rămînem puțin... aici... *(Mecanismul începe să se producă tot mai febril.)* Doar puțin... Pînă la urmă, știi, sentimentele sînt atît de confuze... simți că te atașezi de unele locuri... Chiar și de locul acesta... de scaune... Ha, ha, ha... Începe! Începe!

Ritmul mașinăriei devine tot mai alert. Primele urlete.

P4: Nu mai vreau. Mi-e frică. De ce te gîndești atît? La ce te gîndești? De ce nu fugim?

P3: Să fugim? Doar sîntem liberi. Vom pleca, pur și simplu. Numai să se termine...

P4: Unde? Unde? Ce trebuie să se termine? Ce se întîmplă aici? De ce face așa?

P3: Linişteşte-te... Aşa fac ele... uşile... E o simplă iluzie. Înţelegi? Un vis stupid, o vedenie... Ha, ha, ha... Nu-ţi place? Fii atentă! Nu-ţi place? Auzi? Auzi cum strigă?

P4: Nu-mi place. Nu mai vreau să aud... Hai să plecăm... Te rog, hai să plecăm...

P3: Să plecăm, noi? O, Doamne, se scufundă totul, se duce totul dracului... *(Pocnituri, scrîşnete, fîsîituri, urlete şi hohote.)* Auzi? Auzi? Acum înţelegi?

P4: Ce vrei să înţeleg? O minciună?

P3: O minciună? Nu-i chiar o minciună... Ha! Auzi? Îndată vor începe din nou... Funcţionează bestia, funcţionează... Stai! Stai! Vreau s-o mai aud o dată... Stai şi ascultă! Trebuie să ştii şi tu...

P4: Nu vreau să ştiu nimic. Vreau să plecăm. Dacă nu plecăm acum, n-o să mai putem pleca niciodată.

P3 *(Mereu fascinat de mersul mecanismului.)*: De ce să nu putem pleca? De ce? *(Pauză scurtă.)* Ce naiba are? De ce tace? Mai stai un minut.

P4 *(Tulburată, aproape urlînd.)*: Nu. Nu. N-o să mai înceapă niciodată... Hai! Repede...

P3: Trebuie să înceapă. Cum să nu-nceapă? *(Se reiau urletele, infernul revine.)* Auzi? Auzi? Ţi-am spus eu? Unde vrei să fugim? Nu ţi-am spus că sîntem liberi? Unde vrei să ajungi? Ha! *(Trepidaţii violente, apropierea momentului culminant.)* Uite! Uite! Aşa! E bine, e bine! Ha! Încă! Încă!

P4 *(Tot mai stins, aproape resemnată.)*: Să plecăm... Să plecăm de aici...

P3: Gata, gata... *(Lipit de ușă, către mecanism.)* Acum! Hai! Acum! *(Momentul culminant al strigătului final pare că se apropie. Dintr-odată însă, ritmul scade, mașina pare că dă înapoi, întîrziind în mod cinic urletul final.)* Ce-i asta? Ce-i cu ei? Ce-s măgăriile astea?

P4 *(Un moment de iluminare.)*: Vezi? Vezi? Nu e nimeni înăuntru. S-a terminat. Hai să plecăm.

P3: Nu s-a terminat! Scîrboșeniile!

P4: Nu se mai aude nimic. Gata.

P3 *(Excitat la culme.)*: Trebuie să se audă. Știu eu ce trebuie să se audă.

P4: Eu nu aud nimic, nimic. Nu mai e nimic de auzit.

P3: Cum nu auzi? De ce nu auzi? *(Bruscînd-o.)* Toată lumea aude. Se aude de departe... Știi bine că se aude în tot orașul. De ce minți?

P4: Nu mint. Eu n-am auzit-o niciodată. Acum o aud pentru prima oară.

P3: Minți! Minți! De ce minți? Ce interes ai? Ești perfidă și nerecunoscătoare. Chiar crezi că am să fug cu tine? Spune! Ai auzit sau nu? Ai auzit-o, nu? Jură c-ai auzit-o!

P4 *(Înspăimîntată, plîngînd.)*: Hai să plecăm... Nu vreau s-o aud... Mi-e frică...

P3: Nu plecăm nicăieri. Trebuie s-o asculți bine, bine... Să-ți rămînă în creier. Dacă nu-ți rămîne în creier pentru totdeauna, n-am făcut nimic.

P4 (*Agăţîndu-se de* P3.) : E destul... Am ascultat destul...

P3 : Mai ascultă ! O recunoşti ? De cît timp o auzi ? Recunoşti că-ţi bate în creier încă din copilărie ? De ce-ai venit aici dacă-ţi bate-n creier încă din copilărie ? Dacă te-a-ngrozit dintotdeauna, de ce-ai venit ? O urăşti ? Spune ! O urăşti, nu ? Sigur că o urăşti...

P4 : O urăsc ! O urăsc groaznic ! Te urăsc şi pe tine, şi pe toţi... Hai să plecăm...

Efluvii de culoare continuă să pătrundă, în tăcere, pe sub uşă.

P3 : Oriunde am pleca, nu-s decît săli de aşteptare... Numai şi numai săli de aşteptare... Mii şi mii de săli de aşteptare... Milioane de săli de aşteptare... Chiar şi dincolo de uşă, nu-i decît o sală de aşteptare. Unde vrei să plecăm ?

Maşina, care a funcţionat în surdină, îşi reia ritmul, avansînd din ce în ce mai violent.

P4 : Să venim peste alte trei zile...

P3 : E şi mai rău ! E mult mai rău ! Atît timp cît pînă la urmă tot vii, e din ce în ce mai rău ! Eu am întîrziat trei zile şi am înnebunit în trei zile ! Uită-te la mine cum sînt, aproape nebun... Trei zile, zici ? Ha ! Ce ştii tu cum devii în trei zile !

P4 *(Acoperindu-și urechile, ca să nu mai audă urletele în creștere.)*: Nu mai vreau să aud... Vreau să fiu singură... Vreau să nu mai merg nicăieri...

P3: Ha! Ești înfricoșată? Ți-e groază? Foarte bine! Foarte bine! Știai că o să fie așa! De ce-ai venit dacă știai c-o să fie așa? De ce? Poți să spui că nu știai? Ai curajul să minți? Unde-ți sînt mănușile? De ce nu-ți pui mănușile? (*Îi smulge geanta.* P4 *nu știe ce să mai facă pe moment cu mîinile, să-și astupe urechile ori să-și apere geanta? Scurtă luptă. Geanta cade în apă. Urletele cresc.*) Mai vrei să minți? De ce-ai venit dacă știai ce se-ntîmplă înăuntru? Doar ai venit să asculți, de ce nu asculți? Așa-ți trebuie! N-are decît să-ți roadă creierii... Doar de asta ai venit... Acum! Acum! *(Vrea s-o forțeze să audă urletul.)* Voiai să auzi urletul de aproape... Trebuie să-l auzi... În toată splendoarea lui... Ha! Ha!!

În timp ce personajele duc o luptă surdă, urletul final se apropie și, brusc, se sublimează sub forma unui dop care sare cu un pocnet din mijlocul încăperii. Toată apa adunată se scurge cu zgomot și în viteză, tot spațiul de joc devine o uriașă gură care se îneacă bolborosind, aspirînd într-un hohot final apa efluviată de culori și înghițind hulpav micile obiecte care plutesc pe apă. Personajele rămîn o secundă paralizate și imediat se agită, făcînd eforturi de a nu fi ele însele aspirate în gîtlejul care înghite totul. Se mai aud cîteva secunde

sunetele apei și ale obiectelor care se scurg undeva în măruntaiele pămîntului, după care urmează lungi secunde de liniște. Încăperea sclipește de curățenie.

P4 *(Face cîțiva pași în căutarea unui nou echilibru.)*: S-a sfîrșit...

P3 *(Hipnotizat, plutind.)*: Asta-i tot...

P4: Ați spus ceva, domnule?

P3: Da, am spus că asta-i tot. V-a plăcut?

P4: Mă faceți să rîd.

P3: Hm!

P4 *(Cinică.)*: Mi se pare că acum urmați dumneavoastră.

P3: Eu...

P4: Poate că ar trebui să ne luăm rămas-bun.

P3 *(Indiferent.)*: Poate că da.

P4: Atunci, să ne luăm rămas-bun...

P3: Și totuși... Poate că mai putem face ceva...

P4: Nu mai putem face nimic.

P3 *(Contemplînd, îngenuncheat, gaura prin care s-a scurs totul.)*: Ba da, s-ar mai putea face ceva... Am putea arunca un os de pește în gura monstrului... Înțelegeți? S-ar putea în felul ăsta ca monstrul să se sufoce, să explodeze...

P4: Care os? Ce os?

Într-o liniște desăvîrșită, într-o lumină caldă, ușa se deschide.

P3 (*Alunecînd fascinat spre ușă, întinzînd apoi o mînă spre* P4.) : Poate că dac-am intra împreună...

În timp ce P3 *și* P4 *merg încet spre ușă, spațiul scenic se rotește încet, pe fondul sonor și luminos al unei ambianțe cosmice. În momentul în care personajele au ajuns în dreptul ușii deschise, ușa deschisă însăși a ajuns în dreptul rampei, astfel încît personajele, ținîndu-se de mînă, pătrund în sala unde se află spectatorii, ca și cum ar pătrunde în purgatoriu.*

TREI NOPȚI CU MADOX

Piesă într-un act

Personaje:

BRUNO
GRUBI
SEZAR
CLARA
MĂTURĂTORUL

(Un fel de pensiune, undeva la marginea mării. Un bar. O masă de biliard. Mese, scaune. Trepte care duc spre camera de la etaj. Un cuier. Pe tejgheaua barului – un aparat de radio care mîrîie o melodie. Afară plouă. Se aude vuietul mării, valurile care se sparg de țărm, țipetele pescărușilor, sirena unui vapor... BRUNO, *aplecat deasupra mesei de biliard, tocmai se pregătește să lovească o bilă. El lovește cu tacul în momentul în care ușa se deschide.)*

BRUNO *(Furios.)*: Fir-ar...

(*Bila se rostogolește și lovește alte bile. Intră* GRUBI.)

GRUBI: Fir-ar... Sînt mort... *(Se prăbușește, ud și obosit mort, pe un scaun.)* Salut.

BRUNO: Salut.

(GRUBI *oftează, se ridică de pe scaun și își scoate pelerina.*)

GRUBI: Ce vreme de rahat.

BRUNO *(Care studiază poziția bilelor pe masa de biliard.)*: Hm? *(O nouă lovitură. Rostogolirea bilelor.)* Cum merge?

GRUBI: Prost. *(Își suflă nasul.)* Și tu? *(Își freacă mîinile, își usucă fața cu un prosop.)* Te-ai apucat să joci de unu' singur?

BRUNO: Țțțț. Studiez o lovitură... *(Tăcere. Apoi, o nouă lovitură.)* Tot așa plouă?

GRUBI: M-a udat pînă la piele. *(Își scutură pelerina.)* Nu mai sînt pelerine ca altădată... *(Și-o inspectează.)* Nenorociții ăștia au început să vîndă pelerine cu găuri...

BRUNO: Ce bei?

GRUBI: Pfff... Ce beau?...

BRUNO *(Umple două pahare.)*: Hai că te invit.

GRUBI: Cuuum?

BRUNO: Azi plătește casa.

GRUBI: Mă, tu ai cîștigat la Loto.

BRUNO: Hai, slăbește-mă!

(*Pauză. Cei doi bărbați beau în tăcere.* BRUNO *privește absent pe fereastră.*)

GRUBI: Ce ai?

BRUNO: Nimic.

GRUBI: Te doare hernia?

BRUNO: Nu.

GRUBI: Atunci, la ce te uiți?

BRUNO: La ploaie.

GRUBI: La ploaie?

BRUNO: Tu nu vezi cum plouă?

GRUBI: Și ce dacă plouă?

BRUNO: Tu n-ai observat nimic?

GRUBI: Nu.

(GRUBI *soarbe din nou din paharul cu alcool. Tac amîndoi.*)

GRUBI: Stai jos. (BRUNO *se așază ca un om în transă.*) Ce să observ?

BRUNO: Tu n-ai observat că de cîțiva ani buni plouă numai duminica?

GRUBI: Zău?!

BRUNO: Pe bune.

GRUBI: De unde-ai mai scos-o și pe asta?

BRUNO: Așa e... Gîndește-te puțin...

(BRUNO *se ridică, aduce sticla, umple din nou paharele.*)

GRUBI *(Se gîndește.)*: Da, așa e...

BRUNO *(Bea scurt, plescăie.)*: Nu-mi place ploaia... La ploaie... *(Bea.)* Mă doare ceafa... Și mă ia și o greață.

GRUBI *(Privind şi el pe fereastră, de parcă tocmai ar fi descoperit ploaia.)*: Asta pentru că eşti meteo-dependent.

BRUNO : Sînt meteo... cum ?

GRUBI : Aşa se spune. Meteodependent. Ar trebui să-nchizi puţin la prînz şi să tragi un pui de somn.

BRUNO : Cum să-nchid la prînz ? Pierd clienţii.

GRUBI : Ei, aş !

BRUNO : Şi, oricum, nu pot să dorm cînd plouă.

GRUBI : Nu ?

BRUNO : Nu.

GRUBI : Asta aşa e. Şi eu stau toată noaptea-n far şi mă uit... afară... pînă unde bate farul...

BRUNO : Tu stai în far şi te uiţi pînă unde bate farul ?

GRUBI : Da... Ce ?!

BRUNO : Minţi.

GRUBI : Eu mint ?

BRUNO : Toată lumea ştie că dormi în timpul nopţii.

GRUBI : Eu dorm în timpul nopţii ?

BRUNO : Dormi !

GRUBI : Cine-a zis asta ?

BRUNO : Lumea.

GRUBI : Vaxuri. N-are lumea de unde să ştie.

BRUNO : Te-a văzut odată un beţiv... cum dormeai în far.

GRUBI : Nu. Nu-i adevărat. Era o vreme cînd adormeam chiar cum mă puneam să dorm. Da' acu' nu mai

pot s-adorm. Și nu mai dorm. Pentru că nu mai pot s-adorm...

BRUNO: Da' recunoști că dormeai totuși?

GRUBI: Ce-ai zis?

BRUNO: N-am zis nimic.

GRUBI: Ești sictirit?

BRUNO: Nu sînt sictirit.

GRUBI: Ba ești sictirit.

BRUNO: Așa e, sînt sictirit.

GRUBI: Cu cine-ai jucat?

BRUNO: Am un client...

GRUBI: Un tip, așa... cu fața subțire?

BRUNO: Da.

GRUBI: Cu o cămașă fără guler?

BRUNO: Da.

GRUBI: Și zici că ăsta stă la tine?

BRUNO: Da.

GRUBI: De cîte zile?

BRUNO: De trei zile.

GRUBI: Am mirosit eu... Am știut eu că ăsta iese de la tine. Nu știu de ce, da' cum l-am văzut, mi-am spus „ia te uită, Bruno are un client nou". Da' e un tip de treabă.

BRUNO: E.

GRUBI: Mi-a ținut de urît toată noaptea.

BRUNO: Și mie. Am jucat cu el biliard toată noaptea.

(CLARA *intră ca o furtună. Este îmbrăcată ca pentru o serată. Într-o mînă ţine o uriaşă umbrelă, iar în cealaltă, un fel de cuşcă ciudată, care seamănă şi cu o casă de păpuşi. În interior se află un fel de papagal, dar care seamănă şi cu o păpuşă.* CLARA *pare foarte grăbită. Cei doi bărbaţi o privesc uluiţi.*)

GRUBI : Clara ? !

CLARA *(Furioasă.)* : Oh, fir-ar să fie ! Nu se mai opreşte niciodată ! Niciodată ! *(Îşi scutură umbrela.)*

BRUNO : Ce te-a apucat, măi, fetiţo ?

(CLARA *caută loc pentru „cuşca" sa. Pînă la urmă, o aşază pe un scaun într-un colţ al încăperii.*)

CLARA *(Excitată, grăbită, furioasă.)* : Nu se-opreşte, nu...

BRUNO : Dumnezeule, nu-i adevărat...

CLARA : Îl las un pic aici, da ? Uf !... S-a trezit ?

BRUNO : Cine ?

CLARA : Dacă coboară, spune-i că sînt aici. Da ?

BRUNO : Aici unde ?

CLARA *(Ieşind.)* : Şi că revin imediat... Da ?... *(Le trimite amîndurora cîte o bezea.)* Şi voi ? Cum merge ? Aveţi nişte mutre... Două bombonele. A trecut ceva timp de cînd nu ne-am mai văzut. Hm...

(Redeschide umbrela şi dispare.)

BRUNO: A-nnebunit!

GRUBI *(Încercînd să vadă ce se ascunde în interiorul „cuștii".)* Ce-o fi și asta?

BRUNO: Habar n-am... E papagal?

GRUBI: Habar n-am.

(BRUNO *acoperă „cușca", punînd deasupra ei prosopul cu care a șters, poate, ceva mai devreme, pahare. Apoi, deschide ușa și încearcă să vadă în ce direcție a plecat* CLARA. *Ploaia și vîntul pătrund în încăpere.* BRUNO *ridică din umeri și închide ușa. Se duce în spatele tejghelei și umple două pahare.*)

GRUBI: Ce-ai zis adineauri?

BRUNO: Cînd?

GRUBI: Adineauri... cu biliardul...

BRUNO: Nimic.

GRUBI: Ai zis c-ai jucat toată noaptea...

BRUNO: A! Da...

GRUBI: C-ai jucat cu... *(Face un semn către camera de la etaj.)* Ai jucat sau n-ai jucat?

BRUNO: Am jucat.

GRUBI: Noaptea asta?

BRUNO: Da.

GRUBI: Toată?

BRUNO: Da. Pînă pe la patru dimineața...

GRUBI : Pînă pe la patru dimineața... Cu tipu' ăsta... Cum dracu' a zis că-l cheamă ?

BRUNO : Ceva cu... C...

GRUBI : Sau ceva cu M ?... Martin ? Ma... Cu X... Max ?

BRUNO : Ei, Max ! Ceva cu K... Mak... Ma...

GRUBI : Are o tăietură în dreptul ochiului.

BRUNO : Da.

GRUBI : Și zici c-ai jucat cu el pînă la patru dimineața ?

BRUNO : Da.

GRUBI *(Rîs nervos.)* : Ești sigur ?

BRUNO : Sigur că sînt sigur.

GRUBI : Și cine-a cîștigat ?

BRUNO : El... Da' nu contează... A fost frumos...

GRUBI *(Rîde cumplit, bea.)* : Mare mincinos mai ești, Bruno !

BRUNO : Eu sînt mincinos ?

GRUBI : Ești. *(Rîde sec.)* Da.

BRUNO : Eu ?

GRUBI : Tu ! (*Rîde mîrîind.* BRUNO *îl privește contrariat.*) Chestia asta cu biliardul... Nu ține.

BRUNO : Cum adică ?

GRUBI : Pentru că tipul... Max, Mark, Ma... ăsta... cu fața... a stat toată noaptea cu mine...

BRUNO : Asta ?

GRUBI : Da.

BRUNO : Max... Ma... Martin ăsta ? Kam... Ka... Sam Max ăsta ?

GRUBI: Da.

BRUNO: Ăsta zici c-a stat cu tine?

GRUBI: Da, a stat cu mine în far. Am jucat zaruri.

BRUNO: Ați jucat zaruri?!

GRUBI: Am jucat zaruri și am fumat.

BRUNO: În noaptea asta-asta?

GRUBI: Asta-asta. Pînă la patru dimineața.

BRUNO *(Tace o clipă, apoi începe să rîdă sec.)* Și cine-a cîștigat?

GRUBI: El... Da' nu contează... A fost frumos.

BRUNO *(Rîde mîrîind)*: Ha! Vezi că te-am prins?

GRUBI: Tu pe mine?

BRUNO: Eu pe tine!

GRUBI: Ești prost, Bruno. Vii cu niște chestii...

BRUNO: Eu, prost? Mă faci tu pe mine prost? Prost ești tu. Cum îți închipui c-ai să mă faci să cred c-ai stat cu ăsta-n far, cu Xam... cu Maxam ăsta... cu Mișmaș ăsta...

GRUBI: Pentru c-am stat!

BRUNO: Și-ai jucat zaruri cu el, în timp ce eu jucam biliard...

GRUBI: Da!

BRUNO *(Pufnind.)*: Nu-ți dai seama ce spui.

GRUBI: Pariu?

BRUNO: Pariu!

GRUBI: Unde-i tipu'?

BRUNO: E sus, doarme. Da' trebuie să coboare.

GRUBI: Foarte bine. Pariu pe ce?

BUNO: Pe ce vrei.

GRUBI: Pe... Spune tu. Pe orice.

BRUNO: Pe tot ce am.

GRUBI: Pe tot ce ai... ce?

BRUNO: Tot! Tot!

GRUBI: Foarte bine. Ai să pierzi tot.

BRUNO: Foarte bine. Şi tu?

GRUBI: Păi... şi eu tot... tot. *(Dintr-odată, obosit.)* Oh, Dumnezeule, poate c-ar fi mai bine să mă car...

(Pauză. Personajele se privesc în ochi.)

BRUNO: Auzi, Grubi... Tu îţi baţi joc de mine?

GRUBI: Nu. Da' tu mă cam duci cu preşu'...

BRUNO *(Lovind cu palma în masă.)*: N-aş prea crede!

GRUBI: Mă cam iei de fraier.

BRUNO: Lasă... Stăm pînă se scoală.

GRUBI: Stăm. *(Pauză.)* La cîte se scoală?

BRUNO: Îndată se scoală. Vine la cafea.

GRUBI: Păi, fă cafea!

(BRUNO *dă drumul la robinet, spală cîteva ceşti şi linguriţe, pune în funcţiune cafetiera, deschide frigiderul,*

scoate ceva și închide frigiderul. Vechea cafetieră gîlgîie ca o locomotivă cu aburi.)

GRUBI *(După un timp.)*: Auzi, Bruno...

BRUNO: Zi!

GRUBI: Știi la ce mă gîndesc?

BRUNO: Da.

GRUBI: Poate n-o fi același tip.

BRUNO: Se poate.

GRUBI: De cîți ani ne știm noi?

BRUNO: Păi... Au trecut ceva...

GRUBI: Vezi?

BRUNO: Ce să văd?

GRUBI: Că nu mint...

BRUNO *(Urmărind cum gîlgîie cafetiera.)*: Nu văd.

GRUBI: Îți jur c-am jucat toată noaptea zaruri...

BRUNO: Poate c-ai visat.

GRUBI: Nu. Am jucat cu un tip.

BRUNO: Și ți-a plăcut cum joacă...

GRUBI: Da. Mi-a plăcut cum joacă... De fapt, el nu joacă pentru cîștig.

BRUNO: Așa ți-a zis?

GRUBI: Da.

(Cafetiera pufăie. Apoi, o secundă de intensă tăcere.)

BRUNO : Și mie tot așa mi-a zis.

GRUBI : Ce?

BRUNO : Că nu joacă pentru cîștig și că lui îi place jocul de dragul jocului.

GRUBI : Da, cam așa mi-a zis și mie. Și că el cîștigă întotdeauna la toate jocurile... *(Pufăitul final al cafetierei.)* Tot așa te-a trombonit și pe tine?

BRUNO : Da, cam așa...

GRUBI : Urîtă treabă.

(BRUNO *pune cafea în două cești.*)

BRUNO : Ține.

GRUBI : Hm... Miroase bine.

BRUNO : Poate că-s gemeni.

GRUBI *(Sorbind zgomotos din cafea.)*: Ți-am zis povestea cu podul?

BRUNO *(Sorbind cu zgomot din cafea.)*: Da. Mi-a povestit toată viața lui.

GRUBI (*Sorbind cu zgomot din cafea.*) : Și mie mi-a povestit...

BRUNO *(Același joc.)*: Cînd era mic, se temea să treacă peste pod...

GRUBI : Da, n-avea curaj să se apropie de apă...

BRUNO : Ți-a arătat fotografii?

GRUBI : El cu...

BRUNO : Cu borcanul de muște în mînă...

GRUBI : Da... Cred că-i același tip...

(Pauză. Cei doi beau cafeaua și privesc în gol pe fereastră.)

BRUNO : Auzi, Grubi... Cred că te-am mințit totuși puțin...

GRUBI : Da ?

BRUNO : De fapt, asta e a treia noapte de cînd joc biliard cu el.

(CLARA *intră ca o furtună cu uriașa sa umbrelă și cu două cutii mari, rotunde, din acelea în care se țin pălăriile. CLARA așază cutiile pe un scaun și-și scutură umbrela.)*

CLARA : Oh ! Ce potop ! Ce nebunie ! *(Observă că peste „cușca" sa a fost pusă cîrpa de șters vase.)* Ha ! Cine-a făcut asta ?

BRUNO (*Arătînd spre* GRUBI.) : El.

GRUBI (*Arătînd spre* BRUNO.) : El.

CLARA *(Vorbind cu „animalul-păpușă" pe care-l scarpină pe gușă.)* : Gîli-gîli-gîli... Vreți să-l înăbușiți ? *(Excitată, radioasă.)* A coborît ?

BRUNO : Cine ?

GRUBI : Cine ?

CLARA : Dacă coboară...

BRUNO : Te-ntorci imediat, știu.

CLARA: Da. *(Ieşind.)* Îi spui că-s aici.

BRUNO: Nu vrei să bei ceva?

CLARA: Hm? Nu, trebuie să lichidez întîi cu... Să-i ia dracu' pe toţi, niciodată nu găseşti un taxi... Mă-ntorc într-un minut, da?

(CLARA *iese. Furtuna de afară invadează încăperea pentru cîteva secunde. Cei doi bărbaţi se privesc îndelung.*)

GRUBI: Ştii, Bruno... De fapt, nu m-ai minţit...

BRUNO: Nu?

GRUBI: Nu. Şi la mine tot...

BRUNO: Tot a treia noapte?

GRUBI: Da.

BRUNO: De-aia ai început să-mi ceri ţigări...

GRUBI: Da. Tipul fumează mult. N-aş fi vrut să-l las fără ţigări.

BRUNO: Da, fumează cam mult.

GRUBI: Fumează cam tot timpul.

BRUNO: Tot pe nas dădea fumul şi la tine?

GRUBI: Tot pe nas.

(Pauză. Vuietul furtunii, un ţipăt de pescăruş, o secundă de tăcere intensă.)

BRUNO: Auzi... Nu ţi se pare c-am cam luat-o razna?

GRUBI: Ba da.

BRUNO: Poate c-ar trebui s-o lăsăm baltă.

GRUBI: Nu știu.

BRUNO: Îți spun eu. N-o să ajungem nicăieri.

GRUBI: Cred c-am să mă duc să mă culc.

BRUNO: Du-te.

GRUBI: Știi, sînt cam obosit.

BRUNO: Știu, e nasoală munca de noapte.

GRUBI: Și ploaia asta... Mi se varsă în creier... *(Se pocnește cu palma peste creștet.)* Aici...

BRUNO: Da, știu.

GRUBI: Mă omoară...

BRUNO: Da...

GRUBI: Și ție ți se rupe...

BRUNO: Ba nu...

GRUBI *(Își lasă capul pe masă; plîns grotesc; lovindu-se cu capul de masă.)*: Ba da, ba da...

BRUNO: Plîngi?

GRUBI: Da.

BRUNO: De ce?

GRUBI: Pentru că îți bați joc de mine.

BRUNO: Eu?!

GRUBI: Da... Și nici nu mă crezi...

BRUNO: Ba da, te cred.

GRUBI: Nu, nu mă crezi... Te porți cu mine de parc-aș fi un imbecil. Cînd plouă, ai întotdeauna ceva cu mine...

BRUNO : N-am nimic cu tine. Eu am minţit.

GRUBI : Ai minţit ?

BRUNO : Da.

GRUBI *(Ştergîndu-şi nasul.)* : Să nu mai minţi !

BRUNO : N-o să mai mint.

(*Pauză. Afară se aude o maşină frînînd. Intră* SEZAR.)

SEZAR : Bună !

BRUNO : Bună !

GRUBI : Bună...

SEZAR : Ce vreme de rahat ! Cum merge ?

BRUNO : Merge... Te-a găsit ?

SEZAR : Cine ?

BRUNO : Clara. Căuta un taxi.

SEZAR : Ia te uită ! Da' ce-a apucat-o ?

GRUBI : A-nnebunit de tot. Poftim... (*Deschide una din cutiile rotunde ale* CLAREI, *scoate o pălărie de damă şi şi-o pune pe cap.*) Numai că, la drept vorbind, cred că şi noi ne-am cam dilit.

SEZAR : Ce ai, Grubi ? (*Către* BRUNO.) Ce are ?

BRUNO : E obosit.

SEZAR *(Se aşază la bar.)* : Şi eu sînt terminat. Slujbele astea de noapte sînt nasoale. *(Îşi freacă mîinile.)* Dă-mi o tărie. (BRUNO *îi umple un pahar,* SEZAR *bea.*) Sînt stors. *(Bea din nou, clefăie.)* Sînt amorţit de tot. Toată noaptea am condus.

BRUNO: Pe ploaia asta?

SEZAR: Da.

BRUNO: Cum te mai ține rabla aia?

SEZAR: Ține.

(GRUBI *pune pălăria la loc, apoi se apleacă asupra „cuștii".*)

GRUBI: Gîli-gîli-gîli...

SEZAR: Ce ai, mă?

GRUBI: Nimic... *(Jucîndu-se cu păpușa-pasăre).* Gîli-gîli-gîli...

SEZAR: Hai că fac cinste.

BRUNO: Mă, tu ai cîștigat la Loto!

GRUBI: Ai dat lovitura?

SEZAR: Am un client.

BRUNO: Nu e rău.

(BRUNO *toarnă alcool în trei pahare. Cei trei se așază la o masă.*)

SEZAR: Da, cade bine... *(Cască.)* Da' sînt frînt. *(Întinde paharul.)* Mai pune-un deget.

BRUNO: Vezi că te matolești.

SEZAR: Și?

BRUNO: Ai să ciobești rabla.

SEZAR: Nu, că ziua nu conduc.

GRUBI *(Cu o sclipire de interes.)*: Cum așa?

SEZAR: Nu conduc decît noaptea.

GRUBI: Noaptea? Și cine te plătește pe tine noaptea?

SEZAR: Nu ți-am zis? Am un client. M-a angajat cineva.

GRUBI: Pentru noapte?

SEZAR: Da. Și eu m-am mirat la-nceput. Da' tipu' e de treabă. Plătește.

GRUBI: Plătește pentru ce?

SEZAR: Are un fix. Îi place să se plimbe noaptea.

GRUBI: Cum arată tipu'?

SEZAR: E un tip... așa... Are o față subțire...

GRUBI: Are un semn sub ochi?

SEZAR: Da.

GRUBI *(Începe să rîdă fad.)*: Ce părere ai, Bruno?

BRUNO (*Către* SEZAR.): Și de cîte nopți îl plimbi?

SEZAR: De trei nopți.

BRUNO: Și noaptea asta?

SEZAR: Și. L-am învîrtit pe toate străzile. Îi place să se plimbe noaptea. Din cînd în cînd, mai culegem cîte un bețiv și-l ducem acasă.

GRUBI: Nu se poate!

SEZAR: Ce nu se poate?

GRUBI: Nimic, ziceam și eu.

BRUNO: Cum îl cheamă? Ți-a spus cum îl cheamă?

SEZAR: Mi-a zis... *(Se gîndește puțin.)* Da' am uitat... Ceva cu M... Cu X... Maxi... Xami... Da' e un tip de treabă... Îmi ține de urît.

BRUNO: Știm.

SEZAR: Îl știți?

GRUBI: E aici, sus.

SEZAR: Unde?

BRUNO: Doarme sus. E chiriașul meu de trei zile.

SEZAR: Ține-l bine. E plin de bani.

GRUBI: Ți-a arătat o fotografie?

SEZAR: O fotografie?

BRUNO: El cu fratele său... Cu un borcan de muște-n mînă.

SEZAR: Da, o poartă la el. Ține mult la borcanu' ăla cu muște...

BRUNO: Auzi, Sezar... Și tu zici că-n noaptea asta ai umblat pe străzi cu tipu' ăsta?

SEZAR: Da.

(BRUNO *și* GRUBI *încep să rîdă.*)

SEZAR: Nu mă credeți? Sînteți capsomani. N-aveți decît să-l întrebați.

BRUNO: Ce să-l mai întreb...

SEZAR *(Îi privește uimit.)*: Ați luat-o devreme... *(Scoate o bancnotă.)* Sînteți deja cuc... Mă duc să mă culc.

BRUNO *(Ironic.)*: Somn uşor, Sezar... *(Gîdilă păpuşa-pasăre.)*: Gîli-gîli-gîli...

SEZAR: Ţine-aici... *(Pune bancnota pe tejghea.)*

BRUNO: Lasă, eşti invitatul meu... Hai, du-te şi culcă-te. Munca de noapte e nasoală.

SEZAR: Pe mîine, atunci.

BRUNO: Da' ţigări nu iei?

SEZAR: A, da! Uitam!

BRUNO *(Rîzînd sec, îi dă ţigările.)*: Da' tu nu fumai, Sezar. Ce dracu' faci cu ţigările?

SEZAR: Ce te bagi? *(Încurcat.)* Le ţin...

GRUBI: Te-a dus şi pe tine, gata...

SEZAR *(Tot mai furios.)*: Cine m-a dus?

GRUBI: Te-a fraierit, Sezar... Clientul tău. Madox ăla...

BRUNO: Madox! Asta e!

SEZAR: Ce vrei să spui?

BRUNO: Vrea să zică pur şi simplu că tipu' ăsta apare în trei locuri deodată... şi în acelaşi timp. *(Rîs sardonic.)* Ştiai?

(BRUNO *şi cu* GRUBI *încep să rîdă în hohote, dar rîsul lor este schimonosit.*)

SEZAR (*Către* GRUBI, *arătînd spre* BRUNO.): Ce are? S-a pilit?

GRUBI *(Alt hohot de rîs.)*: Da, s-a făcut praf...

BRUNO: Stai jos, Sezar... Stai jos... Omu' ăsta al tău... Comax ăsta... ne-a făcut o figură grozavă...

SEZAR: A jmanglit ceva?

BRUNO: Nu, nu... mai rău...

SEZAR: Sforăie?

GRUBI: Își bagă nasu' peste tot.

BRUNO: Tipu' ăsta... de care zici tu... a stat toată noaptea aici și a jucat biliard cu mine...

SEZAR: Ei, și?!

BRUNO: Da, da' nu s-a mulțumit numa' cu asta... A jucat și zaruri cu Grubi...

SEZAR: Tot în noaptea asta?

GRUBI *(Rîzînd.)*: Da...

SEZAR: Păi, nu se poate... Unu' din voi minte.

(BRUNO *și* GRUBI *într-un rîs scrîșnit.*)

BRUNO: Păi, aia e, că nu minte...

SEZAR: Cum?!

BRUNO: D-aia, pentru că gorobetele ăsta, ăsta cu... Mix... și cu Kix... a umblat toată noaptea și prin oraș...

GRUBI: Și-a găsit un prostănac ca să-l plimbe cu mașina... Gîli-gîli-gîli...

SEZAR: Cu care mașină?

GRUBI: Cu a ta!

SEZAR *(Începe să rîdă ușor.)*: V-ați dilit.

BRUNO: Păi, nu?

GRUBI (*Către* SEZAR.): Ţi-a povestit chestia cu apa?

BRUNO: Că n-avea niciodată curaj să intre în mare?

SEZAR: Da.

GRUBI: Chestia cu podu' ţi-a zis-o?

SEZAR: Cu podu'?

BRUNO: Podu'... podeţu' de lîngă casa cu părinţii... cînd era mic şi n-avea curaju' să-l treacă...

SEZAR: A, da! Şi se privea tot timpu' în pîrîiaş şi se arunca în propria sa imagine din pîrîiaş... şi frate-său îl trăgea d-acolo... şi...

GRUBI: De jucat, n-aţi jucat nimic!...

SEZAR: De unde ştii?

BRUNO: Spune ce-aţi jucat!

SEZAR: Am jucat şeptic american.

GRUBI: Şi?

SEZAR: Ce?

GRUBI: Ai cam pierdut, nu?

SEZAR: Să zicem mai bine că n-am cîştigat.

BRUNO: Da' el s-a scuzat, nu?

SEZAR: Da, a zis că el nu poate să piardă...

GRUBI: Ştim figura cu jocu'... Şi se simţea şi nefericit, nu?

SEZAR: Oarecum.

GRUBI: Asta e. Acum te-ai prins.

SEZAR: Nu.

BRUNO: Nu pricepi? Te-a avut! Și-a bătut joc de tine.

SEZAR: Nu... Nu cred...

BRUNO: Și ți-a mai fumat și țigările...

SEZAR: E drept că fuma tot timpu'...

GRUBI: Și ți-a fost milă să-l lași fără țigări...

SEZAR: Zău, parcă sînteți... Ce-aveți cu el?

BRUNO: Noi? Nimic.

GRUBI: Absolut nimic...

BRUNO: E un tip de treabă...

GRUBI: Ți-a povestit toată viața lui, nu?

BRUNO: Nu-i așa că povestește frumos?

SEZAR: E drept că povestește frumos...

BRUNO: Ceasul de argint ți l-a arătat?

GRUBI: Ți l-a pus să cînte? Kling-kling-klang... Kling--kling-klang...

SEZAR: Mi l-a pus.

GRUBI: Bancu' cu broscoiu' ți l-a spus?

SEZAR: He-he... Da.

BRUNO: He-he... și nouă.

GRUBI: De trei nopți ne zice aceeași poveste la toți trei.

SEZAR: Nu cred.

BRUNO: Nu-i nimic. Îl întrebi.

GRUBI: Tipu' coboară-ndată la cafea.

SEZAR: Cum să-l întreb? Eu nu-l întreb nimic. Mie nu-mi place să întreb.

GRUBI : Rău faci. Gorobetele e periculos.

SEZAR: Mie nu mi-a făcut nimic.

GRUBI : Nu poţi să ştii.

BRUNO : Tu nu pricepi că tipu' ăsta apare-n trei locuri deodată ? He-he... Ţi se pare de rîs ?

SEZAR: Da' ce, e interzis s-apari în trei locuri deodată ? E vreo lege să n-apari în trei locuri deodată ?

(*Pauză.* BRUNO *reflectează.*)

BRUNO : Păi, cum ?!

GRUBI (*Către* BRUNO) : Asta cam aşa e...

BRUNO : Cum aşa ?

GRUBI : Legea nu zice nimic.

SEZAR: Vezi ? Tipu' n-a făcut nici un rău.

BRUNO : Eu nu cred că n-a făcut nici un rău. Eu, unu', cred că un om care apare aşa, peste tot, e capabil de orice, de absolut orice. Eu, unu', cred că un astfel de individ este periculos... absolut periculos, pentru populaţie şi pentru Stat... şi pentru absolut toată lumea !

SEZAR: Ţi-a făcut vreun rău ? Ţi-a şterpelit ceva ? A trişat la biliard ?

BRUNO : Nu... Ei, şi ? Nu e cinstit să apari în trei locuri deodată. Şi în acelaşi timp ! Nu e frumos şi nu e cinstit să fumezi în acelaşi timp în trei locuri deodată şi să le zici la toţi aceeaşi poveste şi în

acelaşi timp. Eu, unu', nu cred că e normal şi... *(Acces de tuse nervoasă.)*

SEZAR: Ce te-amesteci tu? Ți-a plătit chiria? Ți-a plătit. Îți ține de urît? Îți ține. Cine dracu' a mai jucat cu tine biliard cînd toată lumea ştie că joci ca o cizmă?

BRUNO: Eu joc ca o cizmă?

SEZAR: Vrei să facem o partidă?

BRUNO: Era să-l bat... Poate că noaptea asta-l bat...

SEZAR: Nu cred. A zis că noaptea asta pleacă...

GRUBI: Aşa e! A zis că pleacă. Am uitat...

BRUNO: Ce?! Vrea să plece?

SEZAR *(Privind în gol.)*: Da...

GRUBI *(Privind în gol.)*: Da...

BRUNO: Să plece? Vrea să plece în noaptea asta?... A, nu! Nu-l las eu să plece! Asta n-o să rămînă aşa! N-are cum să plece! Unde să plece? Asta seamănă a fugă...

GRUBI: Da.

SEZAR: Da.

GRUBI: Simt că-mi crapă capu'.

SEZAR: Ca să fiu sincer, mie-mi pare rău că pleacă... Începusem să mă obişnuiesc cu el...

GRUBI: Şi eu.

SEZAR: E un tip de treabă. Ne-am distrat bine nopțile astea... Ştie să stea de vorbă cu bețivii... A fost haios... Poanta cu jocu' v-a spus-o?

GRUBI: Cu jocu' cel nou?

SEZAR: Ți-a spus-o, Bruno?

BRUNO *(Morocănos.)*: Nu știu.

SEZAR: Are-n cap un joc nou. Un joc la care nimeni nu pierde și nimeni nu cîștigă.

BRUNO: Știu. Da' ăsta nu e joc. E rahat.

(CLARA *deschide ușa și împinge în încăpere o valiză. Tăcere uluită.* CLARA *împinge o a doua valiză în interior. În sfîrșit,* CLARA *își face apariția și se prăbușește, epuizată, pe una din valize. Își închide umbrela uriașă. Îi privește lung pe cei trei bărbați.* BRUNO, GRUBI *și* SEZAR *o privesc siderați.*)

CLARA *(Voce cavernoasă.)*: Bună!

BRUNO *(Excedat.)*: Pfff...

(CLARA *îi privește pe toți trei prin lentilele ude.*)

CLARA: Ia te uită! Toată banda e-aici! Da' ce plăcere să vă revăd! Toți trei, adunați... Bună, Sezar! Ia te uită, deci aici erai... Mașina din față e a ta?

SEZAR: Da.

CLARA: Ce rablă! Niciodată nu te găsește omu' cînd te caută... Sînt ani de zile de cînd n-am mai ieșit. Și azi, cînd să chem și eu un taxi... pustiu...

SEZAR: Azi? La ce oră?

CLARA: Azi.

SEZAR: Îmi pare rău...

CLARA: Îți pare rău pe dracu'. Da' ai putea și tu să mă pupi de bucurie că mă vezi, nu?

SEZAR *(Dă din colț în colț.)*: Da, păi... eu...

CLARA: Că d-acu' s-a terminat... S-a terminat, bandă de neputincioși!

SEZAR: Da? Ce?

CLARA (*Către* BRUNO) : A coborît?

BRUNO: Bei ceva, Clara?

CLARA: N-aș zice nu... Brrr... M-a cam pătruns... *(Bea și tușește cavernos.)* Da' acu' s-a terminat. *(Observă că una din cutiile sale rotunde pentru pălării a fost deschisă.)* Cine a făcut asta? (*Amenințătoare.*) Cine a făcut asta? Cine?

BRUNO (*Arătînd către* SEZAR.) : El.

GRUBI (*Arătînd către* BRUNO.) : El.

SEZAR (*Arătînd către* GRUBI.) : El.

CLARA: Ați înăbușit pălăria! (BRUNO *îi întinde un pahar plin.*) Mulțumesc, iepurașule, mulțumesc... Vino să-ți dau un pup... Gîli-gîli-gîli... *(Foarte emoționată.)* Știi, Bruno, că ani de zile am așteptat să mai treci pe la mine?... *(Își șterge o lacrimă.)* De ce n-ai mai venit?

BRUNO *(Face fețe-fețe)*: Cine?... Eu?

CLARA *(Dă din mînă.)*: Vai de capu' tău... Da' acu' s-a terminat! S-a terminat! Plec!

BRUNO *(Semn către ceilalți că femeia e nebună.)*: Pleacă...

CLARA: Da, plec. (*Către* GRUBI.) Ce mai faci, Grubi? Vino să-ți dau un pup de bucurie că mă vezi...

GRUBI *(Fără să se miște.)*: Vin...

CLARA: Ai auzit că plec? Plec.

GRUBI: Da.

CLARA: Și tu? De ce n-ai mai trecut pe la mine?

GRUBI: Păi... am...

CLARA (*Scoate un pachețel și i-l întinde lui* BRUNO.): Ține... Pentru micul dejun...

BRUNO: Pentru noi?

CLARA: Ei, na! (*Tușește. Ecoul plămînilor cavernoși. Îl fixează pe* SEZAR.) Și tu, iepurașule? De ce n-ai mai trecut pe la mine?

SEZAR *(Înghite în sec.)*: Umblu tot timpu', înțelegi?

CLARA *(Care a uitat că l-a mai întrebat o dată de mașină.)*: Mașina din față e a ta?

SEZAR: Da.

CLARA: Niciodată nu te găsește omu' cînd te caută... Niciodată... Cînd cauți, nu găsești niciodată pe nimeni...

SEZAR: Pentru că...

CLARA: Da' acu' s-a terminat!

SEZAR: Da.

CLARA: Da, plec. (*Către* BRUNO.) S-a trezit?

BRUNO: Cine?

CLARA *(Arătînd spre pachețel.)* : Asta-i pentru micul dejun. Halva...

BRUNO : Halva ?

GRUBI : Halva ? ?

SEZAR : Halva ? ? ?

CLARA *(Mîndră, superioară.)* : Pentru el.

BRUNO : Pentru cine ?

CLARA : Știi tu foarte bine.

SEZAR (*Către* BRUNO.) : Știi ?

BRUNO *(Furios.)*: Nu. Nu știu nimic.

CLARA : Ai pe cineva sus, nu ?

BRUNO : Da.

CLARA : S-a sculat ?

BRUNO : Nu.

CLARA : Atunci, aștept.

(*Tăcere. Cei trei bărbați rămîn perplecși.* BRUNO *îi umple paharul* CLAREI.)

BRUNO : Mai iei un strop ? Hai că fac cinste.

CLARA : Da' ce generos ești astăzi... Măi, măi... Ai cîștigat la Loto ? Nu mai pune că m-abțiguiesc.

BRUNO : Un strop mic...

SEZAR : Un strop, hai, ca să te-ncălzești.

CLARA : Un strop mic, mic.

GRUBI (*Către* CLARA.) : Îl cunoști pe tipu' de sus ? De cînd ?

CLARA: De trei zile.

GRUBI: Am auzit că pleacă şi el azi, aşa-i?

CLARA: Da... D-aia-am venit. (*Bea. Îl priveşte aerian pe* BRUNO, *ca şi cum l-ar vedea pentru prima dată.*) Şi tu? Mai trăieşti? Ce mai faci? De ce n-ai mai trecut pe la mine?

BRUNO *(Câteva clipe rămâne interzis; apoi, invocând argumentul suprem.)*: Tu nu vezi cum plouă?

CLARA: Şi ce dacă plouă?

GRUBI: Auzi, ce mai fac fetele?

CLARA: Bine.

SEZAR: Brunhilda ce mai face?

CLARA: Bine.

GRUBI: Da' Luluş?

CLARA: Bine.

SEZAR: Da' Mimi?

CLARA: Bine.

BRUNO: Da' Suzy?

CLARA: Bine. A murit.

GRUBI: Da' Iola?

BRUNO: Cum? Suzy a murit?

CLARA: A murit de apendicită.

(*Pauză.* CLARA *bea din nou.*)

SEZAR (*Tuşeşte puţin; către* CLARA.): Te duc eu înapoi... Dacă vrei.

CLARA: Mă duci înapoi?

SEZAR: Te duc cu taxiul.

CLARA: Bine. *(Îl sărută zgomotos pe un obraz.)* Tu ești! Tu ești singurul pe care l-am iubit cu adevărat. Da' înapoi eu nu mai plec. Pentru că astăzi plec!

BRUNO: Unde pleci?

CLARA: Plec... pur și simplu.

GRUBI: Unde?

CLARA: Nu știu. El știe. *(Privire spre camera de sus.)*

GRUBI: Auzi, cum îl cheamă pe tipu' ăsta... pe care-l aștepți?

CLARA: Pe Madox?

GRUBI: Da.

SEZAR: Exact.

BRUNO: Îl cunoști?

CLARA: Da, îl cheamă... ceva cu Max... cu Ax... cu... În orice caz, are o cămașă fără guler.

GRUBI: Fără guler, da.

BRUNO (*Către* CLARA.): Încă un strop mic-mic?

SEZAR: Hai că te pune-n mișcare.

CLARA: Atîtica. Uh, ce m-a-ncălzit!

GRUBI: Și zici că a fost pe la voi?

CLARA: A fost.

BRUNO și GRUBI: Cînd?

CLARA: Aseară. Și alaltăseară.

GRUBI: Și răsalaltăseară?

CLARA: Şi.

GRUBI: Da... şi?

CLARA: Ce porc eşti, Grubi! *(Visătoare.)* Ne-a învăţat un joc.

BRUNO *(Ironic.)*: Şi zi aşa... V-a învăţat un joc...

CLARA: A stat cu noi şi ne-a învăţat un joc nou.

SEZAR: Un joc nou?

CLARA: Un joc nou.

BRUNO: Un joc nou...

SEZAR: Şi cum e?

CLARA: E simplu. Nimeni nu pierde şi nimeni nu cîştigă.

GRUBI: Adînc...

SEZAR: Şi-l mai ştii?

CLARA: Sigur că-l ştiu. L-am jucat şi cu fetele.

BRUNO: L-ai jucat şi cu fetele...

GRUBI: Şi astă-noapte a stat la voi?

CLARA *(Cu o anumită voluptate.)*: Daaa...

BRUNO: Toată noaptea?

CLARA: Daaa...

GRUBI: V-a arătat borcanu' cu muşte?

CLARA: Daaa...

SEZAR: A fumat întruna?

CLARA: Daaa...

GRUBI: A dat fumu' pe nas?

CLARA: Daaa...

SEZAR: V-a arătat un ceas?

CLARA: Un ceas care cîntă?

SEZAR: Daaa...

CLARA: Un ceas de argint?

BRUNO, GRUBI și SEZAR: Daaa...

CLARA: Mare, așa, ca o solniță?

BRUNO, GRUBI și SEZAR: Daaa...

CLARA: Nu, n-a vrut să ni-l arate... Kling-kling-klang... Kling-kling-klang...

GRUBI: Își bate joc de noi, am impresia...

BRUNO: V-am spus că tipu' e periculos.

SEZAR: Ascultă, Clara... Tipu' v-a povestit ceva?

CLARA: Da.

SEZAR și BRUNO: Ce?

CLARA: Nu e treaba voastră.

SEZAR: Te rog, Clara, spune ce ți-a spus.

CLARA: A spus că-i e frică de apă.

BRUNO: Și mai ce?

CLARA: Și că-i era frică să treacă peste nu știu care pod...

SEZAR: Și mai ce?

CLARA: Și că frate-său s-a înecat într-un butoi cu apă de ploaie.

BRUNO: Așa...

CLARA: Asta e tot.

SEZAR: Hai, mai încearcă să-ți amintești.

CLARA: Şi ne-a povestit viaţa lui, care e foarte frumoasă...

SEZAR: V-a spus ceva de halva?

CLARA *(Arătînd spre pacheţel.)*: Îi plăcea să mănînce la nefîrşit cînd era mic. Fetele i-au făcut rost de nişte halva... Dacă tot pleacă, măcar să-i dăm nişte halva...

(Tăcere lungă, incomodă.)

BRUNO: E bun de gură omu' nostru.

GRUBI (*Către* CLARA.): Şi v-a spus şi unde vrea să plece?

CLARA: Da.

BRUNO: Unde?

SEZAR: Unde?

CLARA: Cu mine!

GRUBI: Ce?!

SEZAR: Cum?!

CLARA: Gîli-gîli-gîli... Plecăm împreună. Da.

BRUNO: Da, da' unde?

CLARA: Păi... luăm trenu' de noapte şi plecăm.

BRUNO: Care tren de noapte? Pe aici nu trece nici un tren de noapte.

CLARA: Ba da! A zis că este un tren de noapte care ajunge aici la miezul nopţii... şi se opreşte un minut... şi apoi pleacă mai departe...

SEZAR: Clara, trezeşte-te! Cască ochii! Oraşu' ăsta... e capăt de linie! Staţia terminus!

GRUBI: Mai departe… e marea. Pricepi? Nu se poate merge mai departe decît marea…

CLARA: Tocmai! Toată lumea zice așa, da' el a zis că nu-i adevărat. Trenul de noapte există și trece pe la noi și se oprește… Bineînțeles, nu se oprește în fiecare zi, asta-i adevărat… Nu se oprește decît din cînd în cînd… Cîteodată trece și nici nu se oprește. Ce să faci? Așa-i… Cîteodată se oprește o dată la zece zile. Cîteodată se oprește o dată la trei luni… Sau o dată pe an. Da, ce să faci, așa e cu trenu' ăsta. El a zis… Trenul ăsta, înțelegeți, are un orar special… Da' noi avem baftă, pentru că el știe… știe cînd se oprește trenu' și cînd nu se oprește trenu'… Iar azi se oprește… Și d-aia a zis că astăzi putem pleca… Da… Ăsta e trenu' care ajunge cu puțin înainte de miezul nopții, se oprește un minut și apoi continuă uite-așa, drept spre mare… Da, spre mare… Că pentru trenul ăsta nu există stație terminus… Trenu' ăsta are linia lui, care o ia drept spre dunele de nisip și spre mare… și coboară ușor în mare… și continuă tot așa… pînă cînd traversează marea… Da, așa e cu trenu' ăsta. Traversează marea prin mare, traversează munții prin munți și cîmpia prin cîmpie… El a zis… și tot ce-a zis e adevărat… Și mi-a dat și locurile… Rezervările… biletele… Că a rezervat, înțelegeți, a rezervat două locuri, pentru mine și pentru el… Și-s la mine… Eu le țin… *(Scoate biletele de tren.)* Eu le țin… Poftim, sînt la mine… Locurile 36 și 38, că sînt față-n față… Poftim… Față-n față, la nefumători…

GRUBI *(Pentru sine)*: Ăsta la nefumători...

CLARA: Două cuşete... că sînt cuşete... pentru că nici el nu stă aşa bine cu banii...

SEZAR: Mira-m-aş...

CLARA *(În transă.)*: Şi, în orice caz, e bine şi la cuşete... E bine, e confortabil... Da... Şi o să aşteptăm trenu', da, înainte de miezul nopţii, da... amîndoi, da... şi o să urcăm şi o să plecăm spre sud... Spre Marele Sud! Spre Soarele Sudului... spre Sudul Etern... Daaa... Că avem vagonul 27... pentru că trenu' e destul de lung... Odată el a şi numărat vagoanele, da, şi a zis că uneori trenu' are pînă la o sută de vagoane... E trenu' de noapte cel mai lung... De-aia are o sută de vagoane... Aşa-s trenurile de noapte, lungi... Da' ăsta al nostru e chiar mai lung decît celelalte trenuri de noapte... Cît e ceasul? Ar trebui poate să-l trezim ca să se pregătească şi el. Că ne-aşteaptă o călătorie lungă şi... are şi el nevoie, nu?, să-şi cumpere cîteva nimicuri...

(Tăcere apăsătoare.)

SEZAR: *(Arătînd spre cuşca cu „păpuşa-pasăre".)*: Şi... paţachina... o luaţi cu voi?

CLARA: Da. Că eu voiam de mult şi el a zis „da, o luăm".

(BRUNO *umple paharele. Toţi beau în tăcere.*)

BRUNO (*Către* GRUBI *și* SEZAR.) : Ce v-am spus ? Ăsta-i omu' ! Nu trebuie să-l lăsăm să ne scape ! Trebuie să punem laba pe el.

GRUBI : Numa' gura de el...

SEZAR : E dat în paște amatorul ăsta de halva.

GRUBI : Ce-mi pare mai rău... e că m-am lăsat prostit și că i-am povestit și eu o groază de lucruri...

BRUNO : Te-a tras de limbă, nu ?

GRUBI : Și pe tine te-a tras ?

BRUNO : Eu mai mult am ascultat.

SEZAR : Nu te cred.

BRUNO : Nu mă crezi ?

SEZAR : Tipu' nu e chiar atît de vorbăreț. Dacă stau să mă gîndesc bine... nu știu dacă a scos mai mult de zece vorbe pe noapte.

GRUBI : Da... Cred că mai mult am vorbit eu decît el...

BRUNO : Ce bestie !

GRUBI : Ce prost am fost !

BRUNO : Parcă ce puteai tu să-i spui ?

GRUBI : Puteam, nu puteam... Treaba e că i-am spus...

SEZAR : Ăsta are o șmecherie a lui... Se preface că vorbește... da' de fapt ascultă.

CLARA *(Care-și revine pentru o secundă din transă.)* : E un tip de treabă. Numai că apare-n mai multe locuri deodată.

(Pauză. Stupoare.)

BRUNO: V-a spus el asta?

CLARA: Da. S-a scuzat.

BRUNO: V-a spus că apare-n mai multe locuri deodată? V-a spus el? A recunoscut?

CLARA: Da. Ne-a spus. Ne-a spus să nu-i purtăm pică pe chestia asta.

GRUBI: E nebun. E total nebun. Trebuie legat. Trebuie prins.

SEZAR: Dă-mi să beau, Bruno.

BRUNO: Eu îl împușc!

GRUBI: Mai bine o lăsam baltă de la-nceput.

SEZAR: Îl împuști tu, da'... nu cred că-i chiar așa ușor să-mpuști pe cineva care apare în mai multe locuri deodată.

BRUNO: Las' că-l aranjez eu! Eu nu mă las păcălit! Am mai întîlnit eu tipi din ăștia... Știu eu ce-i în capu' lor... Cu tipi din ăștia, știu eu ce trebuie făcut...

(*În fața cafenelei se oprește un camion. Zgomot de tomberoane tîrîte pe trotuar, descărcate, răsturnate... Vocea* MĂTURĂTORULUI *care strigă de cîteva ori „Ah, fir-ar să fie!".* BRUNO *iese în fața pensiunii sale.*)

BRUNO: Miciurin!

MĂTURĂTORUL: Trăiți, dom' Bruno!

BRUNO: Hai să te-ncălzești puțin.

MĂTURĂTORUL: Vin, dom' Bruno. *(Intrînd.)* Ah, fir-ar să fie! Cu vîntu' ăsta al lor... Mi-au răsturnat toate tomberoanele... Bună ziua.

CLARA: Bună, Miciurin.

MĂTURĂTORUL: Aaaa... Sărut-mîna...

CLARA: Plec.

MĂTURĂTORUL: Poftim?

BRUNO (*Întinzîndu-i un pahar plin* MĂTURĂTORULUI.): Ia-l.

MĂTURĂTORUL: Oooo... păi...

BRUNO: Hai că fac cinste... Stai jos.

MĂTURĂTORUL: Ha! Ați cîștigat la...

BRUNO: Stai jos am spus.

MĂTURĂTORUL: Da, dom' Bruno.

GRUBI: Bea!

MĂTURĂTORUL: Tot ăsta?

BRUNO: Da.

(MĂTURĂTORUL *bea.* SEZAR *îi întinde o țigară.*)

SEZAR: Ia aici!

(MĂTURĂTORUL *ia o țigară.* SEZAR *i-o aprinde.*)

BRUNO: Unde-ai fost astă-noapte?

MĂTURĂTORUL: Jos, în port...

BRUNO : Şi ieri-noapte unde-ai fost?

MĂTURĂTORUL : Tot acolo.

SEZAR : Sigur?

MĂTURĂTORUL : Eu...

GRUBI *(Îi umple din nou paharul.)* : Bea.

CLARA *(Care pare aţipită, dar din cînd în cînd tresare pentru a rosti o replică)* : Gîli-gîli-gîli... Spune tot. Dacă nu, îţi mutăm fălcile. Gîli-gîli-gîli...

MĂTURĂTORUL *(Interzis.)* : Cum?

SEZAR : Şi cu cine-ai stat?

MĂTURĂTORUL : Cu Madox.

GRUBI : Cu cine?

MĂTURĂTORUL : Un tip...

BRUNO : Cum arăta?

MĂTURĂTORUL : Aşa ş-aşa.

SEZAR : Avea ţigări?

MĂTURĂTORUL : Nu. Da' aveam eu.

GRUBI : Ce-aţi jucat?

MĂTURĂTORUL : Poker.

BRUNO : În doi?

MĂTURĂTORUL : Da.

BRUNO : Pe ce?

MĂTURĂTORUL : Pe nimic.

GRUBI : Şi cine-a cîştigat?

MĂTURĂTORUL : El.

SEZAR : Avea ceas?

MĂTURĂTORUL : Avea.

BRUNO : Și cînta ?

MĂTURĂTORUL : Cînta foarte frumos... Cam așa... Kling-kling-klang... Kling-kling-klang...

CLARA *(În același timp.)* : Kling-kling-klang... Kling-kling-klang... Cunoaștem...

MĂTURĂTORUL : Poftim ?

BRUNO (*Către* CLARA.) : Gura !

SEZAR : Psst !

CLARA : O, Miciurin, ce bine cînți... *(În șoaptă.)* Plec... Ai auzit ? *(Îl gîdilă sub bărbie.)* Gîli-gîli-gîli...

GRUBI (*Către* MĂTURĂTOR.) : Ți-a spus de apă ?

MĂTURĂTORUL : Mi-a spus.

BRUNO : Pe la ce oră a plecat ?

MĂTURĂTORUL : Pe la patru dimineața.

BRUNO : Aha !

SEZAR : Tu știi că omu' ăsta apare peste tot ?

MĂTURĂTORUL : Știu.

GRUBI : De unde știi ?

MĂTURĂTORUL : Păi... în timp ce jucam poker cu el... *(Rînjește.)*

BRUNO : Zi !

MĂTURĂTORUL : A trecut el pe acolo... și l-am văzut.

SEZAR *(Izbucnește în hohote.)* : E bună !

CLARA *(Care se amuză și ea, tresărind din toropeală.)* : Normal.

GRUBI : Hai, varsă tot. Adică cum a trecut pe acolo ?

MĂTURĂTORUL : Păi... am jucat noi ce-am jucat... şi ne-am matolit...

BRUNO : Aţi avut pileală ?

MĂTURĂTORUL : A avut el.

GRUBI : Şi ?

MĂTURĂTORUL : Şi eram atît de matoli, că nu ne puteam ridica de jos.

GRUBI : Şi ?

MĂTURĂTORUL : Şi atunci a venit o rablă.... ce s-a oprit... şi el şi cu domn' Sezar erau în ea...

SEZAR : Ai văzut şi tu asta ? Eşti sigur ? Nu era de la pileală ?

BRUNO (*Către* SEZAR.) : Auzi, Sezar ? Auzi, porcule ?

CLARA *(Tresărind.)* : Ha ! E bună ! E bună !!

GRUBI : Şi ? Şi ?

MĂTURĂTORUL : Şi el, tipu', a coborît din rabla lui dom' Sezar şi ne-a luat în spate pe rînd şi ne-a urcat în rabla lu' dom' Sezar şi ne-a pus pe bancheta din spate... p-amîndoi...

BRUNO : P-amîndoi... adică pe care ?

MĂTURĂTORUL : Păi... adică întîi pe mine... adică... da, pe mine... Şi dup-aia... pe el, pe tip...

BRUNO : Adică el cu el în spate, hîţ, în maşină ?

MĂTURĂTORUL : Păi, da.

GRUBI : Şi unde v-a dus ?

MĂTURĂTORUL : Păi... întîi s-a adus pe el, adică el pe el, s-a lăsat, adică l-a dat el pe el jos aici, la dom' Bruno... Şi dup-aia m-a dus pe mine acasă.

BRUNO: Și tu n-ai zis nimic?

MĂTURĂTORUL: Ce era să zic?

BRUNO: Auzi, Sezar? Ai de zis ceva?

SEZAR: Ce să zic? Ce era să zic?

CLARA: Ce putea sa zică? Era normal... Hi, hi, e bună!

BRUNO (*Către* SEZAR.): Tu n-ai văzut că erau doi?

SEZAR: B-am văzut.

BRUNO: Ș-ai tăcut.

SEZAR: Păi... Ce treabă-aveam eu?

MĂTURĂTORUL: Pe mine m-a ajutat și la tomberoane...

BRUNO (*Către* SEZAR.): Carevasăzică, știai.

SEZAR: Știam.

CLARA: Tot orașul știe.

MĂTURĂTORUL: Da, tot orașul știe.

GRUBI: Ce știe?

MĂTURĂTORUL: Că vine des în mai multe locuri deodată.

BRUNO: Care oraș? De unde știe tot orașul?

CLARA: Ești un prost, Bruno.

MĂTURĂTORUL: Așa e. Toată lumea știe... Chiar și fufele... Pfff, mă iertați, dom'șoară Clara...

SEZAR: Chiar și tu, Bruno. Și tu știi.

BRUNO: Eu știu? Eu? Ce știu eu?

CLARA *(Aeriană.)*: Da, da, da... Știi.

SEZAR: Bat pariu unu' la o mie că nu-ți plătește nici o chirie.

BRUNO: Mie să nu-mi plătească? Cît pui la bătaie?

SEZAR: Tot. Nu-ţi plăteşte nici o chirie.

BRUNO: De unde-ai scos-o şi pe asta?

SEZAR: Îl ţii că ţi-e urît. D-aia-l ţii.

BRUNO *(Roşu de furie.)*: Nu-i adevărat.

GRUBI *(Amuzat.)*: Zău? Aşa e, Bruno?

BRUNO: Nu-i adevărat!

CLARA: Nu striga, că-l trezeşti.

BRUNO: Sînteţi nişte ordinari, toţi! Din cauza voastră umblă ăsta prin mai multe locuri deodată... (*Către* SEZAR.) Parcă tu îi ceri ceva pentru maşină!?

SEZAR: Cum?

BRUNO: Minţi ca un porc, Sezar. N-ai nici un client. Tipul nu-ţi dă nici un sfanţ. Îl plimbi pentru că n-ai ce face. De zece ani, n-ai mai avut nici un client.

SEZAR: Parcă-n şandramaua ta a mai venit cineva de zece ani...

BRUNO: A venit! A venit! În fiecare săptămînă am avut pe cineva.

SEZAR: Canci!

BRUNO: Poate-ţi cîrpesc una!

CLARA *(Tresare excitată.)*: Dă-i! Dă-i! Dă-i! Ha! E bună! E bună!

GRUBI: Psst!

(Toată lumea ascultă. Sus, se aud paşi.)

GRUBI: S-a trezit!

CLARA *(Fascinată.)*: El e! El e! El e!

GRUBI *(Cuprins de un frison.)*: El e?

CLARA: El e! (Către BRUNO.) Nu-i așa că-i el?

BRUNO: Da. El e. Își face bagajele.

SEZAR: Să-l rugăm să mai stea o zi...

CLARA: A, nu! Avem locuri rezervate. Ne ducem. Nu, serios, imposibil.

MĂTURĂTORUL: Da, e drept. A zis el că pleacă spre nord...

CLARA *(Extrem de neliniștită.)*: Cum așa, spre nord?

MĂTURĂTORUL: Da, a zis că va călători spre nord, cu trenul de nord... care merge spre nord... care trece prin nord... ca să găsească butoiu'-n care s-a-necat frate-său.

BRUNO: Un scamator ordinar. Trebuie pus la punct.

GRUBI: Chiar crezi că e scamator?

BRUNO: Ne-a păcălit pe toți. Ne-a dus de nas.

CLARA: Și locurile? Doar sînt locuri rezervate... E clar că sînt rezervate...

BRUNO: Nu-ți dai seama, Clara? Tipu' ăsta și-a bătut joc de noi, s-a vîrît în viața noastră.

CLARA: Care viață? De mult nu m-am mai simțit așa bine...

SEZAR: Nici eu...

BRUNO: A, nu! Nu. Chestia asta nu rămîne așa!

SEZAR: Să-l ţinem în pivniţă.

GRUBI: La ce bun? Să-i facem vînt pe fereastră.

BRUNO: Trebuie să-l strîngem de gît!

MĂTURĂTORUL *(Oarecum în transă.)*: Zicea că va călători spre nord, cu trenul de nord, care trece prin nord... că mi se pare că vrea cu tot dinadinsul să vadă nordul... că m-a întrebat „pe unde e nordul" şi i-am zis că-i pe acolo... E pe acolo, nu?

SEZAR: Nu, e pe acolo.

MĂTURĂTORUL: Zicea că vrea cu tot dinadinsul să găsească nenorocitu' ăla de butoi, să vadă ce se mai poate face...

CLARA *(Smiorcăindu-se.)*: Cum aşa, spre nord? Mie nu mi-a zis de nord. Mie mi-a zis de cu totul altceva...

MĂTURĂTORUL: Şi mai zicea că ştie un joc nou, da' că pe moment nu e bine ca să se ştie nimic de jocu' ăsta... da' că el va reveni sigur peste cîţiva ani, că sînt oameni care ar vrea să joace jocu', da' că pe moment nu-s încă descleştaţi la minte...

CLARA: Da' nordul nu era prevăzut... nordul... deloc. Cum adică spre nord? Cu cine? Cînd adică?... Păi, nu e drept...

BRUNO: Nu cred eu că se mai întoarce...

GRUBI: O s-o şteargă ca din puşcă din gaura asta...

BRUNO: Ce dracu' facem?

CLARA: Să nu scape! Bruno, fă ceva!

SEZAR: Aşa e, nu trebuie lăsat să plece.

BRUNO: Păi? Mai bine-l omorîm decît să-l lăsăm să plece.

CLARA: În orice caz, nu spre nord! Spre nord, nu!

BRUNO: Hm! *(Rînjește.)* I le plătesc eu pe toate. Să ne-aruncăm toți pe el...

GRUBI: Să-l prindem ca-ntr-un clește!

MĂTURĂTORUL: Eu nu știu... zău... dacă...

BRUNO: Psst! Încet... Ușor... Acum sau niciodată... Trebuie să lucrăm repede...

GRUBI: Repede, că nu se știe cu el...

(*Fiecare pune mîna pe ceva.* BRUNO *scoate o pușcă de vînătoare cu două țevi.* GRUBI *își scoate briceagul.* CLARA *ia un tac.* SEZAR *ia o sticlă goală pe care o ține de gît.* MĂTURĂTORUL *apucă un taburet.)*

BRUNO: Sînteți gata?

GRUBI: Da.

SEZAR: Da.

CLARA: Da.

MĂTURĂTORUL: Da.

BRUNO: Ușor, după mine...

GRUBI: Fără zgomot...

BRUNO: Acum ori niciodată. Dacă-l ratăm, sîntem pierduți!

CLARA: Și cu...

TOȚI: Psssst!!

(CLARA *tace. Toți urcă în șir indian,* BRUNO – *primul. Scara scîrțîie îngrozitor.*)

BRUNO : Trebuie să lucrăm repede... Sînteți gata ?

GRUBI : Da.

SEZAR : Da.

CLARA : Da.

MĂTURĂTORUL : Da.

CLARA : Și cu...

TOȚI : Psssst ! !

(CLARA *tace. Toți continuă să urce.*)

CLARA : Lucrăm repede... Da' nu-l omorîm...

BRUNO : Tacă-ți fleanca. Trebuie să-l prindem ca-ntr-un clește ! Împingem ușa și ne repezim toți deodată și...

TOȚI, fără CLARA : Îl prindem ca-ntr-un clește !

GRUBI : Ciudat... Pare că nu-i singur...

BRUNO : Acu' e momentul ! Dacă-l pierdem, sîntem pierduți !

GRUBI : Pst ! Ce dracu', ăsta-i cu cineva...

SEZAR : Cum ?

GRUBI : Ascultă... E cu cineva și povestește ceva...

(Dinspre ușa încăperii de sus răzbat sunete surde, cuvinte confuze, rîsete, exclamații.)

BRUNO : Nu se poate ! Ăștia-s mai mulți.

MĂTURĂTORUL : Da' nu e vocea lui...

CLARA: Ce facem? Eu mă tem.

MĂTURĂTORUL: Vocea asta... eu știu vocea asta...

GRUBI: Care?

BRUNO: Psst! Stați că vedem noi.

(Privește prin gaura cheii.)

CLARA: Ce urît! Prin gaura cheii...

MĂTURĂTORUL: Păi, asta-i vocea lui dom' Sezar... E dom' Sezar ăsta!

SEZAR: Ce?

BRUNO: Are dreptate. Te văd, Sezar. Ești dincolo... ești dincolo cu...

SEZAR: Cuum?

BRUNO: Ești dincolo, da, ești cu... Dumnezeule, ești cu mine!

SEZAR: Ai înnebunit? Eu cu tine... Da' el? E și el cu noi?

BRUNO: Nu, el nu. Da' noi, noi sîntem toți dincolo...

CLARA: Și eu? Eu? Sînt și eu?

BRUNO: Da.

MĂTURĂTORUL: Ia te uită! Da' asta-i vocea mea!

GRUBI: Nu se poate! Nu se poate, măi, gîndiți-vă puțin... Lasă-mă să mă uit și eu...

BRUNO: N-ai decît. Sîntem toți dincolo și jucăm iams.

CLARA: Iams? Și cine cîștigă?

(Din încăperea alăturată se aud din ce în ce mai puternic vocile personajelor care joacă iams. Ele sînt vesele și gălăgioase.)

NOTĂ. Autorul propune un al doilea final pentru regizorii în căutare de efecte speciale. După replica lui BRUNO, *„Acu' e momentul! Dacă-l pierdem, sîntem pierduți!", nu se va mai rosti nici un cuvînt. Personajele continuă să urce pe scară, care scîrțîie înfiorător. Din cînd în cînd, cei cinci se opresc și ascultă prelung. Fiecare este puțin aplecat înainte, încrîncenat și tensionat.*

Ușa se deschide și de dincolo ies, ca dintr-o oglindă, un alt BRUNO, *un alt* GRUBI, *un alt* SEZAR, *un alt* MĂTURĂTOR *și o altă* CLARA. *Acești „alter ego" sînt și ei înarmați, ușor aplecați înainte, încrîncenați și tensionați. Primul șir de personaje urcă, al doilea coboară. Cele două șiruri de personaje trec unul pe lîngă altul fără să se vadă, fără să se atingă, ca și cum s-ar deplasa în două lumi paralele.*

SPECTATORUL CONDAMNAT LA MOARTE

Piesă în două acte

Personaje:

JUDECĂTORUL
AVOCATUL ACUZĂRII
AVOCATUL APĂRĂRII
GREFIERUL
MARTORUL 1 (omul care rupe bilete)
MARTORUL 2 (fetișcana de la garderobă)
MARTORUL 3 (femeia grasă de la bufet)
MARTORUL 4 (fotograful teatrului)
MARTORUL 5 (un spectator din sală)
MARTORUL 6 (regizorul)
MARTORUL 7 (autorul)
MARTORUL 8 (omul care așteaptă în fața teatrului)
MARTORUL 9 (orbul care cîntă din muzicuță la colțul străzii)
SERGENTUL

soldați, cetățeni, capete

Actul I

Sala de spectacol este organizată după modelul unei săli de tribunal. În față, pe un podium, masa JUDECĂTORULUI. *Ceva mai jos, mesele celor doi avocați :* APĂRĂTORUL *și* ACUZATORUL. *Prin forța întîmplării, o parte dintre spectatori va intra în boxa juraților. Unul dintre spectatori va ocupa scaunul aflat în fața estradei și care este rezervat* ACUZATULUI.

Completul de judecată, cu excepția APĂRĂTORULUI, *așteaptă, nemișcat, sobru și cadaveric, pînă cînd sala se calmează.* ACUZATORUL, *grav, face cîțiva pași, îl privește lung pe* SPECTATORUL ACUZAT, *apoi se adresează sălii.*

ACUZATORUL : Domnilor... printre noi se află un criminal.

JUDECĂTORUL *(Calm.)*: Domnule avocat al acuzării ! Vă atrag atenția asupra procedurii. Nimeni nu poate fi numit criminal pînă cînd crima nu este dovedită.

ACUZATORUL *(Tenace, către public.)*: Domnilor... Nu trebuie dovedit nimic... Crima i se citeşte pe faţă...

JUDECĂTORUL *(Loveşte cu ciocănaşul.)*: Vă atrag încă o dată atenţia că procedura este obligatorie...

ACUZATORUL (*Fără să-i dea atenţie* JUDECĂTORULUI, *către public.*) : El este criminalul ! (*Arată spre* SPECTATORUL ACUZAT.)

JUDECĂTORUL *(Furios.)*: Aşa nu merge!

ACUZATORUL *(Furios.)*: Nimeni şi nimic n-o să ne împiedice să facem dreptate ! Omul acesta trebuie omorît acum, pe loc!

JUDECĂTORUL *(Loveşte tot mai puternic.)* : Domnule avocat! Vă interzic să vă mai adresaţi sălii cu asemenea...

ACUZATORUL *(Dement.)*: Puneţi mîna pe el! Sfîşiaţi-l ! Omul acesta trebuie să moară, uitaţi-vă la faţa lui, uitaţi-vă la el... Omul acesta trebuie să moară aici, în seara asta, strivit de tălpile noastre... Domnilor, nu vă lăsaţi înşelaţi !

JUDECĂTORUL *(Furios la culme.)*: Linişte!

ACUZATORUL *(Paroxism.)*: N-are nici un rost să mai pierdem timpul! Să-l omorîm şi să ne ducem acasă !

JUDECĂTORUL *(Urlînd.)*: Omul trebuie judecat!

ACUZATORUL *(La fel, către sală.)*: Vă implor, omorîţi-l ! N-are nici un rost s-o mai lungim. Cîştigăm timp, timp, timp ! (*Către* SPECTATOR.) Scoală-te în picioare, bestie !

JUDECĂTORUL (*Către* GREFIER.) : Ce-i debandada asta ?

GREFIERUL *(Speriat.)* : Nu știu. E nebun.

ACUZATORUL *(Spasm.)* : Acum, aici ! Îl omor cu mîinile mele. Cine este pentru ? Cine este pentru ? *(Aleargă prin sală.)* Cine este pentru ?

JUDECĂTORUL (*Către* GREFIER.) : Fă-l să tacă !

ACUZATORUL *(Printre spectatori.)* : Cine este pentru ? Mîinile sus ! Ridicați odată mîinile ! Dumneata de ce nu ridici mîna ? Lașilor ! Ridicați odată !

GREFIERUL (*Îl prinde brutal pe* ACUZATOR *și-l trage spre estradă.*) : Tacă-ți fleanca !

ACUZATORUL : Ia laba de pe mine !

GREFIERUL (*Furios, către* JUDECĂTOR.) : Domnule, eu îl bat !

ACUZATORUL *(Către public.)* : Lașilor ! Mișcați-vă, faceți ceva ! (*Către* GREFIER, *smulgîndu-se.*) Lasă-mă !

JUDECĂTORUL : Liniște, că evacuez sala !

GREFIERUL (*Către* JUDECĂTOR.) : Nu se poate, oamenii au plătit...

ACUZATORUL : Nu avem nevoie de banii lor ! *(Scoate bancnote și monede și le aruncă în sală.)* Luați-vă banii înapoi ! Luați-i și cărăbăniți-vă !

GREFIERUL (*L-a tîrît pe* ACUZATOR *pînă în fața* JUDECĂTORULUI.) : Ce să fac cu el ?

JUDECĂTORUL : Dă-i niște apă.

GREFIERUL (*Îi aruncă* ACUZATORULUI *un pahar cu apă în față.*) : Să-i mai dau ?

JUDECĂTORUL : Întreabă-l.

GREFIERUL : Mai vreţi apă, domnule ?

ACUZATORUL *(Îşi revine încet, gîfîie.)* : Eu... *(Clatină din cap.)* Îmi pare rău dacă... *(Îşi suflă nasul.)* Eu am vrut doar...

GREFIERUL : Să vă aprind o ţigară ?

ACUZATORUL : Am vrut doar... *(Se şterge pe frunte şi pe faţă cu batista.)* Ar fi fost mai bine pentru toată lumea...

JUDECĂTORUL (*Îl trage de guler pe* ACUZATOR.) : Mă vezi ?

ACUZATORUL *(Tot mai întreg.)* : Da.

JUDECĂTORUL : Mă auzi ?

ACUZATORUL : Aud tot.

JUDECĂTORUL : Dacă nu respectăm legea, n-are nici un haz.

ACUZATORUL : Am martori, domnule judecător ! E un criminal odios, un împuţit. Pot să aduc martori...

JUDECĂTORUL : Adu-i. *(Bea apă, îşi clăteşte gura, înghite.)* Repede.

ACUZATORUL *(Îşi redresează ţinuta ; se aşază la masa care îi este rezervată.)* : Să intre primul martor !

MARTORUL 1 *(Intră destul de sigur de sine ; se înclină în faţa curţii ; apoi, ca o maşină.)* : Domnilor, doamnelor, omul ăsta pe care îl vedeţi aici...

ACUZATORUL : Numele, prenumele, profesia !

MARTORUL 1 : Mă numesc Bruno. Eu sînt cel care rupe biletele.

JUDECĂTORUL: Phua! (*Către* ACUZATOR.) Continuă!

ACUZATORUL: Spune-mi, Bruno, de cîți ani rupi dumneata bilete?

MARTORUL 1: De zece ani.

ACUZATORUL: În fiecare seară?

MARTORUL 1: În fiecare seară.

ACUZATORUL: Și în seara asta ai rupt?

MARTORUL 1: Și.

ACUZATORUL: Te rog să te uiți puțin prin sală. Vezi cumva vreo figură mai cunoscută?

MARTORUL 1 *(Se uită.)*: Da, văd.

ACUZATORUL: Pe cine?

MARTORUL 1: Pe toți. Îi cunosc pe toți. Numai pe dumnealui nu-l cunosc. *(Arată spre unul dintre spectatorii din primele rînduri.)* Poate c-a intrat prin culise...

ACUZATORUL: Uită-te la omul din fața ta.

MARTORUL 1 *(Se uită.)*: M-am uitat.

ACUZATORUL: Ce poți spune despre el?

MARTORUL 1: Vreți să spun ce gîndesc despre el?

ACUZATORUL: Spune-ne tot ce s-a întîmplat.

MARTORUL 1: Nu îndrăznesc, domnule.

ACUZATORUL: E în interesul legii, Bruno.

MARTORUL 1: Nu pot să spun, nu cred c-aș putea să spun... *(Agitat.)*

JUDECĂTORUL *(Lovește în masă.)*: Gura! Ai să spui tot! Ridică mîna! Jură c-ai să spui adevărul și numai adevărul!

ACUZATORUL (*Îl îndeamnă pe* MARTORUL *intimidat.*) : Ridică !

GREFIERUL *(Șoptit.)* : Ridic-o !

JUDECĂTORUL : Mai sus !

ACUZATORUL : Așa... Repetă după mine... Jur c-am să spun adevărul și numai adevărul !

GREFIERUL : *(Șoptit.)* Spune !

MARTORUL 1 *(Cu lacrimi în ochi.)* : Mă nenorociți, domnule...

JUDECĂTORUL : Spune !

MARTORUL 1 *(Înghițind în sec.)* : Jur să spun adevărul și numai adevărul...

JUDECĂTORUL : Dă-i drumul !

MARTORUL 1 (*Face doi pași către* SPECTATORUL ACUZAT.) : Domnule... Să știți că eu nu vreau să vă fac nici un rău...

ACUZATORUL : Bruno ! (MARTORUL 1 *revine.*) Stai jos, Bruno... *(Se ridică, face cîțiva pași în jurul celuilalt.)* Amintește-ți bine... Cînd l-ai văzut pentru prima dată pe acest om ?

MARTORUL 1 : Acum un sfert de ceas.

ACUZATORUL : În ce împrejurări ?

MARTORUL 1 : A fost o situație fără ieșire...

ACUZATORUL : Adică ?

MARTORUL 1 : Eu mă aflam la locul meu...

ACUZATORUL : Precizează acest loc.

MARTORUL 1 : La ușă. Așteptam să bată de jumătate.

ACUZATORUL: Perfect.

MARTORUL 1 : La și jumătate fix, am deschis ușa teatrului.

ACUZATORUL: Ai văzut pe cineva în hol?

MARTORUL 1 : Holul era aproape plin.

ACUZATORUL: Poți să-mi indici cîteva persoane care se aflau în hol?

MARTORUL 1 *(Se uită prin sală.)*: Cred că da.

ACUZATORUL: Atunci, indică-mi.

MARTORUL 1 : Uite, cred că dumnealui era în hol... *(Arată spre un spectator.)* Și dumnealor erau în hol... Și domnul acela cu bărbie dublă...

ACUZATORUL: Acuzatul... era și el în hol?

MARTORUL 1 : Nu, cred că nu.

ACUZATORUL: Gîndește-te foarte bine.

MARTORUL 1 : Nu, cu siguranță nu.

ACUZATORUL: Poate că era în fața casei de bilete. Din punctul în care rupi biletele se vede casa de bilete?

MARTORUL 1 : Se vede foarte bine.

ACUZATORUL: Era lume în fața casei de bilete?

MARTORUL 1 : Da, era lume care aștepta.

ACUZATORUL: Poți să juri că acuzatul nu aștepta și el în fața casei de bilete?

MARTORUL 1 : Mai mult ca sigur că nu se afla acolo.

ACUZATORUL: Bine, continuă. Ce s-a întîmplat după ce ai deschis ușa?

MARTORUL 1 : Au început să vină spectatorii.

ACUZATORUL : Ai putea să mi-l indici pe cel care a venit primul ?

MARTORUL 1 *(Se uită prin sală.)* : Da, cred că da...

ACUZATORUL : Dar pe cel care a venit al doilea, ai putea să mi-l indici ?

MARTORUL 1 *(Se uită din nou prin sală.)* : Da, cred că da...

ACUZATORUL : Dar pe cel care a venit al treilea, ai putea să mi-l indici ?

MARTORUL 1 *(Se uită mult.)* : Poate că da... Nu ştiu... Dar îl ştiu precis pe cel care a venit al patrulea...

ACUZATORUL : Priveşte-l bine pe acuzat. Ai putea să-mi spui cam al cîtelea a intrat acuzatul ?

MARTORUL 1 : Nu, nu cred că aş putea să spun.

ACUZATORUL : Totuşi, încearcă să-ţi aminteşti. Crezi că acuzatul a intrat cu prima jumătate a spectatorilor sau cu a doua ?

MARTORUL 1 : Cred mai degrabă că a intrat cu a doua jumătate.

ACUZATORUL : Cum îţi dai seama ?

MARTORUL 1 : Simt.

ACUZATORUL : Cum poţi să simţi aşa ceva ?

MARTORUL 1 : După figură.

JUDECĂTORUL *(Loveşte cu palma în masă.)* : Minţi !

MARTORUL 1 : Nu mint, domnule judecător. După zece ani, am reuşit să disting figurile.

JUDECĂTORUL : Care figuri ?

MARTORUL 1 : Sînt figuri și figuri. Unii sînt făcuți să intre în prima jumătate, alții sînt făcuți să intre în a doua jumătate. Pot să aproximez cu eroare de unu la sută care e făcut să intre în prima jumătate și care într-a doua.

JUDECĂTORUL : Și ți se pare că dumnealui e făcut pentru a doua jumătate ?

MARTORUL 1 : Absolut. Sînt convins că a intrat printre ultimii, dar nu chiar atît de tîrziu, încît să bată la ochi.

ACUZATORUL : Să revenim. Zici că toată lumea din sală a trecut pe lîngă tine.

MARTORUL 1 : Da, cu cîteva excepții... *(Face tentativa de a se repezi spre spectatorul care a intrat prin culise.)*

ACUZATORUL : Obișnuiești să te uiți în ochii celor care trec pe lîngă tine ?

MARTORUL 1 : Nu, nu am timp să-i privesc în ochi. Eu le privesc numai mîinile.

ACUZATORUL : De ce mîinile ? De ce mîinile și nu ochii ?

MARTORUL 1 : Pentru că trebuie să fiu atent la bilete. E firesc să le privesc mîinile.

ACUZATORUL : Te rog să te apropii și să privești la mîinile acuzatului. Recunoști aceste mîini ?

MARTORUL 1 *(Jenat.)*: Domnule, acuzatul își ascunde mîinile...

ACUZATORUL : Cum ? !

MARTORUL 1 : Vreau să spun... Își ține mîinile prea aproape de corp. Nu pot să i le văd.

ACUZATORUL *(Furios.)*: Domnule judecător, acuzatul nu vrea să-şi arate mîinile.

JUDECĂTORUL: Ruşine, domnule! Ruşine! Să nu cumva să-ţi închipui că în felul ăsta ai să reuşeşti să împiedici mersul anchetei. Noi cunoaştem totul despre dumneata, totul! Mîinile dumitale sînt aici, multiplicate în mii de exemplare! *(Scoate dintr-un sertar un teanc de fotografii reprezentînd mîini surprinse din toate unghiurile; aruncă foile în sală.)* Iată mîinile dumitale! Ştim tot, îţi ştim fiecare crestătură, fiecare neg! Nu-ţi poţi ascunde mîinile, nu fi naiv! *(Trage de o manetă; lumina se stinge şi pe uriaşul ecran sînt proiectate două mîini lipite una de alta.)* Poftim! (*Către* MARTORUL 1.) Recunoşti?

MARTORUL 1: Da! Sînt mîinile lui!

ACUZATORUL: Precis?

MARTORUL 1: Sînt ale lui! Cu aceste mîini mi-a întins biletul, cu ele şi-a luat înapoi jumătatea ruptă!

JUDECĂTORUL: Ce?!

GREFIERUL: Eşti sigur, Bruno?

ACUZATORUL *(Triumfător, calmează spiritele.)*: O clipă! (*Către* MARTOR.) Repetă cuvînt cu cuvînt.

JUDECĂTORUL *(Tulburat.)*: Vrei să spui că omul ăsta a trecut pe lîngă tine şi ţi-a întins biletul ca să i-l rupi?

MARTORUL 1 *(Frămîntîndu-se.)*: Da...

JUDECĂTORUL: Îl omor!

ACUZATORUL : V-am spus eu ? Trebuia ucis din primul foc...

JUDECĂTORUL : Nu mai pot ! Nu mai pot ! Mi-e silă ! Mi-e silă !

ACUZATORUL (*Către* MARTORUL 1.) : Spune tot ! Tot !

MARTORUL 1 : Şi după ce i-am rupt biletul a intrat în sală...

GREFIERUL : Cu mîinile astea ?

JUDECĂTORUL : Sergent ! *(Se zbate, zgîlţîie uşile.)* Sergent ! Ia-l ! Ia-l ! (*Apare* SERGENTUL.) Afară ! Toată lumea afară ! Gardă ! Evacuaţi sala ! Afară cu criminalul... (*Îl ia la pumni pe* MARTORUL 1.) De ce l-ai lăsat să intre ? De ce ? De ce l-ai lăsat ?

ACUZATORUL : Domnule judecător... Vă rog... N-are nici un rost...

JUDECĂTORUL : Gura, mucosule ! Gura ! *(Către soldaţii care se apropie tropăind infernal.)* Gardă ! Gardă ! Toată lumea în stradă ! *(Soldaţii pătrund din două părţi şi înconjoară cu bastoane de cauciuc masa spectatorilor ; bastoanele se ridică, ameninţătoare, în aer.)*

JUDECĂTORUL : Acasă, acasă ! Toată lumea acasă ! *(Scoate un revolver.)* Unde-i ? Unde-i ? (*Umblă turbat după* SPECTATORUL ACUZAT, *în timp ce* GREFIERUL *şi* ACUZATORUL *încearcă să-l tempereze.*) Îl împuşc ! Îl împuşc cu mîna mea !

APĂRĂTORUL *(Pătrunde în fugă pe uşa pe care au intrat şi spectatorii.)* Tîmpiţilor ! (*Îl saltă pe* JUDECĂTOR.) De ce i-aţi dat să bea ?

JUDECĂTORUL : Îl fac țăndări !

APĂRĂTORUL *(Dur.)* : Taci, babalîcule ! (*Către* SERGENT.) Sergent ! Marș afară !

SERGENTUL : Domnule avocat... Eu...

APĂRĂTORUL : Mucles ! Ia-ți pațachinele și cară-te !

(SERGENTUL *fluieră și soldații se retrag.*)

APĂRĂTORUL (*Îl scutură pe* JUDECĂTOR.) : Ați început fără mine ? V-ați dilit ? (*Către* ACUZATOR.) Cum vă permiteți să începeți fără avocatul apărării, domnule ?

ACUZATORUL : Știți, socrul dumneavoastră a crezut de cuviință...

APĂRĂTORUL *(Cît pe ce să-l dărîme ; scrîșnind.)* : Care socru ? (*Tîrîndu-l pe* JUDECĂTOR *la locul lui.*) Gata, gata cu tîmpeniile ! Nu mai scoate nimeni nici un cuvînt ! (*Către* MARTORUL 1.) Dumneata cine ești ?

MARTORUL 1 : Eu sînt martorul... *(Se ridică.)*

APĂRĂTORUL : Stai acolo ! Jos ! (*Către* JUDECĂTOR.) Te doare ?

JUDECĂTORUL *(Gîfîind.)* : Sînt mort...

APĂRĂTORUL : Te-ai enervat ?

JUDECĂTORUL *(Icnind)* : M-am enervat cumplit... Mă doare în gît...

APĂRĂTORUL : Apă... Aduceți apă...

(GREFIERUL *trage de o manetă și pe ecran apar două palme care se spală.*)

APĂRĂTORUL: Apă am spus!

GREFIERUL: Imediat! *(Mai încearcă de cîteva ori cu maneta; în sfîrșit, se aprind luminile.)* E pe masă.

APĂRĂTORUL *(Îi dă judecătorului să bea.)* Să nu mai urli, auzi?

JUDECĂTORUL: Nu mai urlu.

APĂRĂTORUL: Să nu mai începeți fără mine.

JUDECĂTORUL: Nu mai încep.

APĂRĂTORUL: Să nu te mai miști de aici.

JUDECĂTORUL: Ce face Grete?

APĂRĂTORUL: Să taci și să stai aici! Ai auzit? (*Către* ACUZATOR.) Despre ce e voba?

ACUZATORUL: Crimă.

APĂRĂTORUL (*Arată spre* MARTORUL 1.): Și el?

ACUZATORUL: El îl cunoaște pe criminal.

APĂRĂTORUL: Și cine e criminalul?

MARTORUL 1 (*Arată spre* SPECTATORUL ACUZAT.): Dumnealui.

APĂRĂTORUL: Și ce vă cîcîiți atîta aici?

ACUZATORUL: Nu vrea să mărturisească.

APĂRĂTORUL: N-avem nevoie de mărturisirile unui criminal!

ACUZATORUL: Asta e și părerea mea...

APĂRĂTORUL (*Către* MARTORUL 1.) : Îl cunoşti bine pe acest om ?

MARTORUL 1 : Da. I-am rupt biletul la intrare.

APĂRĂTORUL : Eşti sigur că a avut bilet ?

MARTORUL 1 : A avut.

APĂRĂTORUL : Uită-te la figura lui. Nu ţi se pare că are o figură dubioasă ?

MARTORUL 1 : Are.

ACUZATORUL : La fix.

APĂRĂTORUL (*Către* MARTORUL 1.) : Şi totuşi, în pofida figurii lui dubioase, nu crezi că în ochii lui străluceşte o lumină senină şi cinstită ? Uită-te bine la ochii lui.

MARTORUL 1 : Aşa e, ochii sînt strălucitori.

APĂRĂTORUL : Totuşi, în adîncul lor există un punct în care s-a concentrat multă răutate.

MARTORUL 1 : Sigur, se vede cu ochiul liber.

APĂRĂTORUL : E clar că are o figură de criminal.

MARTORUL 1 : Jur că are o figură de criminal !

APĂRĂTORUL : Dar ochii, ochii nu pot fi de criminal. Uită-te şi dumneata. Ochii lui sînt mai degrabă ochi de victimă decît de criminal.

MARTORUL 1 *(Încurcat.)* : Desigur.

APĂRĂTORUL : Mîna care a ucis nu s-a putut orienta după asemenea ochi.

MARTORUL 1 *(Făcut praf.)* : Da.

APĂRĂTORUL : Deci recunoşti adevărul celor spuse de mine ?

MARTORUL 1 : Așa e. Ați spus numai adevărul.

APĂRĂTORUL : Repetă ce am spus.

MARTORUL 1 *(Aproape plîngînd.)* : Tot ce ați spus ați spus bine.

APĂRĂTORUL : Repetă !

MARTORUL 1 : Omul are lumină, nu poate fi criminal...

APĂRĂTORUL : Minți, n-am spus asta...

MARTORUL 1 : Așa e, mint tot timpul...

APĂRĂTORUL : Ai jurat să spui adevărul. Spune-l !

MARTORUL 1 : Eu sînt criminal, domnule...

APĂRĂTORUL : Pe cine ai ucis, bestie ?

MARTORUL 1 : Am ucis-o pe mama.

APĂRĂTORUL : Cum ai putut să faci așa ceva ? Un om cu o față atît de caldă ca a ta cum a putut face așa ceva ?

MARTORUL 1 *(Nelămurit.)* : Cum ?

APĂRĂTORUL (*Către* ACUZATOR.) : Ce fel de martor e ăsta ? Dumneata vrei să compromiți justiția ?

ACUZATORUL : Am alții.

APĂRĂTORUL (*Către* MARTORUL 1.) : Pleacă ! Pleacă !

JUDECĂTORUL *(Trezit.)* : Huo !

GREFIERUL : Valea !

APĂRĂTORUL *(Se trîntește pe scaunul său și-și aprinde o țigară.)* : Aștept.

ACUZATORUL : Atît am vrut să știu. (*Către* GREFIER.) Să intre garderobiera.

MARTORUL 2 *(Sfioasă, drăguțică.)* : Da.

ACUZATORUL : Numele, prenumele, profesia.

MARTORUL 2 : Mă numesc Hilda. Lucrez în teatru.

ACUZATORUL : Adică ?

MARTORUL 2 : Sînt la garderobă.

ACUZATORUL : Vă rog să vă uitaţi puţin în sală. Recunoaşteţi pe cineva ?

MARTORUL 2 : Recunosc.

ACUZATORUL : Pe cine ?

MARTORUL 2 : Pe toată lumea.

ACUZATORUL : Vreţi să ne spuneţi mai pe larg în ce constă serviciul dumneavoastră ?

MARTORUL 2 : Da.

ACUZATORUL : Vă rog.

MARTORUL 2 : Eu primesc paltoanele şi pălăriile.

AUZATORUL : Şi mai ce ?

MARTORUL 2 : Uneori şi fularele, şi mănuşile.

ACUZATORUL : Şi ? Şi ? Spuneţi tot, domnişoară. Ori vreţi să vă punem să juraţi ?

MARTORUL 2 : Cred că ar fi mai bine. Pentru că altfel s-ar putea să uit ceva...

ACUZATORUL : Ridicaţi mîna şi repetaţi după mine : jur să spun adevărul şi numai adevărul.

MARTORUL 2 : Jur să spun adevărul şi numai adevărul. A ! Uneori îmi sînt lăsate în păstrare şi diferite bastoane.

ACUZATORUL : Altceva ? Genţi, poşete ?

MARTORUL 2 : Mai rar.

ACUZATORUL : Domnișoară Hilda, vă rugăm să vă concentrați. Priviți-l pe dumnealui. Îl recunoașteți ?

MARTORUL 2 : Îl recunosc perfect.

ACUZATORUL : După ce ?

MARTORUL 2 : După umbrelă și pardesiu.

ACUZATORUL : A avut umbrelă și pardesiu ?

MARTORUL 2 : A avut.

ACUZATORUL : Vreți să spuneți exact cum s-a întîmplat ?

MARTORUL 2 : Mi-e rușine, domnule.

ACUZATORUL : Trebuie să aflăm totul, domnișoară. Povestiți-ne totul.

MARTORUL 2 : Omul acesta... *(Se poticnește.)* El... *(Izbucnește în plîns.)* Nu pot, nu pot...

ACUZATORUL *(O așază înapoi pe scaun.)* : Calmați-vă, domnișoară, vă rugăm... Uitați-vă în ochii lui... Sînteți sigură că e el ?

MARTORUL 2 : Nu mă pot uita în ochii lui ! Nu-mi cereți asta !

ACUZATORUL : De unde știți că e el ? De unde ?

MARTORUL 2 : Simt. Știu dintr-o privire cam ce pardesiu i se potrivește și cam ce umbrelă poate să poarte.

ACUZATORUL : Amintiți-vă totul, secundă cu secundă...

MARTORUL 2 *(Ștergîndu-și ochii.)* : Nu vreau, nu pot !

ACUZATORUL : A fost chiar atît de neplăcut ?

MARTORUL 2 : A fost groaznic !

ACUZATORUL: Îmi pare rău că vă răscolesc asemenea amintiri... sincer... îmi pare rău... *(Agitat.)* Nu ştiu cum aş putea...

MARTORUL 2: Nu, nu... faceţi-vă datoria...

ACUZATORUL (*Către* JUDECĂTOR.): Domnule judecător... Sînt lucruri care, răscolite fără delicateţe, pun în pericol sănătatea martorilor...

JUDECĂTORUL: Să bea puţină apă.

ACUZATORUL: Credeţi că puţină apă...

GREFIERUL *(Către fată.)*: Fiţi tare!

MARTORUL 2 *(Îşi şterge lacrimile.)*: Gata. A trecut. Sînt pregătită pentru orice.

ACUZATORUL: Deci. Bărbatul acesta vă este cunoscut.

MARTORUL 2: Da.

ACUZATORUL: L-aţi cunoscut chiar în seara asta.

MARTORUL 2: Da.

ACUZATORUL: În ce moment anume?

MARTORUL 2: Cu puţin înainte de începerea spectacolului.

ACUZATORUL: Cu cît de puţin?

MARTORUL 2: Cu circa şapte, opt minute.

ACUZATORUL: Amintiţi-vă exact momentul.

MARTORUL 2: Eu mă aflam în spatele mesei de primire. El s-a apropiat...

JUDECĂTORUL *(Intră în trepidaţie.)*: Mai încet! Mai încet!

ACUZATORUL: Poftim?

JUDECĂTORUL : Să vorbească mai încet !

ACUZATORUL *(Către fată.)* : Și ?

MARTORUL 2 *(Îngrozită.)* : S-a apropiat... s-a apropiat... tot mai mult, tot mai mult...

APĂRĂTORUL : Pînă unde ?

MARTORUL 2 : S-a apropiat atît de mult, atît de mult...

APĂRĂTORUL : Se mai aflau spectatori în jur ?

MARTORUL 2 : Cîțiva... cinci, șase...

APĂRĂTORUL : Și el ? S-a apropiat fără jenă ?

MARTORUL 2 : S-a apropiat netulburat.

APĂRĂTORUL : A rostit vreun cuvînt ?

MARTORUL 2 : Nimic.

JUDECĂTORUL : Nimic ? Absolut nimic ? N-a scos nici măcar un sunet ?

MARTORUL 2 : Nimic. Pur și simplu, mi-a întins pardesiul și umbrela.

JUDECĂTORUL *(Sare de la locul său.)* : A îndrăznit ?

APĂRĂTORUL (*Către* JUDECĂTOR.) : Psst !

JUDECĂTORUL *(Dur.)* : Lasă-mă ! *(Coboară de pe estradă ; vine lîngă fată.)* Cum era pardesiul ?

MARTORUL 2 : Bleumarin.

JUDECĂTORUL (*Către* GREFIER.) : Scrie acolo !

GREFIERUL : Scriu.

JUDECĂTORUL : Cum era umbrela ?

MATORUL 2 : Neagră.

JUDECĂTORUL (*Către* GREFIER.) : Auzi ? Neagră ! Scrie !

GREFIERUL : Neagră...

JUDECĂTORUL : Așadar, un pardesiu și o umbrelă !

MARTORUL 2 : Da, de o mie de ori, da !

JUDECĂTORUL *(Foc pe nări.)* : E pierdut ! (*Către* SPECTATORUL ACUZAT.) Domnule, ești pierdut.

APĂRĂTORUL (*Către* JUDECĂTOR.) : Nu te răsti. Știi că îți face rău.

JUDECĂTORUL *(Încrîncenat.)* : Și ? *(Către fată.)* Și ?

MARTORUL 2 : Mi le-a pus pe masă.

JUDECĂTORUL : Nu se poate !

MARTORUL 2 *(Se ridică în picioare, isterică.)* : Da, da ! Mi le-a pus în față, pe masă. Aș putea spune că mi le-a întins, mi le-a întins pur și simplu.

JUDECĂTORUL : Canalia !

MARTORUL 2 : Domnule judecător, vă rog să țineți cont de mine... Eu sînt o ființă simplă, fără apărare...

JUDECĂTORUL : Ești sigură că ți le-a dat ție ?

MARTORUL 2 : Mie mi le-a dat, mie. Eram chiar în fața lui și el mi le-a pus pe masă...

JUDECĂTORUL : Și tu ?

MARTORUL 2 : Eu...

JUDECĂTORUL *(O ia de guler.)* : Tu ce-ai făcut ?

MARTORUL 2 : Eu i-am dat un număr...

JUDECĂTORUL : I-ai dat un număr !

MARTORUL 2 : Da...

JUDECĂTORUL: Ce număr?

MARTORUL 2: Ce număr?

JUDECĂTORUL *(Urlînd.)*: Ce număr? Ce număr?

ACUZATORUL *(Șoptit.)*: Un număr cu soț?

MARTORUL 2: Nu-mi mai amintesc...

JUDECĂTORUL: Rău, foarte rău! Ce fel de martori sînt ăștia?

MARTORUL 2 *(Pierdută.)*: Nu pot să-mi amintesc... nu pot să știu pe de rost toate numerele... Nu-mi plac numerele... Eu am vrut să mă fac actriță...

JUDECĂTORUL: Grefier!

GREFIERUL: Da?

JUDECĂTORUL: Să fie aduse aici corpurile delicte!

GREFIERUL: Au fost deja aduse, domnule judecător.

JUDECĂTORUL: Unde? Cînd?

GREFIERUL: Eu, personal, le-am adus, domnule judecător. Sînt în sertarul din stînga.

JUDECĂTORUL *(Aleargă furios; trage sertarul.)*: Aha! *(Victorios; scoate umbrela.)* Asta e?

MARTORUL 2 *(Clatină aprobativ din cap.)*

JUDECĂTORUL: Ce urîtă e!

ACUZATORUL: Buah!

JUDECĂTORUL *(Scoate pardesiul.)*: Îl recunoști?

MARTORUL 2: El e.

GREFIERUL: Pot să trag o concluzie, domnule judecător?

JUDECĂTORUL: Trage.

GREFIERUL: E cam soios.

APĂRĂTORUL *(Cercetînd sertarul.)*: E de la sertar...

JUDECĂTORUL: Şi asta? *(Ridică un număr.)* Ăsta e numărul?

GREFIERUL: E numărul de control.

JUDECĂTORUL: Citeşte-l!

GREFIERUL: 98!

JUDECĂTORUL: Eram sigur! Număr cu soţ.

ACUZATORUL: Şi asta nu e totul, domnule judecător!

JUDECĂTORUL: Sigur că nu e totul... *(Începe să caute prin buzunarele pardesiului.)*

ACUZATORUL: Îmi permiteţi să fac o mică demonstraţie? (*Către* GREFIER.) Domnule grefier, eşti bun să te uiţi pe ce scaun stă acuzatul?

GREFIERUL (*Se duce în spatele* SPECTATORULUI ACUZAT, *se uită la număr şi strigă.*): 102.

ACUZATORUL: Uită-te bine!

GREFIERUL: 102. Pun capul.

ACUZATORUL: Mulţumesc. Fiţi atent, domnule judecător. Să adunăm numărul de la garderobă cu numărul de la scaun...

JUDECĂTORUL: De ce?

ACUZATORUL: De ce nu? E imposibil ca această sumă să nu aibă vreo semnificaţie.

JUDECĂTORUL: Grefier! Adună!

ACUZATORUL: 98 cu 102!

JUDECĂTORUL *(Nervos.)* : Adună, grefier, adună !

GREFIERUL : Adun, domnule, adun !

JUDECĂTORUL : Adună odată ! Gata ?

APĂRĂTORUL : 200 !

GREFIERUL : Extraordinar !

ACUZATORUL : Vedeți ? V-am spus eu ?

JUDECĂTORUL : Imposibil ! Mai adună o dată !

GREFIERUL : 200. E clar.

JUDECĂTORUL : Ce vrea să însemne asta ? (*Către* ACUZATOR.) Spune repede !

ACUZATORUL : Păi, nu se vede ?

JUDECĂTORUL : Așa e, se vede.

ACUZATORUL : E una dintre cifrele cele mai cu soț.

JUDECĂTORUL : Domnișoară Hilda, cum ai putut să-i dai acestui om o asemenea cifră ?

MARTORUL 2 : M-am pripit.

ACUZATORUL : Omul ăsta e de-a dreptul infernal !

JUDECĂTORUL *(Îi întinde pardesiul.)* : Poftim, caută și dumneata.

ACUZATORUL : N-are nimic...

GREFIERUL : Vreau și eu ! Vreau și eu ! *(Caută prin buzunare.)* Nimic. Doriți să căutați și dumneavoastră, domnișoară ?

MARTORUL 2 *(Se fandosește.)* : Nu știu dacă e cazul...

GREFIERUL (*Către* JUDECĂTOR.) : Poate să caute și ea ?

JUDECĂTORUL : Să caute.

GREFIERUL: Căutați-l și dumneavoastră. Completul vă dă voie.

MARTORUL 2 *(Cu sfială, dar excitată.)*: Numai puțin... Un singur buzunar... Știți, eu, datorită profesiei, nu-mi permit niciodată să umblu prin buzunare... Nici măcar în glumă...

GREFIERUL: Doriți să căutați și dumneavoastră, domnule avocat al apărării?

APĂRĂTORUL: Nu, nu... Eu nu... Dar, dacă sînteți bun, aș deșuruba puțin umbrela...

GREFIERUL: Cu plăcere...

MARTORUL 2 *(Țipăt.)*

JUDECĂTORUL: Ați găsit?

MARTORUL 2 *(Transfigurată, gîfîind.)*: Cred că da.

ACUZATORUL *(Pierzîndu-și calmul, către fată.)*: Încet, încet, vă rog, nu vă pierdeți calmul...

GREFIERUL: Unde, în ce zonă?

MARTORUL 2 *(Ieșind încet din încremenire.)*: Aici...

(Toți aplecați asupra pardesiului.)

ACUZATORUL: Cu grijă, vă rog, pentru numele lui Dumnezeu...

JUDECĂTORUL: E ceva solid?

MARTORUL 2: Nu-mi dau seama. Cred că am degetele asudate.

APĂRĂTORUL: E ceva rece? Dacă e ceva rece, atunci pot să scot eu.

MARTORUL 2 : E ceva subțire.

ACUZATORUL : Poate că e mai bine să-l chemăm pe comandantul gărzii.

MARTORUL 2 : Nu, nu... Obiectul e între degetele mele...

JUDECĂTORUL : Acum ! Acum ! Trageți, domnișoară, pînă nu e prea tîrziu !

MARTORUL 2 *(Scoate o scobitoare.)*

(Pauză ; toată lumea, fascinată ; fata ține ochii închiși.)

MARTORUL 2 : Pot să deschid ochii ? Nu e ceva obscen ?

JUDECĂTORUL *(Uluit ; aerian.)* : O scobitoare !

MARTORUL 2 : O scobitoare ?

APĂRĂTORUL : Ce neagră e !

GREFIERUL : Nu e neagră, e murdară...

ACUZATORUL : Vedeți, domnișoară, ce-ați primit dumneavoastră la garderobă ?

JUDECĂTORUL *(Intră în vibrație.)* : Bestia ordinară... Gorila dracului... *(Scuipă.)*

ACUZATORUL : Infernal ! Absolut infernal !

JUDECĂTORUL *(Sfîșie pardesiul.)* : Poftim ! Iată ce fac eu cu pardesiul dumitale ! Iată ! *(Îl pune jos și începe să tragă de el, ținînd unul din capete sub picior.)* Uite ce fac eu cu pardesiul dumitale !

ACUZATORUL : Și eu ! *(Trage o bucată și rupe.)*

APĂRĂTORUL *(Trîntește cu umbrela în podea.)* : Criminal țicnit !

GREFIERUL: Foarte bine.

JUDECĂTORUL: Lasă-mi și mie o bucată din umbrelă!

(Încep toți să demoleze cele două obiecte; icnesc, se ciocnesc unii de alții, își iau din mîini bucățile mai bune; fîșiile încep să fie aruncate prin sală.)

JUDECĂTORUL: Asasin! Ăsta e cuvîntul! Asasin! Trebuie făcut curat! Trebuie rupt totul, pînă la ultima fîșie!

GREFIERUL: Înapoi, la antici!

APĂRĂTORUL: Tot, tot, tot! *(Rupe cu dinții.)* Rupeți, domnilor, rupeți! *(Îl roagă pe unul dintre spectatori.)* Țineți, domnule, țineți de-aici!

ACUZATORUL: (*Către* JUDECĂTOR, *care se căznește să distrugă umbrela.*) Ați reușit?

JUDECĂTORUL: Merge greu. E elvețiană.

MARTORUL 2: Dați-i-o lui, să și-o rupă singur!

JUDECĂTORUL *(Urlă sălbatic.)*: Mai vreau! *(Se repede la o bucată mai mare de stofă; învălmășeală pe ea; în plină luptă pentru bucata rămasă, cineva rupe o mînecă din haina* JUDECĂTORULUI*; nimeni nu pare să observe proveniența diferită a prăzii și toți se îngrămădesc pe ea.)* Destul, destul...

ACUZATORUL: Nu! Nu! Trebuie dus totul pînă la ultima suflare!

JUDECĂTORUL: Nu! Gata... Celu, zi-le să tacă!

APĂRĂTORUL *(Excitat de distrugere: ridică sertarul și-l trîntește de pămînt.)*: Nevermore!

JUDECĂTORUL: Gata, băieți, gata!

MARTORUL 2 *(Țipăt isteric.)*: Să pună mîna și el! El de ce nu pune mîna?

JUDECĂTORUL: Gata, băieți, ne facem de rîs...

GREFIERUL (*Sare să-și apere hîrtiile din mîna* APĂRĂTORULUI.): Nu! Hîrtiile nu!

MARTORUL 2: Ba da, ba da! Domnule judecător! Trebuie să distrugem orice amintire a acestui om... Orice urmă a prezenței lui... aici... în univers... Să nu se mai știe nimic. Să bată numai vîntul... *(Începe să sufle peste bucățile de hîrtie.)*

JUDECĂTORUL (*Scoate o sticluță „la purtător" și bea vîrtos; o întinde* APĂRĂTORULUI.): Bea! Și las-o baltă!

APĂRĂTORUL *(Bea.)*: Fata are dreptate. Dacă nu-l radem din rădăcină, n-am făcut nimic.

GREFIERUL: Trebuie să uităm că l-am văzut. Pur și simplu, trebuie să ne pierdem memoria.

APĂRĂTORUL (*Bea din nou și transmite sticla* ACUZATORULUI.): E bine să ne pierdem memoria toți, în același timp... În public, dacă se poate... E foarte important să ne pierdem memoria în mod organizat și fără speranță... Toți, privindu-ne în ochi... Ar fi cumplit și nedrept ca vreunul să se sustragă, să scape...

GREFIERUL *(Preia sticla.)*: Jur! Jur să nu am liniște pînă cînd nu voi ucide fir cu fir creierul acestui om...

Creierul acestui om care tace... Creierul omului care tace...

ACUZATORUL : Acum, vă rog, s-o facem acum... Mai avem timp să plecăm acasă...

JUDECĂTORUL : Care casă ? Eu n-am casă ! Casa mea e legea ! Justiţia !

ACUZATORUL : Dar e limpede că omul acesta e un criminal ! V-am dovedit că e un criminal !

JUDECĂTORUL : Ştiu, da, ştiu... Dar priveşte-l, te rog, priveşte-l bine... (ACUZATORUL *se apleacă asupra* SPECTATORULUI ACUZAT *şi-l priveşte.*) Îl vezi ?

ACUZATORUL : Îl văd tot.

JUDECĂTORUL : El nu crede !

ACUZATORUL : Nu crede ?

MARTORUL 2 : De ce nu crede ? Ce nu crede ? Să creadă !

JUDECĂTORUL : Psst ! (*Către* GREFIER.) Scoate-o afară (*Către* ACUZATOR.) El nu crede că e un criminal.

ACUZATORUL : Nnnnu se poate !

JUDECĂTORUL : Priveşte-l bine. Asta nu e faţă de criminal convins că e criminal.

GREFIERUL : Şi totuşi, după cutele din jurul buzelor... *(Îl cercetează atent pe spectator.)*

APĂRĂTORUL : Categoric, nu. Nu crede.

JUDECĂTORUL : Ţi-am spus ? Nu crede. Trebuie făcut să creadă.

ACUZATORUL : Dar e evident, e limpede ca pîinea caldă. Toată lumea crede. El de ce nu crede ? *(Către*

public.) Domnilor, spuneți ceva ! Faceți-l să creadă ! (*Către* SPECTATORUL ACUZAT.) Domnule, spune ceva, ridică-te, fă ceva. Știi bine cine ești, ce gîndești, știi bine că noi știm totul...

GREFIERUL : Recunoaște !

JUDECĂTORUL : Îl știu eu... N-o să deschidă gura niciodată.

APĂRĂTORUL : Domnule, n-are nici un rost s-o mai lungim... Spuneți tot. Eu sînt apărătorul dumneavoastră. N-are nici un rost să-mi ascundeți ceva. Știu că sînteți un criminal și vreau totuși să vă apăr. Da, vreau să vă apăr. Nu de vinovăție, pentru că vinovăția o purtați pe față. Vreau să vă apăr de propria voastră persoană !

GREFIERUL *(Fascinat de cuvintele celuilalt.)* Bravo !

MARTORUL 2 : Ce bărbat !

JUDECĂTORUL (*Către* GREFIER, *șoptit.*) : Dă-o afară !

APĂRĂTORUL : Domnule spectator ! Vă rog încă o dată. E atît de important ca măcar o dată în viață să spunem lucrurilor pe nume. Aveți acum o șansă unică. O șansă cum foarte mulți ar vrea să aibă. Aveți șansa de a mărturisi totul, în public, în fața lumii, în fața civilizației. Asta echivalează cu o mare ușurare sufletească. Nu pierdeți această ocazie ! Mărturisiți că sînteți un criminal. Mărturisiți că sînteți vinovat. Toată lumea stă cu ochii pe dumneavoastră. Toată lumea e dispusă să vă asculte și să vă creadă... Ridicați-vă ! Spuneți tot

ce aveţi pe suflet. Aţi avut şansa de a ocupa acest loc. Unul din o sută, din o mie, din zece mii! Gîndiţi-vă! Cît timp trebuie să mai treacă pînă cînd hazardul vă va arunca din nou pe locul 102! Spuneţi odată!

ACUZATORUL: Spuneţi, domnule!

JUDECĂTORUL: Vax!

GREFIERUL: Curaj!

APĂRĂTORUL: Domnule, dacă staţi aşa, tăcut şi zîmbitor, n-am cum să vă apăr. Voiam să vă apăr de minciună, de minciuna care se lăfăie în dumneavoastră, în creierul dumneavoastră. Voiam să vă apăr de această minciună, făcîndu-vă să recunoaşteţi totul. Voiam să vă apăr de această minciună, pentru că minciuna din sufletul şi din mintea dumneavoastră ne ucide pe toţi, ne sfîşie pe toţi, ne face ferfeniţă, ne împroaşcă pe toţi cu noroiul cel mai negru şi mai soios. Şi tăcerea dumneavoastră e o minciună, pentru că de fapt aveţi ce spune... Domnule! Descărcaţi-vă sufletul, uşuraţi-vă, vă jur că vă veţi simţi uşor ca un fulg.

JUDECĂTORUL: Gata, domnule avocat, gata. Nu vrea, e clar. Să continuăm audierea martorilor.

APĂRĂTORUL *(Către spectator.)*: De ce vreţi să chem aici toţi îngălaţii, toţi marţafoii ăştia de martori? Fiţi bărbat!

MARTORUL 2: Fiţi ca el! (*Arată spre* APĂRĂTOR.)

JUDECĂTORUL (*Către* GREFIER.) : Scoate-o odată afară !

GREFIERUL *(Către fată.)* : Hai, gata, la treabă, unii spectatori vor să plece la pauză.

MARTORUL 2 : Nu, mai rămîn. Domnule judecător, vreau să mai rămîn.

GREFIERUL : Du-te, domnișoară, la paltoane ! N-auzi că foarte mulți vor să plece la pauză ?

MARTORUL 2 : Cine vrea să plece la pauză ? Nimeni nu vrea să plece la pauză. Nu mă duc.

GREFIERUL : Întotdeauna se găsește cîte unul care vrea să plece la pauză. Uite, pun pariu că și dumnealui o să plece la pauză... (*Arată spre* SPECTATORUL ACUZAT.)

MARTORUL 2 : Vreți să plecați la pauză ? *(Se strecoară în sufletul spectatorului.)* Un bărbat ca dumneavoastră ?

GREFIERUL : Gata, la paltoane ! *(Către public.)* Pauză, domnilor ! Pauză ! Aveți grijă ce faceți în pauză ! Aveți aici hîrtie. Și pixuri, domnilor, multe pixuri. Toți cei care vor să dea declarații pot s-o facă. Avem aici documente, domnilor, documente, multe documente pe care le punem la dispoziția dumneavoastră. Avem fotografiile acuzatului, toate fotografiile lui. Avem mii de fotografii de cînd acuzatul era copil, mii de fotografii. Vă rugăm să le cercetați. *(Desface pliantele din jurul estradei și apar ilustrațiile de informare ; zeci de fișiere, rafturi cu fel de fel de casete etc.)* Avem aici toate

hainele acuzatului, dulapuri uriaşe cu haine, vă rugăm să-i cercetaţi hainele. Avem cărţile lui, servietele lui, farfuriile în care a mîncat, furculiţele şi cuţitele pe care le-a folosit, ochelarii pe care i-a purtat, toate biletele lui de tren şi de tramvai folosite, toate ziarele pe care le-a citit şi le-a mototolit, toate ghivecele cu flori pe care le-a spart, totul, totul... Vă rugăm să priviţi, să le analizaţi, adevărul pluteşte peste toate aceste lucruri ca o picătură de grăsime într-un cazan cu apă. Apropiaţi-vă, domnilor, apropiaţi-vă... Puteţi lectura la aceste mese, puteţi servi cafea, puteţi să-l priviţi din faţă pe acuzat. Vă rugăm, domnilor, ieşiţi din anonimat!

(Pauză ; completul de judecată se retrage ; apar bufetierele cu tăvile de cafea pe care le aşază pe mesele completului de judecată ; pe durata pauzei, spaţiul de joc se transformă într-un foaier, în care spectatorii pot să bea cafea şi pot fuma.)

Actul II

Actul al doilea se joacă printre ceștile de cafea murdare și printre obiectele răvășite de trecerea publicului prin spațiul de joc. Toate mesele sînt pline cu maldăre de farfurioare și cești. Completul de judecată își ocupă locurile netulburat de prezența obiectelor respective.

ACUZATORUL *(Se ridică în picioare, ridică o ceașcă în care se mai află puțină cafea, bea, face o grimasă, o pune la loc.)* Să intre al treilea martor!

GREFIERUL *(Strigă spre culise.)*: Să intre al treilea martor!

MARTORUL 3 *(Apare, timidă, una din femeile grase care au adus ceștile de cafea și au servit în pauză.)*: Sînt aici, domnule.

ACUZATORUL: Numele, prenumele, profesia.

MARTORUL 3: Numele meu este Gudrun. Lucrez la bufetul teatrului.

ACUZATORUL: Adică? Ce faceți de obicei?

MARTORUL 3: Cafea, pricomigdale...

JUDECĂTORUL *(Furios.)*: Dar astăzi n-ați avut pricomigdale!

MARTORUL 3 : N-am avut nuci, domnule judecător...

ACUZATORUL : În sfîrșit... Și cînd faci dumneata toate aceste lucruri ?

MARTORUL 3 : Le fac în timpul actelor...

ACUZATORUL : Și în pauze ?

MARTORUL 3 : În pauze obișnuiesc să servesc...

ACUZATORUL : Ai servit și în pauza de astăzi ?

MARTORUL 3 : Bineînțeles.

ACUZATORUL : Concret, cît mai concret !

MARTORUL 3 : Am adus tăvile cu cafea și limonadă.

ACUZATORUL : Cîte tăvi ?

MARTORUL 3 : Am adus cinci tăvi cu cafea și trei tăvi cu pahare cu limonadă.

ACUZATORUL : Cam în cît timp ai adus dumneata toate aceste tăvi ?

MARTORUL 3 : Destul de repede, cred... Le aveam pregătite...

ACUZATORUL : Ți-a luat mai mult de trei minute ?

MARTORUL 3 : Nu, în nici un caz, nu...

ACUZATORUL : Cam cîte cești de cafea se aflau pe o tavă ?

MARTORUL 3 : Cam 50 de cești.

ACUZATORUL : Deci dumneata ai adus cam 250 de cești cu cafea.

MARTORUL 3 : Da, cam așa...

ACUZATORUL : Și cîte pahare de limonadă ?

MARTORUL 3 : Cam 25 de pahare de limonadă pe fiecare tavă... Deci, în total, cam 75 de pahare de limonadă.

ACUZATORUL : De ce așa puține ?

MARTORUL 3 : Asta e proporția, domnule.

ACUZATORUL : Explică-ne foarte clar ce înțelegi prin această proporție.

MARTORUL 3 : Nu toți cei care beau cafea servesc mai apoi și limonadă. Deci, e normal ca limonada să fie mai puțină decît cafeaua. Pe de altă parte, unii nu beau deloc cafea, dar aceștia sînt foarte puțini. Unii nu beau nici cafea și nici limonadă, dar aceștia sînt atît de puțini, încît nici nu merită pomeniți.

ACUZATORUL : Ia-o de la început. Deci, cei mai mulți beau și cafea, și limonadă.

MARTORUL 3 : E un fel de a spune, domnule. De fapt, ei beau cafeaua în întregime sau aproape în întregime, și apoi doar își udă puțin gîtlejul cu limonadă. Suficient însă ca să ocupe paharul.

ACUZATORUL : Bun. O a doua categorie, mai mică, bea numai limonadă.

MARTORUL 3 : Exact. Ei beau cam jumătate de pahar de limonadă sau chiar tot paharul. Unii îl beau dintr-o înghițitură, alții obișnuiesc să se tot joace cu paharul, gîlgîind cîte puțin...

ACUZATORUL : În sfîrșit... Unii beau numai cafea...

MARTORUL 3 : Da...

ACUZATORUL: Alții nu beau nimic.

MARTORUL 3: Da.

ACUZATORUL: Deci avem patru categorii de oameni.

MARTORUL 3: Patru, da.

ACUZATORUL: Spune-mi, dumneata obișnuiești să rămîi cu spectatorii pe toată durata pauzei?

MARTORUL 3: Pe toată durata, da.

ACUZATORUL: Și astăzi ai făcut la fel?

MARTORUL 3: La fel ca întotdeauna, da.

ACUZATORUL: Te rog să te uiți foarte bine în jur... Ai putea să-mi spui cine a băut cafea și cine a băut limonadă?

MARTORUL 3: Desigur. *(Se apropie de un spectator.)* Dumnealui a băut cafea.

ACUZATORUL (*Către* JUDECĂTOR.): Domnule judecător, doresc să aduc argumente indubitabile precum că martorul are o memorie perfectă și un spirit de observație ieșit din comun. Priviți, domnule judecător! *(Lumina stinsă; se proiectează pe ecran fotografia spectatorului indicat de bufetieră; fotografia este un instantaneu luat în pauza dintre acte, și spectatorul bea într-adevăr cafea.)* Martorul nu s-a înșelat! Dumnealui a băut într-adevăr cafea! *(Către bufetieră.)* Mai departe!

MARTORUL 3: Dumnealui a băut și cafea, și limonadă.

ACUZATORUL: În ce ordine?

MARTORUL 3: În ordinea pe care am indicat-o. Întîi cafea și apoi limonadă.

ACUZATORUL : Atenție, domnilor ! Iată-l pe distinsul spectator sorbind cafea într-un grup de cunoscuți ! *(Proiecție.)* Iar aici... *(Se derulează cîteva proiecții cu alți spectatori.)* Aici este surprins momentul în care dumneaei întinde mîna după paharul cu limonadă ! *Voilà* !

GREFIERUL *(Admirativ.)* : Sînteți grozav, domnule !

ACUZATORUL : Mai departe, stimată doamnă, mai departe. Vrem ca publicul să aibă încredere desăvîrșită în dumneata. Vrem ca publicul să nu se mai îndoiască niciodată de martorii noștri și mărturiile lor să fie ca un cap de lege. Mai departe !

MARTORUL 3 *(Din sală, unde privește spre chipurile spectatorilor.)* : V-aș putea indica un domn care a fumat tot timpul și n-a băut nimic.

ACUZATORUL : Nici cafea, nici limonadă !

MARTORUL 3 : Nici cafea, nici limonadă !

ACUZATORUL : Să-l vedem !

MARTORUL 3 : Dumnealui !

(Pe ecran apare chipul spectatorului.)

ACUZATORUL : Domnilor, avem aici o suită impresionantă de diapozitive prin care putem demonstra că, într-adevăr, dumnealui n-a consumat nimic. Priviți-l bine, acesta este diapozitivul numărul 1. *(Schimbă imaginea.)* Aici îl aveți pe de-a-ntregul,

în momentul în care se ridică de pe scaun pentru a se bucura de pauză. *(Schimbă.)* Aceeași imagine, văzută din spate. Spectatorul este chiar în picioare. Puteți observa cum își duce mîna la buzunar, pentru a-și căuta țigările, probabil. În planul al doilea o puteți zări chiar pe doamna Gudrun aducînd prima tavă cu cafea. Dacă vreți să certificați afirmația noastră, observați că scaunul de pe care s-a ridicat poartă numărul 46. *(Schimbă.)* Observați momentul în care spectatorul cu numărul 46 își aprinde prima țigară. În fundal, lumea înghesuită în jurul meselor pline cu cești de cafea. *(Schimbă.)* Iată țigara ajunsă la jumătate. Observați că spectatorul cu numărul 46 a venit singur la teatru. *(Schimbă.)* Iată momentul în care își strivește mucul țigării în scrumieră. Observați în planul al doilea cum s-au format deja grupuri de spectatori care beau cafea și discută. *(Schimbă.)* Spectatorul cu numărul 46 continuă să fie singur. Totuși, am făcut cîțiva pași spre una dintre mesele cu cești de cafea. *(Schimbă.)* Această imagine este destul de incertă. Spectatorul cu numărul 46 privește fix spre una dintre ceștile pline. Desigur că în el se dă o luptă acerbă. Să ia sau să nu ia ceașca de cafea ? *(Schimbă.)* Victorie ! Spectatorul cu numărul 46 n-a ridicat ceașca. Și-a aprins o nouă țigară și s-a și îndepărtat cu cîțiva pași de mesele respective. *(Schimbă.)* Iată cea de-a doua țigară ajunsă la jumătate. *(Schimbă.)* Iată ultima treime a celei de-a doua țigări... *(Schimbă.)* Iată

și mucul celei de-a doua țigări, strivit lîngă primul, foarte atent și foarte ordonat acest spectator... Aplauze pentru spectatorul cu numărul 46! *(Lumină pe spectator; difuzoarele aruncă în sală ropote de aplauze.)* Domnule judecător, mai e nevoie să demonstrez că martorul are un spirit de observație excepțional și că reprezintă credibilitatea însăși?

JUDECĂTORUL: Nu, bătrîne, a fost foarte elocvent!

ACUZATORUL: Aplauze pentru judecătorul nostru! (*Lumină pe* JUDECĂTOR, *care se înclină; difuzoarele aruncă aplauze.*) Doamnă Gudrun, vă rugăm să reveniți la bară!

MARTORUL 3: I-am descoperit pe toți, domnule, pe toți. S-au cam amestecat între ei, dar îi pot separa imediat pe categorii...

ACUZATORUL: Nu mai e necesar. Sîntem convinși cu toții că adevărul e de partea dumneavoastră.

MARTORUL 3 *(Revenind.)*: Cum credeți...

ACUZATORUL: Acum vă rugăm să vă uitați puțin la această persoană, care stă chiar în fața noastră...

MARTORUL 3: Care?

ACUZATORUL: Asta! (*Arată spre* SPECTATORUL ACUZAT.)

MARTORUL 3: Nu văd nimic...

ACUZATORUL (*Se apropie de* SPECTATORUL ACUZAT.): El e.

MARTORUL 3 : Îmi pare rău... Îmi scapă...

ACUZATORUL (*E chiar lîngă* SPECTATORUL ACUZAT ; *îi pune mîna deasupra capului.*) : Priviți în direcția mîinii mele.

MARTORUL 3 : Privesc.

ACUZATORUL : Vedeți mîna mea ?

MARTORUL 3 : O văd.

ACUZATORUL : Îmi vedeți degetele ?

MARTORUL 3 : Le văd.

ACUZATORUL : Ce fac eu acum ?

MARTORUL 3 : Vă agitați degetele.

ACUZATORUL : Foarte bine. Aveți o vedere bună.

MARTORUL 3 : Am o vedere excelentă.

ACUZATORUL : Fixați-vă privirea la palma mea. Acum, coborîți-vă ușor privirile. Ce vedeți sub palma mea ?

MARTORUL 3 : Nimic !

ACUZATORUL : Nu se poate.

MARTORUL 3 : Vă jur ! Nu văd nimic.

JUDECĂTORUL *(Sare de la locul lui.)* : Concentrați-vă, vă implor, nu se poate să nu vedeți nimic.

MARTORUL 3 : Domnule judecător, mă uit din toate puterile, nu văd nimic.

GREFIERUL : Să mai aprind o lumină ?

JUDECĂTORUL : Mai aprinde !

ACUZATORUL : Acum ? Se vede ceva ?

MARTORUL 3: Domnule, mă doare capul...

ACUZATORUL: Grefier, aprinde toate luminile posibile!

JUDECĂTORUL: Mai înaintați cu un pas.

MARTORUL 3 *(Înaintează.)*: Tot nimic.

JUDECĂTORUL: Mai faceți un pas, încă unul...

GREFIERUL: Poate e prea puțină lumină...

ACUZATORUL *(Către inginerul de lumină.)*: Aprinde, dom'le, toate luminile...

GREFIERUL: Asta e tot ce avem...

APĂRĂTORUL: Mai aprinde și dumneata un chibrit...

ACUZATORUL (*Aprinde un chibrit deasupra capului* SPECTATORULUI ACUZAT.): Acum vedeți?

MARTORUL 3: Acum... Parcă se vede ceva...

ACUZATORUL *(Fascinat.)*: Ce?

MARTORUL 3: Se vede un ochi.

JUDECĂTORUL *(Se uită și el.)*: Nu se poate, nu se poate...

GREFIERUL (*Nelămurit, către* JUDECĂTOR.): Poate că ne înșelăm noi...

JUDECĂTORUL *(Către martor.)*: Nu se vede un om întreg?

MARTORUL 3: Cred că e prea multă lumină. E atîta lumină, că nu văd decît lumină.

ACUZATORUL: Mai stingeți din lumini, ca să poată vedea martorul.

(*Rămîne un reflector proiectat pe* SPECTATORUL ACUZAT.)

JUDECĂTORUL: Ei?

GREFIERUL: Ei?

ACUZATORUL: Spune ceva! Imposibil să nu vezi ceva...

MARTORUL 3: Ba, acu' cred că se vede ceva...

JUDECĂTORUL (*Respiră uşurat; către* GREFIER.): Deci există!

ACUZATORUL: Ce se vede?

MARTORUL 3: Se vede...

GREFIERUL: Ce? Ce?

MARTORUL 3: Se vede... un scaun!

ACUZATORUL: Un scaun? Doar atît?

MARTORUL 3 *(Convins.)*: Atît.

ACUZATORUL *(Înnebunit.)*: Doamnă, vă rog... Noi ne bizuim aici pe simţul dumneavoastră de observaţie ieşit din comun... Vrem să ştim tot, vrem ca dumneavoastră să vedeţi tot, în locul nostru...

JUDECĂTORUL: Căscaţi ochii, doamnă!

ACUZATORUL: Pe scaun, pe scaun deci nu vedeţi nimic?

MARTORUL 3: Nimic. Văd însă ceva... sub scaun.

JUDECĂTORUL: Ce?

MARTORUL 3: O monedă mică.

JUDECĂTORUL: Luaţi moneda aia ordinară! Grefier! De ce n-ai adunat toate monedele de sub scaune? Nu vezi că martorul nu vede din cauza lor?

GREFIERUL: S-a rătăcit, domnule judecător... Cum era să mă bag sub scaunul acuzatului... *(Se apleacă,*

se tîrăşte, trece pe sub scaunul acuzatului şi iese victorios cu moneda.) Iat-o!

ACUZATORUL: Acum, doamnă, acum! Nimic nu vă mai stă în faţă!

MARTORUL 3; Da, cred că se vede ceva... Se vede ceva negru...

JUDECĂTORUL: Şi! Şi! Spuneţi lucrurilor pe nume!

MARTORUL 3: Se văd două picioare negre!

ACUZATORUL *(Triumfător.)*: Asta e! Două picioare negre! Domnilor, putem certifica imediat că martorul a văzut corect. *(Proiecţie.)* Iată aici picioarele acuzatului... Din faţă... *(Schimbă.)* Şi din spate... Mai departe, doamnă Gudrun, ce mai vedeţi?

MARTORUL 3: Văd doi pantofi.

ACUZATORUL: Iată-i! *(Proiecţie.)* Pantoful stîng şi pantoful drept!

MARTORUL 3: Cred că văd foarte clar şi un gît. Din faţă şi din spate!

ACUZATORUL *(Proiecţie.)*: Iată şi gîtul acuzatului!

MARTORUL 3: Văd un nas, domnule avocat!

ACUZATORUL: Nasul acuzatului! *(Proiecţie monstruoasă.)*

MARTORUL 3: O gură!

ACUZATORUL: O gură, o gură! Sigur că da! *(Proiecţie.)*

MARTORUL 3: Un ochi!

ACUZATORUL: Iată-l! Ochiul stîng... *(Proiecţie.)*

MARTORUL 3: Încă un ochi!

ACUZATORUL: Foarte bine, ochiul drept... *(Proiecţie.)* Merge foarte bine, înaintăm destul de repede...

MARTORUL 3: Şi mai văd o pată minusculă pe manşeta pantalonului...

ACUZATORUL: O pată? *(E nelămurit.)*

MARTORUL 3: Da, o pată minusculă de grăsime...

ACUZATORUL: O clipă, o clipă... *(Caută diapozitivul, proiectîndu-le rapid pe celelalte; fiecare parte a corpului acuzatului este înregistrată pe diapozitive; detalii din degete, din unghii, cute, fire de păr etc.)* Nu găsesc pata.

MARTORUL 3: Este o pată, nu mă pot înşela...

ACUZATORUL: Cam în ce punct?

MARTORUL 3: Pe manşeta cracului drept.

ACUZATORUL *(Proiectează partea stîngă.)*: Aici? Nu... *(Partea dreaptă.)* Aici?

MARTORUL 3: Da.

ACUZATORUL; Şi totuşi nu se vede nimic... *(Măreşte considerabil imaginea.)* Grefier! De ce nu se vede pata?

APĂRĂTORUL: I-o fi căzut în pauză, din cafea...

ACUZATORUL *(Proiectează pantalonii acuzatului.)*: Vreţi să mergeţi dumneavoastră la ecran şi să punctaţi pata?

MARTORUL 3: Cu plăcere. *(Se duce şi punctează pata cu o cretă.)* Aici.

ACUZATORUL: Perfect. Mai puteţi adăuga ceva la cele văzute?

MARTORUL 3 : Nu, asta e tot.

ACUZATORUL : Vreau să spun, puteți aduna toate aceste elemente, le puteți asimila într-un întreg ?

MARTORUL 3 : Care elemente ?

ACUZATORUL : Elementele disparate... Gura, nasul, gîtul, ochiul, pata. Toate acestea aparțin unui întreg. Nu sesizați întregul ?

MARTORUL 3 : Nu sesizez nimic.

ACUZATORUL : Nu se poate să ne lăsați tocmai acum. Ceea ce ați văzut este just, dar trebuie interpretat... Toate se leagă între ele. Nu vedeți legăturile ?

MARTORUL 3 : Mi-e silă de legături...

JUDECĂTORUL : Doamnă Gudrun, încercați, totuși, un efort de gîndire... Elementele n-au cum să plutească în încăpere... Ele fac un corp comun... Nu vedeți corpul, persoana ?

MARTORUL 3 : Nu.

GREFIERUL : Să aprind lumina ?

JUDECĂTORUL : Doamnă, în fața dumneavoastră se află o ființă umană !

MARTORUL 3 *(Fascinată.)* : O ființă ! *(Privește intens.)* Formidabil ! Mi-a scăpat.

ACUZATORUL : Acum îl vedeți ?

MARTORUL 3 : Da ! Pe toți dracii !

GREFIERUL : V-a căzut fisa ?

MARTORUL 3 : Da, de o mie de ori, da ! E din ăia care au băut numai cafea.

ACUZATORUL: Uitaţi-vă la faţa lui. O recunoaşteţi?

MARTORUL 3: Da, este o faţă tipică de criminal. *(Toată lumea – uşurată.)*

ACUZATORUL *(Respirînd şi el uşurat.)*: În sfîrşit.

JUDECĂTORUL: Bravo!

GREFIERUL: Aţi pus degetul pe rană.

ACUZATORUL: Cum v-aţi dat seama că e o faţă de criminal?

MARTORUL 3: Se vede cu ochiul liber. E o chestiune de bun-simţ.

ACUZATORUL: Ce părere aveţi despre gura lui? Nu-i aşa că e o gură rea, strînsă ca o pungă?

MARTORUL 3: E o gură neagră şi subţire, i-am observat-o pe cînd sorbea din cafea. O gură ca un coşmar, brrr! Nu mi-aş dori să aud vreun cuvînt spus de această gură.

ACUZATORUL: Ochii, priviţi-i ochii, ce părere aveţi despre ochi?

MARTORUL 3: Aş putea spune că ochii îl trădează definitiv.

GREFIERUL: Sînt mult prea adînciţi în fundul capului, nu?

MARTORUL 3: Nu e vorba de asta. Sînt imobili, sînt reci şi sticloşi, au în ei acea stare de aşteptare, de parcă dintr-o clipă în alta ar ţîşni din ei un fir de sînge...

GREFIERUL: Ce mai, o brută!

MARTORUL 3: L-am observat chiar din felul în care îşi sorbea cafeaua. Îşi înghiţea încet şi tenace sorbiturile,

ca un animal care devorează victima și-i bea sîngele în extaz. L-am observat cu atenție, țin minte cît m-a îngrozit privirea lui cînd a dat peste paharele cu limonadă...

JUDECĂTORUL: S-a atins și de limonadă?!

MARTORUL 3: Tocmai asta e, nu s-a atins de limonadă... Dar a privit-o cu un dispreț din care se putea deduce cu ușurință ce mecanism infernal zace în creierul acestui om.

GREFIERUL: Îngrozitor, pur și simplu, îngrozitor.

MARTORUL 3: E o brută, o brută și un broscoi rîios, trebuie aruncat în stradă cît mai repede...

ACUZATORUL: Domnule judecător, cred că dovezile au fost cît se poate de concludente... Putem trece la verdict.

JUDECĂTORUL: Poate că avocatul apărării mai vrea să spună ceva.

APĂRĂTORUL: Domnilor, cuvîntul meu este unul singur! La moarte! Nu pot să-mi mînjesc mîinile apărînd un om pe fața căruia crima stă întinsă ca o plagă. Pentru că, domnilor *(proiecția feței)*, această față este transparentă ca o vitrină... Prin ea se vede pînă departe, pînă aici... *(Punctează cu creta.)* Pînă în creier... Acest creier este putred și colcăie de îndoială, de frică și de lașitate... Acest creier este un depozit al tuturor viciilor și defectelor umane... Gîndiți-vă bine... Amintiți-vă cum au decurs audierile... Acest om a fost declarat criminal

și el n-a reacționat. Acest om a fost jignit și el n-a reacționat. Acestui om i s-au rupt hainele și i-a fost demolată umbrela și el n-a reacționat. Acestui om i s-au împrăștiat fotografiile în sală și el n-a zis nimic. I s-a spus în față că este un libidinos și o lichea, un laș și un sperjur, și el a surîs... Fiecare fibră din ființa lui a fost disecată, fotografiată, analizată, expusă public pe toți pereții acestui tribunal și el a tăcut, a privit totul cu ochi blajini și n-a ridicat nici un deget în semn de protest. Acest om n-a avut niciodată nici o opinie, i s-au aruncat bancnotele în față și el n-a sărit de pe scaun, a fost scos din rîndurile speciei umane și lui nu i s-a mișcat nici un mușchi pe față... N-am cum să apăr un asemenea infractor, n-am cum să apăr un om care ucide în el însuși, în detrimentul speciei umane, toate calitățile speciei. Nu pot să-l apăr, domnilor, nu pot să apăr pe cel care își pervertește creierul pînă la autoanulare. N-am cum să-l apăr, sînt pur și simplu dezarmat în fața acestui caz... Domnilor, acest om nici măcar nu trebuia judecat. E o rușine că acest proces a avut loc, că a început măcar... Omul acesta trebuia ucis la intrare, strivit de ușă, strivit în scaunul său... Domnilor, să nu așteptăm ca legea să dea un verdict în cazul acestei cumplite crime... Crima față de omul din noi înșine... pentru că nu există legi care să poată sancționa această crimă... Să nu așteptăm o lege care nu vine, care nu are de unde să vină... Să-l ucidem aici și să ne ducem acasă!

ACUZATORUL : Eu ! Eu îl omor ! De o sută de ori v-am spus să-l omorîm și să ne ducem acasă ! *(Îl sărută pe* APĂRĂTOR.) Ești mare !

JUDECĂTORUL (*Îl sărută și el pe* APĂRĂTOR.) : Bravo, Celule !

GREFIERUL (*Îi strînge mîinile* APĂRĂTORULUI.) : A fost extraordinar ! A fost pur și simplu extraordinar !

MARTORUL 3 *(Aproape plîngînd.)* : Mă bucur, domnule, mă bucur... Dacă vreodată mai aveți nevoie de mine...

JUDECĂTORUL : Domnilor, aplaudați, aplaudați ! *(Către public.)* E o zi mare ! (ACUZATORUL *dă drumul difuzoarelor cu aplauze.*) Criminalul a fost demascat !

GREFIERUL : Să aduc pușca ?

JUDECĂTORUL : Adu-o ! Repede !

ACUZATORUL *(Se uită la ceas.)* : Mai prindem apă caldă...

GREFIERUL *(Aduce pușca demontată.)* : Am adus-o...

JUDECĂTORUL : Foarte bine ! Dă-i drumu' !

APĂRĂTORUL : Poftim. Dumneata ai spus că vrei să tragi...

JUDECĂTORUL : Nu, nu... eu n-am mai tras de mult... N-are nici un rost să ratăm...

ACUZATORUL : Nici eu, pe mine mă doare puțin stomacul...

APĂRĂTORUL : Domnule grefier, vrei dumneata să...

GREFIERUL : Nu, domnule avocat, nu, eu sufăr de hernie... eu nu suport nici sîngele...

APĂRĂTORUL: Dăm chix tocmai acum?

JUDECĂTORUL: Trage tu, Celule, închide ochii şi trage!

APĂRĂTORUL: Eu sînt avocatul apărării, n-are sens să trag, nu se cuvine să trag...

JUDECĂTORUL: Doamnă Gudrun, nu vrei dumneata să ne faci un serviciu mic?

MARTORUL 3: Nu, domnule, eu trebuie să număr ceştile, trebuie să pregătesc cafeaua pentru pauză...

JUDECĂTORUL: Domnilor, doreşte cineva să tragă?

APĂRĂTORUL *(Se adresează şi el publicului.)*: Ştie cineva să mînuiască o puşcă? Vă rugăm, arma e încărcată...

ACUZATORUL: Plecăm acasă, domnilor, plecăm cu o oră mai devreme...

JUDECĂTORUL: Un bărbat, se găseşte pe aici un bărbat?

APĂRĂTORUL: Vrei dumneata, domnule, vrei dumneata?

JUDECĂTORUL: Nu e cine ştie ce, o să vedeţi... Urmează o nouă pauză, n-are nici un rost, criminalul o să fugă la pauză...

GREFIERUL: Omorîţi-l, oameni buni, nu-l lăsaţi să fugă...

ACUZATORUL: Domnilor, criminalul îşi rîde de noi! Trageţi, domnilor!

MARTORUL 3 *(Cu ceştile.)*: Foc!

JUDECĂTORUL: Vă rugăm, cineva, un voluntar... Nu putem face noi totul, trebuie să ne credeţi şi pe noi, trebuie să ne daţi măcar un minim sprijin...

APĂRĂTORUL (*În faţa* SPECTATORULUI ACUZAT.): Domnule, fii dumneata bărbat, măcar o singură

dată... Ia arma, du-te în foaier și trage-ți un glonte în cap.

JUDECĂTORUL: Vă rugăm, domnule, aveți o ultimă șansă, trageți-vă un glonte în gură...

ACUZATORUL: Un singur glonte... N-o să doară, n-o să aveți timp să simțiți nimic... Lumea o să aplaude, e un final atît de frumos, ne ducem acasă... Dacă faceți dumneavoastră acest gest, înseamnă că nu e încă totul pierdut, înseamnă că în creierul dumneavoastră a mai zvîcnit ceva, că a mai fost o iluminare... că în ultima clipă ați realizat proporțiile crimei...

GREFIERUL: Hai, luați-vă inima în dinți!

JUDECĂTORUL: Nu vrea...

GREFIERUL: O să trăiască, presimt c-o să trăiască încă mult și bine...

JUDECĂTORUL: Nu e bine să trăiască, nu e bine...

APĂRĂTORUL: O să trăiască, ai să vezi c-o să trăiască, o să trăiască pînă la moarte...

GREFIERUL: Ne-am bătut capul de pomană.

APĂRĂTORUL: Ce facem, domnule judecător? Presimt că n-o să-l putem omorî.

JUDECĂTORUL: Dacă nu-l putem omorî, măcar să-l judecăm mai departe...

GREFIERUL: Sigur, să-l judecăm pînă la moarte...

ACUZATORUL *(Către public.)*: Domnilor, va trebui să ne închidem aici toată noaptea... ca într-un templu... și, pînă dimineață, fiecare să spună tot... să

vorbească fiecare dintre noi şi să-şi arate partea de vină...

JUDECĂTORUL : Va trebui să recunoaştem vinovăţia colectivă !

ACUZATORUL : Eu vreau să-mi recunosc vinovăţia... (*Către* SPECTATORUL ACUZAT.) : Domnule, iartă-mă că te-am înjurat... şi că te-am bruftuluit... Te-am făcut criminal, dar îţi jur că eu chiar asta cred că eşti... *(Se aşază în genunchi în faţa lui.)* Te-am făcut cumva paţachină ? Da sau nu ? Oricum, eu chiar cred că eşti o paţachină... După cum şi eu sînt o paţachină... Pentru că şi eu aş putea să stau foarte bine în locul dumitale... Şi fiecare om din sala asta ar putea să stea în locul dumitale... Pentru că toţi sîntem amestecaţi pînă peste cap în fandoseala asta greţoasă şi pentru că toţi ştim ce ne doare şi de unde vine durerea şi de ce vine şi de ce stă şi de ce roade, roade, roade... Înţelegi dumneata cît de cumplit e momentul ăsta ? Pentru că eu te fac bestie ordinară şi dumneata surîzi, crezînd că aşa e rolul meu... Dar de unde ştii dumneata că eu nu gîndesc exact aşa cum spune rolul meu, de unde ştii că eu nu improvizez, de unde ştii că rolul însuşi nu e o improvizaţie care spune adevărul, păcălindu-i pe toţi cei care-l ascultă ?

JUDECĂTORUL : Ai terminat ?

ACUZATORUL *(Iluminare.)* : Domnule judecător, luaţi-mi un interogatoriu...

JUDECĂTORUL : Nu pot, domnule, să-ți iau interogatoriu. Dumneata ești avocatul acuzării, cum să-ți iau interogatoriu ?

ACUZATORUL : Domnule, dacă-mi luați un interogatoriu, îl înfundăm și mai tare pe inculpat...

JUDECĂTORUL : Numele, prenumele, profesia.

ACUZATORUL : Sînt un porc și un ucigaș, un împuțit și o ploșniță !

JUDECĂTORUL : Klaus, nu-i frumos...

ACUZATORUL : Continuați ! Vă rog, continuați. Dacă nu răspund la întrebări, simt că mă înăbuș. Am neapărată nevoie să răspund... Vreau să mărturisesc tot ce știu, tot ce am adunat în creierul meu... aici... am un creier moale, un creier moale și fleșcăit... uitați-vă puțin la capul meu... Sînt ros pe dinăuntru, dintr-o clipă în alta mă pot prăbuși... Întrebați-mă, domnule judecător...

JUDECĂTORUL : Cu ce te ocupi dumneata ?

ACUZATORUL : Fac fel de fel de măgării, domnule.

JUDECĂTORUL : Precizează !

ACUZATORUL : Am mîinile murdare. Nu pot preciza.

JUDECĂTORUL : Grefier !

GREFIERUL : Da, domnule judecător !

JUDECĂTORUL : Adu-mi dosarul anchetatului !

GREFIERUL : E deja pe masa dumneavoastră.

JUDECĂTORUL *(Răsfoiește.)* : Dumneata ești, se pare, actor.

ACUZATORUL: Aşa e. Am cea mai murdară meserie. Cea mai murdară şi mai ingrată. Mint tot timpul. Mă prefac tot timpul.

JUDECĂTORUL: Unde eşti dumneata actor?

ACUZATORUL: Peste tot. Şi în viaţă sînt actor.

JUDECĂTORUL: Ce înţelegi prin viaţă?

ACUZATORUL: În viaţa mea intimă, sînt tot actor. Nu pot să scap de boala asta. Chiar şi stunci cînd dorm. Dorm în aşa fel încît, dacă cineva m-ar zări, să poată spune: ce frumos doarme bărbatul ăsta!

JUDECĂTORUL: Trebuie să fie foarte incomod.

ACUZATORUL: E cumplit. Întotdeauna sînt tentat să mă aşez la restaurant în aşa fel încît să fiu văzut de cît mai multă lume. Cînd îi vorbesc chelnerului, îl privesc drept în ochi şi pronunţ cuvintele rar, aproape cîntat... Trag de timp în speranţa că îşi va aminti de mine, de la televizor ori din altă parte...

JUDECĂTORUL: Urît, foarte urît.

ACUZATORUL: Fac lucruri incredibile, absolut incredibile. Sufăr de prostată, domnule, libidoul meu este foarte scăzut. Totuşi, am foarte multe femei cărora le întreţin sentimentele...

JUDECĂTORUL: Cum?

ACUZATORUL: Simulez oboseala vieţii, simulez stări meditative, anxietate... Le vorbesc despre cosmos, despre metafizică... Ele mă ascultă fascinate,

încep să lăcrimeze. Atunci le explic că rostul meu în această lume este mult mai înalt decît acela de a face dragoste cu ele.

JUDECĂTORUL: Grefier! Notează adresele tuturor acestor femei!

ACUZATORUL: Ne îndepărtăm de la subiect, ne îndepărtăm îngrozitor de la subiect... Nu suport distanțele, domnule judecător, sînt un om comod.

JUDECĂTORUL: Unde vrei să bați dumneata?

ACUZATORUL: Vreau întrebări simple și clare, întrebări subtile și acuzatoare...

JUDECĂTORUL: Cîți ani ai?

ACUZATORUL: Am 33 de ani. Vîrsta lui Iisus. Am vîrsta de la care vreau să încep o viață nouă.

JUDECĂTORUL: De ce vrei să începi o viață nouă? La ce-ți trebuie o viață nouă? Ce nu-ți place dumitale? Cum vrei dumneata să începi o viață nouă?

ACUZATORUL: Iată cum vreau eu să încep o viață nouă. Întîi și întîi, vreau să mă scufund de tot.

JUDECĂTORUL: Unde?

ACUZATORUL: În mocirlă.

JUDECĂTORUL: În ce scop?

ACUZATORUL: Vreau să mă scufund atît de tare în mocirlă, încît să ajung pînă la capătul ei, pînă în adîncul ei, pînă în miezul ei... Vreau să mă înec de tot, să mă scufund atît de cumplit, încît să simt că mai jos de atît nu se poate.

JUDECĂTORUL: Întotdeauna se poate și mai jos decît ne închipuim că sîntem.

ACUZATORUL: Nuuu! Nu-mi luați ultima speranță! Eu sper, vreau, cred că pot să cobor cît mai jos posibil. Pentru că, odată aflat la limita de jos a lașității și a rușinii, nu-mi mai rămîne altă cale decît să mă înalț...

JUDECĂTORUL: Așa vrei să te înalți dumneata?

ACUZATORUL: E o soluție, nu? Trebuie să recunoașteți că e o soluție. Bună sau rea, asta e soluția mea. Odată ajuns acolo, la limita de jos, pe fundul mlaștinii, n-o să am altceva de făcut decît să-mi încep zborul în sens invers, spre lumină, spre umanitate...

JUDECĂTORUL: În sfîrșit, nu ne interesează zborul dumitale. Dumneata ești actor, și zborul dumitale mi se pare confuz și incert. Unde ești dumneata actor, pentru că veni vorba?

ACUZATORUL: Nu v-am spus? În viață.

JUDECĂTORUL: La ce teatru, am vrut să spun.

ACUZATORUL: Chiar la acest teatru.

JUDECĂTORUL: Hm. Și joci des?

ACUZATORUL: Aproape în fiecare seară.

JUDECĂTORUL: În ce piese joci dumneata?

ACUZATORUL: Joc chiar în această piesă.

JUDECĂTORUL: Care este titlul piesei?

ACUZATORUL: Se cheamă *Spectatorul condamnat la moarte.*

JUDECĂTORUL: Grefier! Notează titlul piesei.

GREFIERUL: Dacă se poate, să-l mai repete o dată.

JUDECĂTORUL: Repetați titlul piesei, vă rog.

ACUZATORUL: *Spectatorul condamnat la moarte.*

JUDECĂTORUL: Și ce rol aveți dumneavoastră în această piesă?

ACUZATORUL: Eu joc rolul avocatului acuzării.

JUDECĂTORUL: Aha. Și ce faceți, concret?

ACUZATORUL: Eu îl înfund pe spectator.

JUDECĂTORUL: Asta nu e rău. Și cine joacă rolul spectatorului?

ACUZATORUL: Spectatorul este real.

JUDECĂTORUL: Pe bune?

ACUZATORUL: Sută la sută. Spectatorul este în carne și oase spectator.

JUDECĂTORUL: Nu e jucat de un cascador?

ACUZATORUL: Nu. De altfel, puteți să vă convingeți.

JUDECĂTORUL: Nu. Dacă e real, nu mă interesează. Și piesa de cine a fost scrisă?

ACUZATORUL: Piesa a fost găsită într-o ladă de gunoi, domnule judecător.

JUDECĂTORUL: Bine, dar e jenant... Jucăm toate tîmpeniile, tot ce se aruncă de prin bucătării?

ACUZATORUL: Piesa a fost găsită în lada de gunoi a teatrului, dacă mă pot exprima așa.

JUDECĂTORUL: Bine, domnule, înțeleg că s-a găsit în lada de gunoi. Dar cine a scos-o de acolo? Cine

umblă şi răscoleşte prin gunoaie? Cine îşi murdăreşte mîna umblînd prin gunoaie?

ACUZATORUL: N-a fost cazul. Lada era ticsită. Gunoaiele s-au revărsat. Foile au ţîşnit singure.

GREFIERUL: Ce frumos... Domnule judecător, vreau şi eu să fiu interogat.

JUDECĂTORUL: Ce-s prostiile astea? Domnilor, veniţi-vă în fire! Noi nu trebuie să uităm care este scopul acestui proces. Noi trebuie să aducem dovezi. Cît mai multe dovezi! Noi trebuie să pronunţăm condamnarea la moarte a spectatorului aici de faţă. Eu nu mai continui interogatoriul dacă asta nu serveşte cauzei.

ACUZATORUL: Într-acolo mergem, vă asigur.

JUDECĂTORUL: Păi, cît mai mergem? Cît o mai ţinem aşa?

ACUZATORUL: Nu mai e mult. În curînd, se termină de la sine.

JUDECĂTORUL: În seara asta ai jucat?

ACUZATORUL: Evident.

JUDECĂTORUL: Nu te-am prea văzut. În actul întîi unde ai fost?

ACUZATORUL: Am fost pe scenă, lîngă dumneavoastră...

JUDECĂTORUL: (*Către* GREFIER.): A fost?

GREFIERUL: Nu-mi amintesc, domnule judecător.

JUDECĂTORUL: Cum poţi dovedi dumneata că ai fost pe scenă?

ACUZATORUL: Cum să dovedesc? M-a văzut toată lumea.

JUDECĂTORUL: Cine te-a văzut? Indică-mi un om, un nume de persoană care te-a văzut.

ACUZATORUL: Domnule judecător, întrebarea este absurdă.

JUDECĂTORUL: Întrebările nu sînt niciodată absurde. Ele au rostul lor. Dumneata trebuie să aduci dovezi că ai fost în actul întîi pe scenă.

ACUZATORUL: Îmi tocați nervii, domnule judecător...

JUDECĂTORUL: Dumneata mi se pare că obișnuiești să tragi chiulul. În actul doi ai fost pe scenă?

ACUZATORUL: Păi, acum se joacă actul doi.

JUDECĂTORUL: Așadar, dumneata așa crezi, că acum se joacă actul doi?

ACUZATORUL: Păi, e limpede ca lumina zilei.

JUDECĂTORUL: Nimic nu e limpede pînă cînd nu e dovedit. Ce dovezi ai că acum se joacă actul doi?

ACUZATORUL: Sînteți total stupid, pe cuvînt...

JUDECĂTORUL: Dumneata nu insulta justiția, pentru că justiția îți poate arde un perdaf. Dumneata trebuie să fii preocupat exclusiv de procurarea dovezilor. Repet, ce dovezi ai că acum sîntem în plin act doi?

ACUZATORUL: Eu, dumneata, noi toți... Sîntem aici. Ăsta e actul doi.

JUDECĂTORUL: Cum demonstrezi dumneata că ești aici?

ACUZATORUL: Sînt, exist, pot fi văzut! Puneți mîna pe mine.

JUDECĂTORUL : Domnule, eu nu pun mîna pe dumneata. Eu nu mă mînjesc cu nimic. Mie îmi aduci dovezi, înţelegi ?

ACUZATORUL : Eu exist şi atîta tot. Nu mai am cum să dovedesc. Existenţa mea este o certitudine.

JUDECĂTORUL : Observ că eşti cît se poate de obraznic şi încrezut.

ACUZATORUL : Din moment ce mă insultaţi, e mai mult ca sigur că exist.

JUDECĂTORUL : Să presupunem că exişti. Să presupunem că te afli chiar în această încăpere... Să presupunem chiar că îmi răspunzi la întrebări... Ei, şi ce-i cu asta ?

ACUZATORUL : E !

JUDECĂTORUL : Dumneata crezi că noi jucăm teatru...

ACUZATORUL : Poate că jucăm, poate că nu jucăm...

JUDECĂTORUL : Cum ?

ACUZATORUL : În actul întîi, în timp ce-l acuzam pe inculpat, am avut o revelaţie.

JUDECĂTORUL : De ce n-ai spus în actul întîi ?

ACUZATORUL : Mi-am dat seama că noi simulăm nebunia pentru a putea supravieţui.

JUDECĂTORUL : E bine spus. Domnule, pot să te rog să-mi faci un serviciu ?

ACUZATORUL : Da.

JUDECĂTORUL : Ia-mi şi mie un interogatoriu.

GREFIERUL : Întîi mie ! Eu am fost primul...

ACUZATORUL: Așa e, el a fost primul.

APĂRĂTORUL: Cred că și eu aș avea ceva... de comunicat... dacă...

ACUZATORUL: Pe rînd, domnilor, pe rînd...

JUDECĂTORUL: În ce consta revelația?

ACUZATORUL: Am văzut o imagine. Creierul meu a violat viitorul.

JUDECĂTORUL: Și?

ACUZATORUL: Am văzut cine e victima.

JUDECĂTORUL: Care victimă?

ACUZATORUL: Mortul.

JUDECĂTORUL: Care mort?

ACUZATORUL: Mortul pe care inculpatul l-a omorît cu sînge rece și cu un rînjet infernal pe buze.

JUDECĂTORUL *(Cutremurat.)*: A omorît deja?

ACUZATORUL: E alunecos ca o insectă.

JUDECĂTORUL: Cadavrul a fost identificat?

ACUZATORUL: Da.

JUDECĂTORUL: Unde e cadavrul? Să fie adus aici.

ACUZATORUL: Eu sînt cadavrul.

JUDECĂTORUL: Pe dumneata te-a omorît?

ACUZATORUL: Da! *(Eroic.)* Eu sînt victima. M-a hăcuit cumplit.

JUDECĂTORUL: Absolut dezgustător.

ACUZATORUL: M-a hăcuit și m-a aruncat în apă.

JUDECĂTORUL: Ai probe?

ACUZATORUL : Da, domnule. Cîteva picături de apă se mai găsesc în pahar.

JUDECĂTORUL : Crezi că se mai poate face ceva pentru dumneata ?

ACUZATORUL : Pentru mine, nu. Dar țin să vă avertizez că asasinul nu se va opri aici.

JUDECĂTORUL : Dar unde ?

ACUZATORUL : Dintr-o clipă în alta, asasinul își poate alege o nouă victimă.

GREFIERUL *(Timid.)* : Poate c-ar fi mai bine să chemăm...

JUDECĂTORUL : Oare ce crezi că-l împinge la crimă ?

GREFIERUL : ...un taxi...

ACUZATORUL : Tăcerea, domnule.

JUDECĂTORUL : Precis ?

ACUZATORUL : Figura lui de om calm, de om așezat... Tăcerea din ființa lui, fruntea lui blîndă și ochii lui somnoroși... Aparența asta de tată de familie, izul ăsta de cetățean respectabil... Toate astea împing la crimă.

JUDECĂTORUL *(Se șterge de sudoare.)* : Mărturisesc că mă strînge ceva în spate.

ACUZATORUL : De ce ?

JUDECĂTORUL : Păi, uită-te și dumneata în sală.

ACUZATORUL : Mă uit.

JUDECĂTORUL : Nu vezi nimic ? Toți sînt respectabili.

ACUZATORUL : Cum așa ?!

JUDECĂTORUL : Toți au mutre de oameni cinstiți, așezați.

ACUZATORUL : Așa e.

GREFIERUL *(Crispat.)* : Să nu-i înfuriem, domnule judecător...

JUDECĂTORUL : Toți sînt calmi, toți au cîte un aer de tată de familie... Fii atent... Unde te uiți... numai ochi blînzi și somnoroși... Numai tăcere, numai calm și tăcere...

ACUZATORUL : Nu înțeleg ce vreți să spuneți...

APĂRĂTORUL : O bandă de criminali...

GREFIERUL : S-o ștergem.

JUDECĂTORUL : Nu, să-i judecăm.

APĂRĂTORUL : N-avem cum să-i judecăm pe toți. Mai bine ne vedem de treabă.

JUDECĂTORUL : Asta e treaba noastră. Îi judecăm.

GREFIERUL : Pot să sară pe noi dintr-o clipă în alta.

ACUZATORUL : Asta așa e. Sînt însetați de sînge. Pot năvăli aici și ne pot strivi sub picioare.

APĂRĂTORUL : E mult mai bine să plecăm. Orice om care tace în felul în care o fac ei ascunde un criminal.

JUDECĂTORUL : Auzi, Celu... Ia fă tu un pas mai în spate...

APĂRĂTORUL : Nu, nu... N-am curaj să mă întorc cu spatele...

JUDECĂTORUL : Stai așa ! Așa ! *(Îl potrivește în lumină.)* Klaus, vino puțin. Nu ți se pare că și el are o figură calmă, aproape jovială ?

ACUZATORUL : Da, are nişte ochi foarte blînzi...

APĂRĂTORUL : Eu, ochi blînzi ?

GREFIERUL : Sigur ! Are un aer calm, degajat...

JUDECĂTORUL : Pare un tată de familie.

APĂRĂTORUL : Eu nu am nici un aer. Nu sînt tată, nu am familie. Stau toată ziua singur, nu sînt invitat nicăieri...

GREFIERUL : Şi are şi o frunte blîndă...

ACUZATORUL : Seamănă foarte mult cu el... (*Arată spre* SPECTATORUL INCULPAT.)

GREFIERUL : Seamănă perfect.

APĂRĂTORUL : Eu nu semăn cu nimeni. Eu n-am cum să semăn. Eu sînt unic şi indivizibil.

JUDECĂTORUL : Semeni cu toţi cei din sală, asta e. Nu trebuia să ne ascunzi acest lucru.

ACUZATORUL : Ai fost un porc. Un porc şi un mîrşav.

APĂRĂTORUL : Domnule judecător... Şi dumneavoastră aveţi un aer foarte degajat. Şi dumneavoastră aveţi o figură calmă, aproape jovială.

GREFIERUL : Asta cam aşa e.

JUDECĂTORUL : Ce vrei să insinuezi ?

APĂRĂTORUL : Sînteţi întotdeauna proaspăt şi radios... Aveţi o ţinută demnă, un aer teribil de respectabilitate... Semănaţi perfect cu mine...

JUDECĂTORUL : Îţi interzic să mă compari cu dumneata !

APĂRĂTORUL (*Se aşază lîngă* JUDECĂTOR.) : Domnule Klaus, poţi să zici dumneata că noi nu semănăm foarte bine ?

ACUZATORUL: Adevărul e că există o oarecare asemănare...

GREFIERUL (*S-a așezat lîngă* ACUZATOR.): Ca două picături...

APĂRĂTORUL (*Arată spre* ACUZATOR *și* GREFIER.): De fapt, și ei seamănă foarte bine...

JUDECĂTORUL: Așa e, cum de nu ne-am dat seama?

GREFIERUL *(Indignat.)*: Noi?

APĂRĂTORUL: Voi. Parcă aveți același cap.

GREFIERUL (*Către* ACUZATOR.): Cum își permite dumnealui...

JUDECĂTORUL: Asta e. Sîntem toți o apă și-un pămînt.

ACUZATORUL: Refuz să fiu amestecat cu mulțimea...

APĂRĂTORUL *(Jovial.)*: Ești de-al nostru... *(Mîna pe umăr.)*

GREFIERUL (*Uluit, către* ACUZATOR.): Cum, domnule Klaus, sîntem cu toții niște criminali?

ACUZATORUL: Se pare că da.

GREFIERUL: Atunci, m-am liniștit.

APĂRĂTORUL: Ți-a fost frică?

GREFIERUL: Mi-a fost o frică grozavă. Dar acum e bine, e limpede... Dacă toți sîntem criminali, înseamnă că sîntem în familie.

ACUZATORUL: Chiar credeți că sîntem ca ei?

JUDECĂTORUL: Sută la sută. Sîntem chiar ei.

APĂRĂTORUL: Lași, perfizi, fricoși. Nu ne pasă de nimic.

GREFIERUL: Domnule judecător, pot să proiectez o imagine?

JUDECĂTORUL: La ce bun?

GREFIERUL: Ca să întăresc cele spuse de domnul Celu.

JUDECĂTORUL: Ce-i asta? *(Priveşte stupefiat proiecţia.)*

GREFIERUL *(Amuzat; proiecţia îl reprezintă pe JUDECĂTOR, cu o mină plictisită, scobindu-se cu vîrful unghiei între dinţi.)*: Dumneavoastră.

JUDECĂTORUL: Eu? Cum pot să fiu eu?

GREFIERUL: Dumneavoastră, în actul întîi. În timp ce domnul Klaus îşi ţinea pledoaria, dumneavoastră vă scobeaţi printre dinţi.

JUDECĂTORUL *(Furios, schimbă imaginea.)*: Poftim! Şi dumneata! Mîncai caramele!

GREFIERUL: Eu, caramele?

JUDECĂTORUL *(Schimbă imaginea.)*: Şi el! (*Arată spre* APĂRĂTOR.) A zăcut minute în şir, ca o cloşcă, fără să scoată un singur cuvînt. (*Imaginea îl surprinde pe* APĂRĂTOR *într-un căscat uşor, discret.*)

APĂRĂTORUL: Recunosc că m-am plictisit. Şi ce dacă m-am plictisit?

ACUZATORUL: Şi eu m-am plictisit în timp ce vorbeai dumneata. Uite ce făceam eu în timp ce dumneata îţi scuipai plămînii. (*Proiecţie nouă;* ACUZATORUL *îşi curăţă discret unghiile cu scobitoarea găsită în haina acuzatului.*)

JUDECĂTORUL: E cumplit. Oare ne plictisim de două ore fără să ne dăm seama?

GREFIERUL: Şi inculpatul s-a plictisit. Mai ales în actul doi, s-a plictisit îngrozitor... *(Proiecţie.)*

JUDECĂTORUL : Buah !

GREFIERUL *(Arată spre primele rînduri.)* : Și dumnealui... Iată-l ! *(O nouă imagine a unui spectator surprins într-o stare de absență.)* Și tot așa... Pot să vă arăt o mie de imagini... *(Schimbă mereu imaginile ; apar alți spectatori din sală, surprinși în momentele de slăbire a atenției.)* Toată lumea e plictisită de moarte.

JUDECĂTORUL : E normal. Plictiseala împinge la crimă.

GREFIERUL *(Abătut.)* : Nu știam că sîntem atît de răi.

APĂRĂTORUL : Sîntem chiar mai răi decît ei.

JUDECĂTORUL : Ar trebui să fim judecați.

APĂRĂTORUL : De cine ?

JUDECĂTORUL : De ei. *(Arată spre sală.)*

Se apropie cu toții, pas cu pas, de public, înaintînd cu fețele crispate și triste, ca și cum ar aștepta să fie judecați. După cîteva lungi secunde de așteptare, izbucnește sunetul sinistru al unei sonerii de alarmă, ca și cum ar fi izbucit un incendiu.

JUDECĂTORUL : Ce-i asta, ce se-ntîmplă ? Draci, ce se-ntîmplă ?

GREFIERUL *(Oprind sirena care se află, de fapt, sub masa sa.)* : Asta e lovitura noastră de timpan.

JUDECĂTORUL : Ești nebun ? Ce lovitură de timpan ? Vrei să dărîmi coșmelia ?

GREFIERUL : Păi, mai sînt cinşpe minute. De-acu' e finalul, domnule judecător. Ce, n-aţi ascultat niciodată Verdi ?

JUDECĂTORUL : Domnilor şi doamnelor, istoria merge înainte. Judecata continuă. Ne pare rău pentru momentele penibile care s-au produs în ultimul timp. Să uităm trecutul. A fost o regretabilă confuzie, o stare ciudată de iritare şi de incertitudine, de îndoială stupidă. Ordinea a fost însă restabilită. Acum totul e bine. Completul de judecată vă promite un final prompt şi categoric, un final simplu şi liniştitor pentru noi toţi. Domnilor, nici o întrebare în plus, nici un răspuns în minus ! Mai avem exact 15 minute. Trebuie să ne încadrăm în timp, istoria nu poate fi asaltată decît dinăuntru, prin încadrarea în timp. Vrem un final optimist şi fortifiant. Avem nevoie de acest final. Vă mulţumim, domnilor ! *(Perfid, se înclină în faţa completului şi se retrage uşor lateral, rămînînd însă o figură centrală a acestui act şi supraveghind totul cu abilitate.)*

GREFIERUL *(Alt om ; sigur de sine, uşor ruşinat pentru scăderile sale din trecut.)* : Următorul martor.

(Martorul pătrunde în sală.)

ACUZATORUL : Numele, prenumele, profesia.

MARTORUL 4 : Rudolf. Fotograf.

ACUZATORUL : Ce fotografiezi dumneata ?

MARTORUL 4 : Oameni, păsări...

ACUZATORUL : Păsări ? De ce fotografiezi dumneata păsări ?

MARTORUL 4 : Îmi plac... Știți, eu, încă din copilărie...

ACUZATORUL : Unde ai copilărit ?

MARTORUL 4 : În lagună. Știți cum e în lagună. Tot timpul vin păsări, bate vîntul, e foarte frumos în lagună. Ați fost în lagună ?

ACUZATORUL : Dumneata să răspunzi numai la întrebări. Auzi ? Și să nu mai fotografiezi păsări. Ai înțeles ?

MARTORUL 4 : Da.

ACUZATORUL : Să te rezumi la oameni.

MARTORUL 4 : Așa am să fac.

ACUZATORUL : Unde ai fost în seara asta ?

MARTORUL 4 : Pe aici, m-am vînzolit tot timpul.

ACUZATORUL : În ce scop ?

MARTORUL 4 : Sînt fotograful teatrului...

ACUZATORUL : De cînd ?

MARTORUL 4 : De zece ani.

ACUZATORUL : Ai stat ascuns ?

MARTORUL 4 : Nu se putea altfel.

ACUZATORUL : Pe cine ai fotografiat ?

MARTORUL 4 : Pe toată lumea.

ACUZATORUL : Ai avut greutăți cu vreunul dintre spectatori ?

MARTORUL 4: Nu.

ACUZATORUL: Ce părere ai despre inculpat?

MARTORUL 4: Clipește cam des.

ACUZATORUL: Repetă!

MARTORUL 4: Clipește cam des.

ACUZATORUL: Cînd ți-ai dat seama?

MARTORUL 4: În timp ce-l fotografiam. De cîteva ori a trebuit să aștept să-i treacă accesele de clipit.

ACUZATORUL: Cu care ochi clipește?

MARTORUL 4: Cu amîndoi.

GREFIERUL: Ce ordinar!

JUDECĂTORUL: Psst!

ACUZATORUL: Dumitale ți se pare normal ca un om să clipească atunci cînd e fotografiat?

MARTORUL 4: Nu. E un chin pentru un fotograf.

ACUZATORUL: Și nu ți se pare că un om care clipește chiar atunci cînd urmează să fie fotografiat dă dovadă de rea-voință?

MARTORUL 4: Ba da.

ACUZATORUL: Și nu ți se pare că un om care clipește e, de fapt, în stare de orice?

MARTORUL 4: Se poate.

ACUZATORUL: Ce simți cînd clipește un om?

MARTORUL 4: Mă enervez.

ACUZATORUL: Te-ai enervat și în seara asta?

MARTORUL 4: Da. Mi-a venit să urlu.

ACUZATORUL : Cam în ce ritm clipea ?

MARTORUL 4 : Clipea repede-repede cîteva secunde în șir. Apoi, se oprea alte cîteva secunde. Apoi, o lua de la început.

ACUZATORUL : Înnebunitor, absolut înnebunitor.

MARTORUL 4 : Am stricat cîteva poziții din această cauză.

ACUZATORUL : Ți se pare că și alte persoane din sală clipesc atît de des ?

MARTORUL 4 : Nu. Ceilalți clipesc normal.

ACUZATORUL : Crezi că inculpatul a avut motive deosebite ca să clipească ?

MARTORUL 4 : În general, lumina a bătut destul de tare asupra lui...

ACUZATORUL : În sfîrșit... Ai putea să ne reproduci, scurt și sugestiv, modul în care clipea ?

MARTORUL 4 : Făcea cam așa... *(Clipește către public.)*

ACUZATORUL : Priviți, domnilor, priviți... (*Către* JUDECĂTOR.) Mie mi se pare totul foarte clar. Nu mai am întrebări.

JUDECĂTORUL : Domnule avocat al apărării ! Doriți să întrebați ceva ?

APĂRĂTORUL : Nu cred că mai are rost, domnule judecător. Totuși, aș vrea să lămuresc o chestiune.

JUDECĂTORUL : Vă rog ! Martorul vă stă la dispoziție.

APĂRĂTORUL (*Către* MARTOR.) : Nu crezi că această tendință a inculpatului are un substrat mai adînc ?

MARTORUL 4 : Are.

APĂRĂTORUL: Nu crezi că, de fapt, această clipire a ochilor este doar un semn pentru o dorinţă mai adîncă şi mai perfidă, aceea de a ţine ochii pur şi simplu închişi? Nu crezi că adevărata intenţie a fost aceea de a închide ochii şi că acest clipit era de fapt un ritual făcut ca să ne amăgească?

MARTORUL 4: Foarte corect.

APĂRĂTORUL: L-ai surprins vreodată pe acuzat cu ochii închişi?

MARTORUL 4: Nu.

APĂRĂTORUL: Dar recunoşti că l-ai fi putut surprinde.

MARTORUL 4: Da.

APĂRĂTORUL: Acuzatul şi-a şters ochii cu batista vreodată?

MARTORUL 4: Nu.

APĂRĂTORUL: Dar recunoşti că ar fi putut s-o facă.

MARTORUL 4: Da.

APĂRĂTORUL: Asta am vrut să ştiu. Şi acum, spune-ne de cîte ori a clipit acuzatul în această seară.

MARTORUL 4: De 15.437 de ori.

ACUZATORUL: Ai numărat bine? Precis?

JUDECĂTORUL: Incredibil, incredibil!

MARTORUL 4 *(Mustrător.)*: Domnilor! Se poate?

APĂRĂTORUL: Te rog să repeţi cifra.

MARTORUL 4: De 15.437 de ori. De la prima enunţare a cifrei a mai clipit de două ori. Deci, în total, avem 15.439 de clipituri.

APĂRĂTORUL: Declari asta pe propria răspundere?

MARTORUL 4: Desigur. Am cîte un diapozitiv pentru fiecare clipitură.

APĂRĂTORUL: Foarte bine. Domnule judecător, sînteți de acord să vizionăm aceste diapozitive?

JUDECĂTORUL: Următorul! *(Arată spre ceas.)*

(Martorul iese; nu intră nimeni în loc.)

ACUZATORUL: Grefier! Cine e următorul martor?

GREFIERUL *(Se uită în hîrtii.)*: E un spectator.

ACUZATORUL: Care?

GREFIERUL: Care o fi?

ACUZATORUL: Grefier! Te rog să-ți faci datoria.

GREFIERUL *(Se ridică și pune în mișcare o mașină cu bile pentru tragerea la sorți.)*: Următorul martor este spectatorul cu numărul 147. *(Spectatorul este înhățat de soldați și adus la bară.)*

ACUZATORUL: Cum vă numiți dumneavoastră?

MARTORUL 5: Mă numesc Manase.

ACUZATORUL: Domnule Manase, ce v-a determinat să veniți la această piesă?

MARTORUL 5: Nimic. Am venit cu soția.

ACUZATORUL: V-a fost greu să obțineți biletele?

MARTORUL 5: Nu, le-a luat soția prin întreprindere.

ACUZATORUL: Se vede bine de la locul 147?

MARTORUL 5; Nu, e cam în spate.

ACUZATORUL : Pe criminal aţi avut posibilitatea să-l zăriţi ?

MARTORUL 5 : Da. L-am zărit în pauză, la cafea.

ACUZATORUL : Ce impresie v-a făcut ?

MARTORUL 5 : Nu ştiu nici eu ce să zic. Soţia mea a rîs.

ACUZATORUL : Aşa rîde ea tot timpul ?

MARTORUL 5 : Rîde, ce să facă...

ACUZATORUL : Dumneavoastră credeţi că noi glumim ?

MARTORUL 5 *(Încurcat, intimidat, rîde tîmp.)* : Păi...

ACUZATORUL : Aţi fost anchetat vreodată pentru ceva ?

MARTORUL 5 : Da, am avut un accident de maşină.

JUDECĂTORUL : Sînteţi cu maşina ?

APĂRĂTORUL : Ssst !

ACUZATORUL : Ce credeţi, el (*arată spre* SPECTATORUL INCULPAT) este actor sau este în mod real spectator ?

MARTORUL 5 : Soţia zice că este actor...

ACUZATORUL : Dacă aţi fi fost în locul lui, v-aţi fi ridicat şi aţi fi plecat ?

MARTORUL 5 : Nu ştiu.

ACUZATORUL : N-aţi fi înghiţit brufturuiala, nu ?

MARTORUL 5 : Nu e prea plăcut, ştiţi...

ACUZATORUL : Deci, aţi fi plecat.

MARTORUL 5 : Ştiu eu...

ACUZATORUL : Cine pleacă înseamnă că se simte vinovat. Am sau nu dreptate ?

MARTORUL 5 *(Pufăie, nu-şi găseşte locul.)*

ACUZATORUL: Dar și cine rămîne e vinovat. Îl chinuie conștiința, de-aia rămîne.

MARTORUL 5: Domnule, nu mă interesează...

ACUZATORUL: Într-un fel, sînteți complice cu criminalul. Nici nu-l apărați, nici nu vreți să fiți în locul lui. Mai rău nu se poate.

MARTORUL 5: Eu am venit să mă distrez, eu...

ACUZATORUL: Vi se pare că seara n-a fost destul de distractivă?

MARTORUL 5: Ba da...

ACUZATORUL: Deci, v-ați distrat, totuși.

MARTORUL 5: Da.

ACUZATORUL: Ce dracu' ați găsit distractiv aici?

MARTORUL 5: Soția mea...

ACUZATORUL: V-ați înșelat, n-a fost o seară distractivă... Vă pare rău că ați venit?

MARTORUL 5: Ei, nu e cazul...

ACUZATORUL: Ați fi în stare să mai veniți o dată la aceeași piesă? Ca să verificați dacă acuzatul e actor sau spectator?

MARTORUL 5: Nu știu, nu știu... *(Început de panică.)*

ACUZATORUL: Dorește cineva să mai pună întrebări martorului?

(Spectatorul fuge la locul lui.)

GREFIERUL: Următorul!

JUDECĂTORUL: Cît mai repede posibil! Numai întrebările strict necesare!

(Intră alt martor.)

ACUZATORUL: Numele, prenumele, profesia. Repede!

MARTORUL 6: Eu... eu am montat această piesă.

ACUZATORUL: Care?

MARTORUL 6: Asta.

ACUZATORUL: Asta în care joc eu acum?

MARTORUL 6: Da. Eu sînt regizorul.

ACUZATORUL: Aţi mai pus şi alte piese?

MARTORUL 6: Da, am pus... fel de fel de piese...

ACUZATORUL: Ce v-a determinat să alegeţi această piesă?

MARTORUL 6: Mi s-a părut că e... vioaie... aşa, actuală...

ACUZATORUL: Sînteţi mulţumit de cum a ieşit?

MARTORUL 6: Da, în general... da...

ACUZATORUL: Credeţi că aţi adus ceva nou cu ea?

MARTORUL 6: Ceva nou... E greu de adus ceva nou... Nu pot vorbi de ceva nou... Oricum, am adus.

ACUZATORUL: Aţi înţeles mesajul piesei?

MARTORUL 6: Desigur. Deşi... Vedeţi, aici... sînt mai multe etaje... ale înţelegerii... fiecare etaj are alt ritm, altă culoare... Încetul cu încetul...

ACUZATORUL: Credeţi că spectatorii au fost cît de cît marcaţi la nivelul conştiinţei?

MARTORUL 6: Nu știu. Eu sper că da... Cred că sînt destule elemente care dau de gîndit... Lumea iese în stradă... acolo continuă, de fapt, piesa... în mintea fiecăruia... Nu? Adevărata rezolvare vine mai tîrziu... acasă, a doua zi...

ACUZATORUL: Sînteți mulțumit de jocul actorilor?

MARTORUL 6: Da, actorii au fost cît se poate de drăguți și de receptivi...

ACUZATORUL: Puteți să-mi spuneți ce v-a determinat să mă alegeți pe mine în acest rol?

MARTORUL 6: Pe dumneavoastră?!

ACUZATORUL: Pe mine.

MARTORUL 6: Păi... vă cunoșteam de mult...

ACUZATORUL: Vi se pare că mi se potrivește rolul?

MARTORUL 6: Și asta...

ACUZATORUL: Ce soluție ați ales pentru acuzat? E actor sau e spectator?

MARTORUL 6: Nu pot să dezvălui această... această...

ACUZATORUL: Nu v-ați temut că, punînd acolo un spectator, ar fi putut la un moment dat să se ridice și să plece? Ori să vă arunce cu ceva în cap?

MARTORUL 6: Desigur, există un risc...

ACUZATORUL: Dar, punînd acolo un actor... nu vă temeți că totul iese lipsit de haz?

MARTORUL 6: Actor sau spectator, ideea rămîne în picioare...

JUDECĂTORUL: Repede, repede!

MARTORUL 6 : Vreau să spun că există o tensiune care se creează şi care duce la o relaţie esenţială între...

ACUZATORUL : Mulţumesc. Puteţi pleca...

MARTORUL 6 : Nu, totuşi, din moment ce am început să vorbim despre aceste lucruri... eu cred că ar fi bine să...

TOŢI *(Urlînd.)* : Ieşi afară, domnule !

MARTORUL 6 *(Încurcat, roşu la faţă.)* : Eu... cred... Acu' n-are nici un rost să săriţi peste cal...

JUDECĂTORUL : Afară ! Afară ! *(Furios.)* Următorul !

Soldaţii aduc un om legat fedeleş, cu o glugă de pînză de sac peste cap. Personajul este depus, ca un simplu colet, la picioarele ACUZATORULUI. *Omul nu încetează să se zbată, şi după sunetele pe care le scoate înţelegem că are un căluş în gură.*

ACUZATORUL : Ce-i asta ?

GREFIERUl *(Timid.)* : Autorul, domnule.

JUDECĂTORUL : Autorul ? Ăsta ?

APĂRĂTORUL : Autorul cui ?

GREFIERUL : Autorul piesei în curs.

JUDECĂTORUL : Cum ? Porcăria asta are un autor ?

GREFIERUL : După toate aparenţele, da.

MARTORUL 7 *face mari eforturi pentru a se ridica. El reuşeşte să se aşeze în genunchi.*

ACUZATORUL : Ciudat. Dumneata pretinzi că ăsta a scris dinainte tot ce spunem noi acum ?

GREFIERUL : S-ar părea că da.

APĂRĂTORUL : Cuvînt cu cuvînt ?

GREFIERUL (*Care se apropie discret de* MARTORUL 7 *și-l împinge din nou la pămînt.*) : Da.

JUDECĂTORUL : Și adică tot, tot ce-am spus noi pînă acum a fost exact ca în text ?

GREFIERUL *(Aruncînd o privire pe text.)* : În principiu, da.

ACUZATORUL : Și nu s-a sărit nimic ?

APĂRĂTORUL : Și nu s-a adăugat nimic ?

JUDECĂTORUL : Și dacă ne vine să zicem ceva ce nu e în text ?

GREFIERUL : Păi... s-ar putea să se supere.

ACUZATORUL : Da' el de ce nu vorbește ?

GREFIERUL : Habar n-am. Așa sînt autorii, mai tăcuți, mai ciudați.

ACUZATORUL (*Către* MARTORUL 7.) : Nu vă supărați, domnule, ați fi de acord poate să ne răspundeți la cîteva întrebări ?

APĂRĂTORUL (*Către* MARTORUL 7.) : Sau poate vreți să vă spun eu vreo două-trei vorbe pe care nu le-ați scris niciodată... și pe care nici măcar nu le-ați fi putut gîndi...

ACUZATORUL : E clar, ăsta nu vrea să ne răspundă.

GREFIERUL (*Împingîndu-l pe* MARTORUL 7 *încă o dată la pămînt.*) : Vorbiți, domnule, de ce nu vorbiți ? Vorbiți, ca să ajutați justiția, zău...

JUDECĂTORUL : Ce zice ?

GREFIERUL : Nu zice nimic.

JUDECĂTORUL : Dumnezeule, da' ce dracu' are ?

GREFIERUL : Cred că ne cam ignoră, domnule judecător.

ACUZATORUL (*Către* MARTORUL 7, *care se zbate în sac.*) : Răspundeţi, domnule. Vă vorbeşte un procuror. Avem nevoie de mărturia dumneavoastră pentru a pune în lumină adevărul.

APĂRĂTORUL : Clar ca lumina zilei. I se rupe de adevăr.

ACUZATORUL *(Iritat.)* : Olala ! Olala ! Incredibil, să vezi şi să nu crezi !

APĂRĂTORUL (*Către* MARTORUL 7, *care nu încetează să mugească şi să se agite.*) : De ce această tăcere, domnule ? Dumneavoastră chiar credeţi că noi sîntem lipsiţi de cunoştinţe, că nu ne pricepem deloc la literatură ?

GREFIERUL *(Mereu atent să-l trîntească pe autor la pămînt, de fiecare dată cînd acesta ajunge să se ridice în genunchi.)* : Este evident că martorul sfidează tribunalul, domnule judecător. Ar trebui să schimbăm puţin metoda.

ACUZATORUL : De necrezut, absolut de necrezut ! Acest om este singurul în poziţia cea mai bună ca să ne spună adevărul şi, poftim, refuză să vorbească !

APĂRĂTORUL (*Către* MARTORUL 7, *cu blîndeţe părintească.*) : Haideţi, spuneţi ceva...

ACUZATORUL : Măcar două-trei cuvinte.

GREFIERUL (*Către* MARTORUL 7.) : Haideți, domnule, spuneți de trei ori DA.

JUDECĂTORUL : Să-și ridice măcar puțin mîna... palma dreaptă cît mai sus...

GREFIERUL (*Către* MARTORUL 7.) : Auziți, domnule, dacă vă ridicați puțin palma dreaptă, noi ne declarăm mulțumiți.

JUDECĂTORUL : Nu vrea ?

APĂRĂTORUL : Nu vrea.

ACUZATORUL : Nu vrea...

JUDECĂTORUL : Ce brută ! Poftim unde ne aduce cultura...

APĂRĂTORUL : Da' dacă i-am face o gaură în jurul gurii ?

JUDECĂTORUL *(Scoate o pereche de foarfece.)* : Poftim. Dar cu delicatețe vă rog. Nimic nu e mai sensibil la un scriitor decît gura...

APĂRĂTORUL, *asistat de ceilalți, decupează o gaură mică în pînza de sac care acoperă capul* MARTORULUI 7. *Acesta se zbate continuu și scoate strigăte înfundate.*

APĂRĂTORUL (*Către* MARTORUL 7.) : Poftim. Acu' vă ascultăm, domnule.

ACUZATORUL : Piesa dumneavoastră nu-i decît o zeamă lungă, așa să știți. Apropo, replica asta cu zeama este scrisă sau nu ?

APĂRĂTORUL : Chiar credeți că noi sîntem la mîna dumneavoastră ? Că puteți adică, dacă vreți, să suciți

cînd vreţi gîtul personajelor dumneavoastră ? Cînd vreţi dumneavoastră şi cum vreţi dumneavoastră ?

ACUZATORUL : Chiar credeţi că tot ceea ce sîntem noi capabili să spunem este deja scris ? Că tot ceea ce sîntem noi capabili să gîndim este deja scris ? Că puteţi să ne obligaţi să spunem tot ceea ce doriţi, să facem tot ceea ce doriţi ? Că tot ceea ce putem noi face şi gîndi pînă la capătul zilelor noastre este deja scris ?

APĂRĂTORUL : Şi dacă mă hotărăsc să tac ?

ACUZATORUL : Şi dacă nu mai spun nimic ?

APĂRĂTORUL : E prevăzută şi chestia asta în text ?

ACUZATORUL : Aţi prevăzut poate şi că s-ar putea ca eu, personajul dumneavoastră, să nu mai vreau să spun textul ?

APĂRĂTORUL : Megalomanule !

GREFIERUL : Inutil, domnilor. Martorul refuză să deschidă gura.

JUDECĂTORUL : Fir-ar a dracului, da' măriţi-i un pic gaura aia !

GREFIERUL *(Care decupează o nouă gaură.)* : Aceeaşi poveste. Martorul are mereu o pînză de sac sub fiecare gaură decupată în pînza de sac.

ACUZATORUL (*Care decupează, şi el, o gaură în sacul care ascunde capul* MARTORULUI 7.) : Haideţi, spuneţi-ne adevărul.

APĂRĂTORUL *(Decupînd şi el o gaură.)* : Poftim, vă ascultăm. Ce-aţi vrut să spuneţi, de fapt, cu piesele astea de rahat ?

GREFIERUL *(Urlînd isteric.)*: Mesajul, domnule! Care e mesajul?

ACUZATORUL: Ce facem, domnule judecător? Autorul văd că n-are nimic de spus.

JUDECĂTORUL *(Trist.)*: Ce păcat! Chiar păcat.

ACUZATORUL: Autorii... Așa e cu autorii ăștia... Se cred buricul pămîntului, și cînd vine momentul adevărului, poftim, se chircesc în ei înșiși și nu scot un sunet.

APĂRĂTORUL: Vă rugăm, domnule, vorbiți! Dumneavoastră sînteți ultima noastră șansă! Chiar ultima, ultima noastră șansă. Ultima șansă a umanității, zău! Ultima șansă a adevărului! Poftim, mii de oameni, milioane de oameni așteaptă să vă asculte vocea. Să vă asculte vorbele! Toată lumea v-a așteptat ca pe Mesia. Vorbiți! Arătați-ne unde-i putreziciunea! Răul! Arătați-ne unde se ascunde răul din fiecare, din fiecare dintre noi, puneți degetul pe putreziciune! Salvați-ne! Vă implorăm, domnule, salvați-ne!

ACUZATORUL: Pe dracu'! E încăpățînat ca un cap de măgar.

GREFIERUL (*Către* MARTORUL 7, *emoționat de discursul* APĂRĂTORULUI.): Nu ne abandonați...

JUDECĂTORUL *(Ștergîndu-și o lacrimă din colțul ochiului.)*: Așa o să rămînem noi pe veci, singuri... singuri pe pămînt...

ACUZATORUL *(Roșu de furie.)*: Poftim, luați-vă textul înapoi! Luați-l! *(Smulge o pagină din text, o rulează*

și o înfige într-una dintre găurile decupate în sac.) Noi, domnule, refuzăm mascarada dumneavoastră!

GREFIERUL *(Același joc, altă pagină smulsă, rulată și înfiptă în „capul" autorului.)*: S-a terminat!

APĂRĂTORUL *(Același joc.)*: Ne ajunge! Gata! Ne ajunge!

MARTORUL 7 *seamănă acum cu o ființă extraterestră. El este în punctul cel mai disperat al zbaterii sale și s-ar părea că strigă „Apă! Apă!! Apă!!!"*

JUDECĂTORUL: Să intre următorul martor!

MARTORUL 7 *(Urlînd din ce în ce mai distinct, în timp ce soldații îl tîrăsc afară.)*: Apă! Apă!! Apă!!!

Soldații apar cu martorul următor, un bărbat înfricoșat, dar numai zîmbet.

ACUZATORUL: Cine ești dumneata?

MARTORUL 8: Eu... Eu eram în fața teatrului...

ACUZATORUL: Ce făceai dumneata în fața teatrului?

MARTORUL 8: Eu... așteptam pe cineva...

ACUZATORUL: Pe cine?

MARTORUL 8: Așteptam să se termine piesa.

ACUZATORUL: A, dumneata ți-ai pierdut răbdarea... Nu mai vrei să vezi nimic, nu mai vrei să auzi nimic, vrei să-ți bagi capul la cutie...

MARTORUL 8 : Nu, nu... Am pe cineva în sală... Așteptam, pur și simplu.

ACUZATORUL : Pe cine ai dumneata în sală ?

MARTORUL 8 : Pe soția și fiica... E tîrziu, știți... se termină destul de tîrziu...

JUDECĂTORUL : Ați venit cu mașina ?

MARTORUL 8 (*Fericit.*) : Da ! Da !

JUDECĂTORUL : În ce direcție mergeți ?

MARTORUL 8 : Oriunde...

ACUZATORUL : Următorul ! Gura ! Următorul ! Mai sînt trei minute !

MARTORUL 8 *iese în fugă, ușurat.*

GREFIERUL (*Întorcîndu-se speriat, după ce l-a condus în fugă pe* MARTORUL 8.) : Domnilor, strada e plină de lume... Sînt sute de oameni care au venit...

Se aude vuietul mulțimii pe stradă și din ce în ce mai aproape, în culise.

JUDECĂTORUL : Care au venit de ce ?

GREFIERUL : Să depună mărturie... Sînt sute și sute de martori.

JUDECĂTORUL : Da' cine le-a spus să vină ? N-avem nevoie de atîția martori.

GREFIERUL : Au venit din proprie iniţiativă. Au început să vină singuri...

APĂRĂTORUL : S-ar părea că oamenii vor să ne ajute, domnule judecător.

ACUZATORUL : Da' cine i-a rugat să ne ajute ? Pentru ce vor să ne ajute ?

GREFIERUL : Oamenii vor să respecte legea, domnule avocat al acuzării. Oamenii vor să fie toţi de partea legii.

Un cap penetrează prin ecranul pe care s-au proiectat diapozitivele.

CAP 1 : Şi eu ! Şi eu !

JUDECĂTORUL : Ce-i debandada asta, grefier ? !

GREFIERUL : De unde să ştiu eu ? Habar n-am...

Alte cîteva CAPETE *penetrează prin ecran.*

CAP 2 : Şi noi ! Şi noi !

CAP 3 : Ştim totul ! Totul !

CAP 4 : Îl cunosc personal pe acuzat ! Da ! Am făcut armata cu el !

CAP 5 : Să se facă dreaptate ! Dreptate !

CAP 1, CAP 2, CAP 3, CAP 4, CAP 5 : Dreptate ! Dreptate !

Vînzoleala, strigătele, agitaţia cresc în culise.

JUDECĂTORUL : Ce se-ntîmplă acolo ? Ce-i cu ăia acolo ?

GREFIERUL *(Alergînd mereu între culise și scenă.)* : Au început audierile și în culise !

ACUZATORUL : Ce spui ?!

JUDECĂTORUL : Ce audieri ? Care audieri ?

GREFIERUL *(Continuînd să alerge de colo colo.)* : Interogatoriile... Au început... În stradă și în foaier...

ACUZATORUL : Ce vorbești dumneata ? Cine interoghează în locul meu ?

GREFIERUL *(Înnebunit de alergătură.)* : Sînt mulți, domnule... Se interoghează între ei...

(Se aude murmurul tentacular al miilor de voci.)

Legea triumfă !

APĂRĂTORUL : Cum adică triumfă ? Cine îndrăznește să ia interogatorii în stradă ?

GREFIERUL *(Epuizat, dar continuînd un du-te-vino febril.)* : Martorii, domnule avocat al apărării ! Vor să vă ajute... Mii de martori... Milioane de martori...

Alte capete străpung aerul, vociferînd și interogîndu-se reciproc într-o stupefiantă voioșie cacofonică.

APĂRĂTORUL : Sînt nebuni ! Trebuie împrăștiați...

GREFIERUL : Sînt oamenii noștri, au venit din proprie inițiativă... N-are nici un rost să-i împrăștiați.

APĂRĂTORUL : Ăştia încalcă legea...

GREFIERUL : Nu încalcă nimic, o apără...

APĂRĂTORUL : Domnule judecător, pronunţaţi odată sentinţa ! Ăştia ne fură inculpatul !

ACUZATORUL : Sentinţa ! Da !

Bătăi de tambur la intrarea în sala de spectacol. Tobele bat din ce în ce mai aproape şi mai solemn. AUTORUL *intră în sală în fruntea unui cortegiu care are ceva imperial şi bizar, ca şi cum spectre dintr-o altă lume ar fi invadat sala.*

AUTORUL *are în continuare sacul legat în jurul capului şi sulurile de hîrtie înfipte în găuri. Dar, de data aceasta, el se comportă ca un veritabil maestru de ceremonii şi va conduce întreaga secvenţă de final. În mîna dreaptă are un baston de ceremonii cu care loveşte în pămînt, punctînd ritmul apropierii cortegiului de scenă.*

În spatele AUTORULUI – *cei şapte* MARTORI : OMUL CARE RUPE BILETE, FETIŞCANA DE LA GARDEROBĂ, FEMEIA GRASĂ DE LA BUFET, FOTOGRAFUL TEATRULUI, SPECTATORUL DIN SALĂ, REGIZORUL, OMUL CARE AŞTEAPTĂ ÎN FAŢA TEATRULUI.

Trei dintre ei poartă cîte un tambur agăţat de gît, în timp ce ceilalţi patru cară o litieră. MARTORII *sînt*

ușor de recunoscut, deși gesturile lor sînt cumva de marionete, iar fața lor este atinsă de un fel de paloare. Un machiaj discret ar putea sugera noua lor personalitate și starea de semihipnoză în care se află.

Ei avansează într-un fel maiestuos și implacabil, ca pentru Judecata de Apoi. Din cînd în cînd, personajul care se află în litieră, mascat de perdele, cîntă prostește dintr-o muzicuță. Bătăile de tambur alternează cu sunetele muzicuței.

JUDECĂTORUL *(Intrigat.)*: Ce-i asta?

AUTORUL *(Voce calmă, dar puternică.)*: Ultimul martor, domnule judecător.

JUDECĂTORUL: Cum? Care martor?

AUTORUL: Ultimul, domnule judecător.

JUDECĂTORUL: Exclus!

ACUZATORUL: Destul! Ajunge! Vă rugăm să părăsiți sala, se aude?

AUTORUL *(Imperturbabil.)*: Ultimul martor, domnule judecător!

APĂRĂTORUL (*Către* JUDECĂTOR.): Sentința! Pronunțați sentința, repede!

AUTORUL *(Mereu în fruntea cortegiului, urcînd pe scenă.)*: Domnilor, iată ultimul martor! Ultimul martor!

Cortegiul se oprește, litiera este depusă în mijlocul scenei.

ORBUL CARE CÎNTĂ DIN MUZICUŢĂ LA COLŢUL STRĂZII *trage perdelele litierei şi scoate capul afară. De fiecare dată cînd vorbeşte, îşi acompaniază cuvintele cu un refren interpretat la muzicuţă.*

JUDECĂTORUL *(Speriat.)* : Da' ce amestec are omul ăsta ?...

AUTORUL : Omul ăsta cînta la muzicuţă în colţul străzii, domnule judecător.

ORBUL CARE CÎNTĂ DIN MUZICUŢĂ LA COLŢUL STRĂZII (*Iese din litieră, tatonînd cu mîinile jur-împrejurul său ; se împiedică, se ridică, pipăie aerul, oamenii şi obiectele ; un grotesc şi tragic joc de-a baba-oarba.*) : Domnilor, domnilor, eu am fost pe front, eu am făcut războiul... *(Cîntă din muzicuţă.)* Am fost decorat, am cruci, am medalii, trăiască Regele ! Trăiască Republica ! *(Cîntă din muzicuţă.)* Da, domnilor, am fost printre eroi !

GREFIERUL (*Către* JUDECĂTOR.) : Ţicniţi, absolut ţicniţi ! Trebuie chemată garda !

ACUZATORUL : Sentinţa, în numele lui Dumnezeu, repede, sentinţa !

JUDECĂTORUL (*Urlînd, încercînd să acopere vocea* ORBULUI *şi refrenul muzicuţei.*) : Doamnelor şi domnilor ! În urma audierii martorilor şi a luării în consideraţie a gravelor declaraţii pe care le-au făcut...

ORBUL CARE CÎNTĂ DIN MUZICUŢĂ LA COLŢUL STRĂZII (*Pipăind capul* JUDECĂTORULUI.) :

Domnilor, eu nu cunosc pe nimeni, eu sînt orb, absolut orb... *(Cîntă din muzicuță.)* Pentru că eu am luptat, mi-am lăsat sîngele pe front...

Din momentul în care este atins de ORB, JUDECĂTORUL *rămîne paralizat, cu gura deschisă, cu un braț în aer. Paloarea feței îl face să semene perfect cu celelalte personaje din cortegiu.*

ACUZATORUL (*Încearcă să reia discursul* JUDECĂTORULUI *pentru a pronunța sentința.*) : În urma tuturor interogatoriilor și a gravelor declarații pe care martorii le-au făcut, precum și a gravelor declarații pe care martorii nu le-au făcut...

ORBUL CARE CÎNTĂ DIN MUZICUȚĂ LA COLȚUL STRĂZII (*Alunecă, înaintează spre* ACUZATOR, *cade, începe să-i pipăie corpul de la picioare în sus, pînă cînd ajunge în fața acestuia.*) : Domnilor, aveți milă de un fost combatant... *(Cîntă la muzicuță.)* N-am fost laș, eu am luptat, vă jur, am cruci, am decorații... Trăiască Regele ! Trăiască Republica !

ACUZATORUL *rămîne încremenit, cu discursul întrerupt. Cei patru* MARTORI *care au purtat litiera continuă să formeze un fel de careu magic în jurul* ORBULUI, *pe care-l însoțesc păstrînd o distanță respectuoasă, ca și cum ar fi vorba de un rege.*

ORBUL CARE CÎNTĂ DIN MUZICUŢĂ LA COLŢUL STRĂZII : Credeţi-mă, oameni buni ! Nu sînt poveşti, nu sînt basme, tot ce vă spun e adevărat... *(Cîntă din muzicuţă.)* E adevărul adevărat...

APĂRĂTORUL (*Terorizat de apropierea* ORBULUI, *dar incapabil să fugă.*) : Eu... Eu declar aici că... Eu declar aici că... Declar că...

ORBUL CARE CÎNTĂ DIN MUZICUŢĂ LA COLŢUL STRĂZII (*Îl paralizează pe* APĂRĂTOR *printr-o simplă atingere.*) : Credeţi-mă, domnilor, e adevărat, domnilor ! *(Cîntă din muzicuţă.)* Am fost rănit pentru ţară, trăiască Regele, trăiască Republica !

GREFIERUL *(Rămas singur, deja paralizat de frică, strigînd parcă după ajutor.)* : Domnule judecător ! (ORBUL *se apropie, pipăind aerul cu mîinile.*) Domnule avocat al acuzării, vă rog ! (*Mîinile* ORBULUI *trasează un ciudat ritual aerian.*) Domnule avocat al apărării !

ORBUL CARE CÎNTĂ DIN MUZICUŢĂ LA COLŢUL STRĂZII : Domnilor, eu nu cunosc pe nimeni, vă jur... *(Cîntă din muzicuţă.)* Pe nimeni, pe nimeni... (*Îl atinge pe* GREFIER.) Chiar pe nimeni. Nimeni şi nimic, vă rog să mă credeţi... Sînt absolut singur pe lume... (*Atinge* CAPETELE *care rămîn mute.*)

Cortegiul a făcut, în tot acest timp, turul scenei. Cu AUTORUL *plasat mereu în frunte, cortegiul se îndreaptă acum spre ieşire, traversînd încă o dată sala printre*

spectatori. ORBUL CARE CÎNTĂ DIN MUZICUȚĂ LA COLȚUL STRĂZII *continuă să pipăie aerul cu mîinile și să cînte din muzicuță. Din cînd în cînd el poate atinge umerii spectatorilor.*

În spatele AUTORULUI *se află cei trei* MARTORI *cu tobele, apoi cei patru* MARTORI *care formează careul magic în jurul* ORBULUI. JUDECĂTORUL, GREFIERUL, ACUZATORUL *și* APĂRĂTORUL, *ca și cum ar fi în transă, se aliniază și ei în spatele acestora, urmîndu-i spre ieșire.*

Cortegiul iese, se îndepărtează. Bătăile de tobă mai răsună din cînd în cînd, ORBUL *mai cîntă cîteva refrene la muzicuță. Vocea sa cavernoasă mai strigă de cîteva ori „Trăiască Regele! Trăiască Republica!"*

Litiera rămîne în mijlocul scenei pustii, ca un obicet magic, misterios, un fel de „cal troian" abandonat publicului.

Lumina scade în sală pînă la obscuritate. În interiorul litierei, în spatele perdelelor semitransparente, un corp sferic începe să iradieze lumină.

ȚARA LUI GUFI

Piesă în 3 acte

Personaje:

IOLA
ROBDEROUĂ
GUFI
ZENO
BUBI
MARȚAFIȚA
ȚONȚONEL
GÎRNEAȚĂ
FIRFIRICĂ
LULU
MACABRIL
străjeri, curteni, muzicanți

Orchestra este compusă din: cinci corzi bine întinse între tavan și podea; pianina specială pentru două picioare; bastonul cu măciulie atîrnat de tavan în care se izbește cu tobele; orga cu clopoței.

Actul I

Sala tronului în împărăția orbilor. Oamenii, lucrurile, pereții sînt lipsiți de culoare. Nu există ferestre. Curtea imperială este adunată. Bastoane albe între genunchii demnitarilor. Priviri lipsite de mobilitate. În fața tronului, îmbufnată, stă IOLA.

IOLA: Ioc!

TOATE PERSONAJELE: Aaaa... *(Agitație ; redevin imobile.)*

IOLA: Mai bine moartă!

TOATE PERSONAJELE: Oooo... *(Agitație ; redevin imobile.)*

IOLA: Niciodată!

(Agitație mare ; unii se scarpină, alții își suflă nasul ; unul bate cu bastonul în pămînt, altul pocnește din degete ; redevin imobili.)

GUFI: Iola! Trebuie să-ți alegi un soț...

IOLA *(Isterică.)*: Nu mă măriiit!

*(*IOLA *scînceşte de cîteva ori;* GUFI *face o mică figură plouată; lacrimile sale fac plici-plici pe podea.)*

IOLA: Ce-i cu damblaua asta pe voi? Nu mă mărit şi gata!

(Urechile personajelor au zvîcnit în direcţia din care se aud picăturile căzînd; lacrimile lui GUFI *provoacă lovituri tot mai puternice; se zguduie palatul.)*

GUFI *(Îşi şterge nasul; zguduiturile încetează; toţi îşi şterg nasul.)*: Îl urăşti pe tăticul tău?

IOLA *(Furtunos.)*: Da!

GUFI: Vrei să mă-mpingi în groapă?

TOATE PERSONAJELE: Ei?

GUFI: Să mă faci de ruşine? *(Repede.)* Să-mi îngheţe picioarele? Să-mi curgă nasul? Să mi se-nmoaie unghiile? Să-mi crească bubiţe? Să nu mai am, să nu mai fac, să nu mai cred? Să mă doară, să mă taie, să mă roadă, să mă zboare, să mă-noate? Da? Asta vrei?

TOATE PERSONAJELE: Hei!

MARŢAFIŢA (*Completîndu-l pe* GUFI.): Să-l doară crampele?

GUFI *(Scîrbit, către doică.)*: Lasă gura, Marţafiţo!

TOATE PERSONAJELE : Huo !

GUFI (*Către* IOLA.) : Ți-a venit sorocul. Pețitorii sînt la ușî. *(Se aud bătăi nerăbdătoare la uși.)*

GUFI : Vrei să se lase cu bubuială ?

ZENO : Or să ne rupă draperiile...

BUBI : Or să ne scoată păr alb...

ZENO : Or să vină cîtă frunză...

BUBI : O să trebuiască să ne încăierăm...

ZENO : Unde-s doi, puterea crește...

(De la GUFI, *poc o palmă peste cap lui* ZENO *;* ZENO *tace morcovit.)*

BUBI : O să curgă sînge ! O să picure puroi ! *(Pentru sine.)* Buah !

ZENO : Or să ne lingă cîinii...

BUBI *(Argument suprem.)* : Cîinele, cel mai bun prieten al omului !

(*De la* GUFI, *poc o palmă peste cap lui* BUBI.)

MARȚAFIȚA *(Antrenată.)* : Or să ne cadă pîinile în cap !

GUFI, ZENO, BUBI : Tacă-ți fleanca, Marțafițo !

TOATE PERSONAJELE : Huo ! *(Huiduieli, fluierături, bombăneli, clefăieli.)*

GUFI *(Cu bastonul, făcînd liniște.)* : Soțul e ceva sfînt !

IOLA : Nu vreau soț !

GUFI: Iola, nu fi proastă. Ți-l aleg eu.

ZENO: Ți-l alegem noi.

GUFI: Iola, gușulița mea, ai să te joci cu el...

BUBI: O să te dea în scrînciob...

GUFI: O să-ți cumpere halviță...

ZENO: O să miroasă a gogoși...

GUFI și BUBI (*Către* ZENO.): Ssst!

BUBI: O să te spele în urechi...

GUFI: O să te pieptene...

ZENO: Cine n-are soț e un prost...

(Toată lumea duce mîna la gură; tăcere scurtă.)

BUBI: O să-ți spună la minciuni...

GUFI: Îl alegi cu mîna ta...

IOLA: Da?

GUFI, BUBI, ZENO: Da!

IOLA: O aleg pe Marțafița!

TOATE PERSONAJELE *(Dezolate.)*: Na!

GUFI: Iola, soțul tău trebuie să fie bărbat!

(Pauză scurtă: toate personajele meditează.)

IOLA: Ce-i aia bărbat?

(Dezolare cruntă pe chipuri.)

GUFI *(Dinte veninos pentru doică.)*: Marțafițo, ce-ai făcut?

MARȚAFIȚA *(Prostită.)*: Ce-am făcut?

GUFI: De ce nu i-ai spus?

MARȚAFIȚA: Ce nu i-am spus?

BUBI: De ce nu i-ai arătat?

MARȚAFIȚA: Ce nu i-am arătat?

GUFI: Ce-i aia bărbat.

MARȚAFIȚA *(Sfielnic.)*: Nu s-a putut...

GUFI: Proastă mai ești, Marțafițo!

ZENO: Ai distrus-o!

BUBI: Ai ținut-o în întuneric.

GUFI: Ai învățat-o să cînte?

BUBI: Ai învățat-o să numere?

ZENO: Ai învățat-o să rîdă?

MARȚAFIȚA: Nu. *(Plînge; smiorcăială cruntă.)*

GUFI: Da' ce-ai învățat-o, neîncălțato?

MARȚAFIȚA: Nimica...

GUFI: Mor! *(Se zbate, zvîcnește.)* Mor! Au! Unde-s parfumurile?

*(*ZENO *și* BUBI *puf-puf cu parfum pe la nas.)*

GUFI: Mi-ai prostit fata, Marțafițo!

MARȚAFIȚA: Da...

GUFI: Ai făcut din ea o vacă...

BUBI: E proastă ca un dinte...

ZENO: Pipi ştie să facă?

BUBI (*Ghiontind-o pe* IOLA.): Ia rîzi! Ştii să rîzi?

ZENO: Ia fă pipi! Ştii să faci pipi?

GUFI *(Terminat.)*: M-aţi omorît! *(Umblă năuc.)* Daţi-mi ştreangurile!

BUBI *(Ghiont.)*: Ia cîntă!

ZENO (*Către* IOLA.): Fă aşa... Aaa...

IOLA: Aaaa...

ZENO *(Scîrbit.)*: E căznită rău.

BUBI: E capră ca o vacă.

ZENO: E-ncîlcită.

GUFI: Ai omorît prinţesa, Marţafiţo! O să-ţi opărim maţele!

ZENO: . Asta-i prinţesă? Pîrţ!

GUFI *(Se trage de cap.)*: Ce-am făcut şi ce-a ieşit! Marţafiţo, m-ai pus în cofă!

ZENO (*Îi dă o palmă* MARŢAFIŢEI.): Na, ca să ai ce-ţi trebuie!

IOLA (*Îi dă una în burtă lui* ZENO.): Gujulie!

ZENO (*Plîngînd, căzînd în braţele lui* GUFI.): M-a făcut gujulie!

BUBI (*Aruncîndu-se şi el în braţele lui GUFI.*): Ne-a făcut pe amîndoi gujulii!

ZENO: Ba numai pe mine!

TOATE PERSONAJELE: Şi pe noi! Şi pe noi!

GUFI: Gata! *(Tăcere.)* Marţafiţo! Învaţ-o repede ce are de-nvăţat şi s-o măritām.

IOLA: Cotu'!

BUBI: S-o-nvățăm să fluiere. (*Îi fluieră în față* IOLEI.) Fă așa! *(Îi potrivește obrajii cu palmele.)* Taie aerul cu limba!

ZENO: Mai bine o-nvățăm să spună brașoave. (*În sufletul* IOLEI.) Zi așa... Patru capre pasc un plop pe sub pleoapele plăpînde...

GUFI: Stați, mocofeilor! S-o-nvățăm ceva mai ușor...

TOATE PERSONAJELE: Eeee?

GUFI: S-o-nvățăm să se hlizească!

BUBI (*Topit, către* GUFI.): Ești mare!

ZENO (*Îl bate pe umăr pe* GUFI.): Ești ăl' mai bun!

GUFI *(Îi tempereaza cu un semn pe obraz.)*: Mai bine arătați-i cum să facă...

ZENO: Iola... Iolico... Cască gura... (IOLA *cască gura.*) Și fă așa... ha-ha-ha!

IOLA: Ha!

ZENO: Nu ha! Ha-ha-ha!

IOLA: Nu ha! Ha-ha-ha!

MARȚAFIȚA: Fă printre dinți... Hi-hi-hi.

GUFI, ZENO și BUBI: Pssst!

GUFI: Iola, ascultă aici... *(Antrenîndu-i pe ceilalți doi.)* Unu... doi... trei... și... *(Toți trei încep să rîdă în hohote.)* Înțelegi?

IOLA: Da!

GUFI: Atunci, rîzi!

IOLA: Nu pot! Îmi stă în gît.

GUFI: Fii atentă! *(Bate cu bastonul în podea; liniște; rîde ușor; hohotele se întețesc; toată curtea rîde infernal.)* Ei?

IOLA: N-am suflu.

GUFI: Iola, concentrează-te... Trebuie să te hlizești din suflet... Încă o dată! *(Toată lumea rîde în lacrimi; unii se tăvălesc pe jos; alții se izbesc cu palmele de burtă; celor mai mulți li se bîțîie fundul.)* Ei?

GUFI: Ai prins?

IOLA: Așa și-așa.

GUFI: Atunci, fă!

IOLA *(Se izbește cu palmele de burtă și se bîțîie.)*

GUFI *(Învins.)*: Iola... vino să te pup... Eu mor... Tăticul tău se curăță...

*(*ZENO, *înduioșat, se aruncă să-l pupe pe* GUFI*;* BUBI, *înduioșat și el, se pupă cu* ZENO*;* BUBI *o pupă pe* IOLA*;* ZENO *sare și el la* IOLA*;* MARȚAFIȚA, *cu inima ruptă, îi ia la rînd; toată lumea se îmbrățișează cu toată lumea; muzicanții coboară de pe estradă și se aruncă și ei în învălmășeală; ușa se întredeschide; trei capete ciulite își fac apariția; pretendenții ascultă sfioși, se apropie cu pași speriați; se pupă și ei cu muzicanții, apoi cu restul lumii; unul dintre pețitori ajunge în brațele lui* GUFI*;* GUFI *își dă seama că ceva nu e în ordine; explorare tactilă.)*

GUFI: Afară! Afară! Marțafoilor! Mînca-v-ar gîrlicii!

(Pețitorii au șters-o în spatele ușii.)

GUFI *(Prăbușit de oboseală.)*: Marțafițo! Ia-mi gîfîitul!

(Toată lumea s-a prăbușit, MARȚAFIȚA *îi ia pulsul. Îl șterge de sudoare. Îl giugiulește. Nuanțe ascunse în îngrijiri;* GUFI *își revine sub masajul multilateral al doicii.)*

MARȚAFIȚA: Așa?

GUFI: Mai sus.

MARȚAFIȚA: Aici?

GUFI: Mai tare! *(Cenzurîndu-și brusc slăbiciunile intime.)* Caramba! *(Doica pleacă.)* Așa nu merge!

TOATE PERSONAJELE: Aaaa...

GUFI (*Îl împunge cu bastonul pe* ZENO.): Zi ceva de rîs!

TOATE PERSONAJELE: Oooo...

ZENO *(Pierdut.)*: Eu?

GUFI: Tu!

ZENO: Păi...

GUFI: Gura! Zi ceva de rîs!

BUBI (*Către* ZENO, *cu zgîlțîituri.*): Mă! Tu n-auzi? Zi ceva de rîs!

ZENO: Eu... *(Își drege vocea.)* Patru capre pasc un plop...

TOATE PERSONAJELE *(Cu dispreț.)*: Pfff!

GUFI: Prost mai ești, mă, Zeno, mă!

BUBI: Prost ca leațul.

GUFI (*Către* BUBI.): Zi, Bubi, ceva de rîs!

BUBI: Ăăăă... Păiii... iii... i!

GUFI: Cum?

ZENO: Zi tare! Ce-o scalzi?

BUBI: Patru capre nasc un cal, două babe fac o iapă, zece bube trag o luntre nou ieșită de la bal, moare-o gură într-o gușă, care dinte n-are gură, orice parte are carte, nu-i căpușă fără moarte, orice casă are ușă, nu e moarte fără coasă, orice luntre are plasă, nu e apă fără punte, orice coadă are sapă, unde-i capra să o roadă, orice coadă se înnoadă și din orice cărăbuș iese zborul ca un duș...

(Pauză; stupoare generală.)

GUFI (*Îl testează pe* BUBI.): Mă, Bubi, mă! Ce-i cu tine?

BUBI *(Mic.)*: Nimic...

GUFI: Te doare ceva?

BUBI: Un pic...

GUFI: Ai înghițit strîmb?

BUBI: Oarecum...

GUFI: Cască gura! *(Îi cercetează gura cu un deget; și-l retrage cu repulsie.)* Buah!

TOATE PERSONAJELE: Buah!

GUFI: Îți iese măseaua de minte. Mai dă-te cu parfum! *(Îl stropește cu flaconul personal; se reped și ceilalți să-l parfumeze pe* BUBI*; mare înghesuială la gura personajului:* BUBI *rîgîie, tușește, se îneacă, tremură, dar rezistă;* GUFI *restabilește ordinea cu bastonul.)* Marțafițo! Zi ceva de rîs!

MARȚAFIȚA: Zic o ghicitoare.

GUFI: Hai, cobește!

MARȚAFIȚA: Cine are două gușe, zărzărele în căpușe, trei duhori la subsuori, cinci buboaie pe țurloaie crăcănate ca un plug și un dinte clăpăug?

GUFI *(Stupefiat.)*: Cum?!

TOATE PERSONAJELE *(Fluierat lung.)*

MARȚAFIȚA: Cine vine prin grădină culcușit într-o măslină, cu cipicii trași pe față, dezlegat precum o ață, îndoit, brutal și mic, fără gît, fără buric, fără tălpi, fără cîrlige și gîndind din catalige? Ghici, ciupercă din urzici!

GUBI *(Tălîmb.)*: Ce să fie?

ZENO *(Timid.)*: O fi scaraboanța.

MARȚAFIȚA: Nu. Nici în clin. Mai cască urechea: e înalt ca o dugheană, n-are ochi, da' are geană, n-are fum, da' are foc, zboară doar cînd stă pe loc, e adînc ca o lopată, moare numai cînd s-arată, n-are haine, d'-are groapă, nu mănîncă, doar se-ndoapă, scoate vorbele pe nas, n-are gît da' are glas, e rotit de buburuze, bea licori, da' n-are buze, e sfiit și însutit, are printre mațe vînt și se ține de cuvînt...

BUBI: O fi bumburoiul...

IOLA: O fi săbăuţa...

GUFI: Nu e zgăbăgiul?

ZENO: E ţucălitoarea!

CURTEANUL 1: Măsfălugul!

CURTEANUL 2: Balţachinul!

CURTEANUL 3: Ţepăluşul!

CURTEANUL 4: Mucăloaia!

CURTEANUL 5: Ruţimigul sau zbătoaca!

CURTEANUL 6: Calfagiul!

CURTEANUL 7: Vărsătoarea!

CURTEANUL 8: Micapiţa, fustangiul, vîrcoleţul şi chipiul!

CURTEANUL 9: N-are vîrstă, n-are nume, se ghiceşte cînd se spune, e îngust, rotund şi lat, locuieşte în palat!

CURTEANUL 10: Două tălpi şi două palme îşi trăgeau mereu sudalme!

CURTEANUL 11: Ca o guşă-i de rotund, două guri pe după uşă îşi trăgeau picioare-n fund!

CURTEANUL 12: Dracu' duce drugi în dric...

MARŢAFIŢA: Nu vă taie capu'. Ardeţi gazu' de pomană.

GUFI: Mucles!

TOATE PERSONAJELE: Afară, în stradă, ţaţă ordinară! Asta-i ghicitoare, lungă şi murdară?

GUFI: Gura, buliboşilor! Numai eu am voie să vorbesc în versuri!

ZENO *(Către curte.)* : Numai regele are voie să vorbească în versuri !

TOATE PERSONAJELE *(Unele altora.)* : Gura ! Numai el are voie să vorbească în versuri ! Cine-a-ndrăznit să vorbească în versuri ? Care ești de vorbești în versuri ? Gura ! Să nu se mai deschidă gura ! Gura ! Gura !

GUFI *(Cu bastonul, liniște ; suspans.)* : Ziceți, mă, ceva de rîs !

(Personajele se chircesc sub apăsarea celor spuse de GUFI.*)*

GUFI : De ce nu ziceți, mă, ceva de rîs ? Ziceți, mă, ceva de rîs ! (*Tăcere de moarte ;* GUFI *începe să-i trezească, împungîndu-i cu bastonul.*) Zi, mă, ceva de rîs ! Zi tu !... Zi, mă !... Cască, mă, gura ! *(Toate personajele cască repede gura.)* Ziceți, mă, ceva de rîs ! *(Lovituri tot mai dure.)* Ziceți, mă, ce stați ? Ziceți ceva !... Rîgîiți ! Rîgîiți, mă, rîgîiți !... Sughițați, mă ! Crăcănați-vă, ghiorăiți-vă burțile ! Faceți mă, ghidușii ! Dați-vă peste cap ! *(Lovituri cumplite ; personajele se rostogolesc pe jos, țipă, se apără cu palmele pe față.)* Vreau să rîd, mă, tălîmbilor ! Vrea prințesa să rîdă... Mă, ciungupungilor ! Ziceți ceva... (GUFI *începe să plîngă.*) Nu mă lăsați așa, mă ! Nu mă lăsați baltă, mă, ciufuceilor !... Zăbăucilor... Ziceți ceva de rîs... *(Plîns jalnic.)* Hai, mă... *(Îi ridică pe cei căzuți-bătuți.)* Nu mă

lăsați ca pe o bolfoșină… *(Îi așază ca pe marionete la locurile lor.)* Moare prințesa… Nu mă lăsați cu buzele dezumflate… (*O îmbrățișează pe* IOLA.) Fata mea ! Ce-am făcut ! Am uitat de tine… Ai ieșit o boamfă… Ce mă fac ? Ce mă fac ?

IOLA : Lasă, tată, altă dată.

GUFI : Cînd altă dată, cînd ?

IOLA : Lasă… Eu mă duc să mă dau în scrînciob. Și ce dacă sînt tare de cap ? Lumea e mare. Încap.

GUFI *(Pumni în cap.)* : M-am lăsat dus de treburile statului… Am fost puturos și bețiv… Am fost uituc… Nici nu mai știu unde te-am pus…

IOLA : Nu-i nimic. Lumea e mare. Încapi și tu.

GUFI *(Remușcările continuă.)* : Te-am lăsat pe mîna ei… care fură mîncare… Toată ziua molfăie…

IOLA : Încape, încape…

GUFI : Cum o dregem, Iola-mamă ? Nu știi de nici unele, pe unde scoatem cămașa ?

IOLA : Știi ce ? Mai dă-i în mă-sa !

GUFI : N-ai cultură… Nu cunoști muzica, nu cunoști poezia, nu cunoști cibernetica, nu cunoști antropologia, geologia, epistemologia, geografia, paleontologia, fiziopatologia, farmacologia, psihologia, sociologia, radiologia, radiolocația, arheologia, plastografia, anatomia, fiziologia, igiena, geometria, algebra, speologia, istoriologia și nici desenul tehnic. Ce ne facem ? Cum să te fac să rîzi ? *(Dezolare printre personaje.)* Am rupt cuiul…

Am dat cu bîta-n baltă... *(Se scarpină încet, toată lumea se molipsește.)* Dacă nu te mărit azi... cine știe cînd mai am timp...

ZENO : Ce poți face azi, nu lăsa pe mîine...

BUBI : Lasă pe poimîine, că poate nu mai e nevoie...

(ZENO, *ghiont lui* BUBI.)

GUFI : Ia vedeți ce treabă avem mîine.

ZENO *(Răsfoiește un carnet cu noduri.)* Mîine... mîine... Mîine mergem la vînătoare de caproratecurcostruți.

ORCHESTRA *(Semnal ca la radio, înainte de program.)*

GUFI : Dar poimîine, ce fac ?

ZENO *(Caută printre noduri ; le mai rupe în dinți.)* : Poimîine... poimîine... E ziua lui Bubi !

ORCHESTRA *(Mulți ani trăiască.)*

GUFI *(Se apropie de sfetnici ; șușoteală ; își freacă palmele ; toată lumea e în picioare ; se sfătuiesc ;* BUBI *zîmbește tîmp ;* GUFI *își revine din reveria programată, rușinat.)* : Dar răspoimîine ?

ZENO : Răspoimîine... răspoimîine... Răspoimîine se împart gogoșile și langoșii...

GUFI : Uuuu ! Dar pespoirăspoimîine ?

ZENO : Pespoirăspoimîine... pespoirăspoimîine... Pespoirăspoimîine avem tăierea porcului și crăpelniță cu bal de șorici cu zeamă de varză acră... *(Atent la noduri.)* Fără zeamă de varză acră...

GUFI *(Indignat.)*: Fără zeamă de varză acră?

ZENO: Fără. Aşa zice doctorul.

GUFI *(Verde.)*: Aşa zice?

ZENO: Aşa.

GUFI *(O clipă de meditaţie.)*: Îi tai capul.

ZENO: Cum vrei.

GUFI: Să i-l tai... să nu i-l tai?

ZENO: Hai odată, nu ne ţine!

GUFI: I-l tai!

ZENO: E ultimul tău cuvînt?

GUFI: Am zis! *(Către străjeri.)* Tăiaţi-i capul!

BUBI (*Languros.*): L-am şi tăiat, împintenatule...

GUFI: 'ai nu mai spune!

BUBI: Am capul aici.

GUFI: Pune-mi-l în palme.

BUBI *(Îl scoate dintr-o valiză supraetajată, în care are o colecţie de capete.)*: Poftim.

GUFI *(Cu sfială.)*: Uuuu... *(Meditativ.)* Ce e şi viaţa asta... *(Capul este aruncat din mînă în mînă.)* A fost totuşi un medic bun.

BUBI: Asta zic şi eu. Trebuia tăiat mai demult.

GUFI: Şi tu eşti un sfetnic bun, Bubi... Vino să te pup... (BUBI *îşi frămîntă colţul cămeşuţei.*) Vrei să te scarpin puţin?

BUBI: Chiar vreţi să faceţi asta pentru mine?

GUFI: Aici e bine?

BUBI: Mai sus… Mai la stînga… (*Sar și alții să-l ajute pe* GUFI.)

GUFI *(Scărpinînd.)*: Dar pesdupoirăspoimîine, ce fac?

ZENO: Pesdupoirăspoimîine… Pesdupoirăspoimîine… A! Se întoarce corabia cu pufuleți.

(Jubilație în sală. BUBI *este abandonat ca o păpușă gonflabilă.)*

GUFI: Dar pesdupoimîinerăsdupos?

ZENO *(S-a-ncurcat în noduri; e ca și legat.)*: Pesdupoimîinerăsdupos? Avem bilet la matineu.

GUFI: Dar răspesdupoimîinerăsdupoimăi?

ZENO *(Înăbușit.)*: Vin gealații cu chiria.

GUFI: Cum? N-am plătit? Parc-am plătit…

MARȚAFIȚA *(Apare demonică.)*: N-ai plătit chiria?! Pațachină! Ce-ai făcut cu banii? Unde-s banii de chirie?

GUFI (*Se retrage în patru labe, urmărit de* MARȚAFIȚA.): Nu da! Nu da!

MARȚAFIȚA: Te furișezi, ai? Las' că mai vii tu sub baldachin!

GUFI: Psst! Aude fata!

MARȚAFIȚA: Ce? E fata mea? E fata ta!

GUFI *(Către sfetnici.)*: Tăiați-i capul… *(Rugător.)* Bubi… Tu-mi ești ca uns pe inimă… Fă ceva cu ea…

MARȚAFIȚA: Cu mine? Bețivanilor! Pantalonarilor! Peticarilor! Mai veniți voi la mine după miere!

GUFI : Pssst ! *(Dă din mîini, îşi drege vocea, îşi recaută demnitatea.)* Iola, fetiţo... Vezi în ce rahat mă aflu... Leagă-te la cap şi du-te învîrtindu-te... Vezi bine că-i stai în gît... Ia-ţi bărbat şi şterge-o !

IOLA : Aş !

MARŢAFIŢA : Hai, că văd negru din cauza ta. Valea !

ZENO : Zău... Ne stai ca un cui în talpă.

BUBI : Parc-ai fi o muscă-n lapte.

GUFI : Hai, nu te ţine scai...

ZENO : Crede-ne şi pe noi... Trebuie să-ţi dăm papucii...

IOLA *(Plînge.)* : Nu vreau papucii...

GUFI : Îţi dăm ce vrei, numai zbugheşte-o ! Cizmuliţe vrei ?

BUBI : Îţi dăm o tavă cu gogoşi.

ZENO : Îţi dau tîrlicii mei.

IOLA : Nu vreau nimic... Vreau să rîd !

GUFI : Vezi că nu te ţine capul...

IOLA : Eu n-am rîs niciodată. Vreau să rîd. Dacă nu mă faceţi să rîd, îmi iau catrafusele şi m-am topit.

TOATE PERSONAJELE *(Încîntare generală.)* : Uaaa !

GUFI : Să-i spunem o cimilitură...

ZENO : O serenadă !

BUBI : Un bal mascat !

GUFI : Fără măşti !

MARŢAFIŢA : Să vină Lulu...

BUBI : Sigur, să vină Lulu !

MAI MULȚI CURTENI : Să vină Lulu ! Lulu !

GUFI : Nu se poate... N-o să priceapă...

ZENO : Trebuie să riscăm.

BUBI *(Fericit.)* : O să rîdem ! O să ne tăvălim !

GUFI *(Îngrijorat.)* : N-o să se prindă... O s-o amețească de cap... E prea lovită cu leuca...

CURTENII *(În delir.)* : Lu-lu ! Lu-lu ! Lu-lu !

BUBI *(Discret.)* : Vocea maselor...

GUFI : O nenorociți... Cine știe ce-o să iasă ? O să-i intre pe-o ureche și-o să-i rămînă acolo...

ZENO : N-are-a face. O să fie țuț.

BUBI : Hai, c-acu'-i totuna. S-o facem de pomină !

GUFI : Dacă ziceți voi...

BUBI : Tu hotărăști ce zicem noi...

ZENO : Vax ! Noi hotărîm ce zici tu...

MARȚAFIȚA : Ce zici tu zicem și noi...

BUBI : Ce știi tu ce zicem noi ?

ZENO : Ce știm noi ce zice el ?

MARȚAFIȚA : Ce știm noi nu zice el, ce vrea el nu zicem noi, ce vrea el nu știm nici noi, ce vrem noi nu știe el, ce vrea el, ce vrem și noi, ce știm noi, ce vrea și el... ce e vremea fără el ? Ce e el fără de noi ? Ce, sîntem cu toții boi ?

GUFI *(Tace lung.)* : Să vină ! *(Jubilație în sală.)*

ORCHESTRA *(Semnal.)*

ZENO (*Ghiont către* IOLA.) : O să te facă paf !

GUFI *(Părinteşte.)*: Bucură-te, fata mea... C-ai s-auzi minciuni cum numai pe vremuri se mai spuneau. Că adevărata minciună nu mai are nevoie de gură şi numai aşa se vede minciuna, cînd se dă de trei ori peste cap şi iese tot minciună... Că o minciună aşa de gogonată doar la o mie de ani se naşte şi-ţi umflă capul şi-ţi bagă tremur în ficăţei şi nici pielea n-o să-ţi rămînă întinsă ca o tobă şi nici genunchii necutremuraţi, căci marea minciună uriaşă e aici şi e timpul să te înfrupţi din ea...

UN STRĂJER *(Scoate capul de după uşă.)*: Nu-i.

GUFI: Cum nu-i? Cotrobăiţi bine!

(Aşteptare încordată; tremur de bastoane.)

GUFI (*Către* BUBI.): Nu l-ai căsăpit cumva?

BUBI: Se poate? *(Totuşi, cercetează în valiză.)*

ALT STRĂJER *(Trecînd în fugă.)*: S-a roit.

GUFI: Cum? Cine?

UN STRĂJER: Aşa se pare... S-a cărăbănit. Să n-am parte.

GUFI: Da' nu se poate! După el! Găjbiţi-l! Puneţi laba pe el!

UN STRĂJER *(Apare.)*: S-a dosit bine.

ALT STRĂJER *(Vine la raport.)*: Tace chitic.

GUFI: Puneţi şoricarii după el! Îl vreau! Îl omor! Să mi-l aduceţi legat sub băţ! *(Zarvă mare în palat; trepidaţii nervoase.)* Hm!

(Ușile se deschid; străjerii pătrund cu LULU *legat sub băț.)*

UN STRĂJER: Ne-a mușcat! (LULU *e plin de sînge.*)

ALT STRĂJER: Ne-a zbătut! (LULU *e cu hainele ferfeniță.*)

UN STRĂJER: Ne-a pocnit! (LULU *e plin de vănătăi.*)

ALT STRĂJER: Ne-a împuns!

UN STRĂJER: Ne-a pus piedici!

ALT STRĂJER: Ne-a făcut cu oțet și cu ou.

UN STRĂJER: Să-l bubuim?

ALT STRĂJER: Să-l facem ghem?

GUFI (*Îl ia în primire pe* LULU; *îl mîngîie pînă la urecheală și la bobîrnace.*) Bună treabă... Lăsați-l jos... Și veniți mai tîrziu, că poate vă fac rost de niște pupături... (*Către* LULU.) Ce-i cu tine, mă, Lulu, mă?

LULU *(Geme.)*

GUFI: De ce, Lulu, de ce?

LULU *(Geme.)*

GUFI: Te trage ața? Spune!

LULU *(Mugește.)*

GUFI: Ce-ți lipsește ție aici?

LULU *(Urlă.)*

GUFI: Haleală ai... stropeală ai... zaharicale ai... Dulcețuri, siropuri, cofeturi, halva, pufuleți, baclavale... Ce nu ți-am dat eu ție, stropșitule?

LULU *(Icnete.)*

GUFI: Rogojină ai... Pernuță este... Oliță, jucărioare ți-am dat... Peticuțe pe coate ți-am cusut... La tuns te-am ținut... De puricat, te-am puricat... În urechi te-am spălat cu mîinile mele... De fandosit, te-am lăsat să te fandosești... Unghiile ți le-am tăiat cu toporișca... Picioare în fund, nu... Palme peste dinți, nu... De urzicat, nu te-am urzicat... Bobîrnace... așa și așa... Ce mai vrei tu de la sufletul meu?

LULU: Nu mai vreau să fiu bufon!

GUFI *(Înlăcrimat; stupoare generală.)*: Tocmai acum, la nunta fetei?

LULU: Sînt bolnav! Nu mai vreau!

GUFI: Să-mi faci tu mie una ca asta?

LULU *(Muget.)*: Nuuu mai pot!

GUFI: Ți s-au sleit puterile?

LULU: Nu.

GUFI: Ai făcut varice?

LULU: Nu.

ZENO: Gîlmițe pe limbuță?

LULU: Nu.

BUBI: Oreion în pantalon?

GUFI: Măzăriche în ureche?

BUBI: Gîtul? Ochiul? Nasul? Pleoapa? Ce să-ți scurtăm ca să te-ndrepți?

LULU: Mă supără timpanul... *(Mirare generală.)*

GUFI: De ce n-ai zis așa? Să ți-l scoatem.

LULU: Mă doare la rîs...

BUBI: Boală grea.

ZENO: Se ia?

LULU *(Plîngăcios.)*: Cum aud că se rîde... odată simt că ceva moale mi se coace în urechi...

ZENO: Nasol...

LULU: Jur pe limba mea... Am dureri îngrozitoare... Bașca zvîcnet în fundu' capului...

ZENO: Boală de lux!

MARȚAFIȚA: E bine să bei ceai de măselariță.

GUFI: Aș! Trebuie umblat la scăfîrlie.

BUBI: Îl dregem noi.

ZENO: Îl facem ca nou. Îi retezăm din mofturi.

LULU: Zău, credeți-mă... Am îmbătrînit și eu... Măcar zece zile să stau liniștit... Să nu mai aud, să nu mai văd...

GUFI *(Ca ars.)*: Să nu mai vezi, ai?

LULU: N-am să fug. Țineți-mă și legat... Măcar o săptămînă să n-aud zvon de rîs...

GUFI: Lulu, îndată e nunta. Trebuie să răspunzi la întrebări.

LULU: Nu răspund.

GUFI: Nu?!

LULU: Nu!

GUFI: Aduceți tiripompa!

LULU *(Urlînd.)*: Nu vreau tiripompă!

MARŢAFIŢA: Ha! Să vină tiripompa!

LULU: Mi-e greaţă! Nu pot în tiripompă!

GUFI: O să-ţi treacă... şi de mamă, şi de tată... O să te facem moale ca o perniţă... Ai să fii dulce ca un colţunaş şi blînd ca un miel...

*(*LULU *se smuceşte şi fuge prin sala tronului; toată lumea, după el;* LULU *se strecoară cu abilitate printre orbi; orbii se ciocnesc între ei, debandadă mare.)*

– Dă-i!

– Trage!

– Muşcă!

– Pocneşte-l!

– Dupăceşte-l!

– Arde-i!

(Răvăşeală de lucruri şi draperii; LULU *e dibuit de zeci de mîini; tiripompa e coborîtă din tavan;* LULU *e pus să măture palatul cu tiripompa; începe rotirea;* LULU *se rostogoleşte prin toate ungherele.)*

GUFI: Îţi bagi minţile în cap?

LULU: Figa!

GUFI: Gaz! Gaz! Gaz! *(Viteza tiripompei creşte; încep să urce fulgi, şi firicele de aburi ies din pereţi.)*

GUFI: Mai fugi?

LULU: Nuuu...

GUFI: Mai ieși din banca ta?

LULU: Dați-mi întrebări... Vreau întrebări...

GUFI: Te iert.

ZENO: Și eu.

BUBI: Ești băiat bun.

GUFI: Fă-te-ncoace! (*Tiripompa este oprită;* LULU *se prăbușește; are hainele ceva mai noi, dar fața ceva mai bătrînă.*) Hai, copăcel!

ZENO: Trage aer în piept! *(Îl ridică; îl așază în picioare.)*

BUBI: Limba-napoi! *(Îi îndeasă limba în gură.)*

GUFI: Capul sus! Pieptul 'nainte! *(Îl potrivește.)*

ZENO: Parcă-i mai neted... *(Îl pipăie.)* O fi tot?

BUBI: Și duhnește mai bine...

GUFI *(Clic, clic.)*: Oricum, sună mai cristalin...

MARȚAFIȚA: Ce mai! E a-ntîia!

GUFI: Să facem o probă! (*Către* IOLA.) Ciulește-te bine, fata mea! S-ar putea s-auzi ce nu s-a auzit, să afli ce nu se poate și să te miri de ce nu este. (*Către* LULU.) Ia spune, Lulu, ce-ai tu în frunte?

LULU: Un ochi. (*Agitație în sală;* GUFI *face liniște cu bastonul.*)

GUFI: Buuun. Da' ia spune, ce fel de ochi e ăla?

LULU *(Plictisit.)*: Care vede.

IOLA (*Către* GUFI.): Cum adică, vede?

GUFI (*Către* IOLA.) : Răbdare ! (*Către* LULU.) Cum adică, vede ?

LULU : Vede lucruri.

GUFI : Care lucruri ?

LULU : Masa, scaunul, draperia, linguriţele, farfurioarele...

GUFI : Şi mai ce ?

LULU : Toate lucrurile care sînt.

GUFI : Vede şi-n burtă ?

LULU *(Învins.)* : Nu, în burtă nu... *(Rîs grotesc la personaje.)*

IOLA *(Nu rîde.)* : Ce zice ăsta, tată ?

GUFI (*Către* IOLA.) : Mai aşteaptă ! (*Către* LULU.) Da' cum e posibil, Lulu ? Dacă zici că se vede, de ce nu vede şi-n burtă ?

LULU : Nu vede decît pe-afară...

(Orbii se tăvălesc de rîs ; IOLA, *tot mai uluită.)*

GUFI : Rîzi, Iola, rîzi ! Tu n-auzi prăpăstiile ?

IOLA : Ce prăpăstii, tată ?

GUFI *(Uscîndu-şi lacrimile.)* : Şi cum sînt lucrurile, Lulu ?

LULU : Sînt colorate...

GUFI *(Potolind vacarmul.)* : Cum adică, colorate ?

LULU : Au ceva pe deasupra... O culoare...

GUFI *(Prefăcut.)* : Aha ! Un fel de piele...

LULU : Nu e piele, e altceva...

GUFI : Moale sau tare ?

LULU: După cum se nimerește.

GUFI *(Înnebunit de rîs; la fel și curtea.)*: Rîzi, Iola, rîzi! N-auzi cum le scoate și le-ncîlcește? (*Către* LULU.) Arată-ne și nouă o culoare, Lulu!

LULU: Iarba...

GUFI: Iarba? Iarba e culoare?

LULU: Nu, iarba e verde...

GUFI *(Potolind rîsul monstruos din sală.)*: Lulu, zăpăcitule! Iarba nu e verde, e tăioasă.

LULU: E și verde, și tăioasă.

GUFI: Auzi, ce gugumănie! Rîzi, Iola, rîzi!

IOLA: Rîd, tată, da' nu mă prind...

GUFI: Stai s-auzi una mai gogonată... (*Către* LULU.) Da' cerul cum e?

LULU *(Aproape plîngînd.)*: Cerul e albastru...

(Haz general, pufnituri copioase.)

GUFI: Ești prost ca oaia, Lulu! Cerul nu e albastru, cerul e ușor. Tu nu vezi că stă pe capul nostru și nici nu-l simțim?

LULU: Nu stă pe capul nostru.

GUFI: Da' unde?

LULU: E departe, sus...

GUFI *(Ridicînd mîna.)*: Aici?

LULU: Mai sus.

GUFI *(Se întinde cît poate.)*: Aici?

LULU: Nuuu… E sus de tot. Nu-l poţi atinge cu mîna.

GUFI: O fi mai sus de acoperiş?

LULU: Mai sus. E atît de sus, că nici o pasăre nu-l poate atinge.

GUFI: Te-am prins! Dacă-i aşa de sus, cum poţi să zici că-i albastru? L-ai atins cu mîna?

LULU: Nu! L-am văzut cu ochiul.

GUFI: Da' ce, ochiul e pentru atins?

LULU: Păi, nu l-am atins cu ochiul… L-am văzut cu ochiul.

GUFI: Da' de ce n-ai văzut cu urechea sau cu nasul?

LULU: Mor! Nu mai pot! Mă arunc!

GUFI: Stai, nu te ambala… Trage-ţi aer în suflet… Îţi pun o întrebare mai uşoară… Zăpada, zăpada cum e?

LULU: E albă…

GUFI *(Haz.)*: Bravo, Lulu! Şi eu, care credeam că e rece!

ZENO: Da' mărul ăsta cum e? *(Îi întinde un măr.)*

LULU: E roşu.

ZENO: Muşcă din el! (LULU *muşcă flămînd.*) E? Cum ţi se pare? Nu e dulce?

LULU: În gură e dulce. Da' în afară e roşu.

(Sala se zguduie de rîs.)

GUFI *(Face linişte cu bastonul.)*: Lulu, recunoşti că gura face scuipat?

LULU: Da.

GUFI: Recunoști că nasul face muci?

LULU: Da.

GUFI: E drept că urechea face ceară?

LULU: Da! Da!

GUFI: Și pielea, nu-i așa că face sudoare?

LULU: Așa-i.

GUFI: Iar ochii fac lacrimi! *(Triumf.)* Poți să zici că nu-i așa?

LULU: Ba da.

GUFI: Deci ochii sînt pentru lacrimi, nu pentru văzut!

(Aplauze; GUFI *se înclină; își dă brusc seama că degeaba se înclină și începe să-i pupe pe cei care-l aplaudă; un fel de triumf în Parlament.)*

LULU *(Furios.)*: Ba nu, ba nu! Sînteți orbi, sînteți niște trăncălăi, sînteți orbi blestemați!

ZENO: Iar îi sare țandăra...

LULU: Nu pricepeți nici cît negru sub unghie... Treceți prin lumină ca gîsca prin apă... Orbi! Orbi!

GUFI: Toată lumea e oarbă, Lulu...

LULU: Ba nu, ba nu!

GUFI: Ia te uită! Altă trăsnaie!

LULU: Unii oameni văd! Văd!

GUFI: Care-s ăia?

LULU: Îi ştiu eu... Sînt...

ZENO: Arată-mi-i şi mie... Să pun mîna măcar pe unu'... Să-l aduc aici, să mai avem un bufon...

LULU *(Înghiţit de rîsetele sălii.)*: Sînt mulţi, mulţi! Eu vin de acolo!

IOLA (*Profitînd de haos, către* LULU.): Eu te cred!

GUFI: Bine-ai făcut c-ai venit, Lulu... Altfel, muream de plictiseală.

LULU (*Către* IOLA, *acoperit de zarvă.*): Cum? *(Către* GUFI.*)* Am să fug înapoi!

ZENO: Baftă!

IOLA (*Către* LULU.): Vin şi eu cu tine...

BUBI: Cale bătută!

MARŢAFIŢA: Vezi să nu te mănînce cîinii...

LULU: Nu mă credeţi... Niciodată nu m-aţi crezut... (*Către* IOLA, *în şoaptă.*) Iola, măcar tu să mă crezi... Sînt oraşe în care oamenii văd... Sînt mii de oraşe cu acoperişurile strălucitoare... Acoperişurile sînt roşii... Copacii sînt verzi... Toamna, frunzele se fac galbene ca aurul... Marea e albastră şi ea şi se înnoadă cu cerul... Caii sînt albi, păsările sînt violete... Murele sînt negre, castanele sînt cafenii...

GUFI *(Prinde tot.)*: Daţi-l afară! O strică de cap!

LULU *(Alergînd prin palat şi strigînd.)*: Fetele poartă mărgele strălucitoare ca soarele... La degete au inele care-ţi iau ochii, în urechi poartă cercei... şi perle albe ca laptele... Iola, ascultă-mă, nu fi oarbă! După

ce plouă, se întinde curcubeul de-a curmezișul cerului... cu o mie de culori pe el... Noaptea ies pe cer luna și stelele... care sînt nenumărate și strălucesc precum diamantele... grăunțe de foc, înțelegi?

GUFI (*Vînîndu-l pe* LULU.): Afară! Afară! Aruncați-l la șobolani!

LULU *(Cățărat pe candelabru.)*: Iola, eu pot să te învăț să vezi... Oricine poate să învețe să vadă... Limba ta e roșie, ochii tăi sînt albaștri! Pielea ta e albă, da... Încearcă să vezi, Iola, ține minte culorile... (LULU *e înșfăcat de mulțime și scos.*)

GUFI *(Așezîndu-se obosit.)*: Nebun mai e!

IOLA: Poate că nu era nebun...

GUFI: Vino la pieptul meu, fata mea... Era să te omoare... Rău am făcut că l-am adus...

ZENO: Toți bufonii sînt nebuni.

BUBI: Iar ăsta e mai rătăcit decît toți...

GUFI: Pe mine, să vă spun drept, m-a cam plictisit...

BUBI: Și pe mine...

ZENO: Pe mine chiar m-a luat căscatul...

MARȚAFIȚA: Eu chiar am ațipit...

ALTE PERSONAJE (*Relaxîndu-se după lupta cu* LULU.): Și noi, și noi...

GUFI: În ultimul timp, se cam repetă...

BUBI: O ține una și bună...

ZENO: Altădată, mai scornea cîte ceva...

GUFI: Eu m-am cam săturat de el.

ALTE PERSONAJE: Și noi, și noi...

BUBI: Ar cam fi timpul să-i tăiem capul...

MARȚAFIȚA: Chiar! Nu mai face nici cît o ceapă degerată.

ZENO: Sperie copiii...

MARȚAFIȚA: Auzi! Iarbă verde!

ZENO: M-am scîrbit de el ca de mere acre...

GUFI: Așa, așa...

BUBI: Peste trei zile e tăierea porcului... Eu zic să-l tăiem odată cu porcul...

IOLA: Ba eu aș vrea să-l mai aud.

MARȚAFIȚA *(Speriată.)*: A sucit capul fetei.

GUFI: A cam sărit peste cal, e drept. Trebuie băgat la zdup, cu căluș și cu țepușă.

IOLA *(Persuasivă, ciudat de vicleană.)*: Tăticuțule... Lasă-mi-l mie... Eu tot nu pricep nimic... Am să mă joc cu el...

GUFI: Ți-l dau de zestre, dacă te măriți!

IOLA: Mă mărit!

GUFI: Primești pețitorii?

IOLA: Primesc!

(Aplauze; GUFI *încîntat; dintr-odată, ceva îi atrage atenția.)*

GUFI: Ce-i asta? *(Adulmecă prin aer.)*

(Toată lumea cu nasul prin aer; în sală pătrunde miros de gogoși.)

UN STRĂJER *(Pătrunde în sală rupt, însîngerat, cu ultima suflare.)* Măritule! *(Dă chix în fața tronului.)*

GUFI: Ce-i? Spune! Nu muri!

UN STRĂJER *(Prăbușit.)*: S-au adus gogoși la chioșc! *(Moare.)*

(Toată lumea se repede spre uși; îmbulzeală; se calcă unii pe alții în picioare.)

GUFI *(Se înghesuie și el; văzînd că nu poate ieși, se întoarce pe tron.)*: Stați! *(Încremenire.)* Rușine! *(Tăcere lungă.)* Cînd patria pierde un soldat, se cade să fim de față... Măcar un minut... Cum vreți să supraviețuim? Trecînd peste cadavre? Rușine! Mortul nici nu s-a răcit și voi vă repeziți la gogoși... Mai stați o clipă... Gîndiți-vă la el...

(Toată lumea rămîne în reculegere; GUFI *își dă jos obiectele regale și o șterge pe ușă în vîrful picioarelor; i se aud mai apoi pașii repezi și nerăbdători pe scările palatului; brusc, toată mulțimea se repede strivind ușile;* IOLA *rămîne singură; sunetele pașilor se sting.)*

Actul II

Sala tronului. Personajele, în fața tăvilor uriașe. Se aud ultimele clefăieli. Unii mai ling zahărul rămas de la gogoși.

UN STRĂJER (*Intră tiptil, alunecă spre* GUFI *și-i rade un deget de zahăr de pe tavă;* GUFI *îi arde una din zbor.*) : Au !

GUFI : Pune-l la loc.

UN STRĂJER *(Întinde dîra de zahăr la loc.)* : Preaînfulecatule... Pețitorii nu mai au răbdare...

GUFI *(Lingîndu-se pe buze.)* : S-aștepte.

UN STRĂJER : Au tocit preșul de la uși... *(Pleacă.)*

ALT STRĂJER *(Sosește în fugă.)* : Pețitorii se perpelesc... *(Pleacă.)*

UN STRĂJER (*Se întoarce.)* : I-a apucat damblaua... Unu' s-a... (*Restul, la urechea lui* GUFI ; GUFI *își strînge genunchii.*)

GUFI : Cum ?

UN STRĂJER: Cum am zis. S-a pierdut cu firea. *(Pleacă.)*

GUFI: Hai, roiu'! Îi chem îndată. (*Către* IOLA, *a cărei tavă e plină.*) De ce nu halești? Halește, ca să fii grasă... *(Îi șterpelește gogoșile.)* Să nu creadă că te țin nehrănită... la mine în casă... *(Molfăie.)* Noi se cade să fim cu toții grași... și rotofei... ca să se vadă... c-avem crăpelniță... să nu se șușotească degeaba... că nu sînt un pîrlit... întîi și-ntîi... să știi și tu... trebuie băgat la ghiozdan... trebuie pusă burta la cale...

UN STRĂJER *(Intră.)*: Prealogopedule! Nu mai e de glumă! Au prins a sparge și-a dărîma prin casă... *(Pleacă.)*

ALT STRĂJER *(Intră.)*: S-au dat la cîrnați... *(Pleacă.)*

UN STRĂJER *(Intră.)*: Au șterpelit măsline și ardei iute. *(Pleacă.)*

ALT STRĂJER *(Același joc.)*: Acum ronțăie nucile...

UN STRĂJER *(Disperat.)*: Se apropie de pivniță...

GUFI: Nu! La pivniță, nu!

ALT STRĂJER: Nu-i putem opri. Sînt mulți...

GUFI: Cîți?

STRĂJERII *(Fiecare numără și-i îndeasă cîte trei degete lui* GUFI *în ochi.)*: Trei!

GUFI: Să intre! (STRĂJERII *ies; către* IOLA.): Ești gata, fata mea? (*Către* MARȚAFIȚA.) Marțafițo, mai dă-o cu parfum! *(Doica dă drumul la robinetul regal și se execută.)* Așa... *(Către curte.)* Mai dați-vă și voi cu parfum... Să nu creadă că sîntem nespălați.

(Toată lumea, înghesuită la robinetul regal ; mare bălăceală ; se ung sîrguincios pe la încheieturi, pe gingii și printre degetele de la picioare ; în cadrul ușii apar și cei trei pețitori sub formă de scara mîței ; înaintează, ciufuliți și speriați, cu mîinile prin aer ; pare că un animal cu multe brațe și picioare se rostogolește prin încăpere ; se tot împiedică de propriile lui picioare și bastoane albe.)

TOȚI (*Ajunși cu greu în fața lui* GUFI.) : Unde-i fata ?

GUFI : Răbdare, ciumeților, răbdare ! *(Îi cercetează pe rînd.)* Mă ! Tu nu ești Firfirică ? Firfirică a' lu' Coțofigă ? Regele gîrlicilor ? Nu ești tu ăla cu blatfusul ?

FIRFIRICĂ *(Mîndru.)* : Eu îs.

GUFI *(Îl încearcă pe al doilea ; îl caută pe sub bărbie ; îi trece un deget prin ureche, după care și-l șterge de gulerul dantelat al pețitorului.)* : Tu trebuie să fii Gîrneață ! Gîrneață a' lu' Pișcolaust. N-ai făcut tu în pat pînă la cinșpe ani ?

GÎRNEAȚĂ *(Triumfător.)* : Da, da' dup-aia m-am potolit.

GUFI : Nu mai faci ?

GÎRNEAȚĂ : Mai deloc.

GUFI *(Cercetîndu-l pe al treilea.)* : Auuu ! Țonțonel a' lu' Logopungă. Ce mai face tac-tu, i-au crescut dinții ?

ȚONȚONEL : I-au crescut trei... Da' și mie unu... (*Cască gura, îl ia de mînă pe* GUFI *și-l dirijează spre dinte.*)

GUFI: Frumos dinte!

ȚONȚONEL: Tata o zîs c-o să mai iasă...

GUFI: O să iasă, o să iasă... Cînd o face plopu' pere...

ȚONȚONEL: Mă iei la vale?

GUFI: Ţţţţ! Sînteți băieți buni. Păcat de voi. Mai bine rămîneați pe-acasă... Mă, voi știți să paşteți vaca?

TOȚI: Știm.

GUFI: Da' să vă-nsurați știți?

TOȚI: Știm. *(Speriați ei înșiși de răspuns, duc mîinile la gură.)*

GUFI: Bine, mă! Ia spuneți, ce dați voi pe fată?

FIRFIRICĂ: Întîi s-o dibuim...

GÎRNEAȚĂ: Poa-poate n-are ce-i tre-trebuie...

ȚONȚONEL: Că tata o zîs... că dacă-i zăludă... s-o lăsăm baltă... Și s-o luăm la palme...

FIRFIRICĂ (*Ghiont lui* ȚONȚONEL.): La picior...

ȚONȚONEL: Așa, la picior...

FIRFIRICĂ: Că pe noi nu ne duci cu preșu'...

ȚONȚONEL: Că tata o zîs că mata ești cam parșiv și-nșeli lumea la cîntar...

GÎRNEAȚĂ: Că nici noi nu sîn-sîntem de... de... de... azi de ie-ieri.

ȚONȚONEL: Vrem să cîntărim marfa.

FIRFIRICĂ: Ce-i în mînă nu-i minciună.

GÎRNEAȚĂ: Că ma-ma-matale ne cam sco-scoți o-ochii...

GUFI: Luați-o, fîrtaților! V-o dau pe cercetate, Marțafițo, adă fata!

MARŢAFIŢA (*Împingînd-o pe* IOLA.): Mergi drept! Gura-nchisă!

ŢONŢONEL *(Ezită s-o atingă.)*: Are cap?

GUFI: O grămadă.

FIRFIRICĂ: Are gît?

GUFI: Iola, ia tuşeşte tu puţin... (IOLA *tuşeşte; către peţitori.*) Ei?

GÎRNEAŢĂ: A-are u-u-umeri?

GUFI: A-are.

ŢONŢONEL *(Înghite în sec.)*: Are şi... sau...

GUFI (*Către* MARŢAFIŢA.): Are şi *sau*?

MARŢAFIŢA: Are, are...

GÎRNEAŢĂ: Da' ci-ci-cizme are?

ŢONŢONEL (*Către* GÎRNEAŢĂ.): Ce-ţi trebuie cizme?

GÎRNEAŢĂ: Cu-cum ce-mi trebuie? Cu-cu-cu ce-o să u-u-umblu la iarnă?

ŢONŢONEL: Aşa e! Jupoane, blănuri, curele... are?

GUFI: Marţafiţo, are?

MARŢAFIŢA: Are o husă.

FIRFIRICĂ: Da' gogoşi ştie să facă?

GUFI: Nu. *(Indignare pe cei trei peţitori.)* Da' nici să le mănînce nu ştie.

GÎRNEAŢĂ: Tot e bi-bi-bine.

FIRFIRICĂ: Gură, nas?

GUFI: La egalitate.

ŢONŢONEL: Deşte? Tot cinci?

GUFI: Cîte deşte ai, Iola-tată?

IOLA: Zece.

ŢONŢONEL *(Cu gîndul dus.)*: Zece negri mititei...

FIRFIRICĂ: Nu e chealã?

GUFI: Nici măcar în glumă.

ŢONŢONEL: De vorbit, vorbeşte?

GUFI: Cum să nu! Iola, spune *a*!

IOLA: A!

GUFI: Ei?

GÎRNEAŢĂ: La cîte s-s-se s-s-coală?

GUFI *(Se scarpină-n cap.)*: Cam la cîte, Marţafiţo?

MARŢAFIŢA *(Ruşinată.)*: Cam la unşpe.

GÎRNEAŢĂ: Au!

ŢONŢONEL *(Discret, către ceilalţi doi.)*: Psst! Îi tragem ceasul 'napoi.

FIRFIRICĂ: Da' zestre?

ŢONŢONEL: N-o luăm fără zestre.

GÎRNEAŢĂ: Mai bi-bi-bine lip-lip-lipsă...

GUFI *(Acru.)*: Care zestre? Ce zestre?

FIRFIRICĂ: Zestre! Să ne dai zestre!

ŢONŢONEL: Mai bine o omor decît s-o iau fără zestre.

GUFI: Cine-a mai auzit de zestre? Pe la noi nu e cu zestre.

GÎRNEAŢĂ: Sîn-sîn-sînteţi înapoiaţi, d-aia!

GUFI: Îi dau o slugă.

FIRFIRICĂ: Slugă avem. Tu să ne dai gogoşi.

GUFI *(Ars.)*: Nu dau gogoşi!

ŢONŢONEL: Fără o mie de gogoşi, nu iau fata!

GÎRNEAŢĂ: Şi eu! O la-la-las în zeama ei...

GUFI: O mie de gogoşi? Sînteţi ticăiţi?

FIRFIRICĂ: O mie una!

GUFI: O sută!

FIRFIRICĂ: O mie!

GUFI: În vremurile astea? O sută!

FIRFIRICĂ: Taci, c-ai dospit la ciorap.

GUFI: Eu, la ciorap!?

FIRFIRICĂ: Ai! Eşti mîncău!

GUFI: Eu sînt mîncău? Tu eşti mîncău! Să ieşi afară!

FIRFIRICĂ: Eu ies, da' ea rămîne fată bătrînă...

GUFI: Două sute...

FIRFIRICĂ: Nouă sute...

GUFI: Mor! Mor! Nouă sute de gogoşi! Mai bine o omor cu mîna mea decît să-i dau nouă sute de gogoşi.

FIRFIRICĂ: Treacă... Opt!

GUFI: Trei!

FIRIFIRICĂ: Sub opt sute nu scad nici mort.

GUFI: Nu dau peste trei sute nici să mă ungi cu miere.

FIRFIRICĂ: Nu fi hapsîn!

GUFI: Hoţule!

FIRFIRICĂ: Şapte sute şi cu asta basta!

GUFI: Patru sute! Batem palma!

FIRFIRICĂ: Nooo! Nu mă amețești tu pe mine. Tu să iei în tărbacă pe cine-ai mai luat.

GUFI *(Plîngăreț.)*: Firfirică, dragă... Eu să te amețesc pe tine? Tu nu vezi în ce hal ne zbatem? Jur pe ochii mei! Dacă n-am, n-am!

FIRFIRICĂ: Minți! Ești huligan și zulitor. Ai stat la pîrnaie înainte de-a lua tronu'.

GUFI: Ce te bagi?

FIRFIRICĂ: Istoria va vorbi!

GUFI: Vax! Nu va vorbi!

ȚONȚONEL: Va vorbi, va vorbi! Pereții au urechi...

GUFI: Cinci sute! Ultimul cuvînt.

FIRFIRICĂ: Ca să nu zici că sînt țoapă... șase sute!

GUFI: Niciodată!

FIRFIRICĂ: Atunci, adio! Ai să-ți muști unghiile!

GUFI: Cale bătută! Așa fată nu mai găsiți voi.

FIRFIRICĂ: O să-ți facă ceai la bătrînețe... O să-ți pună ventuze...

GUFI: O să fluierați a pagubă... Nici dracu' n-o să vă ia...

FIRFIRICĂ: Fete? Cîtă frunză... *(Arată spre public.)*

GUFI: Astea-s fete? Habar n-au să dea cu telu'...

FIRFIRICĂ *(Sfat tainic cu ceilalți.)*: Cinci sute cincizeci!

GUFI *(Sfat tainic cu sfetnicii.)*: Sec!

FIRFIRICĂ *(Discret.)*: L-am păcălit!

GUFI *(Sclipitor.)*: I-am dus.

FIRFIRICĂ: Îmi place să lucrez cu dumneata. Ești om de-nțeles.

GUFI: Vino să te pup. Eşti firfiroi de treabă.

FIRFIRICĂ *(Printre efuziuni.)*: Mai ai şi alte fete? *(Ţoc, ţoc.)* Adă gogoşile.

GUFI: Care gogoşi?

FIRFIRICĂ: Cum care?

GÎRNEAŢĂ: Te fa-fa-faci într-o u-u-ureche?

ŢONŢONEL: Cinci sute cincizeci în cap.

GUFI: Păi... nu-s gata...

GÎRNEAŢĂ: Ne-a fen-fen-fentat... Mă scoa-scoate din pa-pa-papuci...

GUFI: Nu-s gata, fraţilor! Eu am casă grea. Aluatul dospeşte încet. Gogoşile, peste nouă luni.

FIRFIRICĂ: Şi ce-mbucăm la nuntă?

ZENO: La nuntă dansăm menuet...

GUFI: Păi, nu? De-mbucat, îmbucăm altă dată, cînd o s-avem.

FIRFIRICĂ: No, atunci ai stricat tocmeala. Sal'tare!

ŢONŢONEL (*Oprindu-l pe* FIRFIRICĂ.): Sta... stai... că tata o zîs să nu vin acasă fără mireasă că-mi dă cu şutu'...

GÎRNEAŢĂ: Da-da-dacă nu ne-nsurăm a-a-azi... cînd ma-ma-mai avem timp?

ŢONŢONEL: Mîine avem meci...

GÎRNEAŢĂ: Poi-poi-poimîine popice...

ŢONŢONEL: Răspoimîine se-mpart corcoduşele...

GÎRNEAŢĂ: Du-du-dup-aia îndopăm gîş-gîş-gîştele...

ȚONȚONEL: Sîmbătă furăm lemne... Vin sărbătorile... Prindem muște pentru undiță...

GÎRNEAȚĂ: Da-da-dacă n-o facem a-a-azi... ră-rămînem de căru-ru-ruță.

ȚONȚONEL: Ne jupoaie tata...

FIRFIRICĂ: Fie. (*Către* GUFI.) O luăm și-așa. (*Toți trei o înșfacă pe* IOLA *și dau să plece*.)

GUFI: Stați! Stați! Huo!

FIRFIRICĂ: Ce mai e?

GUFI: Păi, cum? Toți trei?

ȚONȚONEL: Păi, ce-are?

GÎRNEAȚĂ: Ce mai vrea?

GUFI: Băăă, ciufuceilor! Păi, nu toți. Unu'!

ȚONȚONEL: Cum unu'?

GUFI: Numa' unu' poa' s-o ia de nevastă. Nu toți.

FIRFIRICĂ *(Se scarpină.)*: Zău?

ȚONȚONEL: Ești sigur?

GÎRNEAȚĂ: Fără șa-șa-șagă?

ȚONȚONEL: Auuu! Așa o zîs și tata...

GUFI: Păi?! Cum o-ncepuserăți, era ușor...

FIRFIRICĂ: Da' de ce numa' unu'? Că noi ne-am avut ca frații...

ȚONȚONEL: Cum o dregem?

GÎRNEAȚĂ: S-o facem juma-juma...

FIRFIRICĂ: Ba pe de trei!

(Fiecare se repede la fată pentru împărţeală.)

GUFI: Fata trebuie peţită!

ŢONŢONEL (*Către* IOLA.): Ia-mă pe mine, că mă bate tata...

FIRFIRICĂ: Te ţin în puf! Îţi fac şerbet. Te gîdil la călcîie...

GÎRNEAŢĂ: Eu ştiu să cî-cînt din flu-flu-fluier...

ŢONŢONEL: Eu pot face ca mînzu'...

FIRFIRICĂ: Cu-cu-ri-guuu!

GÎRNEAŢĂ: H-h-ham! H-h-ham!

ŢONŢONEL: Te pup pe ceafă. Îţi număr de o mie de ori degetele de la mîini şi de la picioare... Te ridic în braţe şi te-aburc în prun... Îţi dau mere pădureţe... Te iau la cules ciuperci...

FIRFIRICĂ: Îţi dau botoşeii mei... Vrei să-ţi dau botoşeii?

GÎRNEAŢĂ: Îţi fa-fa-fac clă-clă-clătite. Îţi dau şi şo-şo-şorici.

ŢONŢONEL: Să fugim în lume!

FIRFIRICĂ: Îţi dau gulerașul meu. Vrei gulerașul meu?

GUFI: Aşa se peţeşte? (*Către* BUBI *şi* ZENO.) Cum dracu' se peţeşte?

BUBI: Să-i zică vorbe dulci...

ZENO: S-o giugulească...

BUBI: Să-i înmîneze plecăciuni...

GUFI: Giugiuliţi-o cu plecăciuni.

ZENO: Burduşiţi-o cu daruri...

BUBI: Fandosiţi-vă! Spuneţi vorbe goale...

ZENO: Mormăiți poezioare, dați din aripi, ridicați-vă coada, smotociți-vă moțul...

GUFI: S-a-nțeles?

(Cei trei încep toți odată; bîlbîială mare.)

FIRFIRICĂ: Prințesă cu laură sînt orb ca o gaură mai rău ca o stîncă mă ia de bărbat am cap nemăsurat de groapă adîncă de negură grea trei zile să tot cazi în ea iar pleoapele mele sînt cercevele negreală sub ele ca frigul sub stele ca răul sub bine că pînă și eu mă sperii de mine...

ȚONȚONEL: Prințesă de lut am capul umplut c-o noapte urîtă și fără-nceput cu iz cătrănit și fără sfîrșit și inima, ah, ce aprinsă e gaură pură nestinsă fără pereți și mii de planeți în ea s-ar putea prăbuși așa e, fecioară, și-n sîngele meu e frig ca în moară au ca-ntr-un cuvînt iar dinspre creierul meu bate un vînt ascuțit ca un cuțit...

GÎRNEAȚĂ: E-eu nu vreau să te mi-mint da'-n mintea mea e-ntuneric ca-n ia-iad de nu mai e-e ră-răsad de drac pe co-colac și pe la-lac c-a fu-fugit ca un smin-smintit...

(Toate personajele aplaudă.)

GUFI: Bravo! Bravo! Așa! Ei? Iola! Pe care îl alegi?

IOLA: Știu și eu, tată?

GUFI: Gîndește-te, fata mea, gîndește-te...

IOLA: Nu mă pot hotărî, tată... Toți îmi par frumoși...

PEȚITORII: Oooo!

IOLA: Toți îmi sînt dragi...

PEȚITORII: Aaaa!

IOLA: Sînt sclipitori și hrăniți toți trei... *(Încet.)* Mai bine să se ia-ntre ei...

PEȚITORII: Eeee!

GUFI: Cum așa, fata mea?

IOLA: Ce să-ți spun? Inima mea e a lor...

GUFI: Te-ai dilit, fata mea?

IOLA: Îmi place mai ales Firfirică...

GUFI: Lănțoiul ăsta?

IOLA: Da' și Țonțonel mi s-a lipit de suflet...

GUFI: Vlăguitul ăsta?

IOLA: De Gîrneață, nici să nu mai vorbim... Îmi vine să mi-l ung pe pîine...

GUFI *(Îngrozit.)*: Fonfăitul de Gîrneață? Îți place?

IOLA: L-aș asculta zi și noapte...

GUFI (*Către* ZENO *și* BUBI.): Ce-o fi cu ea?

BUBI: Vîrsta...

ZENO: Vine-o vreme cînd... mă-nțelegi...

GUFI: Na! Ce facem?

ZENO: Să tragem pălăriile la sorți...

BUBI: Să sară fiecare-ntr-un picior. Și cine sare mai sus...

GUFI: Ce faci, Marțafițo? Alege-i bărbat stăpînei tale!

MARȚAFIȚA: Nu mă-ncumet, prealăfăitule...

GUFI: Alege-l, Marțafițo! Caută-i bine și alege-i după dinți!

MARȚAFIȚA (*Îl apucă pe* FIRFIRICĂ.): Ia cască gura! *(Îi cercetează dinții.)* Te gîdili?

FIRFIRICĂ: Nu, da' mă furnic...

MARȚAFIȚA: Nu ești bun... (*Către* ȚONȚONEL.) Cască gura, Țonțonel! *(Îi scoate dintele.)* Ce-i cu dintele ăsta?

ȚONȚONEL: Mi-ai scos clonțul! Te omor!

MARȚAFIȚA: Avea dinte fals!

ȚONȚONEL: Dă dintele-napoi! Secătură!

MARȚAFIȚA: Cască gura să ți-l pun... *(I-l pune.)* Hai, Gîrneață!

GÎRNEAȚĂ: Nuuu! Nu su-su-suport mînă de fe-fe-femeie... Îmi vine să mă legăn...

(Ușile se deschid și doi străjeri intră furtunos.)

UN STRĂJER: Măritule! Nenorocire!

(Stupoare în sală; cum? ce?)

ALT STRĂJER: A dat laptele-n foc!

(Panică; unde? care? cînd?)

UN STRĂJER: Blestem! Vine blestemul peste noi! Ne-am ars! *(Pleacă.)*

(Ţipete afară; aerul vibrează; au! nu! cum? de ce?)

ALT STRĂJER: Beleaua e cît casa. S-au prăbuşit paharele de pe dulap.

UN STRĂJER *(Vine.)*: S-a înăcrit aerul în adîncul merelor... *(Îşi varsă merele dosite în buzunare.)*

ALT STRĂJER: S-au afumat clătitele... S-au dat de-a rostogolul borcanele cu dulceţuri... *(Pleacă.)*

ZENO: Parcă s-aude-un vînt...

BUBI: Fluieră careva pe casă...

GUFI: O fi vinerea neagră... *(Pentru sine.)* Ori o fi venit ceasul?

UN STRĂJER: S-au pleoştit ciupercile! S-au rostogolit drumurile la vale... S-a înmuiat coaja pomilor... E viermuială mare şi-n heleşteu... *(Pleacă.)*

ALT STRĂJER *(Vine.)*: Parcă mîrîie ceva sub talpa casei... *(Toţi cu urechea la podea.)*

ZENO: Parcă se plimbă cineva pe acoperiş... *(Toţi se plimbă pe sub paşii prezumtivi.)*

GUFI *(Înfricoşat.)*: Zeno, fă-mi o frecţie!

FIRFIRICĂ: Să ne cărăbănim! Să fugim!

BUBI: Parcă s-a lipit pardoseala sub tălpi...

ZENO: Ne-au ajuns din urmă gafele şi matrapazlîcurile...

(Panică; fiecare fuge orbeşte.)

ŢONŢONEL: S-o fi deschis gura pămîntului...

GÎRNEAȚĂ: O să ne-nghi-ghi-ghită...

ZENO: S-or fi rupt temeliile...

BUBI: A plesnit miezul lumii...

MARȚAFIȚA: Să n-o ia cu potop...

IOLA: De-ar porni... Să ne dăm și noi cu barca...

GUFI: *Help*! *Help*!

(Semne violente; se zguduie tavanul, cad fire de praf, fiecare al patrulea picior de la scaune se prăbușește etc.)

ALTE PERSONAJE: Să batem ușile în cuie! Să închidem porțile! Să ne punem vată în urechi!

GUFI: Asta-i! Astupați-vă urechile!

(Toată lumea își astupă urechile; se face liniște totală.)

GUFI: Ei? Parcă-i mai bine...

ZENO: E mult mai bine...

BUBI: E chiar mai bine ca-nainte...

ȚONȚONEL: Parcă nici n-ar fi fost... Dacă ar fi fost, s-ar fi povestit.

GÎRNEAȚĂ: Ne-ne-ne-ai sla-sla... sal-sal-salvat... Ești că-căpos!

GUFI *(Triumfător.)*: Ne-am ambalat degeaba. O fi căzut vreo prună.

BUBI: O fi sughițat vreun cîine...

GUFI: Se mai întîmplă... Staţi blînzi, să facem o probă...

(Toată lumea îşi desprinde încet mîinile de pe urechi; linişte totală; personajele îşi îndepărtează şi mai mult palmele; brusc, cataclismul începe; personajele sînt aruncate în toate părţile.)

GUFI: Mamăăăă! *(Îşi acoperă din nou urechile; personajele îl imită.)*

ŢONŢONEL *(În liniştea grea.)*: Am sfeclit-o!

FIRFIRICĂ: Ce ne facem?

GUFI: Nu facem nimic. Stăm aşa.

GÎRNEAŢĂ: Cît?

GUFI: Cît o fi nevoie.

ZENO: Să-l chemăm pe Macabril.

GUFI: Nu vine.

ZENO: Îi dai poruncă.

GUFI: Canci! Eu mă tem de Macabril. E sfîrîit rău... Taie coada la pisici... Bolboroseşte în somn... Adună zeamă neagră în borcane...

IOLA: Ce facem, tată, c-am amorţit?

GUFI: Poate c-a trecut...

(Acelaşi joc; urechile eliberate; cataclismul reîncepe; palmele la loc.)

ZENO: Am făcut-o de oaie...

ȚONȚONEL : Eu vreau la tata...

GÎRNEAȚĂ *(Plîns.)* : Eu tot... Că nu-s de p-aici...

FIRFIRICĂ (*Lui* GUFI.) : Ai o fată proastă ca o cizmă...

ȚONȚONEL : Ne lipsim de ea...

GÎRNEAȚĂ : H-h-huo!

FIRFIRICĂ : Ne-ai păcălit la gogoși...

ȚONȚONEL : Acu' ne ții cu palmele pe cap...

GUFI *(Furios.)* : Gura, plăpîndiilor! Afară! Afară!

(Vrea să-i lovească și-și ia mîinile de pe urechi ; reîncep tunetele.)

GUFI *(Astupîndu-și repede urechile.)* : Las' că v-arăt eu... numai să treacă valul...

ZENO : Zău, măritule, ce facem ? Asta nu e viață...

GUFI : Ce, ai obosit ?

MARȚAFIȚA : Mă dor coatele...

GUFI : Mîrîiților! Nimic nu vă place! Las' că vă obișnuiți voi și cu asta. Ce-i mare lucru să-ți ții palmele pe urechi ? E chiar sănătos. Nu vă mai intră praful. Mie îmi și place...

BUBI : Mai bine să vină Macabril...

ZENO : Zău, poate ne scapă...

ALTE PERSONAJE : Macabril! Macabril!

MACABRIL *(Apare, după mai multe apeluri ; personaj demonic ; subțire la față ca o stafie, cinic și rău după*

îmbrăcăminte, ironic după baston, neiertător după tichie, lugubru după vocale.) : Aha ! M-ați chemat ! Vi s-a făcut de joacă și n-aveți lăutar...

GUFI *(Implorator.)* : Macabril, 'nțeleptule... E nenorocire...

MACABRIL : Ei, aș !

ZENO : A dat blestemul peste scăfîrlia noastră...

BUBI : Ni s-au scufundat corăbiile...

MARȚAFIȚA : Ne-a pierit piuitul...

MACABRIL *(Se rotește stăpînitor prin încăpere ; hohotește ; ecou prelung.)* : Așa vă trebuie... Ați semănat vînt și ați cules furtunăăă...

GUFI : Noi n-am mișcat nici un deget...

BUBI : Spune-ne, înțeleptule, cine ne poate ajuta ?

MACABRIL : Ceee ? Spune-mi cu cine te-aduni, ca să-ți spun cine eeești...

BUBI : Macabril, scoate-ne basma curată...

MACABRIL : A vorbit și Ion, că e și el ooom... *(Rezonanță lugubră.)*

MARȚAFIȚA : Nu ne lăsa... De dragul fetei...

MACABRIL : Bateți șaua ca să priceapă caluuu'...

GUFI : Au năvălit ceasurile rele... Ni s-au oprit dumicații în gîtlej.

MACABRIL : Orice pasăre pe limba ei piereee...

ȚONȚONEL : L-ați chemat degeaba. N-are ce ne face.

MACABRIL : Prostu' nu e prost destul dacă nu e și fuduuul...

GUFI : Macabril, îmi crapă capu'...

MACABRIL: Ce ți-e scris în frunte ți-e puuus...

ZENO: Și mie... Îmi ies gogoșile pe gît...

MACABRIL: Păi? Cum e turcu' și pistoluuu'...

BUBI: S-au topit cercevelele, Macabril, a plesnit acoperișul...

MACABRIL: Ce-are-a face? C-o floare nu se face primăvară...

IOLA: Macabril, îți stă în putere să ne-ajuți?

MACABRIL: Mie? Pară mălăiață în gura lui nătăfleațăăă...

GUFI: Oare s-o fi rupt ața? Ne prăbușim în groapă?

MACABRIL: Cine sapă groapa altuia cade singur în eaaa...

ZENO: Spune, Macabril, ce să fie?

BUBI: Spune, Macabril, ce-s astea?

GUFI: Ajută-ne, înțeleptule!

BUBI: Am pierdut zece mii de borcane de dulceață... S-au rostogolit toate pe dușumea...

ZENO: Ni s-au înmuiat cizmele și ni s-au pleoștit... *(Îi arată cizmele căzute pe picior.)*

GUFI *(Discret.)*: Crezi că e cazul să abdic?

MACABRIL: Decît codaș la oraș, mai bine-n satul tău fruntașșș!

GUFI: Nu ne chinui, Macabril...

ZENO: Spune, cum o dregem?

BUBI: Unde să ne ducem?

MACABRIL: Geaba vii, geaba te duci, geaba rupi niște papuuuci...

MARȚAFIȚA: Să ne rugăm? Să batem mătănii?

MACABRIL: Capul plecat, sabia nu-l taieee.

UN STRĂJER: Au cîntat cocoşii de treisprezece ori!

ALT SRĂJER: Găinile au lătrat!

UN CURTEAN: Cîinii au cotcodăcit...

ALT CURTEAN: Pisicile au urlat ca lupiii...

FIRFIRICĂ: Un curcan a behăit ca o oaie...

GÎRNEAŢĂ: Po-po-porcul s-a su-su-suit pe ca-ca-casă...

MACABRIL: Vorba lungă, sărăcia omului...

GUFI: Ce se-ntîmplă, Macabril? Scoate-ne din rahat!

MACABRIL: Povestea s-a spus pînă cînd s-a sfîrşit, ce a fost de văzut s-a auzit şi ce a fost de auzit s-a văzut, omul negru a venit şi stă sub pat la măritul împărat.

GUFI: Cum? Ce?

MACABRIL: Ce s-a spus n-a fost minciună, numai ce s-a auzit a fost neadevăr, că văzătorul e aici şi stă ascuns într-un buric, că decît un rege mic, mai bine zeamă de cucută unsă pe nimic.

ZENO: Nu pricep. Să mă tai dacă pricep!

BUBI: Macabril, fii mai dibaci! Luminează-ne!

MACABRIL: Nu v-aţi temut de întuneric, da' de lumină o să vă temeţi şi mare bîţîială o să fie, că văzătorul stă cu lumina ochilor la pîndă şi din ochiul lui se va scurge pieirea voastră...

GUFI: Care văzător? Ce văzător?

ZENO: A intrat vreun văzător pe-aici?

BUBI: Văzător? În palat la noi?

MACABRIL : Văzător, văzător, toate sînt semne de văzător venit în pețit, că nuntă mare s-arată pe lumină și pe soare și fugă din furnicare și tăvăleală mare și spaimă și mahmureală, că pe văzător nu-l poți ține mult la ușă, că la voi ce-i în gură-i și-n căpușă, da' la el lumina bate și dinăuntru în afară, și de-afară înăuntru...

GUFI : Nu se poate ! Văzător, aici ?

IOLA : Cum, Macabril, există văzători ?

ZENO : Capu' la cutie !

BUBI : Tacă-ți fleanca !

IOLA (*Se agață de* MACABRIL.) : Macabril ! Macabril ! Ajută-mă ! Există văzători ? Există lumină ? Există culori ?

MACABRIL : Las' că te-ajută el, alesul, că numai ce nu se poate nu există, ba încă și acela există, că lumina le naște pe toate și nu e rușine să fii orb, numai să nu-ntuneci și p-alții...

GUFI : Macabril ! Ajută-ne să-l găsim !

BUBI : Să-i scoatem lumina din cap !

ZENO : Să-i radem una cu leuca !

MACABRIL : Mai din cot, că sacu' a ajuns la fund și s-a făcut anu' o mie și se vor auzi trîmbițele ca să se mai schimbe perdelele pe la ferestre și să se mai spele rufele în împărăție... *(Se îndreaptă spre ieșire.)*

GUFI : Macabril ! Nu pleca !

ZENO : Pune umăru' cu noi !

BUBI: Fii capu' nostru!

MARȚAFIȚA: Lecuiește-ne de văzător, Macabril!

MACABRIL: Ha-ha... *(Rîs demonic.)*

GUFI: Îți poruncesc să stai!

MACABRIL: Tu să poruncești cui ai mai poruncit și să te tragi de nasturi cu panglicarii și cu bășicarii și în drumu' meu să nu te proțăpești, că hrană pentru șobolani te fac și din coada lor îți pun și cercei la urechi, și lacăt la gură...

GUFI *(Plîngăreț, în genunchi.)*: Stai! Macabril! Fără puterea ta sîntem pierduți!

MACABRIL: Nu s-a făcut încă obroc pentru ochiul care luminează, și dacă mai ai un strop de minte, fă un pas înapoi și mergi de te culcă! *(Dispare.)*

GUFI: Ce ne facem? Ce ne facem?

BUBI *(Trîntindu-se la pămînt.)*: Văzător în palat!

ZENO: Peste putință!

IOLA *(Aeriană.)*: Unde ești, văzătorule? Unde ești? *(Umblă nălucită cu mîinile prin aer.)*

MARȚAFIȚA: Să-l înghesuim!

FIRFIRICĂ: Să punem laba pe el!

ȚONȚONEL: Să-i dăm la țurloaie!

ZENO: La atac!

BUBI: Înainteee!

GUFI: Toată lumea la scotoceală! La pîndă și la răzuire! La șmotru! Să răzbiți și să-l găsiți!

GÎRNEAȚĂ: S-s-să-l căutăm a-a-acolo u-u-unde e!

IOLA *(Rătăcind.)*: Unde ești? Văzătorule! Unde ești? Spune ceva! Cum te cheamă?

GUFI: Căutați prin colțuri, prin unghere și prin firide!

BUBI: Pe sub paturi, pe sub scaune și pe sub dulapuri!

ZENO: Prin sertare și pe sub saltele.

GUFI: Cine nu-l găsește va fi aspru pedepsit!

MARȚAFIȚA: Trebuie să fie prin bucătărie. Ăștia nu-și văd decît de mîncare. Ori prin pivniță, pe după oale; pe după tigăi, pe după cotloane ori pe după buți...

ZENO: Prin pod și pe sub dușumele!

BUBI: Să răscolim cîrnații din pod!

FIRFIRICĂ: Să nu fie în borcanele cu dulceață!

ȚONȚONEL: Sub rogojină, să nu fie sub rogojină! Sub fața de masă!

GÎRNEAȚĂ: Și pri-pri-prin bu-bu-buzunare...

GUFI: Trebuie dibuit. Trebuie ras de pe fața pămîntului.

BUBI: La luptă, fraților! Acum sau niciodată!

ZENO: Nici un pas înapoi!

CURTENII: După noi!

(Toată lumea caută febril; încăperea este demolată treptat; orbii se ciocnesc unii de alții, se caută unii pe alții în buzunare și pe sub veșminte; obiectele sînt făcute praf în cursul căutării.)

UN CURTEAN *(Prinzîndu-l pe altul, pe sub scaun.)*: L-am găsit!

ALŢI CURTENI: Unde? Unde?

GUFI: Faceţi-l ghem! Pasaţi-l încoace!

UN CURTEAN: Îl am! Îl am în palmă!

ZENO: Să n-o tulească! *(Îmbulzeală mare.)*

CURTEANUL DE SUB SCAUN: Eu sînt eu. Nu sînt el.

BUBI: Minte!

ZENO: Să i se taie limba!

CÎŢIVA CURTENI: Nu e el...

GUFI: Nu-i nimic! Să i se taie capul! Să se înveţe minte!

ZENO: Sigur, să i se taie capul, ca să nu i se mai întîmple...

BUBI *(Răscolind o draperie.)*: E aici! E aici! Ajutor!

GUFI: El e! Îl simt! *(Toată lumea înşfacă draperia.)*

CÎŢIVA CURTENI: Moarte văzătorului! Jos cu văzătorul!

BUBI: Aduceţi cîrligul! *(Se înfăşoară toţi în draperie.)*

ŢONŢONEL: Daţi-i la cercevele!

*(*GUFI *a fost prins la mijloc în învălmăşeală şi acum primeşte dupaci.)*

UN CURTEAN: El e! El e! Are gîtul gros!

GUFI: Nu daţi, mă!

ZENO: Ridicaţi-l în furci!

GUFI *(Se zbate, muşcă; totuşi, încasează bătaie de la toţi.)*: În furci... pe dracu'... Sînt eu, Gufi!

ŢONŢONEL *(Lovind cu sete.)*: Ce tupeu!

ZENO: Daţi-i la moacă! Nu-l lăsaţi să deschidă gura!

GUFI: Hopa! Că vă trimit pe toți la ocnă!

UN CURTEAN: 'r-ai al dracului!

BUBI: Să fie dat la cîini! Să-i luăm catarama! Tăiați-i buzunarele!

GUFI *(Mocnit.)*: Taci, Bubi, că te fac arșice!

BUBI: Tac, măritule!

GUFI: Proștilor! Dați în mai-marele vostru!

BUBI: Le-a scăpat... Iartă-i!

GUFI: Ce să-i iert? S-au luat după tine.

BUBI: După mine?

TOȚI: Da, da... După Bubi ne-am luat...

GUFI: Gura! Luați palatul palmă cu palmă... Urcați pe acoperișuri, stropșiților! Zgîiți-vă bine urechile!

(Ies cu toții din încăpere; se aude tot mai slab larma căutării; se ridică IOLA *de sub unul dintre mormanele de obiecte demolate.)*

IOLA *(Fantomatic, prin sală.)*: Unde ești, văzătorule? Ia-mă cu tine...

(Intră LULU *pe două catalige.)*

LULU: Pst! Iola!

IOLA: Cine ești?

LULU: Nu-mi recunoști vocea?

IOLA: Ba da... Dar parcă nu aveai o voce aşa de înaltă...

LULU: Păi... acu' vorbesc de pe catalige...

IOLA: Eşti mincinosul, ştiu... *(Atinge cataligele.)* Ce cauţi acolo?

LULU: Aşa mă strecor printre ei. Cînd se izbesc de beţe, îşi închipuie că sînt propriile lor bastoane.

IOLA: M-am săturat de minciunile tale...

LULU: Eu nu mint.

IOLA: Toată lumea de-aici minte.

LULU: Eu nu.

IOLA: Există văzători?

LULU: Există.

IOLA: Există lumină?

LULU: Există.

IOLA: Tu vezi?

LULU: Eu sînt chior.

IOLA: Ce-nseamnă asta?

LULU: Văd, da' numa' cu-n ochi.

IOLA: Arată-mi-l!

LULU *(Coboară de pe catalige.)*: Uite... Pune degetele aici...

IOLA *(Îi cercetează ochiul.)*: De ce-l ţii deschis?

LULU: Toţi văzătorii îşi ţin ochii deschişi...

IOLA: Şi pe ăsta de ce nu-l ţii deschis?

LULU: Ăsta e bolnav.

IOLA: Ce-ai păţit?

LULU: M-a pocnit unu' c-o piatră...

IOLA: Aha! Iar minți!

LULU: Nu mint. Piatra a fost tare. Ochiul meu s-a spart și a curs. N-am mai rămas decît cu unul. *(Îi conduce degetele.)* Cu ăsta văd... cu ăsta nu văd... Deci sînt jumătate de văzător...

IOLA: Și văzătorii întregi cum arată?

LULU: Văzătorii întregi văd cu toți ochii.

IOLA: Cu cîți?

LULU: Cu amîndoi.

IOLA: Minți! Minți! Minți! *(Aleargă într-un colț al camerei și ridică de jos un măr.)* Ce-am în mînă?

LULU: Un măr.

IOLA *(Strigăt de spaimă.)*: Nu se poate! *(Strînge mărul la piept.)*

LULU: Acum l-ai strîns la piept.

IOLA: De unde știi?

LULU: Pentru că văd, Iola, văd! Înțelegi? Ochiul meu ajunge pînă la tine. Te vede.

IOLA: Minți! M-ai atins fără să știu.

LULU: Nu te-am atins. Uite, leagă-mă de ușă.

IOLA: Nu, stai acolo! Cîte degete am aici? *(Ridică mîna.)*

LULU: Trei!

IOLA *(Exclamație speriată.)*: Dar acum?

LULU: Cinci.

IOLA: Iar m-ai atins! *(Fuge și se cațără pe tron; de acolo, de sus, ridică o mînă.)* Cîte mîini am ridicat?

LULU: Una.

IOLA: Dar acum?

LULU: Tot una... Acum ai ridicat-o şi pe a doua... Acum îţi dai părul pe spate... Acum ai dus mîna dreaptă la ceafă... Ai un păr frumos, Iola...

IOLA: Ce culoare are?

LULU: N-are nici o culoare.

IOLA: Te-am prins! Ai spus că toate lucrurile sînt colorate.

LULU: Piaptănă-ţi părul... poate se va colora...

IOLA: Cum?!

LULU: Uite cum... *(Îi întinde un schelet de peşte.)* Dă-ţi cu asta prin păr...

IOLA: De ce?

LULU: Pentru că eşti zborşită. Şi o să-ţi şi placă... Femeile care vor să fie văzute, se piaptănă toată ziua.

IOLA *(Se piaptănă.)*: Nu simt nimic.

LULU: E prea devreme... Aşa... O, ce galben frumos! *(Părul se colorează pe măsură ce e pieptănat.)* E un păr strălucitor şi mătăsos...

IOLA: Ce bine! Am să păstrez osul.

LULU: Lasă, am să-ţi fac un pieptene adevărat.

IOLA: Ce-i aia?

LULU: E ca o furculiţă cu mulţi dinţi...

IOLA: Lulu, vreau să văd şi eu!

LULU: Ai să vezi...

IOLA: Am să văd?! Cînd? Cum?

LULU: A venit aici un vînzător, ca să te pețească...

IOLA: Unde e? Știi ceva de el?

LULU: Știu. Eu l-am ascuns.

IOLA *(Spaimă.)*: Să nu-l găsească tata, că-l omoară!

LULU: N-are tac-tu norocu' ăsta. Prea e nătăfleț.

IOLA: Unde l-ai ascuns? Spune!

LULU: De ce?

IOLA: Vreau să-i dau dulceață.

LULU: Nu spun.

IOLA: Spune. Am să-i fac clătite... Am să adun apa de pe frunze și am să i-o dau cînd i-o fi sete...

LULU: Găsește-l singură. Eu am să stau la pîndă. *(Pleacă pe catalige.)*

IOLA *(Caută prin încăpere.)*: Văzătorule?! Unde te-ai pitit? (*Se cuibărește pe tronul lui* GUFI.) Unde poate să fie?

(De sub tron, începe să se strecoare un personaj; IOLA *îl simte; văzătorul, pe măsură ce iese, o zărește pe* IOLA.*)*

ROBDEROUĂ: Ia te uită!

IOLA *(Icnet de spaimă.)*

ROBDEROUĂ: Tu cine ești?

IOLA: Eu sînt Iola. Dar tu?

ROBDEROUĂ: Eu sînt Robderouă. Dar Lulu unde e?

IOLA: E la pîndă.

ROBDEROUĂ: Dar regele unde e?

IOLA: Prin palat. Te caută.

ROBDEROUĂ: Dar tu ce faci aici?

IOLA: Eu sînt fata regelui. Vor să mă mărite.

ROBDEROUĂ: Să nu te lași!

IOLA: Nu mă las. Nu mă las pînă ce nu fugi de aici.

ROBDEROUĂ: De ce?

IOLA: Te caută cu bețele. Au deșertat sacii de varză... Te caută prin borcanele cu murături... Vor să te miruiască...

ROBDEROUĂ: Știu. Am să fug.

IOLA: Ia-mă cu tine. Și eu vreau să fug.

ROBDEROUĂ: Tu ești prințesă. De ce să fugi?

IOLA: Vor să mă mărite cu Firfirică, Țonțonel și Gîrneață. Mai bine mor.

ROBDEROUĂ: S-a făcut. La noapte o ștergem.

IOLA: Ce-i aia noapte?

ROBDEROUĂ: Cînd se face întuneric.

IOLA: Aha... Nu pricep.

ROBDEROUĂ: Cînd apune soarele, se face întuneric, pricepi?

IOLA: Ce e soarele?

ROBDEROUĂ: Nu știi ce e soarele?

IOLA: Nu știu, eu sînt oarbă...

ROBDEROUĂ: Îmi pare rău...

IOLA: De ce? Pe aici toți sînt orbi...

ROBDEROUĂ: Și soldații?

IOLA: Și soldații, și Gufi, care e rege... Și doica mea, și Zeno...

ROBDEROUĂ: Ei, asta nu e chiar așa rău...

IOLA: Și bucătarii...

ROBDEROUĂ: Asta e rău.

IOLA: Și croitorii, și cizmarii, și grădinarii, și spițerii, și muzicanții, și negustorii. Pînă și înțeleptul nostru, Macabril.

ROBDEROUĂ: Dar hoții?

IOLA: Hoții? Care hoți?

ROBDEROUĂ: Julitorii. Cei cu mîna lungă.

IOLA: Nu știu. N-avem hoți. N-am auzit.

ROBDEROUĂ: Atunci, se mai poate trăi...

IOLA: Nu? Lulu spunea că e rău să fii orb. Da' eu nu cred. De ce e rău să fii orb?

ROBDEROUĂ: Nu știu. Poate că e rău. Dar poate că nu e rău.

IOLA: Toți sîntem orbi aici și ne simțim foarte bine...

ROBDEROUĂ: Sînteți orbi dintotdeauna?

IOLA: Da' ce-ți închipui? Dintotdeauna!

ROBDEROUĂ: Și caii sînt orbi?

IOLA: Și caii. Și se simt foarte bine... și ei...

ROBDEROUĂ: Și găinile?

IOLA: Și.

ROBDEROUĂ: Și peștii?

IOLA: Și peștii. Și musculițele. Și puricii.

ROBDEROUĂ *(Fluieră lung.)*

IOLA: Toți. Toate animalele. Și florile sînt oarbe. Și copacii, iarba la fel... Asta e țara orbilor!

ROBDEROUĂ: Frumoasă țară...

IOLA *(Face o reverență.)*: Fii bine venit în țara orbilor! Vrei să-ți cînt ceva?

ROBDEROUĂ: Vreau.

IOLA *(Se apropie de instrumentele muzicale.)*: Vrei ceva despre crîngotei? Sau să-ți cînt ceva despre fulgușori? Sau despre rînzișoarele parfumate?

ROBDEROUĂ: Ceva despre cer, despre lună și despre stele nu știi?

IOLA: Nu știu.

ROBDEROUĂ: Despre marea cea albastră, despre cîmpia cea verde...

IOLA: Nu știu... Eu... sînt... știi... cam proastă...

ROBDEROUĂ: Bine, Iola, cîntă-mi ce știi.

IOLA *(Cîntă folosind strunele harpei.)*:

Eu sînt cais
el este un nuc
eu sînt un vis
uituc, uituc,
eu trec încet
în pas de fum
el este casă
eu sînt drum

un înger alb

și neivit

în ochiul meu

a adormit

la gîtul lui

se vede clar

un șorț curat

de bucătar

REFREN:

îi dau un brînci

îl trag de colț

el este înger

eu sînt șorț.

Îți place, Robderouă?

ROBDEROUĂ: Îmi place. Mai cîntă.

IOLA: Nuuu… Să nu ne-audă tata…

ROBDEROUĂ: Hm! De ce m-or fi căutînd?

IOLA: Vor să te facă arșice. Nu le plac văzătorii! Se tem de văzători. Se tem tare. Ei zic că văzătorii nu există.

ROBDEROUĂ: Și tu? Tu ce zici?

IOLA: Eu zic că există.

ROBDEROUĂ: Sigur că există. Sînt mii de văzători. Sînt orașe întregi cu văzători.

IOLA: Pot să mă apropii puţin de tine?

ROBDEROUĂ: Poţi.

IOLA: Pot să-ţi ating puţin ochiul?

ROBDEROUĂ: Poţi.

IOLA: Şi pe celălalt?

ROBDEROUĂ: Şi.

IOLA *(Îi mîngîie ochii.)*: Ce ochi mari ai!

ROBDEROUĂ: Eşti frumoasă, Iola!

IOLA: E adevărat că am păr auriu?

ROBDEROUĂ: E adevărat.

IOLA: Şi părul tău e auriu?

ROBDEROUĂ: Nu, părul meu e negru.

IOLA: Cum adică?

ROBDEROUĂ: Nu ştiu cum să-ţi spun... Cam aşa cum e sub pleoape... cînd le strîngi tare...

IOLA: Sub pleoapele mele totul e negru?

ROBDEROUĂ: Cred că da...

IOLA: Dar culoarea roşie cum e?

ROBDEROUĂ: Aşa... e... Deschide gura! Uite! Scoate limba! Limba e roşie!

IOLA *(Uluită.)*: Limba e roşie?!

ROBDEROUĂ: Da!

IOLA: Ce fericită sînt! N-am ştiut niciodată că am ceva roşu la mine... Şi limba ta e roşie?

ROBDEROUĂ: Da.

IOLA: Ia să văd!

ROBDEROUĂ (*Scoate limba;* IOLA *i-o atinge ușor cu un deget și-l retrage, speriată.*): Ce-i?

IOLA: Limba ta nu e roșie!

ROBDEROUĂ: Cum așa?

IOLA: Limba ta e udă.

ROBDEROUĂ *(Rîzînd.)*: E și udă, și roșie.

IOLA: Tot ce e ud e roșu?

ROBDEROUĂ: Nu chiar. *(Ridică un măr.)* Uite, mărul ăsta... Deși e roșu, nu e ud...

IOLA: Și dacă îl mănînc? Rămîne roșu?

ROBDEROUĂ: Proastă mai ești, Iola!

IOLA: Păi, nu ți-am spus?

ROBDEROUĂ: N-am crezut.

IOLA: Eu nu mint.

ROBDEROUĂ: Iartă-mă, Iola!

IOLA: Mai spune, mai spune despre culori!

ROBDEROUĂ: Vrei să-ți mai arăt culori?

IOLA: Da.

ROBDEROUĂ *(Scoate dintr-un borcan cu murături.)*: Uite castravetele... E verde.

IOLA *(Îl atinge.)*: E tare!

ROBDEROUĂ: Gogoșarul e roșu...

IOLA *(Fascinată.)*: E moale...

ROBDEROUĂ: Morcovul e portocaliu... Lămîia e galbenă...

IOLA: E aspră...

ROBDEROUĂ: Prunele sînt albastre... Din albastru şi galben iese verde...

IOLA: Cum aşa? Din prune şi lămîi ies castraveţi?

ROBDEROUĂ: Nu, Iola, nu! Din culori. Dacă iei un borcan de vopsea galbenă şi un borcan de vopsea albastră şi torni una peste alta, obţii vopsea verde.

IOLA *(Gînditoare.)*: Aha... N-am înţeles! Auzi, Robderouă, pot să te întreb ceva?

ROBDEROUĂ: Da.

IOLA: Da' nu te superi?

ROBDEROUĂ: Nu.

IOLA: Vopseaua e culoare?

ROBDEROUĂ: Aoleuuu!

IOLA: Te-am necăjit? N-am vrut să te necăjesc. Nu mai fac... *(Îl mîngîie.)* Mai îmi spui?

ROBDEROUĂ: Îţi spun.

IOLA: N-aş putea să învăţ şi eu să văd?

ROBDEROUĂ: Cu ce?

IOLA: Cu mîinile.

ROBDEROUĂ: Cu mîinile? Nu ştiu... Poate că se poate.

IOLA: Se poate, se poate... Cu degetele... Uite, cu degetul ăsta am atins culoarea roşie... Simt deja că s-a învăţat cu culoarea roşie...

ROBDEROUĂ: Iola, nu te amăgi...

IOLA: Ba se poate. Spune-mi, hainele tale sînt colorate?

ROBDEROUĂ: Da.

IOLA: Şi în roşu?

ROBDEROUĂ: În toate culorile.

IOLA: Îmi dai voie să caut culoarea roșie?

ROBDEROUĂ: Îți dau.

IOLA *(Cu degetele începe să caute culorile; apoi, cu inelarul de la mîna stîngă; această căutare este mai mult o mîngîiere de la frunte la obraz și mai apoi pe gît, pe gulerul dantelat și pe umeri.)*: Aici! *(Degetul pe umăr.)*

ROBDEROUĂ: Cum ai ghicit?

IOLA: N-am ghicit, am văzut... Și aici! *(Alunecă mai departe cu degetul.)* Ai o dantelă roșie la guler, nu?

ROBDEROUĂ: Adevărat...

IOLA: Și buzunarul ăsta... are o dunguliță roșie... pe aici... de aici pînă aici... Și pieptul... Ai una, două... trei... Ai un triunghi roșu! Nu?

ROBDEROUĂ: Așa e! Ce minune!

IOLA: Mai arată-mi o dată culoarea albastră...

ROBDEROUĂ *(Își scoate mantia policromă, o așază pe jos și îi conduce mîna* IOLEI.*)*: Uite, aici e culoarea albastră. Simți?

IOLA: Da, simt.

ROBDEROUĂ: Asta e violet, asta e maro... Asta e roz... Roz înseamnă roșu cu puțin alb în el.

IOLA: Dar albul?

ROBDEROUĂ: Mînecile mele sînt albe... Cămașa mea e albă... Batista mea e albă...

IOLA: Și aici? Aici e o culoare pe care nu o cunosc.

ROBDEROUĂ: Asta e mov.

IOLA: Mov... Și ăsta?

ROBDEROUĂ: Asta e negru.

IOLA: Aha, negru... Așa e negru... (IOLA *se ridică și începe să-și numere degetele.*) Acum știu! Ăsta e negru, ăsta e alb, ăsta e albastru, ăsta e roșu, ăsta e verde, ăsta e galben... ăsta, violet... ăsta e portocaliu, ăsta e maro... ăsta e roz! Zece! Le știu! Vrei să le vezi?

ROBDEROUĂ: Vreau.

IOLA: Stai un pic... *(Alunecă prin încăpere.)* Aici nu... Aici nu... Robderouă, încăperea asta e colorată?

ROBDEROUĂ: Nu prea.

IOLA: Da' cum e?

ROBDEROUĂ: E spălăcită... E cenușie. Ceva între alb și negru.

IOLA: Și totuși, eu cred că e colorată... Simt că e colorată...

ROBDEROUĂ: Te înșeli, Iola, n-are pic de culoare...

IOLA: Uite... Îmi tremură degetele... Cînd mă apropii de peretele ăsta, îmi tremură degetul roșu... și degetul verde... Cînd mă apropii de colțul ăsta, îmi tremură degetele galben și portocaliu... Cînd mă apropii de podea, îmi tremură degetul violet.

ROBDEROUĂ: Te dor degetele. Ești obosită. Ai ascultat prea multe povești și ai obosit.

IOLA: Nu se poate, Robderouă! Încăperea asta e colorată! Uite, aici... *(Îl trage și-l silește să pună palmele pe o porțiune a peretelui.)* Aici nu e un cerc roșu?

ROBDEROUĂ: Nu e.

IOLA: Precis?

ROBDEROUĂ: Precis.

IOLA: Tu nu vezi bine, Robderouă!

ROBDEROUĂ: Ba văd, Iola... Dar nu e nici un cerc roșu... E numai o pată murdară...

IOLA: E un cerc roșu!

ROBDEROUĂ: Nu e!

IOLA: E! *(Începe să scrijelească peretele cu unghiile; pe urmele lăsate, răzbate o culoare roșie puternică.)*

ROBDEROUĂ: Nu se poate!

IOLA: Ce-i?

ROBDEROUĂ: Dedesubt e roșu!

IOLA: Unde?

ROBDEROUĂ: Aici... *(Începe să dea praful jos de pe perete; pulberea superficială cade și apare un cerc de toată frumusețea.)* E un cerc roșu... Dar a fost acoperit...

IOLA: Acoperit cu ce?

ROBDEROUĂ: Acoperit cu vopseaua asta murdară... *(Începe să răzuiască pereții.)* Iola, pereții sînt colorați!

IOLA: Nu ți-am spus eu? Aici e o linie galbenă...

ROBDEROUĂ *(Scrijelește; apare linia galbenă.)*: Așa e...

IOLA: Și aici, în colț... E ceva lung... și verde... (IOLA *își scoate eșarfa și începe să dea praful jos.*) Nu? E ceva verde?

ROBDEROUĂ: Așa e... E zugrăvit un copac...

IOLA: Și aici... Pe dușumea... E ceva albastru... și alb... și roșu!

ROBDEROUĂ: Și mov... și violet...

(De sub stratul superficial, apare un frumos păun desenat în toate culorile.)

IOLA: Ce-i asta? Sînt atîtea culori, că mă dor degetele... Simt că nu am destule degete pentru toate culorile...

ROBDEROUĂ: E un păun... E un păun cu penele vopsite în mii de culori...

IOLA: A! Ce mă fac? Eu n-am o mie de degete...

ROBDEROUĂ: Nu-i nimic. Ai să înveți și așa... Ai să vezi numai prin vîrful degetelor... Și apoi ai să îndepărtezi ușor degetele și ai să vezi de departe, prin aer...

IOLA: Crezi că am să pot?

ROBDEROUĂ: Ai să poți!

IOLA: E haios să trăiești printre culori! Îmi vine să fac tumbe!

ROBDEROUĂ: De ce?

IOLA: Sînt fericită. Niciodată n-am știut că palatul e colorat...

ROBDEROUĂ: Ciudat... Cum poate să fie colorat palatul orbilor? Oare nu visăm?

IOLA: Nu, nu... Simt cum toate culorile se rotesc în jurul meu... Simt cum trăiesc... parcă tremură,

parcă se mișcă încet... Roșul respiră mai tare, albastrul e mai leneș... Violetul e mai zglobiu, maroul e morocănos... Rozul e glumeț, albul e sincer și tăcut... Parcă sînt vii cu toatele, parcă trăiesc în aer...

ROBDEROUĂ: Cine le-o fi pus aici? Și cînd?

IOLA: Nu știu.

ROBDEROUĂ: Poate că voi n-ați fost orbi dintotdeauna, Iola! Poate că s-a întîmplat mai tîrziu... poate că cineva... Poate că cineva a acoperit culorile ca să vă orbească mai ușor...

IOLA: Nu știu. Nu cred. Ce-ți pasă?

ROBDEROUĂ: E o taină aici, Iola... Și n-o să am liniște pînă cînd n-am să-i dau de cap...

(De afară se aud voci; cineva plînge, icnete, zarvă în creștere.)

IOLA: Hiii! Vine tata!

ROBDEROUĂ: Ce ne facem?

IOLA: Repede! Vino să te ascund!

ROBDEROUĂ: Unde?

IOLA: La mine în iatac. Te ascund în lada mea de zestre...

(Cei doi fug; lumina scade; pauză.)

Actul III

Aceeași încăpere. Culorile strălucesc intens. Dezordinea neschimbată. GUFI *intră singur. E rupt și sfîșiat. Cînd ajunge în mijlocul încăperii, deasupra păunului colorat, tresare. Pare că îl arde ceva sub tălpi și sare în sus. Se liniștește dincolo de zona colorată. Ascultă cu atenție. Întinde un picior și atinge din nou păunul. Își retrage violent piciorul. Mormăie ceva. Se duce indecis spre tron și se prăbușește în el. Își face vînt cu pălăria pe care și-a uitat-o* ROBDEROUĂ.

UN STRĂJER *(Intră epuizat de căutare ; deasupra păunului are aceleași reacții ca și* GUFI *; pipăie, ascultă, mormăie ; către* GUFI, *oarecum liniștit.)* : Am dat chix !

GUFI : Mai caută-l !

UN STRĂJER : E pitit bine ! Tace chitic.

GUFI : Gura ! După el !

UN STRĂJER : Zău. Frecăm manganu' degeaba.

GUFI *(Își șterge nasul, sudoarea și lacrimile cu mantia străjerului.)* : Ține-o tot așa.

UN STRĂJER: Nu e bine. Ne trebuie un vicleșug.

GUFI: N-avem vicleșug.

UN STRĂJER: O să ne dăm duhul căutîndu-l.

GUFI: Duh avem.

UN STRĂJER: Ne tocim sandalele...

GUFI: Hai, fă pași! Bagă tare! Și mai scutură-te, că ești îmbîcsit.

(Străjerul se retrage cu aceleași ezitări în dreptul păunului; este amețit și greșește drumul; se izbește de zidul colorat și scoate un răcnet de durere; dispare.)

UN CURTEAN *(Vine, reacții de spaimă în dreptul păunului; se prăbușește la picioarele tronului.)*: Ne-am găsit nașul. (*Își șterge nasul, sudoarea și lacrimile cu mantia lui* GUFI.)

GUFI: Să nu fie în cutiile cu sardele.

UN CURTEAN: Da' de unde! Am halit toate sardelele. Nici urmă. Am desfăcut clătită cu clătită... Am spart toate nucile... Nimic. Am dezlipit etichetele de pe sticle... Nimic. Am umplut sticlele cu apă. Nu s-a ridicat. Am spart ouăle sub cloșcă. Mamă, ce de ciupituri am luat! Am încolăcit furtunul și l-am înghesuit în butoiul cu apă. Nu era nici acolo.

GUFI *(Plici, plici pe obraz.)*: Ești băiat bun... Mai caută...

UN CURTEAN: Da' nu mai ține. Zău. Ne trebuie un plan de bătaie...

GUFI: N-avem plan. Ne batem fără plan. Valea!

(Curteanul se retrage; rictus deasupra păunului.)

ALT STRĂJER *(Surmenat de tot.)*: N-am baftă... *(Hop! Păunul.)* Am făcut bătături la tălpi... *(Se prăbușește.)* Mi s-au înnodat varicele...

GUFI: Unge-te cu apă rece. Îți trece cît ai zice pește.

ALT STRĂJER: Mai bine mi-ai da pilă pentru o permisie. Nu mai am suflu. Mă topesc de-a-n picioarelea... Mi s-au subțiat genunchii... Îmi vîjîie prin adînc... Mi-au răgușit toate căile. Mă tem de-o dambla.

GUFI: Vrei să-ți fac o frecție? *(Îi face o frecție.)* Nu te lăsa tocma' acu', în ceasu-al doișpelea... E ca prins.

ALT STRĂJER: Ciuciu!

GUFI: Tocmai mă gîndeam că fără un plan și fără un vicleșug nu mai merge...

ALT STRĂJER: N-a rămas loc nebătut... Am răscolit palmă cu palmă, am mototolit toate draperiile, am lăcătuit ușile, am furișat bețigașe în gaura cheii... L-am scotocit și-n minele de pix.

GUFI: Ține-o tot așa. L-om prinde cînd l-o păli foamea și oboseala. Hai, zbughește-o!

(Străjerul se retrage; GUFI *gîndește intens; face cîțiva pași tremurători; explorează păunul cu talpa; se apleacă și dă cu palma; aude pași și fuge la loc;* ZENO *și*

BUBI *apar ținîndu-se unul de altul; se prăbușesc de oboseală drept pe coada păunului; ce de zvîcnete și zvîrcoliri!)*

ZENO: Au! Ajutor!

BUBI: Arde!

GUFI: Ce arde?

BUBI: Au! Foc!

GUFI: Care foc?

ZENO: Arde podeaua... *(Se tîrăște dincolo de zona periculoasă.)*

GUFI: Hm! Cum să ardă podeaua, Zeno?

ZENO: Arde, arde... Mi-a luat un rînd de piele.

BUBI *(S-a tîrît și el mai încolo.)*: E iute... Mi-am julit fundu'.

GUFI: Ia să te ogoiesc...

BUBI *(Îi dirijează mîna.)*: Aici... e cald încă...

GUFI *(Palpîndu-i fundul.)*: Mda...

ZENO: Și la mine, luminatule... Mi s-a prăjit dosu'...

GUFI: O fi dat Marțafița cu ardei iute pe dușumea...

ZENO: De unde ardei iute? De doi ani nu s-a mai făcut ardei iute.

GUFI: Atunci o fi vreo surpătură.

ZENO: Surpături s-au făcut.

BUBI *(Mirosind în jurul păunului.)*: Locul ăsta e spurcat. Nu-mi miroase a bine...

ZENO : Nu e bine cînd începe să duhnească sala tronului…

BUBI : Pe aici a trecut ceva necurat…

GUFI : Hm… Şi mie mi s-a năzărit…

BUBI : E-ncurcată rău. Aşa cacealma de mult n-am mai înghiţit. S-a frînt oiştea-n drum. N-avem alta. Trebuie prins, măritule.

GUFI : Cum ?

ZENO : Văzătorul, măritule. I-a căzut cu tronc de noi şi nu se dă dezlipit. N-are-nfăţişare, n-are glas, nu bea, nu mănîncă, nu păşeşte, nu lasă urme, nu face pipi, nu tuşeşte. Parcă-i o arătare.

BUBI : S-a lipit ca o boală. Nu se-nfurie, nu se grăbeşte, nu se lasă. E ca moartea. S-a întins şi roade din ce-a apucat. Dacă nu-l scoatem din gaură şi nu-i punem căluş în gură, ne mănîncă de vii.

GUFI : Ne trebuie un clenci.

ZENO : Trebuie bibilit cu grijă. După metode aerisite. Trebuie procedat cu coţcărie. Trebuie luat de la un capăt şi dus pînă unde s-o nimeri.

BUBI : Trebuie umflată soba cu cărbune. Să iasă untu' din oameni. Trebuie făcut şi trebuie dres. Numai aşa batem palma.

GUFI : Puneţi, mă, degetu' pe rană !

ZENO : Iată care-i buba ! Trebuie să fim mai deştepţi decît ne-a făcut mama şi mai iuţi decît cel cu două picioare. Fără să zdrăngănim arme, trebuie să ieşim la trîntă şi din tăcere să ne facem laţ.

Ca-ntr-un clește trebuie strîns, și din adînc numai cu momeală-l vom scoate.

BUBI: O singură secundă să nu mai prăpădim și s-o luăm la trei-păzește. Cu o mie de urechi și cu o mie de nasuri îl vom încolți. Că numai o singură unealtă îi poate da de hac și-l poate hăcui pe dumnealui.

GUFI: Care?

BUBI și ZENO: Pînda.

ZENO: Sîntem boccii de cap că alergăm cu clopoței la picioare și chițcăind ca șobolanii...

BUBI: Lîngă uși și pe după colțuri trebuie să stăm, cu urechile ciulite și cu nările făcute pîlnie, și îndelung de vom avea răbdare, bine vom fi răsplătiți...

ZENO: Să fim una cu peretele. Să ne ținem gura încleștată, și prin firide, cotloane și zăvornițe să colcăim încet, pe după lacăte și prin dosul ușițelor, mutește și în ciulire de urechi, și singură va veni prada de vom avea răbdare...

BUBI: Că numai dacă nu vom mai face vînzoleală și babilonie va ieși de la locul ei...

ZENO: Și noi, haț!, de după ușă, că doar n-o să se poată ține nemîncat și nebăut atîtea zile...

BUBI: Dă poruncă, așadar, să nu mai mișune ăștia ca furnicile și să nu se mai ciondănească între dînșii ca nucile în sac...

ZENO: Fiecare să stea la locul lui cu un băț cu măciulie de piatră ca să-l poată mirui pe nămiloi cînd s-o arăta...

GUFI: Brava! Aţi gîndit bine! Haideţi să vă pup! *(Ţoc. Ţoc.)*

BUBI: De gîndit a fost uşor, de făcut e mai greu. Că ce-am spus din gură nu se leagă lesne şi multe zile vom sta nemişcaţi şi vom pîndi pînă cînd s-o lămuri beleaua.

ZENO: Ba şi noi între noi trebuie să ne pîndim, că numai aşa se ţin verigile împreună şi rămîne lanţul întreg.

BUBI: Pîndă, pîndă şi iar pîndă! Şi cine nu va pîndi, arde-i-se-vor bice peste buci!

ZENO: Numai pînda ne mai scoate de unde ne-am băgat, măritule! Să pîndim cu toţii, cu silinţă şi cu răbdare, şi vom fi mîntuiţi!

GUFI: Brava, bre! Să se sune de-adunare!

UN STRĂJER *(Dă buzna.)*: Măritule! *(Sare în sus şi iese din zona de culoare.)* Ni s-a dus vlaga tot orbecăind. Da' ştii la ce ne-am gîndit?

ALT STRĂJER *(Intră furtunos.)*: Ne-am gîndit că aşa nu mai merge... *(Iese din zona colorată.)* Că nici ortu' popii n-am vrea să ni-l dăm, da' nici să lăsăm pe altu' să bea caimacu'...

UN STRĂJER: ...d-aia zic că, decît să zburătăcim ca un stol turbat, nu-i mai bine să stăm drepţi ca pereţii?

ALT STRĂJER: ...că din pereţi mai multe se aud şi din spatele faldurilor multe se miros...

UN STRĂJER: ...că dacă vom sta şi vom pîndi mai multe vom dobîndi!

ALT STRĂJER: ...că dușmanu' trece el pe lîngă tine dacă nu treci tu pe lîngă el, și atunci numa' labă mare s-avem și l-am luat și făc't haț! Că la haț!, ne vom descurca...

UN STRĂJER: ...ei?

GUFI: Brava, mă! Haideți să vă pup! *(Țoc, țoc.)*

UN CURTEAN *(Dă buzna, sare peste păun.)*: Mărituleee! *(Se prăbușește la picioarele tronului.)* Mi-a sclipit mintea un chichirez!

ALT CURTEAN *(Intră, sare peste păun.)*: Că de cînd ne tot sucim în jurul cozii, ne-a ajuns mintea la cap, bașca amețeala că ghidușul de văzător își rîde de noi...

UN CURTEAN: Ni s-a tocit un rînd de piele, ș-așa alergare nu mai ține fără de cai...

AL TREILEA CURTEAN *(Intră, sare peste păun.)*: Asta nu-i haleală s-o tot iei și dimineața, și la prînz, și seara în sufertaș...

UN CURTEAN: Ne-a ajuns pînă-n gît și nu mai încape nici o-mbucătură...

ALT CURTEAN: Mai bine să facem oarece post și mai cu izbîndă vom ieși...

AL TREILEA CURTEAN: Decît să ne ciobim de colțurile pereților tot alergînd, mai bine în banca noastră să stăm și o plasă să croim pentru peștele cel gras...

UN CURTEAN: Că iată ce ne-am gîndit și pe spezele noastre am venit să-ți spunem...

ALT CURTEAN: ...la pîndă să ședem, în loc să ne tot împiedicăm printre smîrcurile și grădinile altora...

AL TREILEA CURTEAN: ...că mai de ispravă vom fi stînd smirnă și ascultînd pașii lui decît boncăluind și lăsîndu-l pe el să asculte pașii noștri...

UN CURTEAN: ...că pînda e de aur, și în adîncul ei, cheia multor adevăruri se lăfăie...

AL DOILEA CURTEAN: ...că pînda e mama înțelepciunii și o pîndă bine făcută e mai ieftină decît un galop nădușit, bașca dacă mai punem la socoteală și pingelele rămase-ntregi...

GUFI: Brava, brava, brava! Treceți la rînd să vă pup! *(Țoc, țoc, țoc.)*

MARȚAFIȚA *(Vine în fugă.)*: Mărituleee! *(Sare peste păun.)* Mărituleee! *(Către păun.)* Care pișcă?

GUFI: Ce ai, Marțafițo?

MARȚAFIȚA: Nenorocire, măritule, nenorocire! S-au cuibărit otrăvurile în inima mea... *(Se smiorcăie.)*

GUFI: Nu boci, că nu pricep. Zi cu silabe.

MARȚAFIȚA: Nu-ndrăznesc, că e prea groasă și mă tem să nu-mi pierd un cap...

GUFI: Zi! Nu te mai bîțîi!

MARȚAFIȚA: Mai bine ia-mi capul, că după ce mi-a fost dat să aud cu el, mi s-a făcut silă să-l mai țin pe umeri.

GUFI: Ei, aș! Te-ai speriat d-un pițigoi!

MARȚAFIȚA: Pițigoiul a știut el ce face, că floarea noastră s-a scuturat în vînt... I-a otrăvit mintea ș-a apucat-o trăncăneala necugetată...

GUFI: Cine? Cum?

MARȚAFIȚA *(În hohote.)*: Iola, fata noastră...

GUFI *(Tușește nevinovat.)*: Care Iola?

MARȚAFIȚA: Prințesa, floarea-florilor cea neculeasă, la care țineam mai mult decît la urechile din cap...

GUFI: Ce-i cu ea? Ciripește!

MARȚAFIȚA *(Plînge.)*: Nu pot...

GUFI: Ș-o fi sclintit vr'o gleznă?

MARȚAFIȚA: Ar fi fost mai bine de ș-o sclintea... Da' și mai bine-ar fi fost de n-ar fi avut urechi...

GUFI *(O scutură.)*: Hai, varsă tot!

MARȚAFIȚA *(Ca o țață.)*: Aoleuuu! Aoleuuu! Pe cine-am alăptat eu la inima mea ș-am ținut-o ca pe un ou în palmă...

GUFI: Pe cine?

MARȚAFIȚA: Iola, Iola, i s-a-nnegrit inima... A mușcat-o viespea cea rea...

GUFI: Și-a mușcat limba? Și-a pus prea mult piper în supă?

MARȚAFIȚA: Mai rău!

GUFI: S-a-necat c-un os?

MARȚAFIȚA: Și mai rău!

GUFI: A vărsat supa pe jos? A alunecat p-un săpun? Spune, blestemato!

MARȚAFIȚA: Rău, mult mai rău, de o mie de ori mai rău... A-nceput să vadă...

(Încremenire totală.)

GUFI *(Tremurînd.)*: Ce vorbe-s astea, Marțafițo ?

ZENO: Te-ai zdruncinat de tot ?

BUBI: Ți s-a făcut de furnicătură ?

MARȚAFIȚA: Să-mi spuneți cuțu' dacă vă mint.

GUFI: Cum așa ?

ZENO: N-o asculta, măritule ! Are sare pe limbă...

BUBI: E matoală rău...

GUFI: Repetă, Marțafițo, că te bușesc ! Fata mea a-nceput să vadă ?

MARȚAFIȚA *(Prăbușită.)*: Da, da, da...

GUFI: Ia-o pe-ndelete !

MARȚAFIȚA: Iaca, o iau. Tot umblînd eu de nebună, împunsă și împiedicată, ce m-am gîndit ? Nu-i mai bine să umble iepurele după vînător decît vînătorul după iepure ?

GUFI: Păi ?

TOȚI: Păi !

MARȚAFIȚA: Așa că m-am pus la pîndă !

TOȚI: Brava ! Vino să te pup !

MARȚAFIȚA: Ș-am pîndit aici... ș-am pîndit acolo... ș-am mai pîndit o dată aici... ș-am mai pîndit o dată acolo... Și de la o vreme, ce aud ? Un glăscior... Și de unde răzbătea ?

ZENO: De sub ușă...

MARȚAFIȚA: Ș-a cui era ușa ?

BUBI: A cui?

MARȚAFIȚA: A prințesei... Și ce-am făcut acușilea?

ZENO: Ai lipit timpanu' ș-ai ascultat...

MARȚAFIȚA *(Triumfătoare.)*: Asta-i!

GUFI: Cum, clonțoaso, ai pîndit-o pe fata mea?

TOȚI: Pe prințesă? Pe Iola? Pe stăpîna noastră?

MARȚAFIȚA: Mucles! Nimeni nu-i curat ca lacrima și nici Iola nu-i ușă de biserică.

GUFI: Cum ai zis, stricato?!

MARȚAFIȚA (*Se dă la* GUFI.): Dacă nu te potolești, îți torn cîteva verzi și cîteva uscate d-o să stai să te-ntrebi cu ce-ai păcătuit.

GUFI *(Înghite în sec.)*: Și?

MARȚAFIȚA: Și ce credeți că zicea încălțata?

BUBI: Ce?

MARȚAFIȚA: Înnumăra.

ZENO: Și ce-i rău în asta?

MARȚAFIȚA: Păi nu-nnumăra numere... Aici e buba... Înnumăra...

TOȚI: Ce?

MARȚAFIȚA: Ni că vă trece pîn cap...

ZENO *(Ars.)*: Ce?

MARȚAFIȚA: Culori...

BUBI: Culori?! *(Spaimă generală.)*

GUFI: Nu se poate. Ai făcut-o de oaie. Am mai auzit eu bîrfe, da' ca asta, nu...

MARŢAFIŢA: Gura, fîsîitule, că nu mint!

ZENO: Şi ce dacă-nnumăra?

MARŢAFIŢA: Cum?

BUBI: Le zicea şi ea, ca tolomaca...

MARŢAFIŢA: Păi, asta-i, că nu le zicea d-una singură...

ZENO: Au!

MARŢAFIŢA: Păi, nu? Le zicea cuiva...

BUBI: Avea pe cineva-n iatac?

MARŢAFIŢA: Da!

ZENO: Ea le spunea şi ăla o asculta?

MARŢAFIŢA: Da!

BUBI: Văzătorul!

ZENO: Văzătorul!

GUFI: Văzătorul în iatac la fată... *(Dînd apă la pisici.)* Uuuu!

MARŢAFIŢA: Asta-i!

ZENO: Păi... e pierdut...

BUBI: S-a curăţat... Parc-aud deja cum îi plouă pe lespedea neagră.

GUFI *(Plînge amar.)*: Ce mă fac? Fata mea cu văzătorul! Cum mai scot capu'n lume?

TOŢI: Hai, măritule, nu mai da apă la pisici! E pierdut... E topit... S-a zis... S-a dat de gol! Acu' e terminat...

MARŢAFIŢA: El, da. Da' ce facem cu fata?

ZENO: E terminată şi ea.

MARȚAFIȚA: Asta-nseamnă c-avem doi...

BUBI: Doi de ce?

MARȚAFIȚA: Nu pricepi? Dacă fata s-a apucat să vadă... înseamnă că nu mai avem un văzător în palat...

ZENO: Da' cîți?

MARȚAFIȚA: Avem doi.

BUBI: Care doi?

MARȚAFIȚA: Fata și văzătorul, nu pricepi? Acu'-s doi. A-mbolnăvit-o și pe ea.

ZENO *(Stupefiat.)*: Săraca! Cum o scoatem din ghearele morții?

MARȚAFIȚA: Baiul e altu'. Pe el îl scoatem ușor de acolo, da' cum îi scoatem ei boala din cap?

BUBI: Urîtă treabă!

ZENO (*Către* GUFI.): Cum o descîlcim?

BUBI: E-ncurcată ca un nod.

MARȚAFIȚA: Asta a fost, asta v-am lămurit.

(Personajele gîndesc; se aude cum gîndesc.)

ZENO: Poate că încă nu vede de tot. Poate că încă poate fi salvată...

MARȚAFIȚA: Vede, vede... Se plimba prin odaie și tot spunea... aici e galben... aici e roșu... aici e portocaliu...

BUBI: Poate vede numai c-un ochi...

ZENO: Înc-ar fi bine...

MARȚAFIȚA: Vede de tot. A-nceput să vadă cerul. Zicea că la noapte vrea să vadă luna și stelele...

BUBI: Și el? El ce zicea?

MARȚAFIȚA: El zicea „sus pleoapele!“ și rîdea de ea...

GUFI *(Plîngăcios.)*: Rîdea de ea?

MARȚAFIȚA: Rîdea.

GUFI: Ce rușine! Rîdea de o fată oarbă, fără apărare.

MARȚAFIȚA: Și răzuiau pereții...

TOȚI: Răzuiau pereții?

MARȚAFIȚA: Răzuiau al dracului pereții. Și se minunau.

ZENO: Or fi nebuni amîndoi.

MARȚAFIȚA: Mai încolo au răzuit și dușumeaua și s-au înminunat în fața ei...

GUFI: Au răzuit dușumeaua?!

TOȚI: Au răzuit dușumeaua?! Au răzuit pereții?!

(Încep să se răspîndească prin încăpere și să atingă cu palmele porțiunile colorate scoase la iveală.)

UN CURTEAN: Parcă se simte ceva...

ALT CURTEAN: Parcă e mai moale...

AL TREILEA CURTEAN: Și mai cald...

UN STRĂJER: E, așa, ca o adiere...

ALT STRĂJER: Ca o dulceață...

AL PATRULEA CURTEAN: O fi adevărat...

AL CINCILEA CURTEAN: N-o fi totul minciună...

AL PATRULEA CURTEAN: Poate că totuși există...

AL CINCILEA CURTEAN: Or fi fiind văzători...

AL ȘASELEA CURTEAN: Poate că ne arată și nouă...

GUFI *(Dur, inchizitorial.)*: Gura!

UN CURTEAN: Cum? Ce?

GUFI: Nu puneți mîna pe nimic! Nu atingeți nimic! Văzătorul a fost pe aici... S-a răscolit totul... S-a dat cu piatra în noi... Să nu luăm vreo boală... *(Schimbînd placa.)* Mîine tăiem porcul!

ZENO *(Fascinat.)*: Mîine? Facem serbarea porcului?

BUBI *(Repezit.)*: Împărțim șoricii?

ZENO: Și-l pîrlim și pe văzător...

UN CURTEAN *(Mirat.)*: Chiar tăiem porcul? Așa repede?

GUFI: Gata! Răspîndiți-vă! Lipiți-vă de ziduri! Intrați tiptil! Vîrîți-vă cu șiretlic! Legați-l fedeleș! Aduceți-l încoa'! Și pe ea, și pe el! Le arăt eu! Le bag eu mințile în cap! Le fac eu bucata! Am să le fiu naș!

UN STRĂJER: Și prințesa?

GUFI: Ambii! Că m-au scos din balamale! *(Se îneacă de furie.)* Le fac eu de petrecanie... Fuga-marș!

(Personajele ies; GUFI *îi reține pe* ZENO *și* BUBI.*)*

GUFI: Repede, bidinelele... Să acoperim totul la loc!

ZENO: Ce?

BUBI: De ce?

GUFI : Repede, repede... au ieșit culorile la lumină... Ne strică fațada... Ne paște vileagul... S-a-ndesit gluma...

ZENO *(Se apropie și atinge peretele pe culoare.)* : Or fi culori ? Să nu fie păreri...

BUBI : Poate că-s adieri... Poate că se rotește aerul pe deasupra...

GUFI : Sînt culori, culori învălmășite... Iute, că îmi stau în gît. Au dat buzna culorile, colcăie de culori... Dacă nu le fățuim, s-a zis cu șandramaua... Cade acoperișul pe noi... S-au burzuluit vremurile... Trebuie să băgăm de seamă. Cine iartă e luat de prost. Nu-l retezăm noi, ne retează el. Capul băgăreț trebuie să cadă...

(Lucrează cu toții din greu ; acoperă, orbește și pe apucate, petele de culoare ; bidinelele sînt destul de tocite ; de altfel, GUFI *le-a scos de sub tron.)*

GUFI : Iute, iute, că se-ntorc cu băgărețul... O să facem nuntă neagră. O să-l însurăm pe masa porcului. O să-i mai retezăm din lungul nasului...

ZENO : Măritule, da' de ce ne temem noi de o pustie de culoare ?

GUFI : Taci, dospitule, nu huli ! Ce știi tu ? Culoarea otrăvește simțurile. Se strecoară în adîncul tău și te roade. Te sapă pînă dă de apă. Te îneacă în minciuna miresmei. Și pe lîngă tine se mai îmbolnăvesc și alții.

(Se aud pașii celor care se întorc; mai mulți curteni aduc cu ei lada de zestre a IOLEI; IOLA *plînge pe lada de zestre; zarvă.)*

UN STRĂJER: L-am înșfăcat!

ALT STRĂJER: I-am pus sare pe coadă...

UN CURTEAN: A căzut în cursă ca un guzgan...

(Lada e lăsată jos cu o trîntitură; toți se urcă pe ea.)

GUFI *(Se alintă cu lada.)*: A și răposat? L-ați adus cu tot cu raclă? De ce plîngi, fata mea? Nu ți-a ajuns zestrea pe care ți-am dat-o ș-ai început s-aduni și singură?

MARȚAFIȚA: Borțoasa de fiică-ta l-a pitit în lada cu zestre...

GUFI: Așa, Iola? Ai spurcat lada de zestre? (IOLA *plînge mai dihai.*) L-ai băgat pe gușteru' ăsta în sfînta ladă pe care o ai de la mă-ta?

MARȚAFIȚA: Plodu-a dat în noi...

UN STRĂJER: Ne-a zgîriat ca o leoaică...

ALT STRĂJER: A stropit ca o pisică...

MARȚAFIȚA: Ne-a făcut albie de porci, a tocat din gură la blesteme că mi s-au zdrelit timpanele...

GUFI: Auuu! Urît... N-o fi cumva învățătura lui?

UN STRĂJER: Cînd l-am dibuit că-i în ladă, s-a dat la noi cu făcălețul...

GUFI : Ha-ha ! *(Dă tîrcoale lăzii.)* Aici ești, nenicule ! *(Mîngîie lada.)* Ai venit la miere și te-a împuns albina... *(Lovește cu pumnii în ladă.)* Las' că te-mblînzim noi... Te punem la sforăit cu ardei iute... *(Lovește cu picioarele în ladă.)* Mă ! Ce-ai căutat în casa mea ? Ce-ai căutat la fată ? De ce intri unde nu-ți fierbe oala ? Hă ?

(Toți încep să lovească în ladă ; MARȚAFIȚA *pare că dansează pe ea.)*

ZENO : De ce n-ai stat tu p-acasă, bre ?

BUBI : Ai venit la ionatane ș-ai dat de pădurețe...

UN STRĂJER : Rău te-ai împotmolit, velicule !

ALT STRĂJER : Mai bine umblai brambura prin lume decît să te oprești în lada prințesei...

ALT CURTEAN : Vierme să te fi născut, să rozi oase...

UN CURTEAN : Ai vrut nuntă ș-ai să ai priveghi !

GUFI (*Printr-o crăpătură a lăzii.*) : Mi-ai spurcat lada ! Mi-ai spurcat casa ! Mi-ai amețit fata ! Mi-ai minciunit-o și mi-ai aiurit-o ! Te voi judeca după măsură ! Ca p-un cîine te voi pune să dai socoteală !

TOȚI : Așa, așa, ne-am rupt papucii din pricina lui. Bașca mîncarea vărsată și borcanele sparte.

GUFI : Să cînte muzica ! Să s-aducă porcul !

ZENO : Chiar ? Tăiem porcu' ? Devansăm ?

BUBI *(Ușor.)* : Nu-i bine să sărim peste calendar... Abia poimîine e serbarea porcului, măritule !

GUFI : Nu-i bai ! O facem azi. Ce-i în mînă nu-i minciună. Să fie bucuria orbilor mai lungă. Să umflăm bășica și să jucăm tontoroiul. Să halim cîrnați și chișcă. S-aducem vin c-am scăpat de pacoste !

TOȚI : O să jucăm tontoroiul ? Ne lași să jucăm tontoroiul ?

ZENO : Chiar, 'năcritule, introducem din nou tontoroiul ?

GUFI : Toată lumea să joace din nou tontoroiul ! Tontoroiul nou !

UNII CĂTRE ALȚII *(Pe șoptite.)* : Se-ntorc vremurile bune... O să jucăm tontoroiul... Ce baftă ! S-a dat drumu' la tontoroi...

GUFI *(În transă.)* : Hoțul a fost prins ! Casa a scăpat cu fața curată. Sînt fericit !

TOȚI : Ura ! Ura ! Zgîrcitul și harababura !

GUFI : Iar pe făzănei îi vom judeca bucată cu bucată... cu răbdare și grijă... ca să le meargă fulgii...

TOȚI : Ura ! Nasul, mîinile și gura ! Unde sînt pețitele ? S-ascuțim cuțitele !

GUFI : Muzica ! Să vină furculițele d-argint !

MARȚAFIȚA : Rapița și nucu', gata cu buclucu' ! Unu și cu doi, hai la tontoroi !

(Muzică, tontoroi, nebunie mare.)

UN STRĂJER : Și ce noapte și ce zi și ce bine vom hali !

ALT STRĂJER *(În dezlănțuire.)* : Trăiască porcu' ! Nu e pară, nu e măr, e doar purul adevăr !

GUFI: Aşa, aşa... Veste să se-mplinească şi spusa să se rostogolească... Să gustăm din bucuria tăierii, că-n mare cumpănă ne-am aflat...

IOLA: Rău faci, tată, că tai porcu' înaintea sorocului...

GUFI: Taci, împieliţato, că fală mare ai avut şi cu nimica nu te-ai ales! Văzător ţi-a trebuit, de văzător te lecuiesc!

TOŢI: Să dăm cep la vin! Să curgă licoarea pe gît!

GUFI: Beţi, fîrtaţilor, beţi! Că zilele cu soţ s-au întors! Mare cinste şi mare scofală vom avea.

(Delir bahic; din tavan coboară cîteva zeci de funii, la capătul fiecăreia fiind legată cîte o cană; fiecare orb înşfacă o cană şi încep cu toţii să şi le umple din marele butoi; vai, ce încîlcitură de funii, ce ciondăneală! Uneori, cîte o funie se ridică înapoi în tavan cu tot cu personaj.)

UN STRĂJER: Să gîlgîim tot vinul! Să ne facem turtă!

ZENO (*Lîngă* BUBI; *cioc, cioc.*): Să trăieşti! *(Încet.)* Da' de ce-or fi bidinelele tocite?

BUBI *(Speriat.)*: Noroc! *(Încet.)* Pst! Bea şi uită! Nu te mai gîndi la cai verzi pe pereţi...

ZENO: Cai verzi ai spus? (BUBI *e speriat rău.*)

BUBI: Nu mă pîrî!

ZENO: Da' de unde ştii că sînt caii verzi?

BUBI: Am tras cu urechea...

ZENO: L-ai ascultat pe văzător?

BUBI: Pssst!

ZENO: Sssst!

(Petrecerea degenerează într-o conspirație; grupuri-grupuri șușotesc, încurajate de băutură.)

UN CURTEAN: Hm... parcă nu mai arde așa...

ALT CURTEAN: S-a potolit flama... Oare cine-o fi potolit-o?

UN CURTEZAN: Simțeam că mă arde la tălpi, ș-acu... nimic...

ALT CURTEZAN *(Dă cu palma, miroase.)*: Acu' aduce a spoială proaspătă.

UN CURTEAN: Să fi acoperit cineva cu spoială?

ALT CURTEAN: Sssst!

GUFI: Așa, așa! Veseliți-vă! Să s-audă pîn' departe! Că nu-i palat mai falnic decît palatul orbilor și nici țară mai creponată decît a noastră! Că sîntem vestiți în toate colțurile și zaharisită cinste ni se dă peste tot, mai ales pe la vaduri, pe la vămi și pe la coclauri, pe la poduri și pe la strîmtori, prin iarmaroace, bîlciuri și trecători... Mare și garnisită e puterea noastră și încă o mie de ani vom trîndăvi pe divanul cu turtă dulce dacă vom ține sacul bine legat și nu vom risipi...

(Vin furculițele și cuțitele; țopăială; ascuțirea uneltelor.)

GUFI: Ș-acum opriți! C-a venit ora ș-a bătut ceasu'. Trecem la osîndirea șarpelui făptuitor...

ZENO: 'āritule, pîn' ce nu judeci, n-ai cum osîndi...

GUFI: Taci, rîiosule, că știu eu ce fac... Scoateți-l din ladă! *(Cuțitele și furculițele, înfipte în ladă; capacul este astfel ridicat.)* Cu grijă... Să nu v-alunece printre degete...

(Zeci de mîini, strecurate înăuntru; ROBDEROUĂ *este tras afară.)*

UN STRĂJER: E cald, încă, iepuroiul...

GUFI: Să mi-l aduceți în podu' palmei, să văd cum e plămădit... *(Îl cercetează cu atenție pe văzător; agresiv în cercetare.)* Te temi de moarte, pehlivanule? *(Aproape că-i înțeapă ochii cu degetele.)*

ROBDEROUĂ: Nu mă tem de nimic, orbule!

GUFI *(Îl explorează mai departe; cîte o ciupitură, cîte un bobîrnac.)*: De moarte ori de orbire te temi mai mult, împielițatule?

ROBDEROUĂ: De un singur lucru mă tem, jupîne... Să nu plouă mîine și să-mi ud cizmele pe drum.

(Rîsete înfundate, chicoteli; unii sîsîie dezaprobator; toți îl cercetează pe văzător; îl apasă, îl împăturesc, îl zgîlțîie.)

GUFI: Aaa, să nu-ți faci teamă d-asta... Mîine fi-vei în pod atîrnat, la uscat, cu șuncile și cu bucățile de slănină... Nu vei avea necazul de care te temi...

UN STRĂJER *(Admirativ, după ce l-a atins pe văzător.)* : Nu e rău făcut!

ALT STRĂJER: Are nasul drept...

UN CURTEAN : Și bărbia despicată...

ALT CURTEAN : Semn că e ales...

GUFI : Ales să crape! Tacă-vă fleanca! Mergeți mai bine să gătiți porcu' pentru tăiere.

(Cei doi străjeri dispar trași în sus de funiile lor.)

GUFI : Cum te cheamă, văzătorule?

ROBDEROUĂ : Robderouă mă cheamă, rege al orbilor!

GUFI : Frumos nume, n-am ce zice. Stai colea, Robderouă, șezi pe lada care te-a dus la pieire... Te vom judeca repede, Robderouă, ca să nu mai ai timp să ne spui și alte minciuni și să ne împuiezi capul așa cum ai făcut cu domnița noastră, care nu mai e vrednică de nimica... Și numai din cauza ta s-a stricat această domniță, de va trebui s-o pedepsim să culeagă un milion de păpădii, că nu mai e bună pentru țara orbilor... Și numai cînd i se vor vindeca fumurile o vom ierta...

IOLA *(Plînge încet.)* : Și ce? Am să culeg păpădii și am să le spulber în vînt...

ROBDEROUĂ : Nu plînge, Iola, ochii sînt pentru văzut, nu pentru plîns. Doar te-am învățat atîta lucru...

GUFI : Gura! Să n-aud nici pîs. Eu vorbesc aici. Robderouă, recunoști că ești vinovat?

TOȚI: Recunoști? Recunoști?

ROBDEROUĂ: Eu, de recunoscut, aș recunoaște. Numai un gînd și o nelămurire nu-mi dau pace...

GUFI: Ce nelămurire? Îți dregem noi nelămuririle, cît ai bate din palme.

ROBDEROUĂ: Nu pricep un lucru, măritule. De ce te-ai apucat mata ș-ai dat cu spoială peste frumoasele culori cu care era împodobit palatul? E chiar aici, sub tălpile noastre, un frumos păun zugrăvit în mii de culori. Și văd că repede te-ai aplecat și l-ai mînjit cu alb-cenușiu. De ce?

GUFI *(Mîrîind.)*: Cum îndrăznești?...

ROBDEROUĂ: Și, pe la colțuri, pereții sînt plini de culori. Ba un galben ca aurul, ba un verde ca iarba, ba un roșu ca focu' și un albastru ca cerul... La ce ți-a trebuit să acoperi totul așa cum numai mîțul își acoperă spurcăciunea?

UN CURTEAN: Culori zici, pe la colțuri? *(Trezit.)* E pe bune?

ALT CURTEAN: Un păun? Sub picioare?

GUFI: E nebun! E turbat! Luați-l de pe mine! Aruncați-l în puț! Să terminăm odată!

IOLA: Nu! Să nu v-atingeți de el, că vă spun lui Macabril! O să v-alegeți cu cîte-o cocoașă ori o să vă pună pielea la fiert în cazanul lui cu licori.

ROBDEROUĂ: De ce te temi de culori, rege al orbilor? De ce nu lași palatul în toată frumusețea lui? Ce te sperie așa? Uite, chiar lîngă mine se răsucește o spirală de frunze, numai verde și galben, numai

roșu și mov... Dincolo e o ciupercă maronie, dincolo e un cîmp de maci...

TOȚI: Un cîmp de maci? O ciupercă maronie?

GUFI: Nu-l credeți, fraților! E un șarpe veninos. L-am încălzit la sîn, și acu', uite cu ce ne-alegem... Puneți-l la zdup cu căluș în gură! Aruncați-l de pe turn! Zeno! Bubi! Am dat o poruncă! Iar pe fata asta, pe spurcata asta...

IOLA: Taci, tată, că-ți dau cu polonicul în cap!

(Personajele s-au răspîndit, fascinate, și palpează pereții.)

UN CURTEAN: Albastru zici...

ALT CURTEAN: Verde ca iarba...

AL TREILEA CURTEAN: Roșu ca focu'...

AL PATRULEA CURTEAN: Galben ca aurul...

GUFI: Înapoi! Nu vă atingeți de nimic! Nu puneți mîna pe nimic!

ROBDEROUĂ: De ce ți-e frică, rege al orbilor? Ori te temi că acela care va ghici culorile va începe mai apoi să vadă?

UN CURTEAN: Cum?! Se poate?

ALT CURTEAN: Să vedem? Cu ochii noștri?

GUFI: Minciuni! Ocări și minciuni! Are gură mare! Minte de stinge. Nu există culori. Ochii nu-s pentru văzut. Văzutul nu e pentru-nvățat...

ROBDEROUĂ: Ba și văzutul se-nvață, jupîne! Mai întîi vezi cu degetele, apoi cu ochii.

TOŢI: Oare? Nu e şagă? Se poate?

ROBDEROUĂ: Se poate, se poate... Mergem pe-ncercate... Uite, Iola vede deja zece culori...

GUFI: Zece culori?! Auuu! Zece ani or să treacă pînă i le-oi scoate din cap.

MARŢAFIŢA: Rămîne fată bătrînă.

UN CURTEAN: Zece culori? Iola, e adevărat?

IOLA: E. M-a-nvăţat să văd.

UN CURTEAN: Aşa-i, viteazule?

ALT CURTEAN: Ne poţi învăţa văzutul?

AL TREILEA CURTEAN: Ne poţi dărui culorile?

GUFI: Minte ca un cal breaz. Nu v-aplecaţi urechea!

ROBDEROUĂ: Nu e mare lucru. Mergeţi singuri de-a lungul pereţilor. Unde veţi simţi că arde, acolo e roşu. Unde veţi simţi o mîngîiere, acolo e verde. Unde veţi simţi că vi-s grele degetele, acolo e maroniul. Singuri veţi învăţa văzutul, de veţi avea curajul de a vă apuca. Şi cînd veţi voi să vedeţi de-a binelea...

TOŢI: Ei?

ROBDEROUĂ: Nimica toată...

TOŢI: Zi!

ROBDEROUĂ: N-aveţi decît să vă ridicaţi pleoapele şi veţi vedea.

GUFI: Minciună! Unde-s ăia cu porcu'? Să-nceapă serbarea! Să se-mpartă rărunchii şi ficaţii! Muzica! Şi cine va mai apleca urechea la minciuni va rămîne fără ureche. Gata cu flecăreala! Zeno! Taie-i capul!

UN CURTEAN: Nu e drept, măritule...

ALT CURTEAN: Asta nu e judecată...

ZENO: Chiar, să mai cugetăm oleacă...

IOLA *(Sughițînd.)*: Eu vă spun lui Macabril...

BUBI: Sigur, să nu facem vreo trăsnaie. Mai bine să-l judece Macabril.

GUFI: Macabril? Sclifositul ăla? Ce știe ăla ce-i dreptatea?

TOȚI: Macabril! Macabril!

ZENO: Numai Macabril poate să judece un văzător ș-o văzătoare.

GUFI: Zău, fraților, pierdem vremea... Eu zic să-i tăiem capul și să trecem la șorici.

TOȚI: Ce te bagi? Să-l judece Macabril. Să ne spună Macabril dacă văzătorul a mințit sau nu.

UN CURTEAN: Tu să-i judeci pe orbi...

GUFI: Aha! Las' că vă potolesc eu... vă potcovesc eu tălpile... Numai să treacă ziua asta neagră... Unde-s ăia cu porcu'? Tocmai acu' și-au găsit...

TOȚI: Lasă porcu'! Nu schimba vorba! Să vină Macabril! Macabril!

(Se rotesc prin încăpere, invocîndu-l.)

MACABRIL *(Apare furtunos, spumos, rău și ironic.)*: Iată-mă-s! Cine se scoală devreme departe ajungeee...

GUFI: Macabril, înțeleptule, l-am prins pe văzător... pe trădător, pe ucigaș, pe sperjur și pe laș... Fă-l

cu ou şi cu oţet şi să dispară dintre noi! Dacă nu el, măcar capul său...

MACABRIL: Măsoară de zece ori şi taie o datăăă! Ăsta-i văzătorul? După chipul lui o să se schimbe lumea.

GUFI: Mi-a omorît fata. I-a-ntunecat mintea ş-a făcut-o să vadă. Multă ruşine mi-a adus în casă. Mi-a dat îndemnuri necuviincioase la supuşi. A răzuit pereţii după culori. A stricat duşumeaua. Din cauza lui s-au spart borcanele cu dulceaţă...

MACABRIL: Vorba multă, sărăcia omuluiii... Treaba-i ca şi făcută. El a-nvăţat-o să vadă? Ea să-l înveţe să orbească!

TOŢI: Ce? Cum?

GUFI: Care? Cît?

TOŢI: Nu-l doborîm?

MACABRIL: Da' pen' ce? Ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte. A omorît el pe careva?

GUFI: Să-l lăsăm slobod? Să rămînem fără apărare?

MACABRIL: Apără-mă de găini, că de cîini nu mă teeem...

GUFI: Păi s-a dat la noi... Ne-a răstălmăcit şi ne-a stropşit...

MACABRIL: Cîinele care latră nu muşcăăă...

GUFI: Cum, înţeleptule, după ce mi-a tocat toată bucătăria, după ce mi-a dărîmat rafturile şi ne-a scos şapte rînduri de sudoare prin piele, să-l mai las cu fata mea?

MACABRIL: Gînd la gînd cu bucurie... Am zis. Ce-o mai fi se va alege... Ce s-o-ntîmpla, om auzi de la

alții... Cum s-o termina, s-o povesti mai încolo... Voi rămîneți cu porcu'. Bateți fierul cît e cald... Decît mîncare sleită, mai bine îmburtiluită... Și cînd o ști și el ce știe ea, mai chemați-mă... dacă veți mai avea glas... *(Se retrage în vîjîială.)*

GUFI : M-a nenorocit... M-a răpus... V-am spus să nu-l chemăm...

ZENO : Așa-i drept, îngălatule... Să-nvețe și el a umbla pe-ntuneric, după cum a-nvățat ea să umble pe lumină.

GUFI *(Terminat.)* : Mare rău ne pîndește... Roade dracu' sub talpă...

BUBI *(Către* IOLA *și* văzător.*)* : Hai, valea! Leagă-l la ochi c-o basma, du-l în iatac și-nvață-l nevăzutul.

IOLA (*Îl sărută pe* BUBI.) : Ne-am topit!

ZENO : Și nu-l scăpa din palmă, că-i subțire ca o păpădie... *(*IOLA *îl sărută și pe* ZENO *; simpatie generală pentru cei doi, cu excepția lui* GUFI.*)*

UN CURTEAN : Vezi, nu-l trînti prea rău de colțurile odăii, c-o să-ți mai trebuiască...

ALT CURTEAN : Ia-o încet... mai cu milă întîi... Fă-l să bată aerul cu degetele...

AL TREILEA CURTEAN : Dac-o să fie sîrguincios, cu atît mai mult va prețui vederea... de va ști cum e orbitul...

(Cei doi pleacă ; destindere generală.)

BUBI : Așa judecată, zic și eu!

GUFI: M-a făcut harcea-parcea... I-aţi cîntat în strună...

ZENO: Cal breaz, Macabril ăsta.

MARŢAFIŢA: I-ar sta mai bine-ntr-o sticlă cu dop de plută deasupra capului.

UN CURTEAN: Să ne veselim, amărîtule, acu', de s-a terminat cu bine...

GUFI: Asta-i bine? Mi-a trecut cheful...

ALT CURTEAN: Unde-i ăla cu porcu'?

ALT CURTEAN: N-or fi fost în stare să-l prindă...

UN CURTEAN: Să mergem şi noi să punem umăru'... *(Dispar traşi de cănile lor.)*

MARŢAFIŢA: S-a năruit încropeala, Gufişor. Ce ne facem?

GUFI: Lasă-mă, Marţafiţo, că mi se zbate fierea...

AL PATRULEA CURTEAN: Ce-i, încoronatule, ţi s-au pus pietre la ficat?

GUFI: Mă ia cu ameţeală. Îmi vîjîie sub frunte...

AL CINCILEA CURTEAN: Poate n-ai dormit la prînz...

AL ŞASELEA: A dormit, nu e de la asta. Se schimbă vremea...

MARŢAFIŢA: Nu e totul pierdut, Gufiţă...

GUFI: Taci, boarfă! Că dacă nu te lăfăiai cu soldăţoii ş-aveai grijă de fată, nu se-ncurca pînă-ntr-atît şi mai găseam o basma curată pentru faţa noastră.

AL ŞASELEA CURTEAN: Să nu ne stricăm cheful, merituosule! Să ne desfătăm cu lăutele!

GUFI *(Trist.)*: S-a dus ce-a fost să fie. S-a găurit punga ş-a curs bănetul. D-acu', numai cîte un lînceag pe spinare ne mai trebuie.

MARȚAFIȚA: Nu te mai tîngui! Rege ești ori păzitor de capre?

GUFI: Nici tu rege, nici tu păzitor de capre. Numai păzitor...

AL ȘAPTELEA CURTEAN: Ce-or fi făcînd ăia cu porcu'?

AL OPTULEA CURTEAN: Să nu fie vreun furtișag...

AL PATRULEA CURTEAN: Mă duc să văd ce s-a ales. *(Dispare în tavan; disparițiile sînt rapide, ca la jocul cu marionete.)*

GUFI *(Lacrimi, plici, plici.)*: Unde-am greșit eu, Marțafițo? S-ajung la bătrînețe călcat pe bătături d-un văzător...

AL CINCILEA CURTEAN: Hm! Te pomenești că s-a mutat serbarea...

AL ȘASELEA CURTEAN: Or fi tăiat ș-or fi și-mpărțit...

AL ȘAPTELEA CURTEAN: Haideți, că nu mai prindem nimic! *(Dispar.)*

MARȚAFIȚA: Gufulică... Hai în poala mea să te ogoiesc...

GUFI: Nu m-atinge... Mi s-a urzicat pielea... Mi s-au înfierbîntat încheieturile...

CEILALȚI CURTENI: Asta e serbare? Eu nu văd nimic...
Să ne dai șoricii... Ne-ai promis șoric!
S-a golit și vinul, cana e ușoară...
Unde sînt cîrnații? Ori ne tragi pe sfoară?
Te-a lovit damblaua ori îți rîzi de noi?
Pui de găgăuță, dă-ne tontoroi!

(Curtenii dispar, unul cîte unul, în tavan.)

GUFI *(Agonizînd încet.)*: Ce vor ăștia de la mine? De ce urlă așa?

ZENO: S-au îmbătat. Vinul le-a-nmuiat mintea...

GUFI: S-a făcut cam frig...

BUBI: Au plecat cu toții...

GUFI: Unde-au plecat?

BUBI: Unde-a-nțărcat mutu' iapa...

ZENO: S-au dus unde s-au oprit ploile...

GUFI: Curtenii mei? S-au dus?

MARȚAFIȚA: N-ai teamă, Guficǎ. Veghem noi lîngă tine.

BUBI: Îți suflăm noi în lumînare.

GUFI *(Plîngăreț.)*: Da' petrecerea de ce n-a-nceput?

BUBI: De serbare ne arde?

ZENO: N-ai vrea să pui un pic tîmpla pe pernă, să te-ntremezi?

GUFI: Nu, nu... trebuie să tai șoricul în părți egale... Unde sînt muzicanții? Trebuie să dau tonul la tontoroi...

BUBI: Îl dau eu... Soool... *(Se ridică de pe sol și dispare.)*

ZENO: A plecat...

GUFI: Se-ntoarce?

ZENO: Mă duc să-l întreb... *(Dispare.)*

GUFI: Ce s-aude?

MARȚAFIȚA: Au șters-o amîndoi...

GUFI : Zeno și Bubi ? Sfetnicii mei ?

MARȚAFIȚA : Toți te lasă la greu. Nu trebuia să te-ncrezi în ei.

GUFI : Numai tu ai rămas ?

MARȚAFIȚA : Numai eu, da...

GUFI : Vino să te pup.

MARȚAFIȚA : Vin... *(Cum se ridică, o și trage tavanul.)*

GUFI : Am să te fac regină... Am să pun să ți se cioplească un tron... Am să-ți dau trăsură și acareturi... La noapte îl umflăm pe văzător și-l aruncăm în iaz... Rămînem stăpîni, Marțafițo ! Le facem figura ! Unde ești, Marțafițo ?

*(*GUFI, *cu desăvîrșire singur ; caută de nebun prin odaie ; se lovește de lucruri și se împleticește între funiile care mai atîrnă din tavan ; scoate de sub tron găleata cu bidinelele.)*

GUFI : Ai plecat, Marțafițo ? Și tu ? Ho-ho-ho ! Unde-i ața mai subțire, acolo se rupe... *(Icnește, mormăie.)* Unde ai pierit, Marțafițo ? Zeno ! Bubi ! Să dăm drumu' la serbări ! Cu mîna mea am să-mpart șoricii... Am să dau cîte două porții pe cap... Jur ! Unde-ați întins-o, codoșilor ? *(Plînge cu fruntea lipită de zid ; începe să palpeze zidul.)* Știu de unde vi se trage... V-au înnebunit culorile... V-au înșelat, proștilor, betegiților... Nu există culori... Cine v-a spus că există ? Minciună !

Lumina e minciună ! V-aţi îmbolnăvit de stele şi de soare... Mucoşilor... Sînteţi slabi... A dat boala văzduhului în voi... Orbi... *(Vopseşte pereţii cu încrîncenare.)* O să vă întoarceţi la mine în genunchi... O să vă tîrîţi ca viermii... să vă primesc înapoi...

LULU *(Coboară pe candelabru.)*: Braşoave...

GUFI : Cum ? !

LULU : S-au risipit ca iepurii. Nu-i mai vezi tu p-aici.

GUFI : Cine eşti ? Ce vrei ?

LULU : Cine să fiu ? Sînt bufonul tău. Cel mai bun din cîţi s-au văzut.

GUFI : Eu n-am văzut nimic. Eu nu ştiu nimic. Nu cunosc.

LULU : Da' uituc mai eşti... Eu sînt Lulu, bufonul tău chior şi preferat. Nu vrei să te fac să rîzi ? Văd că eşti cam trist...

GUFI : Eu n-am rîs niciodată. Mie nu-mi place să rîd. Du-te !

LULU : Cum aşa ? Rîsul îngraşă.

GUFI : Mie îmi cade greu la stomac...

LULU : Păcat. Te-aş fi distrat de milioane. Ţi-aş fi spus ce-am văzut prin curte...

GUFI : Nu vreau să ştiu. Vreau să dorm. Vreau să mă laşi în pace.

LULU : Să dormi cînd alţii petrec ?

GUFI : Cine petrece ? Petrecere fără mine ?

LULU : E sărbătoarea porcului, ai uitat ? S-a tăiat grăsunul.

GUFI: S-a tăiat? Fără mine?

LULU: S-a tăiat, c-aveau nevoie de hrană pe drum...

GUFI: Le-arăt eu tăiat!

LULU: Numa' dacă ai un măgar năzdrăvan... Că cei mai mulți s-au și risipit în lume, cu hălcile de carne subsuoară...

GUFI: Minți, hlizitule!

LULU: Cine zice ăla e! Că și eu tot pentru rămas-bun am venit.

GUFI: Stai, n-o lua de bună! Stai să mai trăncănim.

LULU: Ce să mai trăncănim? Nu vezi că s-au terminat brașoavele?

GUFI: Unde-s străjerii? Am să pun să-ți scurteze limba.

LULU: S-au dus și străjerii tăi... Hălăduiesc prin codri.

GUFI: Prin codri? Ca orbeții?

LULU: Ba bine că nu. Au prins a vedea cu ochii. S-au apucat de vînat bibilici și crîngotei.

GUFI: Minți, măscăriciule! Spui măscări! N-aveau cum!

LULU: N-a fost cine știe ce greu... Au făcut și ei ce le-a spus văzătorul... Și-au ridicat pleoapele cu degetul arătător.

GUFI: Și curtenii?

LULU: Și.

GUFI: Toți, toți?

LULU: Toți. Care mai de care se întrec acu' la ochit stelele și planeții de pe cer. Or fi deja departe, iar unii poate au și ajuns la marea cea albastră.

GUFI: Și muzicanții? Voiesc să-mi cînte muzicanții.

LULU: Ehe! O să mai cînte și vîntul la harpă. Muzicanții au făcut ochii cît cepele ș-acu' mișună prin lume, povestindu-ți din lăute pățania...

GUFI: Nu se poate. E un vis urît. Pesemne c-am băut pelin aseară. Orbii n-au cum să vadă, surzii să audă și muții să vorbească.

LULU: Te amăgești cu zeamă lungă. Eu atîta îți spun... vezi că-ți vine rîndul și ție.

GUFI: Care rînd?

LULU: Ai să-ncepi să vezi. Vrei-nu vrei, or să ți se deschidă ochii într-o zi. Boala asta nu iartă pe nimeni.

GUFI: Ochii mei? Niciodată!

LULU: Ochii tăi, da. D-aia am venit, ca să te sfătuiesc. Să nu te sperii prea tare cînd brusc te va păli lumina... Ș-ai să vezi ce ți s-o arăta... Ș-acu' rămîi cu bine!

GUFI: Mai zăbovește puțin. Mai fă-mă să rîd...

LULU: Mai rîzi și de tine, că de mine ai tot rîs... Ha! *(Iese.)*

GUFI: Nu pleca! Te umplu de bani... Te fac străjerul meu... Te fac sfetnicul meu... Împărțim pe din două tronul, împărățim o mie de ani... A plecat... Ce prost! *(Se tîrăște și se ascunde în colțul cel mai întunecat.)* Îl făceam om... Ah, ce usturime am pe ochi...

(Se aud pași; intră IOLA *și* ROBDEROUĂ, *acesta din urmă, legat la ochi.)*

IOLA: Acum ai înțeles?

ROBDEROUĂ: Am înțeles.

IOLA: Trebuie să simți pămîntul sub tine. Cînd faci un pas, trebuie să simți că ai două picioare. Din zbor trebuie să simți ce-ți calcă piciorul.

ROBDEROUĂ: Așa fac și eu. Da' mă tot împleticesc...

IOLA: Nu-ți fie teamă de picioarele tale. Talpa știe ce face dac-o lași în legea ei... Vede și ea, în felul ei... Cînd calci pe ceva moale, ea se-nfioară... Cînd calci pe ceva tare, dintr-odată simți cum se strunește...

ROBDEROUĂ: Unde sîntem acum?

IOLA: Trage aer în piept ș-ai să simți... Fiecare încăpere are alt aer ș-alte mirosuri.

ROBDEROUĂ: Parc-am fi în cămara cu murături... Duhnește a castraveți... N-o fi cumva chiar sala tronului?

IOLA: Chiar așa! Cum te-ai prins?

ROBDEROUĂ: Păi, nu ți-am spus? Duhnea a ladă de gunoi. E careva p-aci?

IOLA: E pustiu. Fluieră vîntul.

ROBDEROUĂ: De unde știi că e pustiu?

IOLA: Păi, nu ți-am spus? Aud cum fluieră vîntul de goliciune. Aerul e altfel într-o sală plină. Îl simți cînd îl tragi în piept. Știi că nu e numai al tău. Altfel arată aerul neatins de nimeni.

ROBDEROUĂ: Mie mi se pare totuși că aerul ăsta a mai fost tras o dată în piept de cineva... *(Zgomote; ceva se prăbușește.)*

IOLA: Ce-ai făcut?

ROBDEROUĂ: M-am împiedicat de ceva...

IOLA: Ridică-te-ncet şi fără să te foloseşti de mîini. Mîinile se folosesc cu zgîrcenie. Un orb adevărat nu-şi spurcă mîinile cu orice. Dacă ai un scaun în faţa ta, trebuie să-l simţi în stomac... Dacă ai un zid în faţa ta, trebuie să-l simţi în frunte...

ROBDEROUĂ *(Izbindu-se cu fruntea de zid.)*: Chiar în frunte l-am simţit.

IOLA: Întinde şi tu o mînă... pentru-nceput... Ia du-te ş-aşază-te pe tron, să văd cum faci.

ROBDEROUĂ: Păi... întîi mă-ntorc după bătaia inimii... Apoi mă duc încet... ca pe gheaţă... pînă cînd în pieptul meu s-aude o zvîcnitură... Asta-nseamnă că sînt la un pas de loc. Şi m-aşez! *(Buf, pe duşumea!)* Au!

IOLA: Doar cu un pas ai greşit. Da', oricum, prinzi repede. Nu mai ai mult ş-ai să ştii tot. Ai să mănînci cu ochii închişi, ai s-alergi ş-ai să te plimbi... Ai să mergi chiar la vînătoare de cerbi orbi ş-ai să călăreşti pe cai orbi...

ROBDEROUĂ: Pînă cînd?

IOLA: Nu ştiu. Cît o vrea Macabril.

ROBDEROUĂ: Pst!

IOLA: Ce?

ROBDEROUĂ: Parcă mîrîie cineva...

IOLA: Parcă suspină...

ROBDEROUĂ: Cine-o fi? Unde-o fi?

IOLA: E pe-aici, pe-aproape...

ROBDEROUĂ: Cred că-i după ușă...

IOLA: Bravo! Ai să fii un orb isteț.

ROBDEROUĂ: Numai de dragul tău, Iola...

IOLA *(Ascultînd.)*: Ce trist se tînguie!

ROBDEROUĂ: Ce s-o fi-ntîmplat? *(Îl scoate pe* GUFI *de guler.)* Cine ești? De ce stai pitit?

GUFI: N-am noroc...

IOLA: E tata!

GUFI: M-am dus pe apa Sîmbetei... Sînt beteag...

IOLA *(Îl atinge.)*: Ce e, tată? De ce ții pumnii la ochi?

GUFI: M-a lovit și pe mine, fata mea...

ROBDEROUĂ: Spune, poate știm vreun leac...

GUFI: Da, da... Urcați-mă pe casă și dați-mi un brînci.

IOLA: Ce vorbe-s astea, tată?

GUFI: M-au părăsit cu toții... M-au lăsat aici...

IOLA: Și ce?

GUFI: Cum și ce? Marțafița, Zeno... Toți... Le-a venit vederea și au fugit în lume...

IOLA: Au prins și ei a vedea?

GUFI: Niște trădători și lingușitori... *(Urlă de durere.)* Mă seacă durerea de văz, fata mea...

IOLA: Cum? Te doare capul?

ROBDEROUĂ: Te gîdilă-n gît?

IOLA: În pîntec? Te-nnăduși?

GUFI: Mă doare ochiul care-a-nceput să vadă...

ROBDEROUĂ *(Își scoate legătura.)* : Ți s-a deschis ochiul ?

IOLA : Vezi ?

GUFI : Da, da... Numai că eu n-am de gînd să mă las...

ROBDEROUĂ : Cum ? Nu vrei să te bucuri de lumina zilei ?

GUFI : Care lumină ? Ce lumină ? Numai arșiță și durere ! Numai acreală și vitriol ! Ce știți voi ? Ce știu ei ? Că numai pentru ei am făcut-o ! Numai și numai pentru ei. Am vrut să-i feresc de durere și silă, am vrut să-i învăț să trăiască în tihnă și în dulceață veșnică. Da' ei nu m-au înțeles... Nu...

IOLA (*Către* ROBDEROUĂ.) : Tu pricepi ceva ? (*Către* GUFI.) Lasă, tată... Bucură-te de soare și de stele și de albastrul cerului...

GUFI : Nu m-ademeniți voi pe mine. Am vrut să fac un palat ca un fund de mare... Cald și blînd, fără pofte și fără dureri... Da' ei n-au priceput nimic, nu...

ROBDEROUĂ : Hai, încearcă măcar o dată să privești în jur.

GUFI : Nu ! Cîrmaciul pe corabia lui piere. Rămîneți cu bine !

IOLA : Unde pleci, tată ?

GUFI : Mă duc să mă-nchid în ladă... Să nu mă bată soarele... Să nu-l văd cît oi trăi... Un lucru vă rog... Bateți cîteva cuie peste capac, să nu pătrundă nici un fir de lumină... Am să trăiesc înăuntru, la întuneric, singur și fericit, ușor ca o pană... Ei

au fugit... Eu am să duc totul pînă la capăt! Adio, copiii mei! *(Intră în ladă.)*

IOLA: Ce ne facem?

ROBDEROUĂ: Lasă-l acolo...

IOLA: Hm! O să-l strivească pustietatea...

ROBDEROUĂ *(Cutremurat.)*: Ce lume! O fi noapte, o fi zi?

IOLA: Auzi? *(Un vîjîit putrenic.)* Au! *(Lucrurile răscolite de vînt, două ferestre mari se deschid brusc din perete; afară e noapte, se văd stelele și luna.)*

ROBDEROUĂ: Ia te uită!

IOLA: Ce sînt astea, Robderouă?

ROBDEROUĂ: Sînt ferestre, Iola...

IOLA: Ferestre, în palatul orbilor?

ROBDEROUĂ: Da, Iola... Uite stelele, luna... Planeții se rotesc pe cer...

IOLA: Aici e mîna lui Macabril! Să știi că el ne-a deschis ferestrele...

ROBDEROUĂ *(Strigă în afară.)*: Ce faci, Macabril? Pleci și tu?

VOCEA LUI MACABRIL: Călătorului îi șade bine cu drumuuu'...

ROBDEROUĂ: Îți mulțumim pentru ferestre... Ne-ai făcut un dar minunat.

VOCEA LUI MACABRIL: E dar de nuntă... Să ne vedem cu bine și pe tărîmul surzilor, că pe tărîmul orbilor ne-am auzit destul... Nu trîntiți prea tare ferestrele... Calul de dar nu se caută-n gurăăă...

IOLA: Ce de păsări peste tot... Or fi prins să vadă?

ROBDEROUĂ: Noaptea e plină de ochi... Plutesc ochii prin aer...

IOLA: Frumoasă e noaptea... Cîte sînt de toate?

ROBDEROUĂ: Sînt nesfîrşite...

IOLA: Şi dimineţile? Tot aşa? Cum e dimineaţa, Robderouă?

ROBDEROUĂ: Mai stai puţin ş-ai s-o vezi...

IOLA: Şi pîn-atunci? Ce facem?

ROBDEROUĂ: Ne jucăm... Ne jucăm de-a baba-oarba...

IOLA: Cum e jocul?

ROBDEROUĂ: Întîi ne legăm la ochi... *(Icnete din ladă.)* Plînge tac-tu.

IOLA: Săracu'...

ROBDEROUĂ: Dă-l încolo, n-a fost niciodată orb...

IOLA: Cum?!

ROBDEROUĂ: Lasă-l! Fii atentă la joc...

Text de rezervă (eventual prolog)

GUFI *e singur între pereții colorați. Se duce la un perete. Își mișcă degetele pe un contur, extrem de precis, urmărește desenul cu degetul, trădîndu-și aptitudinile vizuale.* GUFI *aleargă înnebunit de la un perete la altul și descoperă desenele. Face gesturi de spaimă. Se uită în jur. Respiră ușurat cînd vede că e singur. Ia un cuțit uriaș de bucătărie și încearcă să răzuiască pereții de culori.*

LULU : Cu-cu !

GUFI *(Scapă cuțitul, se retrage cîțiva pași, panică evidentă ; privește pe furiș în jur, n-ar vrea să se demaște, dar nu poate rezista ispitei de a-l găsi pe intrus.)* : Cine ?

LULU : Cu-cu !

GUFI : Care ești ? Cine ești ?

LULU : Cu-cu-ri-guuu !

GUFI : Unde ești ? Ce vrei ?

LULU *(E cocoţat pe candelabru.)*: Ce să vreau? Nu vreau nimic.

GUFI: Dă-te jos!

LULU: Da' de unde ştii că sînt sus?

GUFI: Te aud.

LULU: Ei, lasă-mă!

GUFI: Eşti de mult aici?

LULU: De cînd lumea.

GUFI *(Furios.)*: Spurcăciune! Dă-te jos!

LULU: Hi-hi! N-ai vrea să vii mai bine să mă iei?

GUFI: Am să pun străjile să te biciuiască...

LULU: Aha, ai văzut că te-am văzut şi acu' te-au luat năbădăile?

GUFI: N-am văzut nimic! Nu ştiu nimic! Eşti un pungaş! Trebuia să te scurtez de cap. Am fost un prost.

LULU: Şi cum ziceaiii... nu există văzători?

GUFI: Nu!

LULU: Carevasăzică, toţi sîntem orbi.

GUFI: Da!

LULU: Iar de văzut, văd numai nebunii.

GUFI: Da!

LULU: Măi, să fie! Oare n-oi fi şi mătăluţă oleacă nebun?

GUFI: Eu? Nebun? Ce-ţi veni?

LULU: Că prea te-ai repezit dintr-odată la culori...

GUFI: Culori? Care culori? Ce-s alea culori?

LULU: Ei, na-ți-o bună, că ți-am dres-o! Oi fi eu slab, da' prost nu-s.

GUFI: Ba ești! Că te bagi unde nu-ți fierbe oala.

LULU *(Rîde.)*: Așa.

GUFI: Am să-ți scot fumurile. Din pielea ta o să fac o tobă și din scăfîrlie am să fac două scrumiere...

LULU: Supărat tare văz că ești, măritule...

GUFI: Vezi bine.

LULU: Aha, așadar recunoști că sînt văzători?

GUFI: Nu știu. Poate că da, poate că nu.

LULU: Măritule! Eu știu că tu știi că eu văd.

GUFI: Poate că știu, poate că nu știu.

LULU: Da' și tu știi că eu știu că tu vezi.

GUFI: Eu nu văd! Eu sînt orb! Uite! Mi s-au tocit degetele de atîta pipăit. Uite... Sînt orb. Na... M-am împiedicat...

LULU: Ai vrut să te împiedici, măritule...

GUFI: Ba nu, m-am împiedicat și am căzut...

LULU: Ai vrut să cazi, măritule...

GUFI: Am căzut pentru că sînt orb. Orb ca toți orbii...

LULU: Măritule, tu vrei să fii orb. Tu nu ești orb.

GUFI: Ba sînt! Ai văzut tu că nu sînt? Sînt.

LULU: Cînd vrei ești orb. Da' cînd nu vrei, vezi mai bine decît vede vulturul din înaltul cerului.

GUFI: Lulu, nu mă nenoroci!

LULU : Te-am nenorocit eu, stăpîne ?

GUFI : Nu mai trăncăni, Lulu. Palatul are urechi. Să nu te audă cineva...

LULU : De ce te temi, măritule ?

GUFI : Oamenii sînt răi, sînt atît de răi...

LULU : Te temi de oameni ?

GUFI : Oamenii sînt schimbători, nu poți ști niciodată...

LULU : Un lucru nu-nțeleg eu, stăpîne...

GUFI : Taci, taci. Dacă nu-nțelegi, nu-ți bate gura de pomană.

LULU : Cum așa ? Vreau și eu să mă luminez. Vreau să-mi spui și mie cum ai făcut de i-ai prostit așa ! ! ?

GUFI : Unde vezi că i-am prostit ? Cine ți-a zis că i-am prostit ? Nu i-am prostit !

LULU : De ce i-ai orbit, măritule ? De ce le ții ascunsă taina luminii ? Ce cîștig ai de aici, măritule ?

GUFI : Eu ? Eu ? Eu nu am nici un cîștig. Mă vezi pe mine cu vreun cîștig ?

LULU : Atunci ? Dacă nu ai nici un cîștig, de ce-i ții în orbire ?

GUFI : De ce-i țin ? Păi... e cîștigul lor...

LULU : Cum așa ?

GUFI : Așa. E spre binele lor.

LULU : Auuu ! Era să cad de pe cîrlig !

GUFI : Ah, de ce n-ai căzut ! ?

LULU: Cum, adică, spre binele lor? Se bucură ei că sînt orbi?

GUFI: Se bucură, se bucură.

LULU: Îi vezi tu că se bucură?

GUFI *(Ca ars.)*: Nu mai vorbi așa! *(Se uită în jur.)* Să știi că se bucură. N-ai să mă crezi, dar ei sînt fericiți.

LULU: Sînt fericiți?!

GUFI: Da, da... Orbii sînt cei mai fericiți dintre oameni. Nu-și bat capul cu nimica, nu au de umblat, nu au de alergat, nu au de întrebat... Fiecare își vede de somn, de sculat, de mîncat... Tu nu vezi că la mine, aici, au de toate? Spune și tu... Le lipsește ceva? Îi doare ceva? Îi arde ceva pe dinăuntru? La ce bun să vadă? Văzul aduce numai necazuri. Azi vezi una, mîine alta... După ce vezi, începi să fugi după ceea ce vezi... Și fugi, și fugi... Nu te mai saturi alergînd... Toată viața fugi după lucrurile văzute și niciodată nu le atingi cu adevărat... Numai suferință se alege după alergarea ta și numai praful de pe tobă îți mai rămîne după o viață de alergare... Zău... Gîndește-te și tu. Nu e mai bine așa? Te scoli, halești, asculți clopoțeii, te culci de prînz, te scoli la cafea, mai asculți o dată clopoțeii, te culci de seară. Nu tu fugă, nu tu caznă, nu tu dorință deșartă... Spune și tu dacă nu e mai bine așa!!... Eu am inventat țara asta. Crede-mă. Nu e om mai fericit decît cel care n-are nimic de dorit.

LULU: Şi atunci, ce te-ai gîndit? Ia să-i orbesc eu pe toţi, că numai aşa nimeni n-o să-şi dorească nimic...

GUFI: Vezi? Vezi? Ai priceput. Eşti isteţ. Vino să te pup.

LULU: Lasă, mai încolo...

GUFI: Nu, nu... Vino acu'! Să mor dacă-ţi fac ceva!

LULU: Lasă, pupă-te singur.

GUFI *(Scrîşnind din dinţi.)*: Spurcăciune!

LULU: Cum ai zis?

GUFI: Nu vrei să cobori? Să vorbim omeneşte?

LULU: Da' pînă acum am vorbit păsăreşte?

GUFI: Hai lîngă mine... Am alune. Am migdale... Hai să ronţăim migdale.

LULU: Tare ţi-e frică de adevăr, măritule.

GUFI: Care adevăr? Ce adevăr?

LULU: Te roade ceva pe dedesubt... Nu vrei să se ştie, că dacă s-ar şti, multe s–ar dărîma...

GUFI: Lulu, nu vrei tu să pleci frumuşel prin poarta din dos şi să mă laşi pe mine singur în palatul meu?

LULU: Nu. Vreau să văd ce-ţi mai coace mintea.

GUFI: Îţi dau şi ceva de cheltuială... Îţi dau şi zece linguri de argint...

LULU: N-am trebuinţă. Mănîncă tu cu ele.

GUFI: Zău, Lulu... Te căpătuiesc...

LULU: Aș! Am să stau aici să văd cum te joci de-a v-ați ascunselea.

GUFI: Rău faci că te pui în gură cu mine...

LULU: Auzi, măritule, de unde știi că lor le place să fie orbi?

GUFI: Le place! Le place!

LULU: Ți-au spus ei că le place? Sau îi vezi tu că le place?

GUFI *(Țipă.)*: Taci! Le place. Îți jur că le place. Știu eu că le place.

LULU: Știi tu?

GUFI: Da, știu eu.

LULU: Știi tu mai bine decît ei ce le trebuie și ce nu le trebuie?

GUFI: Da, știu... Dacă-i las de capul lor, se dărîmă șandramaua. E mult mai bine așa. Crede-mă.

LULU: Ce faci, măritule, dacă se află că tu ești văzător?

GUFI: Nu sînt! Ți-am spus eu că sînt? M-am jucat cu tine. Te-am păcălit. Te-am tras de limbă. Nu sînt.

LULU: Ce te faci, măritule, dacă lumea se dezmeticește și-ți află taina?

GUFI: Taci, mă, taci!

LULU: Tare o să-ți mai dai în petic, măritule...

GUFI: Ai de gînd să mă pîrăști? Pîrîtorule!

LULU: Eu nu pîrăsc, stăpîne. Eu numai stau să văd cum se coace fructul.

GUFI: N-o să se coacă prea repede...

LULU: Nici nu știi cînd se coace. Ș-odată vezi că s-a dus puful de pe păpădie și nu mai ai ce ascunde...

GUFI: Taci, fugi! *(Ca scos din minți.)* Fugi! Taci! Să nu te mai văd! *(Se aruncă în genunchi.)* Să nu te mai aud...

ANGAJARE DE CLOVN

Piesă în două părţi

Personaje :

FILIPPO
NICOLLÓ
PEPPINO

Întîmplarea are loc într-o sală de așteptare, o anticameră, o încăpere fără ferestre, aflată undeva la etajul trei, patru sau cinci, cu două ieșiri și cu două rînduri de trepte care duc undeva în jos, nevăzute. În scenă se va afla, chiar de la început, NICOLLÓ, *moțăind pe un scaun, în apropierea ușii impozante din centrul încăperii – ușa care este axa de simetrie a piesei.* NICOLLÓ *poate fi îmbrăcat într-un costum care să pară oarecum de închiriat, iar o valiză de modă veche, burdușită cu nu știm ce, va sta abandonată în mijlocul încăperii.*

Eventual, lipit pe ușă, un anunț detaliat despre probele care vor fi cerute pentru angajarea unui „clovn bătrîn".

Partea întîi

Se aud pași urcînd, întîi dinspre stînga, apoi dinspre dreapta, din nou dinspre stînga. NICOLLÓ *ciulește urechile, se ridică în picioare, își aranjează ținuta.*

Intră FILIPPO. *Costum închis, cam de închiriat. Trage după el un geamantan de modă veche, burdușit, pe care-l abandonează în pragul ușii. Alunecă epuizat spre primul scaun și se trîntește în el. Își face vînt cu pălăria, gîfîie.*

NICOLLÓ *se așază la loc, dezamăgit.*

După cîteva secunde lungi, FILIPPO *se ridică, se apropie de ușă, ascultă. Se uită lung la* NICOLLÓ.

FILIPPO : E careva-năuntru ?
NICOLLÓ *(Cu ochii închiși.)* : Nu.

NICOLLÓ *își suflă nasul extrem de zgomotos.* FILIPPO *îl fixează mai departe pe* NICOLLÓ. *După un timp, se*

hotărăște să bată ușor în ușă. Nici un răspuns. Îl fixează din nou pe NICOLLÓ. *Acesta deschide ochii enervat.*

FILIPPO *(Repede.)*: Înseamnă că dumneata ești primu'.
NICOLLÓ: Da.
FILIPPO: Atunci, înseamnă că eu sînt al doilea.

NICOLLÓ *se chircește iritat pe scaun.* FILIPPO *începe să exploreze încăperea.*

FILIPPO *(Adulmecînd.)*: Dumneata ai fumat aici?
NICOLLÓ: Nu.
FILLIPO: E mult fum aici. *(Pauză.)* Simți că e fum?
NICOLLÓ *(Cu întîrziere.)*: Nu.
FILIPPO: E fum. *(Pauză.)* Ar trebui deschisă o fereastră.

Pauză. FILIPPO *se așază și el pe un scaun, iritat.*

FILIPPO: Și n-au transmis nici o vorbă?
NICOLLÓ: Nu.
FILIPPO: Asta-nseamnă că încă nu-i șase.
NICOLLÓ: Nu-i.
FILIPPO: Să sperăm c-or să vină, totuși, la șase.
NICOLLÓ: Da.

Se privesc pe rînd, pe furiș.

FILIPPO : Înţeleg că şi dumneata eşti pentru aceeaşi treabă.

NICOLLÓ : Adică pentru anunţ ?

FILIPPO : Da.

NICOLLÓ : Da.

Pauză. Pînda reciprocă devine tot mai evidentă. NICOLLÓ *îşi şterge din nou nasul cu zgomot infernal.*

FILIPPO : Eu cred c-ar trebui scos fumu'. *(Pauză. Cercetînd pereţii.)* E ciudat că ăştia n-au ferestre. Dac-ar fi ferestre, fumu-ar ieşi numaidecît.

Pauză, nici un răspuns. FILIPPO *oftează şi se duce să-şi recupereze geamantanul. Întorcîndu-se, privirile celor doi se-ncrucişează.* FILIPPO *rămîne nemişcat. Tremură.* NICOLLÓ *se ridică în picioare. Tremură şi el.*

FILIPPO *(Sugrumat de emoţie.)* : Nicolló !

NICOLLÓ *(Sugrumat de emoţie.)* : Filippo !

FILIPPO : Nicolló, tu eşti ?

NICOLLÓ *(Pierdut.)* : Filippo ! Filippo !

FILIPPO *(Deschizîndu-şi larg braţele.)* : Nu se poate !

NICOLLÓ *(Deschizîndu-şi larg braţele.)* : Eu sînt ! Eu !

FILIPPO : Doamne ! Nu-i adevărat ! Nicolló !

NICOLLÓ *(Cu lacrimi în ochi.)* : Eu ! Eu !

Cei doi se îmbrăţişează violent.

FILIPPO *(Revenindu-și ușor din șoc.)*: Tu ești? Chiar tu?

NICOLLÓ: Eu! Jur! Eu!

FILIPPO: Da' cum? Da' de ce?

NICOLLÓ: Așa!

FILIPPO: Mamă, era să nu te mai recunosc. Dacă nu-ți suflai nasu', nu te mai recunoșteam în veci.

NICOLLÓ: O, lasă-mă! Mă faci să plîng.

FILIPPO: Da' cum ți-ai suflat nasu', m-a trecut un fior. Te-am simțit drept în suflet. Te-am mirosit. Mi-am zis: el e, mitocanu'! Numa' el pufnește-așa... *(Îl strînge din nou și-l sărută.)* Craiule, toată viața-ai pufnit ca un mitocan!

NICOLLÓ *(Smulgîndu-se din îmbrățișările libidinoase.)*: Gata, gata, că-mi strici fața.

FILIPPO *(Ștergîndu-se pe buze)*: Ce-i asta? Cu ce dracu' te dai?

NICOLLÓ: Nu mă dau cu nimic.

FILIPPO: D-aia te-ai zbîrcit așa, că te dai cu prostii.

NICOLLÓ: Unde m-am zbîrcit? Unde vezi tu că m-am zbîrcit?

FILIPPO: Las-o baltă-acu'. Mai bine bucură-te că ne-am întîlnit!

NICOLLÓ: Da' ce, nu mă bucur? Mă bucur.

FILIPPO: Hai, vorbește, nenorocitule, spune ce mai faci. Chiar nu simți că-nnebunești? Eu simt că-nnebunesc. Nici nu mai credeam să te văd vreodată.

NICOLLÓ: Cum să nu mă vezi? De ce să nu mă vezi?

FILIPPO : S-a auzit într-o vreme c-ai murit. Cum naiba ai făcut ?

NICOLLÓ : Cine ți-a spus că am murit ? Am lucrat la *Fantazio*. Cum să mor ?

FILIPPO : Parcă stăteai la Perugia, la azil. Ăia-s nebuni ? Ți-au dat drumu' ?

NICOLLÓ : Asta-i culmea ! N-am fost în viața mea la Perugia. Am lucrat la *Fantazio*. Ai auzit de *Fantazio* ?

FILIPPO : Dumnezeule, ce-ai slăbit ! Cîte kilograme ai ? Ăia fură din porții, să știi. Hai, stai jos...

NICOLLÓ *(Agitat.)* : Nu stau !

FILIPPO : Chiar nu mă așteptam să te găsesc în halu' ăsta. Vrei niște biscuiți ?

NICOLLÓ : Nu vreau biscuiți ! Ai auzit sau nu de *Fantazio* ?

FILIPPO *(Se caută prin buzunare.)* : Îți dau alune, vrei ? Îți dau tot ce am. Se vede că n-ai avut grijă de tine. Uite ce bășici ai pe limbă !

NICOLLÓ : Tu... văd că ți-a ieșit un neg pe gușa aia grasă.

FILIPPO : Am auzit că ți-ai scos și un testicul. E-adevărat ?

NICOLLÓ : Nerușinatule ! Nu te-ai schimbat deloc.

FILIPPO : Te jenezi că ți-au scos un testicul ? Să nu te jenezi. În fața mea să nu te jenezi de nimic, niciodată.

NICOLLÓ : Șarpe !

FILIPPO : Cînd m-am întîlnit cu Peppino ? Săptămîna trecută m-am întîlnit cu Peppino și mi-a spus de

tine... Chiar aşa mi-a spus, că eşti o ruină. Şi eu n-am crezut, şi uite că eşti o ruină.

NICOLLÓ : Iuda !

FILIPPO : Mi-a spus : are o piele neagră, neagră... Şi uite, uite ce piele neagră ai... Şi nişte solzi scîrboşi sub ochi... şi uite ce solzi scîrboşi ai sub ochi.

NICOLLÓ : Tu vorbeşti, şuncă afumată. Cu gingiile astea... Ia încearcă să le miroşi. Tu ştii cum miroşi ?

FILIPPO : Nicolló, băiatule, tu ai nevoie de o mîncare caldă. Înţelegi ? Tu ai nevoie de ceva cald în burtă şi de un pahar de vin roşu. Uite bani, Nicolló. Eu plătesc...

NICOLLÓ : Ia-ţi banii de pe mine, ofticosule ! Am bani. Nu stau în banii tăi. *(Agită victorios o bancnotă.)* Poftim !

FILIPPO : De unde ?

NICOLLÓ : Muncesc la *Fantazio* !

FILIPPO *(Mereu insensibil la numele de Fantazio.)* : Tu te-ai pus pe jmangleală !

NICOLLÓ : Muncesc, sînt în formă. Nu-mi lipseşte nimic... În fiecare zi mă scol la ora cinci.

FILIPPO : Vezi c-or să te prindă-ntr-o zi.

NICOLLÓ : Sînt suplu, mă mişc. Uite-aici ! *(Face două genuflexiuni.)* Mă întreţin, ştiu să stau în cap... *(Se aşază în cap.)* Ei ?

FILIPPO : Opreşte-te, dracului, odată ! Vrei să mori în faţa mea ?

NICOLLÓ (*Întinzîndu-i brațul.*) : Pune mîna... Vezi ? Totu-i mușchi, n-am grăsime deloc.

FILIPPO : Astea-s oase, nu e mușchi.

NICOLLÓ : E mușchi curat.

FILIPPO : Uite ce unghii ai ! Or să-ți cadă unghiile. Asta pentru că nu mai ai carne pe tine.

NICOLLÓ : Ți-e ciudă, împiedicatule !

FILIPPO : Țîrule ! Mă mir c-ai putut să urci treptele.

NICOLLÓ : Cocoloșule ! Fă ca mine dacă ești bărbat.

FILIPPO : Vezi că-ți strici costumu'. Și altă dată nu ți-l mai închiriază.

NICOLLÓ *(Revenind cu picioarele pe pămînt, epuizat.)* : Costumu-i al meu.

FILIPPO *(Scuturîndu-i umerii de praf.)* : Vrei să-l plătești de nou ?

NICOLLÓ *(Apărîndu-se orbește cu mîinile.)* : Jos labele ! Costumu-i al meu.

FILIPPO : Taci, mincinos mic. Pe cine crezi tu că duci de nas ?

NICOLLÓ : Cîrpaciule ! Știu de ce-ai venit aici, te-au dat afară de la circu' *Humberto !*

FILIPPO *(Roșu de furie.)* : Circu' *Humberto* s-a desființat acu' zece ani !

NICOLLÓ : De bețiv ce erai te-au dat afară. În șuturi te-au dat. Unde-i sticla ? Precis ai o sticlă la tine.

FILIPPO *(Înecîndu-se de furie.)* : Circu' *Humberto* s-a desființat pe întîi ianuarie. Exact pe întîi ianuarie...

NICOLLÓ (*Încercînd să-l percheziţioneze pe* FILIPPO.): Pot să jur pe Sfînta Madonă că ai o sticlă... Unde-i sticla?

Luptă înverşunată între cei doi, pe jumătate în glumă, pe jumătate în serios. De la buzunarul de la spate al lui FILIPPO *apare într-adevăr o sticlă metalică, extraplată.*

NICOLLÓ: S-o văd! S-o văd!

FILIPPO: A, îţi arde gîtu'... Te-ai apucat şi de băut...

NICOLLÓ: N-am eu treabă cu poşirca ta. Eu beau şi mănînc la ore fixe.

FILIPPO *(Arătîndu-i sticla.)*: O vezi? *(Trage un gît.)* Asta-i! *(O ascunde-n buzunar şi-i arată semnul nimicului.)* Figa.

NICOLLÓ: Fleşcăitule, unsurosule. Şterge-te măcar pe gură. *(Îi întinde batista sa uriaşă.)* Poftim.

FILIPPO: Ţine-ţi mucoşenia acasă.

NICOLLÓ: Hai, nu te supăra.

FILIPPO: Eu mă supăr? Tu te superi.

NICOLLÓ: Eu nu mă supăr.

FILIPPO: Atunci, de ce nu te bucuri?

NICOLLÓ: Cum nu mă bucur? Mă bucur.

FILIPPO: Atunci, de ce mă faci cocoloş?

NICOLLÓ: Şi tu de ce mă faci ţîr?

FILIPPO: Eu glumesc.

NICOLLÓ: Şi eu glumesc.

FILIPPO : Hai, vino-aici.

Cei doi se îmbrățișează din nou, emoționați.

FILIPPO (*Ștergîndu-și ochii cu batista lui* NICOLLÓ.) : Doamne, cum a mai trecut vremea... *(Își șterge nasul pe îndelete.)* Spune, Nicolló, mă mai iubești ?

NICOLLÓ *(Plîngînd.)* : Te iubesc.

FILIPPO : Juri ?

NICOLLÓ : Jur.

FILIPPO : Și eu jur. *(Se șterge pe ceafă, din nou își suflă nasul, apoi inspectează batista.)* Mai spal-o și tu.

NICOLLÓ *(Înșfacă batista.)* : Iar începi ?

FILIPPO : Hai să vorbim serios, vrei ?

NICOLLÓ : N-avem ce vorbi serios.

FILIPPO : Ascultă, Nicolló, eu îți vorbesc ca un frate... Eu îți vorbesc pentru că te simt aici... Înțelegi ? Și tu trebuie să știi... cineva trebuie să-ți spună adevăru'...

NICOLLÓ : Ce-adevăr ?

FILIPPO : Ăstora le trebuie cu totul altceva.

NICOLLÓ : Cum altceva ?

FILIPPO : Circu' nu mai e ce-a fost, pricepi ? Tu nu știi cum se lucrează azi. Azi se lucrează din greu.

NICOLLÓ : Și ce dacă se lucrează din greu ?

FILIPPO : Nicolló, băiatule, nu te amăgi. Ți-o spun pe față, dar ți-o spun ca un frate. Ăștia n-or să te ia.

NICOLLÓ *(Enervîndu-se)*: De unde ştii *tu* că n-or să mă ia?

FILIPPO: Omule, ăstora le trebuie ceva viu, ceva cu prestanţă. Să fim serioşi, uită-te la tine. Tu eşti o umbră de-acuma, tu nici nu te mai vezi în arenă...

NICOLLÓ: Poate-ţi dau una!

FILIPPO: Tu crezi că ăştia n-au ochi? Că ăştia nu ştiu meserie? Tu crezi că mai poţi prosti pe cineva cu baliverne? Cu trucuri răsuflate? Cu tumbe? Tu crezi c-aici eşti la *Fantazio*? Lumea s-a schimbat, nu mai rîde nimeni la tumbe.

NICOLLÓ *(Se retrage într-un colţ al sălii.)*: Nu mai vorbesc cu tine. Gata.

FILIPPO: Ce rost are să-ţi faci sînge rău? Să te tîrăşti în halu' ăsta? Parcă aveai o nepoată în Sicilia. De ce dracu' nu te duci în Sicilia? E soare, e uscat...

NICOLLÓ: Gata! Nu mai avem ce discuta.

FILIPPO *(Urmărindu-l îndîrjit cu tirada sa.)*: Asta e viaţa, ce vrei? Cînd ajungi bun de aruncat la gunoi, cel mai cinstit e să te retragi singur... De ce să te arunce alţii?

NICOLLÓ: Ba eu mai am ceva de spus.

FILIPPO: Dumnezeule, ai o idee fixă! Tu chiar nu vezi că eşti în ultimul hal? Eu, în locul tău, aş alege moartea.

NICOLLÓ: Ba or să mă ia, tocmai pentru că sînt mai bătrîn.

FILIPPO: Şi ce mare fîs că eşti mai bătrîn?

NICOLLÓ : Păi, nu vezi ce scrie ? *(Scoate un ziar dinăuntrul hainei.)* Ce scrie ? Scrie bătrîn ? Căutăm clovn bătrîn. Este ? Este că scrie bătrîn ? Și cine-i mai bătrîn ?

FILIPPO : Cum adică ?

NICOLLÓ : Dintre noi doi, cine-i mai bătrîn ?

FILIPPO : Cine ?

NICOLLÓ *(Triumfător.)* : Eu ! Cu cinci ani sînt mai bătrîn decît tine !

FILIPPO : Ba nu ești deloc !

NICOLLÓ : Ba sînt, sîc ! Cu cinci ani !

FILIPPO : Taci, hoțule ! Da' cîți ani crezi tu că ai ?

NICOLLÓ : Știu eu cîți. Am cinci ani mai mult.

FILIPPO : Jură dacă ai curaj ! Jură pe inima Madonei.

NICOLLÓ : Nu mă bag eu la Madonă. Știu eu ce știu și asta-i treaba mea.

FILIPPO : Îți spun eu cum e. Falsificator ordinar ce ești. Numai cu unșpe luni ești mai mare ca mine. Atît. Știu precis cînd te-ai născut. Te-ai născut cînd a intrat Mussolini-n Roma. D-aia ai oasele moi.

NICOLLÓ : Tot e mult. Unșpe luni contează. Dacă sînt corecți, contează.

FILIPPO : Aici nu e pe corectitudine, prostule. Aici e pe talent. Pe geniu !

NICOLLÓ : Am ! Am de toate ! Întotdeauna i-am făcut să rîdă. De cincizeci de ani îi fac să rîdă. N-a fost

unu' să nu rîdă *la mine*. Unu'. Şi mai vorbeşti de talent ! Ce ştii tu ? ! Ştii tu ce făceam eu la *Fantozzi* ? Ai fost tu vreodată să vezi ce-mi *ieşea* mie la *Fantozzi* ? Toată lumea se tăvălea. Eu, eu îi tăvăleam, şi de mine, da, de mine rîdeau !

FILIPPO : Adineauri ziceai de *Fantazio*...

NICOLLÓ : De *Fantozzi* ziceam...

FILIPPO : Eşti total senil.

NICOLLÓ : Senil eşti tu. Uite ce scrie despre mine în *Corrierre. (Scoate o umilă şi gălbejită tăietură de ziar.)* Poftim !

FILIPPO : Aici scrie *Fernando.*

NICOLLÓ : *Fernando, Fantozzi*, ce contează. Scrie sau nu scrie ?

FILIPPO : Şi e dinainte de război !

NICOLLÓ : Minţi, e de cîţiva ani.

FILIPPO *(Blînd.)* : Ia-ţi, dracului, fiţuica asta. Mi-ai arătat-o de o mie de ori.

NICOLLÓ : Ţi-e necaz, ştiu.

FILIPPO : Mai bine rupe-o, zău, Te agăţi de ea ca de un cal mort.

NICOLLÓ : Ai vrea tu s-o rup. Da' n-o rup ! Asta e dovada ! Dovada !

FILIPPO : Ce dovadă ?

NICOLLÓ : Dovada că rîdeau !

FILIPPO : Parcă cine rîdea ? Rîdeau poponarii, fandosiţii, gorobeţii de mahala şi fufele isterice. Intelectualii nu rîdeau ! Pentru că erai fumat încă de p-atunci.

NICOLLÓ : Eram întotdeauna primu' p-afiș!

FILIPPO : N-ai avut niciodată nici un afiș!

NICOLLÓ : Ba am avut! Am avut sute de afișe! Mii de afișe.

FILIPPO : Canci!

NICOLLÓ *(Aproape plîngînd.)*: Mii! Mii de afișe!

FILIPPO *(Controlînd jocul.)*: Milioane de afișe!

NICOLLÓ *(Ieșind din realitatea imediată.)*: Milioane de afișe, da!

FILIPPO : Așa e, Nicolló, așa e.

NICOLLÓ : Pentru că am fost cel mai bun. Cel mai bun!

FILIPPO *(Patern.)*: Cel mai bun, într-adevăr. Hai, vino-aici.

NICOLLÓ (*Plîngînd, în brațele lui* FILIPPO.): Și tu știi asta, știi...

FILIPPO *(Liniștindu-l.)*: Toată lumea știe...

NICOLLÓ : Și tu... și tu...

FILIPPO : Hai, gata... Hai, strînge asta... *(Îi împăturește tăietura din ziar și i-o pune la loc în haină.)* Acu' îți dai seama că n-am să te las singur...

NICOLLÓ *(Obosit, aiurit.)*: Nu?

FILIPPO : Am să te iau cu mine, asta am să fac. O să ne ținem amîndoi din slujba asta... Am să-ți fac supe, tu ai nevoie de supe calde, de mii de supe calde. *(Scoate sticla și trage un gît.)* Hai, ia și tu. (NICOLLÓ *bea.*) Te pun pe picioare. Ai să vezi... (FILIPPO *bea și-i întinde din nou sticla lui*

NICOLLÓ. *Visător.*) Am să-ți iau ș-un scaun d-alea care se leagănă... Știu că-ți plac.

NICOLLÓ *(Ușor amețit.)*: Nu-mi plac.

FILIPPO *(Patern, darnic.)*: O să fie bine... Eu am să muncesc, tu ai să-mi calci pantalonii. N-o să ai cine știe ce de făcut... Mai umpli o pipă... Ciurucuri d-astea.

NICOLLÓ *(Încercînd să se opună, dar hipnotizat încă.)*: Nu vin!

FILIPPO: La anu' te duc la Nisa... Mai joci un pocheraș... Mai cîștigi un ban. Mai vezi și tu lumea.

NICOLLÓ: Am fost! Am fost!

FILIPPO: Taci, că la Nisa n-ai fost.

NICOLLÓ: Am fost! Da! Am fost și în Germania. Și-n Elveția!

FILIPPO: Cînd ai fost tu-n Elveția?

NICOLLÓ *(Visător.)*: În turneu! Ehe! Ce lume! Ce pendule! Și munții... Și lumini...

FILIPP: Vax. Nu mai există de mult...

NICOLLÓ: Elveția există!

FILIPPO: Nu mai există. Pentru noi, nu mai există. S-au închis, gata. Pentru noi, s-a-nchis tot. Germania? S-a-nchis. Ce să-i faci? Elveția? Ce-i asta Elveția? S-a-nchis și Elveția. S-a-nchis și Europa... Ce să mai vorbim? Pentru noi, n-au mai rămas decît cartierele astea de la margine... Sicilia... Poate ceva-n Calabria... Hai să fim cinstiți, de ce crezi c-au ei nevoie de un clovn bătrîn?

NICOLLÓ *(Însuflețit.)*: Pentru că s-a uitat meseria, d-aia! S-au pierdut trucurile, o mulțime... S-a uitat arta! S-a dus pe apa Sîmbetei și vor s-o scoată-napoi de la noi.

FILIPPO: Canci.

NICOLLÓ: Îți spun eu. Asta trebuie să fie. Pentru că circu' de azi e un rahat, o buluceală, o-ncropeală, te-apucă răul... Zău, *ăștia* noi nu-s buni de nimic, niște zăltați, i-am văzut pe toți... Amatori... Ți se face și silă cînd îi vezi, să vomiți, nu alta. Scîrboși, grosolani... N-au fantezie, n-au forță, n-au nimic din chestiile astea... Clovni de paie, umplutură rîncedă, buah! Scobitori umplute, ha! Ascultă, Filippo, ascultă ce-ți spun... Dacă ne curățăm și noi, apoi s-a dus și arta. Gata, se stinge totu'. D-aia zic să ne vindem scump, în aur. *(Se îneacă, sughiță.)* În aur! Aur!

FILIPPO *(Dîndu-i dupaci după ceafă.)*: Mai încet! Mai încet!

NICOLLÓ *(Pornit rău.)*: Marțafoi, escroci, hoți! Fură banii oamenilor cinstiți. Ăsta e circ? Cînd am fost la *Humberto*? Luna trecută am fost. O rușine! Nici nu mai rîde nimeni, numa' stau și mestecă gumă... D-aia zic... Aur!

FILIPPO: Și dacă au nevoie d-un grăjdar?

NICOLLÓ: Cum?

FILIPPO: Tare mă tem c-au nevoie d-un grăjdar. Unu' mai ramolit, ca să nu-i plătească cine știe ce.

NICOLLÓ *(Furios.)*: Cum adică grăjdar? Da' ce cred ei? Da' ce sîntem noi? Cum vine asta?

FILIPPO: Stai, băiatule! Nu-i încă sigur.

NICOLLÓ *(Derutat rău de tot.)*: Da' trebuiau să spună! Măcar să spună! Şi tu nu zici nimic? Şi cine plăteşte drumu'? Cine? *(Bate cu pumnii în uşă.)* Cine plăteşte drumu'?

FILIPPO *(Încercînd să-l oprească.)*: Eşti ţicnit? Vrei să ajungi la balamuc?

NICOLLÓ *(Izbind în continuare, isteric, cu pumnii în uşă.)*: Să plătească drumu'! Să plătească drumu'!

FILIPPO *(Îl trage cu greu şi-l aşază pe scaun.)*: Aşteaptă, nenorocitule.

NICOLLÓ *(Ţîşnind brusc, surprinzător de agil, pentru a izbi din nou cu pumnii în uşă.)*: Cît s-aştept? Păi, nu e şase? Dac-au zis şase, de ce nu e şase?

FILIPPO *(Trăgîndu-l din nou pe scaun.)*: Aşteaptă, că nu-ţi crapă oasele. D-aia-i venit, s-aştepţi.

NICOLLÓ *(Luptîndu-se să ajungă la uşă.)*: Da' cînd o să fie şase? Cît mai e pînă la şase?

FILIPPO *(Luptîndu-se să-l ţină pe scaun.)*: Cît mai e, e! N-ai decît să te cari dacă ai draci. Or să vină şi ei cînd or să poată...

Se aud vagi urme de paşi care urcă.

NICOLLÓ *(Şi mai furios.)*: Am spus eu că vreau să mă car? Ai vrea tu să mă car. Ei bine, nu mă car.

FILIPPO *(Sesizînd pașii.)*: Tacă-ți fleanca!

NICOLLÓ: Nu tac!

FILIPPO *(Scos din sărite.)*: Gura, am zis!

NICOLLÓ *(Înmuiat.)*: Ce strigi, ce?

FILIPPO: Auzi?

NICOLLÓ: Tac, nu vezi că tac?

FILIPPO: Auzi sau n-auzi?

NICOLLÓ *(Ascultă încordat.)*: N-aud.

FILIPPO: N-auzi pentru că ești surd. Da' s-aude.

NICOLLÓ: S-aude ce?

FILIPPO. Urcă.

NICOLLÓ *(Se mută repede pe primul scaun de lîngă ușă.)*: Eu am fost primul. *(Agitat, își aranjează ținuta.)* Să nu te bagi. *(Își face cruce.)* Doamne-ajută!

FILIPPO: S-a oprit.

Tăcere apăsătoare. Cei doi ascultă nemișcați.

NICOLLÓ: S-a oprit? De ce s-a oprit? Auzi tu că s-a oprit?

FILIPPO: Tocmai că n-aud. Dacă n-aud, înseamnă că s-a oprit.

NICOLLÓ *(Cu ochii în tavan.)*: Doamne, fă-i să vină!

FILIPPO: A pornit-o iar! *(Se așază pe scaunul numărul doi, își aranjează ținuta, scoate sticla și trage un gît.)* E pornit bine.

NICOLLÓ: Filippo, mi-e rău. Filippo, dă-mi un gît.

FILIPPO *(Rău, ascunzînd sticla.)*: Gata, s-a terminat.

NICOLLÓ: Un gît... Un singur gît... Nu fi bestie...

FILIPPO *(Urlînd.)*: N-auzi că s-a terminat? Și vezi c-ai scuipați în barbă.

NICOLLÓ *(Panicat.)*: Unde? Unde? *(Se șterge cu batista.)* Mai am?

FILIPPO *(Mefistofelic.)*: Ai, ai... Peste tot... *(Îi ia batista și-l șterge pe față.)* Dă' la mine... *(Gingaș.)* Nicolló, ce-ar fi să mă lași pe mine la-nceput? Lasă-mă și, dacă mă lași, ai să vezi c-o să fie-n regulă... O să facem fifty-fifty... Îți jur...

NICOLLÓ *(Smulgîndu-i batista.)*: Sfrijitule!

FILIPPO: Buflă!

NICOLLÓ: Grăjdarule!

Pașii se apropie din ce în ce mai mult. Cei doi așteaptă cu privirile țintă spre ușă. Ușa se deschide și intră PEPPINO. *Poartă și el un costum închis, cam de închiriat. Același geamantan de modă veche, burdușit.* PEPPINO *pare a fi mai bătrîn decît ceilalți doi, dar știe mai bine să-și țină prestanța. Secunde lungi cu* PEPPINO *gîfîind în pragul ușii. Treptat,* PEPPINO *își revine și înaintează cu greu spre centrul încăperii.* FILIPPO *și* NICOLLÓ *se ridică ușor în picioare. Cei trei se privesc multă vreme în tăcere.* NICOLLÓ *începe să tremure.* PEPPINO *își face vînt cu pălăria, dar gestul îi rămîne încremenit în aer.* FILIPPO *face un gest nervos cu brațul, ca și cum ar alunga o vedenie.*

FILIPPO : Peppino...

PEPPINO : Filippo...

NICOLLÓ : Peppino, tu ești ?

PEPPINO : Nicolló !

FILIPPO : Peppino ! Peppino !

NICOLLÓ : Tu, pe bune ? Peppino, trăiești ?

PEPPINO : Filippo ! Nicolló ! Doamne !

FILIPPO : Înnebunesc, Peppino, înnebunesc ! *(Se reped unul la altul și se îmbrățișează.)*

NICOLLÓ : Și eu ! Și eu ! O, nu-i adevărat... Nu-i adevărat ! (PEPPINO *se desprinde de* FILIPPO *și-l îmbrățișează* pe NICOLLÓ.) Peppino, mor... Peppo, tu, aici ?

PEPPINO : Da, da... Scumpilor, dragilor... *(Se desprinde de* NICOLLÓ *și-l îmbrățișează pe* FILIPPO.*)* E o minune, e minune adevărată. Dumnezeu ne-a adunat, jur... *(Rămîn o vreme îmbrățișați toți trei.* NICOLLÓ *se smiorcăie,* FILIPPO *se șterge de sudoare,* PEPPINO *îi pipăie fața lui NICOLLÓ, își umezește degetele cu lacrimile acestuia și-și miroase degetele.)* Plîngi, Nicolló, plîngi ?

NICOLLÓ : Plîng, Peppino, plîng.

PEPPINO : Și eu plîng, Nicolló. Și eu plîng.

NICOLLÓ : Nu mai plînge, Peppino.

FILIPPO : Și eu plîng, băieți, și eu plîng.

PEPPINO : Toți trei, din nou... Fir-ar să fie de viață !

NICOLLÓ: Poftim, Peppino, ia și șterge-te. (*Îi întinde batista lui, pe care* PEPPINO *o ia și-și șterge lacrimile.*)

FILIPPO: Vrei o dușcă? Poftim, trage-o dușcă.

NICOLLÓ (*Acru, către* FILIPPO.): Ai zis că nu mai ai.

FILIPPO (*Către* PEPPINO, *care a tras o dușcă.*): Mai trage, mai trage. Azi e o zi mare.

NICOLLÓ: Și eu! Și eu!

FILIPPO (*Către* PEPPINO.): E bună, este?

PEPPINO (*Mai trage o dușcă și-i întinde sticla lui* NICOLLÓ.) E tare. E din sfeclă fermentată, nu?

FILIPPO: Stai jos, Peppino, stai jos să te vedem. *(Îl împinge pe un scaun.)* Tremuri ca un armăsar.

PEPPINO: Huh! Era să mor pe scările astea. Parcă fierbe de zăpușeală.

NICOLLÓ *(Care trage înghițituri scurte.)*: De ce ieși dacă fierbe?

PEPPINO (*Smulgîndu-i sticla lui* NICOLLÓ, *către* FILIPPO.): Mamă, ce-ați mai îmbătrînit!

FILIPPO (*Smulgîndu-i sticla lui* PEPPINO.): Hai, c-ai băut destul!

NICOLLÓ: Unde vezi tu c-am îmbătrînit?

PEPPINO: Ați îmbătrînit urît de tot.

FILIPPO. Bine că tu ai rămas la fel.

PEPPINO: Păi, să știi c-am rămas la fel.

FILIPPO: Știi ce-a rămas la fel *din tine*? Vrei să-ți spun ce-a rămas la fel din tine? Geamantanul.

NICOLLÓ : He-he !

FILIPPO : E-același d-acu' treizeci de ani, este ?

NICOLLÓ : Și lavaliera. Cînd l-am cunoscut, avea aceeași lavalieră. La Benevento, știi... O avea ș-acolo... De treizeci de ani o ține la gît.

PEPPINO : Asta chiar nu-i adevărat. Lavaliera-i nouă.

NICOLLÓ : Ei, na ! Ne prostești de la obraz.

PEPPINO : Ieri am cumpărat-o ! Jur ! Ieri-dimineață.

NICOLLÓ : Taci, Peppo, zău...

PEPPINO *(O desface și le-o arată.)* : Uite-aici. Asta nu-i firmă de treizeci de ani, asta-i firmă nouă.

NICOLLÓ (*Inspectînd-o și trecîndu-i-o lui* FILIPPO.) : Crezi că e nouă ?

FILIPPO : Chiar dacă e nouă, de ce și-a pus-o ?

NICOLLÓ : Auzi, Peppino, de ce ți-ai pus-o ?

PEPPINO : Păi, ce are ?

FILIPPO : Păi, nu vezi cum îți stă ?

PEPPINO : Știu eu cum îmi stă.

FILIPPO : Parcă-i gușa de la curcan !

NICOLLÓ *și* FILIPPO *izbucnesc într-un rîs conspirativ.*

PEPPINO *(Rîzînd nesigur.)* : Golanilor ! Tot cum vă știu... Proști și înfumurați ați fost, proști și înfumurați ați rămas.

FILIPPO : Ah, Peppo, cum îmi vine să-ți trag un bobîrnac !

NICOLLÓ: La *Fernando*! Ce bobîrnace-i mai trăgeam atunci!

FILIPPO: Ce scatoalce! Mamă, ce scatoalce vă mai lipeam la amîndoi!

PEPPINO: Da' dupacii pe care vi-i ardeam eu? Vă mai amintiţi cum vă pisam cu dupaci?

NICOLLÓ: Şi picioare-n fund! Ce formidabile picioare-n fund vă mai trăgeam.

FILIPPO: A, nu! Picioare-n fund, dacă-ţi mai aminteşti bine, eu vă rădeam la amîndoi. Şi azi mă ustură picioru' de la cîte lovituri v-am tras peste fese.

PEPPINO: Să fim serioşi. Eu zic că tu şi cu Nicolló aţi încasat cele mai multe picioare-n fund. Eu aşa zic. Mii de picioare-aţi încasat, asta o ştie toată lumea.

NICOLLÓ: Eu nu. Eu ştiu că-l rădeam pe Filippo mai încet, că suferea cu prostata.

FILIPPO *(Ars.)*: Eu, cu prostata?! Peppino, ia spune tu, cine suferea cu prostata? Spune, dacă eşti bărbat!

PEPPINO: Eu, nu ştiu nimic. Eu ştiu că Nicolló răcea ori de cîte ori îl băgam în butoiu' ăla şi dup-aia îi curgea vezica.

NICOLLÓ: Eu, în butoi? Vrei să spui Filippo, care a făcut icter şi dup-aia l-am dus la Spitalul Adormirea.

FILIPPO: Eu n-am avut niciodată nimic! Niciodată!

NICOLLÓ: Cum? Da' cînd ai căzut de pe trambulină şi ţi-ai sclintit toate alea?... O, ce brînci ţi-am mai băgat atunci de la trambulină...

FILIPPO *(Ars.)*: Mie? Lu' Peppino. Peppi-a căzut de la trambulină! Peppino, poți să zici că n-ai căzut de pe trambulină? Cîn' te-am împroșcat cu furtunu'...

PEPPINO: Pe mine? Cu furtunu'? Niciodată!

FILIPPO: Cum să nu! Hai să fim cinstiți. Zău! Nicolló te-nghiontea și eu te-mproșcam.

PEPPINO: Brașoave. V-ați ramolit amîndoi.

NICOLLÓ: Tu te-ai ramolit dacă nu-ți mai aduci aminte. Știi cîn' te-agățam de cîrlig? (*Către* FILIPPO.) Poftim, nu știe.

PEPPINO: Unde? Cîn'? Care cîrlig?

NICOLLÓ (*Către* FILIPPO.): A uitat tot. (*Către* PEPPINO.) Ai uitat absolut tot. Cum se poate să uiți așa ceva?

FILIPPO: Ce-i în căpățîna aia a ta?

NICOLLÓ: Parc-ai fi un broscoi.

FILIPPO: Peppino dragă, ai o căpățînă de broscoi.

NICOLLÓ: Buah, mie chiar mi-e silă.

PEPPINO: Cutre ordinare... Voi vorbiți? După ce v-am învățat meserie...

NICOLLÓ: Tu ne-ai învățat meserie? Mă faci să rîd. Ha!

PEPPINO: Eu, da. Erați niște mucoși cînd v-am luat de la Don Passante. Tot ce știți, de la mine știți... Toate trucurile, toate...

FILIPPO: Care Don Passante? Nu cunosc nici un Don Passante.

PEPPINO : Ar trebui să-mi pupaţi mîinile... V-am cules de pe drumuri...

NICOLLÓ : Care drumuri ? Eu făceam liceul la Benevento...

FILIPPO : Tacă-ţi pliscu' ! Care liceu ?

PEPPINO : Ce s-o mai lungim. V-aţi tîmpit, gata. S-a terminat. Mai bine uitaţi-vă cît e ceasu'.

NICOLLÓ : Da' ce treabă ai cu ceasu' ? Te grăbeşti ?

FILIPPO : Dac-ai treabă, poţi să te cari. Acu', că ne-am văzut, poţi s-o ştergi.

PEPPINO : Nesuferit eşti, Filippo. Toată viaţa mi-ai fost nesuferit. D-aia nici nu ţi-am arătat toate trucurile. Am ştiut eu că nu trebuie să vă spun totu', am ştiut. Adevărata meserie a rămas aici, la mine... *(Se loveşte cu degetul în frunte.)* Secretu-i aici. Încă-i aici.

FILIPPO : Ce secret ? Tu nu vezi că sun-a gol ?

PEPPINO : Ehe ! Nici nu ştii tu ce trucuri zac aici.

FILIPPO : Sun-a gol. *(Îl loveşte şi el cu degetul.)* Peste tot sun-a gol. Este, Nicolló, că sun-a gol ?

NICOLLÓ : Lasă-l în pace. Te iei d-o fantomă ? (*Către* PEPPINO.) Ascultă, Peppo, doar n-ai să zici c-ai venit pentru anunţ ! ?

PEPPINO : Da' pen' ce mama dracului am venit ? Pentru mutrele voastre-am venit ?

NICOLLÓ : Păi, înseamnă că te-ai păcălit. N-ai căscat bine ochii.

PEPPINO : N-am căscat bine ochii...

NICOLLÓ : Ăștia caută clovn *bătrîn*, înțelegi ?

PEPPINO : Și eu ce-s ? După mintea aia a ta mică și șifonată, eu ce-s ? Sînt cel mai bun clovn bătrîn. Sînt singurul clovn bătrîn bun. Sînt sau nu sînt ?

NICOLLÓ : Uite, am să-ți spun eu cine ești. Da' numa' dacă-mi dai voie. Numa' dacă vrei adevăru'... (*Către* FILIPPO.) Să i-l spun sau să nu i-l spun ?

FILIPPO : Spune-i-l ! Naiba să-l ia, spune-i !

NICOLLÓ : Păi, deja i-am spus, da' n-a prins nimic.

FILIPPO : Normal.

PEPPINO : Ce n-am prins ? Ce ?

NICOLLÓ : Păi, ți-am zis adineauri ce și cine ești.

PEPPINO : Ce ?

NICOLLÓ : O fantomă. O fantomă în piele de om, asta ești (*Către* FILIPPO.) Este sau nu este ?

FILIPPO *(Rîzînd.)*: Este. (*Către* PEPPINO.) Te superi, Peppino, te superi ? Asta e. Tu nu simți cum atîrnă hainele pe tine ?

PEPPINO : Cîrcotași. Asta sînteți. Doi cîrcotași mărunți. *(Scîrbit.)* Ce s-o mai lungim. *(Se ridică și se apropie de ușă. Lovește ușor.)*

FILIPPO : Poți s-o ții tot așa pînă mîine...

NICOLLÓ : Îți tocești degetul de pomană.

FILIPPO : Hai, las-o baltă. Nu te mai izbi așa de ușa aia, c-or să ți se năruiască oasele. Ai să rămîi buluc pe jos, un ghemotoc, o mînă de oase-nfășurate-ntr-un costum de-nchiriat...

PEPPINO *(Violent, disperat.)*: Costumu-i al meu ! E al meu !

FILIPPO *(Rîzînd diabolic.)*: Da, da... (*Către* NICOLLÓ.) Vezi ? Auzi ?

NICOLLÓ : E-o dulceață, nu alta... (*Către* PEPPINO.) Stai jos, iepurașule, stai jos, c-obosești.

PEPPINO : Nu stau ! Nu stau !

Explozie de rîs la NICOLLÓ *și* FILIPPO. *Cei doi par a fi teribil de amuzați de tot ce spune și face* PEPPINO. *Acesta din urmă se retrage, simulînd detașarea și plictisul, preocupat de explorarea încăperii.*

PEPPINO *(Iritat, după un timp.)* : Vă hliziți... Asta-i tot ce vă ține capu'... Un clovn adevărat nu rîde niciodată... Clovnul nu rîde, lumea rîde, el nu rîde... Ce habar aveți voi d-asta ? Ehe, arta...

NICOLLÓ : Mai zi. E haios cum le zici.

FILIPPO : Zi-ne și nouă ce-ai mai învîrtit după ce te-ai bulit cînd cu toboganu...

NICOLLÓ : A fost grăjdar, nu știi ? Don Passante l-a-ntîlnit la Torino și el era cu animalele... *(Rîde pînă cînd se îneacă.)* La catîri și la ponei...

PEPPINO : Vezi să nu mori de rîs ! Să te port pe conștiință c-ai murit rîzînd de mine.

FILIPPO : Zi, maestre, ce-ai învîrtit la Torino ? E drept c-ai fost la ponei ?

PEPPINO : Am fost în trupă ! Actor !

FILIPPO : Tu, actor ?

PEPPINO *(Mîndru.)* : Eu, actor !

NICOLLÓ : Din părți.

PEPPINO : Nu mă crezi, treaba ta. Mi se rupe.

FILIPPO : Zău, Peppo, de ce te porți cu noi în halu' ăsta ? Cum poți spune gogomănii d-astea ?

PEPPINO : Pentru c-am fost ! Dac-am fost, am fost !

FILIPPO : Pe bune, doar sîntem prieteni d-o viață. Am halit o pîine-mpreună, cum poți să ne prostești așa, de la obraz ?

NICOLLÓ : Se poate ? Puțină rușine ! Chiar și la bătrînețe, puțină rușine nu strică.

PEPPINO *(Amărît.)* : Nu mă credeți, știu... *(Se duce și-și deschide geamantanul.)* Nu mă credeți, este ?

FILIPPO : Este.

PEPPINO *(Scoate din geamantan un afiș ponosit și-l întinde, fixîndu-l la cele patru colțuri cu diferite obiecte scoase din geamantan.)* : Poftim !

Cei doi se apleacă asupra afișului.

PEPPINO : Ei ? Aveți ceva de zis ? N-aveți. Ce s-aveți ?

FILIPPO : Ce s-avem, ce ?

PEPPINO : Te-ai lămurit, nu ? Da sau nu ?

FILIPPO : Nu.

PEPPINO: Atunci, citește! De ce nu citești? Citește!

FILIPPO (*Către* NICOLLÓ.): Citește tu!

NICOLLÓ (*Își scoate ochelarii și începe să și-i șteargă fără grabă;* PEPPINO *așteaptă siderat; într-un tîrziu, silabisind cu ochelarii pe nas.*): Gol-do-niii... (*Victorios, către* FILIPPO.) *Goldoni!* (*Victorios, către* PEPPINO.) *Goldoni!*

FILIPPO (*Către* PEPPINO.): *Goldoni.* Și ce-i cu *Goldoni*?

PEPPINO: Citește mai jos. Citește, dracului, mai jos.

FILIPPO (*Către* NICOLLÓ, *concesiv.*): Mai jos, Nicolló, mai jos.

NICOLLÓ: Bă-dă-ra-niii... (*Victorios, către* FILIPPO.) *Bădăranii!* (*Victorios, către* PEPPINO.) *Bădăranii!*

FILIPPO (*Către* PEPPINO.): *Bădăranii.* Și ce-i cu *bădăranii*?

PEPPINO: Mai jos, afuristule, mult mai jos. Cel mai jos!

NICOLLÓ: Mario Quadri...

PEPPINO *(Urlînd.)*: Nu! Ultimu' rînd!

NICOLLÓ: Caccini Ricci!

PEPPINO *(Exploziv.)*: Aici! Uite-aici! Ce scrie-aici?

NICOLLÓ: Nu văd.

PEPPINO: Scrie *Peppino* sau nu scrie *Peppino*?

NICOLLÓ: E prea jos. Nu bat pîn-acolo.

PEPPINO: Pentru că ți-a luat piuitu', d-aia. (*Către* FILIPPO.) Poftim, scrie *Peppino* sau nu scrie *Peppino*?

FILIPPO: Și ce dacă scrie *Peppino*? Ce știm noi cine e *Peppino*? (*Către* NICOLLÓ.) Știm noi cine e *Peppino*?

NICOLLÓ *(Hotărît.)*: Nu!

PEPPINO : Eu! Pe toți dracii! Eu și numai eu!

FILIPPO : Oricine poate să fie *Peppino*. Sînt mii de *Peppino*. Toată lumea poate să fie *Peppino*. (*Către* NICOLLÓ.) Nu?

NICOLLÓ : Da!

PEPPINO : Cum toată lumea? Scrie *Peppino*? Eu sînt *Peppino*.

FILIPPO : Și Nicolló poate să fie *Peppino*. Și eu pot să fiu *Peppino*. Și Garibaldi poate să fie *Peppino*. Ce știm noi care e adevărul? Putea să scrie orice. Putea să scrie *Garibaldi* și să fie *Peppino*. *Aici* toată lumea e la fel. Poți să furi cîte afișe vrei. Asta nu-nseamnă nimic.

NICOLLÓ : Și ăsta nici nu-i nume de actor.

FILIPPO : Sigur că nu-i. Nu-i *nimic*.

PEPPINO : Ba e! Eu sînt! Am jucat pe scenă de lemn! Da! Am fost Regele Lear la Frosinone! Am avut lemnul sub picioare! Ce știți voi ce-nseamn-o scenă de lemn? Ș-acu'-l simt! Sclifosiților! Toată Italia mă cunoaște! Toți mă știu! Toți au bătut din palme... O, pentru voi mă rog, neputincioșilor, pentru voi îmi tocesc oasele, și ultima picătură de sînge pentru voi mi se scurge din carnea mea cea abătută... pentru că eu văd! *(Eroic, străbătut de un aer dement.)* Văd cum viermele pierzaniei vi se răsucește sub piele și ziua voastră încă nu vine, încă nu... O, lume deșartă, pustiu adormit, cer încremenit, pentru

ce toate acestea ? (NICOLLÓ *și* FILIPPO *se dau pas cu pas înapoi și se lipesc cu spatele de perete.)* Unde s-a tulburat, Doamne, cugetarea ta ? Unde s-a rupt nodul, ochiul, zborul virtuții ? Și cum de s-a ales din mine vinovatul, lașul, mișelul ? Îngropați-mă ! Da' îngropați-mă odată, în mijlocul turmei de capre, îngropați-mă-n aruncarea pietrelor... Căci numai eu, cu limba mea otrăvită, v-am ademenit aici, departe de casele voastre și de inima voastră... *(Începe să bată ușor din palme.)* Eu sînt acela, loviți în mine, sfîrtecați-mă... Călcați-mă-n picioare... *(Bate tot mai tare din palme.)* Nu voi striga, nu voi horcăi, nu voi scoate un singur cuvînt... Haosul a răbufnit peste noi, semnele negre s-au arătat în mințile noastre și copiii nevinovați plîng în somn ! *(Se aplaudă tot mai furtunos.)* Și bufonul degeaba se mai dă peste cap, inutile sînt tumbele lui, căci nu mai alină rănile nimănui... El, bufonul somnoros, nici nu mai e bufon... A fi sau a nu fi bufon, aceasta-i întrebarea.

Se aplaudă îndelung, pînă ce se prăbușește epuizat pe un scaun. NICOLLÓ *și* FILIPPO *îl privesc îndelung în tăcere.*

NICOLLÓ *(Timid-compătimitor.)* : Peppo, ți-e rău ?

FILIPPO : Peppo, ce-a fost asta ?

PEPPINO : A fost o piesă, ce să fie altceva ?

FILIPPO : Ce fel de piesă ?

PEPPINO : O piesă nouă. Nu mai știu cum se cheamă. *(Pentru sine, cu ochii în eter.)* Asta e arta.

NICOLLÓ : Peppo, nu poate să fie asta...

PEPPINO : Ba asta e. Arta declamației. Regina artelor. Culmea actoriei. Vîrful. Piscul !

NICOLLÓ : Dumnezeule, să știi că iar te-ai păcălit. Care te-a-nvățat pe tine-așa ? Mamă, te-au dus de nas ! (*Către* FILIPPO.) Groaznic ! Iar l-au învățat altceva !

FILIPPO : Porci. L-au stors de bani și l-au învățat o prostie.

PEPPINO : Încearcă și tu. De ce nu-ncerci ? Crezi că-i așa de simplu ?

NICOLLÓ : Mersi. Eu am meseria mea.

FILIPPO *(Perfid.)* : De ce nu-ncerci tu, Peppo, la un teatru serios ?

NICOLLÓ : Chiar, tu ești prea bun pentru *ăștia.*

PEPPINO *(Încurcat.)* : Nu, nu...

FILIPPO : Zău, doar n-ai de gînd să te irosești aici.

NICOLLÓ : Ție-ți trebuie ceva barosan.

FILIPPO : Pe bune, e păcat să te pierzi tocmai acu', la sfîrșit...

NICOLLÓ : E o chestie de ștachetă... *(Îi ridică valiza și i-o pune în brațe.)* Îți strici mîna dacă lucrezi cu ăștia.

FILIPPO (*Îl îmbrățisează pe* PEPPINO *ca și cum s-ar despărți de el.*) : Curaj, Peppino ! Tu trebuie să rămîi ce-ai fost. *(Îl împinge spre ușă.)* Drumul tău e drumul gloriei. Vîrful... Piscul...

NICOLLÓ *(Îmbrățișîndu-l, la rîndul lui.)* : Du-te, Peppino... Tu ești făcut pentru marile scene de lemn...

PEPPINO *(Smulgîndu-se și așezîndu-se pe scaun.)* : Lasă-mă ! Lăsați-mă, dracului, în pace !

NICOLLÓ *(Patetic.)* : Peppino, nu trăda arta ! Fugi !

FILIPPO : Tu vrei să te scufunzi în gaura asta ?

NICOLLÓ : În cloaca asta ?

FILIPPO : Tu nu vezi cum miroase aici ?

NICOLLÓ : Trebuie să pleci, trebuie... Peppino, arta are nevoie de tine... Declamația, da, declamația are nevoie de tine... Peppino, nu fi laș !

PEPPINO : Ba sînt laș, sînt !

NICOLLÓ (*Către* FILIPPO, *dezolat.*) : Parc-avea o nepoată-n Sicilia. De ce nu se duce ăsta-n Sicilia ?

FILIPPO *(Se lasă pe un scaun și-și întinde mădularele obosit.)* : Un avorton.

NICOLLÓ *(Se lasă și el pe un scaun, obosit.)* : O zdreanță, asta ești Peppino, o zdreanță.

PEPPINO *(Obosit, cu ceafa lipită de perete.)* : Bine că sînt.

Pauză.

NICOLLÓ : Și fac ceva pe afișul tău.

Pauză.

PEPPINO *(Obosit, cu ochii închiși.)* : Și eu fac ceva pe ziarul tău.

FILIPPO *(Cu ochii închiși, cu ceafa lipită de perete.)* : Hi-hi!

NICOLLÓ (*Ca prin vis, către* FILIPPO.) : De unde știe ăsta de ziarul meu?

PEPPINO *(După secunde lungi.)* : Toată lumea știe de ziarul tău.

Pauză.

NICOLLÓ : Mai tacă-ți pliscul!

PEPPINO *(Cu întîrziere.)* : Tacă-ți pliscu' ție!

NICOLLÓ (*Cu ochii închiși, cu ceafa lipită de perete, către* FILIPPO.) : Ce să-i fac să tacă?

Pauză.

FILIPPO : Nimic.

Pauză.

NICOLLÓ : Hm!

Pauză lungă. Toți trei stau cu ochii închiși și cu cefele lipite de perete.

FILIPPO *(Cu expresia schimbată.)*: Simţi?

NICOLLÓ: Ce?

PEPPINO: Eu simt.

NICOLLÓ *(Agitat.)*: Ce? Ce?

FILIPPO: Ticăitul.

NICOLLÓ: Unde?

FILIPPO: Înăuntru.

NICOLLÓ: Cum?

Pauză. NICOLLÓ *îşi lipeşte ceafa de mai multe locuri pe perete, încercînd să „simtă".*

PEPPINO: E chiar deasupra mea.

FILIPPO: Pe naiba! E mult mai încoace.

NICOLLÓ: Unde? Unde? (*Se aşază lîngă* FILIPPO *şi-şi lipeşte ceafa de perete, apoi, acelaşi joc, lîngă* PEPPINO.): N-aud nimic.

PEPPINO: Eu cred c-a trecut deja de şase.

NICOLLÓ: Nu s-aude. Absolut nimic.

PEPPINO: Eu cred că e deja şapte. Nu? Oare e posibil să fie deja şapte?

NICOLLÓ: *(Furios, reluîndu-şi locul.)*: Poate că e şapte. Ce-ţi pasă dacă e şapte?

PEPPINO *(Blînd, calm.)*: Sau poate că e opt, oare e posibil să fie deja opt?

FILIPPO *(Dintr-o monotonie a gîndirii.)*: Opt? Ei, draci! Cum o să fie opt?

PEPPINO: Atunci, e bine. Dacă nu e opt, e bine.

NICOLLÓ *(Foindu-se pe scaun.)*: N-are cum să fie opt. E șapte.

PEPPINO: E bine. Dacă e șapte, e bine.

FILIPPO *(Moale.)*: Nici șapte nu cred că e. Adineauri era șase.

PEPPINO: Zău? Era șase? Știi tu că era șase?

FILIPPO: Era șase, era... Era chiar înainte de șase...

NICOLLÓ *(În transă.)*: Era cinci și ceva...

PEPPINO *(Conducînd cu viclenie monotonia conversației.)*: Crezi? Crezi într-adevăr?

NICOLLÓ: Sigur... Era ceva peste cinci...

FILIPPO: Ei, nu! Nici chiar așa.

NICOLLÓ *(Ca din vis.)*: Îți spun eu, era cinci și cinci.

FILIPPO *(Aerian.)*: Se poate. Da' eu nu cred.

PEPPINO: Pare să fie peste cinci? Dacă e peste cinci, e rău.

NICOLLÓ: De ce să fie rău? Eu cred că nu e rău. Oare e posibil să fie rău?

PEPPINO: E rău, c-o să așteptăm mult și bine. Dacă e cinci, o s-așteptăm pînă la șapte.

FILIPPO *(Decis.)*: Eu cred că e șase fix.

PEPPINO: Adevăru' e că se poate orice.

NICOLLÓ: Eu nu cred că se poate orice. Cum o să se poată orice?

FILIPPO *(Mereu cu ochii închiși, obosit.)*: Nu se poate. Cum să se poată?

PEPPINO: Ceva, ceva, tot or să-ntîrzie.

NICOLLÓ: Or să-ntîrzie, sigur c-or să-ntîrzie un pic. Și ce dac-or să-ntîrzie un pic? Un pic, se poate. Un pic.

PEPPINO: Or să-ntîrzie tot mai mult, să vezi.

FILIPPO: Chiar prea mult n-or să-ntîrzie, să vezi.

PEPPINO: Sau n-or să mai vină deloc, să vezi.

NICOLLÓ: Eu nu cred că n-or să vină. Cum să nu vină? Eu cred că pîn' la urmă tot or să vină.

PEPPINO: Eu cred că nemernicii-și bat joc de noi.

FILIPPO: Chiar așa? Eu nu cred că-și bat joc de noi. Cum or să-și bată joc de noi?

PEPPINO: Eh, un pic, tot își bat joc de noi.

NICOLLÓ: Eu nu cred că-și bat joc deloc.

PEPPINO: Eh, ne iau și ei un pic peste picior. Asta-i tot.

NICOLLÓ: Eu nu cred că ne iau peste picior.

PEPPINO: Parcă eu nu v-am luat peste picior?!

NICOLLÓ: Tu ne-ai luat peste picior?

De foarte departe se aude o trompetă. Treptat, se vor auzi și alte instrumente, dînd senzația că o orchestră de circ defilează pe stradă, apropiindu-se în entuziasmul trecătorilor.

PEPPINO: Un pic. N-ați băgat de seamă cum v-am luat un pic peste picior?

NICOLLÓ: Nu.

PEPPINO : Atunci, nu-i nimic.

NICOLLÓ (*Către* FILIPPO.) : Chiar ne-a luat peste picior ?

FILIPPO : Face bancuri.

NICOLLÓ : Faci bancuri, Peppino ?

PEPPINO : Fac bancuri.

NICOLLÓ : Nu-i nimic. Așa ești tu.

PEPPINO : Adevăru'-i că sînt o cutră.

FILIPPO : Eh, nu, nici chiar așa. Cum o să fii o cutră ?

PEPPINO : Sînt, sînt. Pe dinăuntru, sînt.

NICOLLÓ : Nici eu nu-s mai bun pe dinăuntru.

FILIPPO : Parcă ne-am prostit. Nu vi se pare că ne-am prostit ?

NICOLLÓ : Parcă s-aude-o muzică. Nu vi se pare că s-aude-o muzică ?

FILIPPO : D-unde dracu' să s-aud-o muzică ? Nu s-aude nici o muzică.

NICOLLÓ : Eu parc-aud o trompetă. Nu vi se pare că s-aude-o trompetă ?

PEPPINO : Și eu aud o trompetă.

NICOLLÓ : Este că s-aude-o trompetă ? Este ? Vezi, Filippo, că s-aude-o trompetă ?

FILIPPO : Eu n-aud nimic. N-aud absolut nimic. Cum o să s-audă dacă eu n-aud absolut nimic ?

NICOLLÓ : Dumnezeule, e muzică mare !

PEPPINO (*Excitat, ridicîndu-se în picioare.*) : Să știi că trece circu' !

FILIPPO : Cum ? Unde trece ? Cum trece ?

PEPPINO *(Ca un copil, fericit.)*: Circu'! Trece circu'!

NICOLLÓ *(Sărind în sus de bucurie, pe fondul larmei provocate de trecerea circului.)*: Trece! Trece circu'!

FILIPPO: Unde? Unde?

NICOLLÓ: Pe stradă, unde poa' să treacă?

PEPPINO: Pe stradă, pe jos! *(Răsucindu-se şi el ca într-o cuşcă.)*: Deschideţi, dracului, o fereastră! Unde sînt ferestrele?

FILIPPO: Ăştia n-au ferestre.

PEPPINO: Cum n-au ferestre? Cum adică n-au ferestre? *(Asudat, înnebunit.)* Trece circu'!

NICOLLÓ *(Alergînd în disperare de-a lungul pereţilor.)*: N-au! Uite că n-au!

PEPPINO *(Tîrîndu-se şi el de-a lungul pereţilor, în timp ce muzica şi uralele se înteţesc undeva în imediata apropiere a clădirii.)*: Nu se poate! Nu se poate aşa ceva!

FILIPPO *(Prăbuşindu-se din nou, învins, pe scaun.)*: N-au! Ăştia n-au ferestre.

NICOLLÓ *(Alunecînd epuizat pe podea, cu spatele lipit de perete.)*: Ce porci...

Partea a doua

Ceva mai tîrziu, NICOLLÓ, FILIPPO *și* PEPPINO, *retras fiecare în alt colț al încăperii.*

NICOLLÓ : Ți-amintești, Filippo, ce orchestră mai aveau la circu' *Fernando* ?

FILIPPO : Mi-amintesc.

NICOLLÓ : Azi nu mai are nimeni așa orchestră.

FILIPPO. Trompetistu'-ndeosebi lucra teribil.

PEPPINO : Îl chema Fernando.

NICOLLÓ : Nu ? Fernando. Am vrut să zic Fernando, dar pe moment nu mi-am amintit.

PRPPINO : Și pe trapezistă-o chema Lolla.

NICOLLÓ : Teribilă era și trapezista-aia. Ți-amintești, Filippo, de Lolla ?

FILIPPO : Cum să nu-mi amintesc ? Mi-amintesc. Era teribilă.

NICOLLÓ *(Visător.)* : Ș-o chema Lolla...

FILIPPO : Da' și el era foarte bun... Cum îl chema pe el ? Era foarte bun și el. Nu chiar ca ea, da' era foarte bun și el.

PEPPINO: Tot Fernando-l chema şi pe el.

FILIPPO: Şi elefantu' era deştept. Azi, nu mai sînt animale mari aşa deştepte.

NICOLLÓ: Şi ce lei! Ce lei! Huh, ce răi erau!

FILIPPO: Azi, nu mai sînt aşa răi. Este că nu mai sînt aşa de răi?

NICOLLÓ: Şi dresoru'... Huh, ce bărbat era dresoru'!

PEPPINO: Îl chema Fernando...

NICOLLÓ: Ei, draci! Pe toţi îi chema Fernando?

PEPPINO: Păi, cum? Fraţii Fernando.

FILIPPO: Aha, da, fraţii Fernando. Ce buni erau fraţii Fernando! Este că erau buni?

NICOLLÓ: Erau patru...

PEPPINO: Erau buni. Erau cei mai buni.

NICOLLÓ: Erau daţi în paşte.

FILIPPO: Da' şi noi eram ţais, este că eram ţais?

NICOLLÓ: Eram daţi dracului.

FILIPPO: Îţi mai aminteşti figura cu scăunaşul?

NICOLLÓ: Cu scăunaşul?

FILIPPO: Cu scăunaşu', da! Cu scăunaşu'!

NICOLLÓ: *(Se gîndeşte cîteva clipe, apoi izbucneşte în hohote de rîs.)*: Cu scăunaşu', cum să nu?! Peppino, îţi mai aminteşti de scăunaş? Scăunaşu'!

PEPPINO *(Izbucnind în hohote de rîs.)*: Bu-bu-bum! Ce figură! Bu-bu-bum!

FILIPPO: Da' figura cu mînecuţele?

NICOLLÓ *(O clipă serios.)*: Cu mînecuțele?

PEPPINO: A, știu! Știu! *(Izbucnește într-un rîs teribil.)*

NICOLLÓ *(Amintindu-și și el.)*: Hu-hu! Huh! Da-da-dam! *(Rîde sufocat.)*

FILIPPO *(Hohotind, molipsit.)*: He-he... Ș' cu fieru' de călcat, eh?

PEPPINO: Ba-ba-bam! Mai ales! Ba-ba-bam!

NICOLLÓ: Huh, nu mai pot...

FILIPPO: Ce trăsniți eram... Ce trăsniți...

NICOLLÓ: *(Ștergîndu-și lacrimile.)*: Și cu banana... Cînd eram cu banana... Ba-ba-na! Și țuști! *(Se ridică și mimează o căzătură.)*

FILIPPO *(Cutremurîndu-se de rîs.)*: Așa, așa!

NICOLLÓ *(Mimînd.)*: Și tu... veneai și tu și... buf!

FILIPPO *(Ridicîndu-se și mimînd și el.)*: Și el... pac-pac-clapf!

Cei trei rîd irezistibil secunde lungi.

NICOLLÓ: Și cînd te apropiai de țintă, eu, pe la spate. Jap-jap!

PEPPINO *(Printre lacrimi.)*: Jap! Jap! *(Se ridică și intră în pantomima grotescă a reamintirii.)* Și eu... flang! flang! *(Ca și cum ar lovi pe cineva cu burta.)* Dup-dup! Flang!

FILIPPO: Și eu... zbîc! Zbîc! Zbîc!

NICOLLÓ *(Cu lacrimile șiroaie.)*: Și la țurloaie! Fă-i și la țurloaie!

FILIPPO *(Hohotind.)*: Păi, nu? Păi, nu?

PEPPINO: Sau cîn' era cu farfuriile... *(Explozie de rîs.)* Fling! Fling! Fling!

NICOLLÓ: Și eu? Cum făceam eu? Ia dă-mi una aici!

PEPPINO *(Lovindu-l ușor după ceafă.)*: Clapf!

NICOLLÓ: Și-ncă una!

PEPPINO: Clapf! Clapf!

NICOLLÓ: Și dup-aia... Fleoșc!

PEPPINO: Stai așa! Ș-acu' veneam eu cu șezlongu'... Și... *(Gest.)* Vlang! c-umbrela, vlang!

FILIPPO: Eu mai am umbrela. O mai am. O am la mine.

PEPPINO: Dă-o-ncoa'!

FILIPPO *(Se repede la geamantan și scotocește.)*: O am, o mai am... Uite!

NICOLLÓ: A, o clipă! *(Se repede la geamantanul său și-și pune nasul fals și un guler uriaș.)* Cum e? Eh?

FILIPPO *(Hohotind, cu degetul întins.)*: E! E!

PEPPINO: E ceva.

FILIPPO: Hai, arată! Arată!

NICOLLÓ *(Fandosindu-se.)*: Nu...

FILIPPO: Hai! Ai uitat? Dă-i drumu'!

NICOLLÓ: Nu... S-arate Peppo. Peppo, arată tu!

PEPPINO: Nu, nu pot. Am uitat.

NICOLLÓ: Ei, ai uitat! N-ai uitat! De ce spui c-ai uitat?

PEPPINO: Nu, nu... Asta era figura ta.

FILIPPO: Hai, Nicolló, fă-o! Fă-o!

NICOLLÓ: Nu, e caraghios. N-am baston.

PEPPINO: Am eu baston. Îți dau eu baston.

NICOLLÓ: Nu, întîi să facă Filippo. Eu veneam după Filippo.

FILIPPO: Ba nu, după mine venea Peppino.

NICOLLÓ: Hai, Peppino, fă-o p-aia cu proteza.

PEPPINO: Întîi voi și dup-aia eu.

NICOLLÓ: Atunci, Filippo-ntîi.

FILIPPO: Nu vreau. Eu am fost întotdeauna al doilea.

NICOLLÓ: Nu, așa nu joc.

FILIPPO: Cine iese ăla e! *(Începe să numere ca la jocurile de copii.)* Du-de do-uă dar-ar no-uă pes-te cur-ca ce se o-uă chiar în ca-sa-n ca-re plo-uă... (*Către* NICOLLÓ.) Tu ieși.

PEPPINO *(Îmbufnat.)*: Nu! Nu e bună! *(Numără el.)* Pi-le spi-le co-no-pi-le sno-pi-li-te-ntre sno-pi-le pes-te spi-țe-le fe-bri-le a-mă-gind me-reu în vi-le des-ple-ti-te-le co-pi-le... He-he! (*Către* NICOLLÓ.) Tu ești primu'. Eu sînt al treilea.

NICOLLÓ: Da' nu-i drept!

FILIPPO: A fost corect. Eu zic c-a fost corect.

PEPPINO: Nu? Asta e.

FILIPPO *(Excitat ca înaintea unui spectacol, se așază pe un scaun și-și freacă mîinile.)*: Gata! Gata-ncepem.

PEPPINO (*Își trage un scaun lîngă* FILIPPO *și se așază; cei doi au creat repede un spațiu de joc pentru* NICOLLÓ *și așteaptă.*): Dă-i drumu', Nicolló! Dă-i drumu'!

NICOLLÓ: V-arăt figura cu bastonu'.

FILIPPO : Nu. D-aia m-am săturat. Orice, numa' aia nu.

PEPPINO : Fă ca tăietoru' de scîndură.

FILIPPO : Nici ! Ceva nou ! Ceva nou, auzi ! ?

NICOLLÓ *(Încurcat.)* : Nu, că furaţi.

PEPPINO : Nicolló, tu eşti unic, tu eşti inconfundabil... Te poate careva fura pe tine ?

NICOLLÓ *(Măgulit.)* : Aşa-i.

FILIPPO *(Excitat.)* : Pornim. *(Se uită-n jur.)* Să mai stingem din lumini ? Dac-ar fi ferestre, am acoperi ferestrele.

NICOLLÓ (*Hotărît.*) : V-arăt ceva nemaipomenit.

FILIPPO : Da ! Da !

NICOLLÓ : O să ziceţi că nu pot s-o fac. Da' eu pot s-o fac. O să vedeţi că pot s-o fac.

FILIPPO *(Fascinat.)* : Hai !

PEPPINO : Sigur că poţi.

NICOLLÓ : Da' să nu sufle nimeni ! Să n-aud şuşoteli.

FILIPPO *(Nerăbdător.)* : Nu. (NICOLLÓ *îşi dă haina jos. Către* PEPPINO.) Ce face ? Ce vrea ?

PEPPINO : Sst !

NICOLLÓ : Avem totuşi nevoie de-o cortină. *(Dîndu-şi pantalonii jos.)* Aşa e gîndită treaba... Numai scena goală şi cortina... E ceva, nu ?

PEPPINO : E grozav !

NICOLLÓ : Nu-i uşor... Scena goală şi cortina... Nu ? *(Se descalţă şi rămîne într-un costum alb, mulat pe corp, de genul celor folosite de actorii de pantomimă.)* Asta-i.

FILIPPO : Ai început ?

NICOLLÓ : Acu'-ncep. Asta-i scena. E goală, nu ? *(Deschide valiza și-și vopsește fața cu alb.)* Eu dorm acu'. *(Se întinde pe jos.)* De fapt, e clar că dorm, nu ? Vreau să zic, dacă se ridică cortina, nu ? Se vede că dorm, nu ?

FILIPPO : Se vede, se vede.

Pauză. NICOLLÓ *mimează somnul. Ceilalți așteaptă tensionați.*

FILIPPO *(Dă să rîdă.)* : Hi-hi.

PEPPINO *(Fulgerîndu-l)* : Ssst !

Secunde lungi de tăcere. NICOLLÓ *începe să se chircească și să se frămînte pe podea.*

FILIPPO *(Încet, către* PEPPINO.*)* : Ce face ?

PEPPINO *(Șoptit.)* : Nu vezi ?

FILIPPO *(Șoptit.)* : Ba da.

NICOLLÓ *se prinde cu mîinile de burtă, deschide ochii, privește în jur cu o expresie de durere pe față.*

FILIPPO *(Excitat.)* : S-a trezit ! S-a trezit ! (*Către* PEPPINO.) Este că s-a trezit ? E grozav ! (*Către* NICOLLÓ.) Bravo ! *(Bate din palme.)* Te-ai trezit !

NICOLLÓ : Gura !

FILIPPO : Da.

NICOLLÓ : Gura, am spus !

FILIPPO : Da.

NICOLLÓ : Aşa nu se poate.

FILIPPO : Gata, tac.

NICOLLÓ : Trebuie să mă concentrez, nu ?

FILIPPO : Sigur.

NICOLLÓ : Ce-am făcut pîn-acu' ?

FILIPPO : Ai dormit.

NICOLLÓ : Şi ?

FILIPPO : Ai dormit şi te-ai trezit.

NICOLLÓ : M-am trezit de foame. S-a văzut că m-am trezit de foame ?

FILIPPO (*Către* PEPPINO.) : S-a văzut ?

PEPPINO : Nu prea s-a văzut.

NICOLLÓ : Pentru că nu v-aţi uitat ! Unde v-aţi uitat ? Aţi şuşotit în loc să vă uitaţi.

PEPPINO : Ne-am uitat, da' nu s-a văzut.

NICOLLÓ : Gura ! Acu' mă-mbrac. *(Mimează îmbrăcatul.)*

PEPPINO *(Confuz.)* : Nicolló, ce-i asta ?

NICOLLÓ *(Mimează legarea nodului la cravată în faţa oglinzii.)* : Pantomimă, proştilor.

FILIPPO *(Care aşteaptă de mult un prilej să rîdă.)* : Ha-ha-ha !

NICOLLÓ *(Furios.)* : De ce rîzi ? De ce ?

FILIPPO *(Speriat.)* : Păi, nu-i de rîs ?

NICOLLÓ: Mai încolo. Acu' cobor treptele. *(Mimează coborîrea cîtorva etaje.)* Cîte etaje am coborît?

FILIPPO: Două.

PEPPINO: Trei!

NICOLLÓ: Acu' mă-mpiedic. *(Mimează o cădere.)* Este? *(Se ridică și se scutură.)*

FILIPPO *(Rîzînd forțat.)*: Hi-hi-hi! *(Se ridică și țopăie.)* Așa, da!

NICOLLÓ: Stai jos! De ce dracu' nu stai jos?

FILIPPO: Stau.

NICOLLÓ: Nu vă mai arăt nimic.

FILIPPO: Gata, stau. Gura!

NICOLLÓ: Acu' merg la piață. *(Mimează mersul pe loc.)* Ce fac eu acu'?

PEPPINO: Mergi la piață.

NICOLLÓ: Ăsta e mersul pe loc. E foarte greu să mergi pe loc. Se vede cum merg pe loc? Filippo, ia-ncearcă să mergi puțin pe loc. Poți? Foarte puțini ajung să meargă bine pe loc. Acu' m-opresc. *(Se oprește și se clatină în toate părțile.)* Se observă că-i înghesuială? Da? Da sau nu?

FILIPPO: Nu.

PEPPINO: Nu.

NICOLLÓ: Ei, draci! Vă mai arăt o dată. Acu' e-nghesuială. E la piață. Se vede că-i la piață? *(Se clatină, înghiontit de trecători invizibili.)* E foarte greu să lași impresia de îmbrînceală. Puțini știu s-o facă.

Foarte puţini ştiu s-arate că-i îmbrînceală. Se vede că-i îmbrînceală ?

FILIPPO *(Plîngăreţ.)* : Nu...

NICOLLÓ *(Îngroşîndu-şi gesturile.)* : Da' acu' ?

PEPPINO : Nu se vede nimic. Absolut nimic.

NICOLLÓ : Nu se poate.

FILIPPO : Pustiu. Pustiu peste tot.

NICOLLÓ : Taci, Filippo !

FILIPPO : Tac.

NICOLLÓ : Ş-acu', ce fac ?

FILIPPO : Nu ştiu.

NICOLLÓ *(Violent.)* : Uită-te la mine ! Ce dracu' fac acu' ?

FILIPPO *(Pierdut.)* : Nu ştiu...

NICOLLÓ (*Către* PEPPINO, *ameninţător.*) : Ce fac eu acu', Peppo ?

PEPPINO : Te scălîmbăi.

NICOLLÓ *(Disperat.)* : Ce fac eu acu' ? Ce fac ? Ce ? *(Repetă disperat mişcarea.)* Fur un pepene, nu se vede ! ?

FILIPPO *(Trist.)* : Nu.

NICOLLÓ : Cum să nu se vadă ? Peppino, spune tu. Fur un pepene. Nu se vede că fur un pepene ? Cum adică nu se vede ?

FILIPPO *(Trist.)* : Nu. Nu se vede nimic, Nicolló.

NICOLLÓ *(Agitat.)* : Şi fug... Se vede că fug ? Fug cu tot cu pepene... E foarte greu să fugi pe loc. Fuga pe loc e cea mai grea dintre toate. Se vede că fug pe loc ?

PEPPINO *(Generos.)*: Puțin.

FILIPPO: Mai bine ne arătai cu tăietorii de scîndură... Ce-ar fi să ne arăți totuși cu tăietorii...

NICOLLÓ *(Epuizat.)*: Da' nu se poate să nu se vadă... Nu se vede chiar deloc? Hai, băieți, curaj! Fug sau nu fug?

FILIPPO *(Cedînd.)*: Da.

NICOLLÓ: Și ei după mine.

FILIPPO: Și ei după tine.

NICOLLÓ: Rîzi, Filippo, rîzi! Acu' e de rîs.

FILIPPO: Rîd.

NICOLLÓ: Tu de ce nu rîzi? Peppo, de ce nu rîzi?

PEPPINO: Rîd. Nu se vede că rîd?

NICOLLÓ: Și ei după mine. *(Accelerează mișcările.)* Tot mereu după mine... Ș-acu' m-au prins! *(Se prăbușește pe jos.)* E clar că m-au prins, nu?

FILIPPO *(Plictisit.)*: E foarte clar.

NICOLLÓ: Nenorociții! Bestiile!

PEPPINO: Niște ordinari.

NICOLLÓ: Se vede, da? *(Zbătîndu-se grotesc.)* Mă omoară-n bătaie. Se vede cum mă omoară-n bătaie? Scîrbele...

FILIPPO: Gata... *(Neliniștit.)* Nicolló, gata.

NICOLLÓ *(Transpus rău.)*: Derbedeii... *(Continuă lupta violentă cu parteneri nevăzuți.)* Aproape că m-au dat gata. Vedeți? Ce mai, m-au dat gata. Este că m-au dat gata? Ș-acu', deodată... Ei?

PEPPINO : Ei ?

FILIPPO *(Triumfător.)* : S-au dus ! Gata ! S-au cărat ! Este că s-au cărat ? Te-au omorît şi s-au cărat.

NICOLLÓ : Ba nu.

FILIPPO : Eşti mort ! Eşti mort ! Se vede clar că eşti mort.

PEPPINO : Bravo, Nicolló. Eşti mort.

FILIPPO : Eşti tare cînd eşti mort. Eşti nemaipomenit.

NICOLLÓ : Nu sînt mort ! Nu sînt !

FILIPPO : Ş-atunci, de ce s-au cărat ?

NICOLLÓ : Păi, tocmai asta e, nu v-aţi prins de ce s-au cărat ?

FILIPPO : Parcă ce contează ? Important e că s-au cărat.

NICOLLÓ : Da' de ce ? De ce ? Aici e tot clenciul. Mai fac o dată. *(Repetă setul de gesturi.)* Eh ? *(Pauză lungă.)* Din cauza ploii, tîmpiţilor !

FILIPPO : Care ?

PEPPINO : Cum ?

NICOLLÓ *(Sufocat.)* : Nu s-a văzut că s-a pornit ploaia ? S-a pornit sau nu s-a pornit ?

FILIPPO *(Timid.)* : Nu ştiu.

NICOLLÓ : Chiar nu v-aţi prins că-i de la ploaie ? Poftim... *(Repetă gesturile.)* Şi eu mai rămîn pe jos un timp...

PEPPINO : Asta se vede.

NICOLLÓ : Dacă nu venea ploaia, mă omorau. Nu e frumos ?

PEPPINO : E.

NICOLLÓ : M-a salvat ploaia. E ceva, nu ? Pur și simplu, m-a salvat. Gata.

FILIPPO : Atît ?

NICOLLÓ : Doar că mă duc acasă... Urc... patru etaje... Și nu două, și nu trei... Mă întind și mă culc... sînt leoarcă și mă-ntind leoarcă. E foarte greu s-arăți că ești leoarcă. E cel mai greu cînd trebuie s-arăți că ești ud leoarcă. *(Se șterge de sudoare cu un prosop pe care-l scoate din geamantan.)* Este că v-am rupt gura ?

FILIPPO. Hm.

NICOLLÓ : Pe toți i-am terminat cu număru' ăsta. Numa' săli pline-am avut. Toate... Zi, Peppino, cum a fost ? Eu zic c-a fost bine. Este ? Mai ales cu ploaia. Nu ? Cu ploaia e toată chestia, cînd mimez ploaia. Nu ?

PEPPINO : Da...

NICOLLÓ : Eu cred că număru' ăsta merge oricînd, oriunde. Este ?

FILIPPO : Mai bine v-arăt eu ceva ce-o să credeți că nu se poate.

NICOLLÓ : Zi, Filippo, este că-i gîndit ? Să vină ploaia și tu să scapi. Este ?

FILIPPO : V-arăt eu figură, cu cutia neagră.

NICOLLÓ : De zece ani repet număru' ăsta. În fiecare zi-l repet. E ceva, nu ?

FILIPPO : O să ziceți că nu-i adevărat... *(Răstit.)* Stai jos, Nicolló !

NICOLLÓ *(Așezîndu-se intimidat.)*: Da, da... Zi, Peppo, este că nu te așteptai ?

FILIPPO : Gura, Nicolló !

PEPPINO (*Dulce-mustrător, către* NICOLLÓ.) : Hai, taci.

FILIPPO : Păcat că nu e întuneric. Cînd e întuneric, e mult mai bine. *(Își desface geamantanul.)* Asta e ! Cutia neagră ! Neagră pe dinafară, neagră pe dinăuntru. D-aia-i și zice cutia neagră. E mică și neagră. *(O așază pe jos, la o oarecare distanță de ceilalți doi.)* Asta e tot. E neagră, da' are găuri. Pe capac, nu se văd. Este că nu se văd ? Cînd te uiți de-aproape, se văd, da' de la distanță nu se văd. Nu se văd pen' că sînt negre, ha-ha ! Acu' pun baloanele. Atît. Se vede ceva ? Nimic. *(Scoate un pumn de baloane dezumflate și le aruncă în cutie. Închide capacul și aleargă să se așeze pe scaun, în rînd cu ceilalți doi.)* Atît. *(Pauză. Așteptare încordată.)* Pur și simplu, baloane. S-a văzut, nu ?

NICOLLÓ : Și ce-i cu asta ? Ce ?

FILIPPO : Stai să vezi.

Pauză. Cei trei privesc concentrați spre cutia neagră.

FILIPPO *(Agitat.)*: Îndată. Îndată-ncepe. E simplu de tot...

NICOLLÓ : Nu-nțeleg.

FILIPPO : Așteaptă. E ceva ce nu vă dă prin cap. (*Febril, către* PEPPINO.) Peppo, ai mai văzut așa ceva ? *(Îl sărută efuziv.)* Jur că nu, este că nu ? O să vedeți. Imediat ! E-atît de simplu...

NICOLLÓ : Mai bine povestește.

FILIPPO *(Agitat la culme.)* : Asta nu se poate povesti. He-he ! Vine ! Vine ! Acu' !

NICOLLÓ : Ce ?

FILIPPO : Uite ! Uite-l !

PEPPINO : Nu se poate ! Ha !

NICOLLÓ : Nu văd.

FILIPPO : A-nceput, gata !

PEPPINO : E pe țeavă ! Ha-ha !

NICOLLÓ : Ce-a-nceput ? Ce ?

Prin unul dintre orificiile cutiei, iese un balon care se umflă treptat.

PEPPINO : Ho-ho !

NICOLLÓ : Cum ? Ce ?

FILIPPO : Nu vezi ? Iese.

PEPPINO *(Prăpădindu-se de rîs.)* : Fantastic ! Incredibil !

FILIPPO : Nu ? Nu ? Este că-i haioasă ?

NICOLLÓ *(În sfîrșit, observă balonul; reacție de copil.)* : Balonu' ! Balonu' ! Hi-hi !

FILIPPO : Nu ? E ceva...

Balonul s-a umflat aproape de tot. Cei trei rîd tot mai dezlănțuiți. Balonul este expulzat cu un pocnet ușor și se rostogolește pe jos.

NICOLLÓ: Uite-l, dragu' de el...

FILIPPO: V-am spus că-i mortală? Este că v-am spus?

PEPPINO *(Hohotind.)*: E trăsnet.

FILIPPO: Şi mai vin. Mai vin.

Un al doilea balon iese prin orificiu şi începe să se umfle. Înainte de a se umfla de tot, un al treilea balon începe să crească dintr-un al doilea orificiu. Extaz pe cei trei clovni.

NICOLLÓ *(Printre hohote.)*: Cîte-s? Cîte-s?

FILIPPO *(Printre hohote.)*: Oricîte. Oricîte.

NICOLLÓ: Mai vreau. Mai sînt?

FILIPPO: Sînt. Sînt.

NICOLLÓ *(Arătînd cu degetul.)*: Uite-l! Uite-l! *(Ţinîndu-se cu mîinile de burtă.)* O, nu-i adevărat!

FILIPPO: Şi-ncă. Şi-ncă.

PEPPINO *(Sufocat de rîs.)*: Nu mai pot... O, nu mai pot.

FILIPPO: E figura secolului. E adevărata artă!

PEPPINO *(Hohotind dement.)*: Mor! Mor!

NICOLLÓ *(Ridicîndu-se de pe scaun şi ţopăind.)*: Parc-ar fi... Parcă...

FILIPPO *(Sufocat de rîs.)*: Nu?

Tot mai multe baloane ies din orificii, se umflă şi sînt expulzate pe jos cu un sunet sec. Rîsul celor trei se apropie de un punct apoplectic.

PEPPINO : Așa ceva nu există... Nu există...

FILIPPO : Ș-uite că există...

NICOLLÓ : Mamă, da' cum le umfli, cum ?

FILIPPO : Uite-l și p-ăla ! Uite-l !

PEPPINO : O, mi-e rău... Mi-e rău...

NICOLLÓ : Parc-ar fi o fesă... Doamne, parc-ar fi o fesă !

FILIPPO *(Tăvălindu-se pe jos.)* : Și tot așa... Și tot așa...

PEPPINO (*Către* FILIPPO, *printre hohote înecate.*) : O, Filippo, chiar mi-e rău...

NICOLLÓ : E culmea culmilor... Peste asta nu mai e nimic !

PEPPINO *(Hohotele sale devin treptat un horcăit.)* : Oh... Mă sufoc... Mi-e rău... Filippo, închide-o ! Închide-o...

FILIPPO (*Mîndru, către* NICOLLÓ.) : Vezi ? Vezi ? Sînt cel mai bun.

PEPPINO *(Cu mîinile la gît, cu ochii ușor dați peste cap.)* : Au ! Ah ! Geamantanu' ! Unde-i geamantanu' ?

FILIPPO *(Cutremurîndu-se de rîs.)* : Arta ! Asta-i arta ! (*Privindu-l mai atent pe* PEPPINO.) Cum ?

PEPPINO *(Tremurînd, horcăind.)* : Geamantanu'... Nicolló ! Unde-i geamantanu' ? Filippo, mor !

NICOLLÓ (*Oprindu-se din rîs, către* FILIPPO.) : Ce zice ?

FILIPPO (*Aplecîndu-se peste* PEPPINO.) : Ce zici ?

PEPPINO : Geamantanu'... Pastiluța...

FILIPPO (*Către* NICOLLÓ.) : Ce are ?

NICOLLÓ (*Aplecîndu-se peste* PEPPINO.) : Ce ai, Peppino ?

PEPPINO *(Din ce în ce mai anemic.)*: Pastiluţa, n-auzi? Geamantanu'...

NICOLLÓ *(Iluminat.)*: Vrea geamantanu'...

FILIPPO (*Uşor alarmat, scuturîndu-l puţin pe* PEPPINO.): Ce ai, ce naiba ai?

NICOLLÓ *(Uşor speriat.)*: Să-i aduc geamantanu'? Vrea geamantanu'? Îi aduc geamantanu'...

FILIPPO (*Scuturîndu-l uşor pe* PEPPINO.): Te doare ceva? Ce te doare?

PEPPINO *(Congestionat la faţă, horcăind.)*: Aer... Pastiluţa...

NICOLLÓ (*Plîngăreţ, către* FILIPPO.): Ce are? Ce vrea?

FILIPPO *(Într-un început de panică.)*: Pastiluţa! Adu-i repede pastiluţa!

NICOLLÓ *(Pierdut.)*: Care pastiluţă? De unde să-i aduc eu pastiluţă? (*Aplecat peste* PEPPINO.) Peppo, care pastiluţă? (*Către* FILIPPO.) Filippo, fă ceva!

FILIPPO: Pastiluţa din geamantan, repede!

NICOLLÓ: Da, da... (*Fuge după geamantanul lui* PEPPINO, *împiedicîndu-se de baloanele care continuă să iasă din cutia neagră.*) Unde-i? Da.

FILIPPO *(Scoţînd sticla de alcool.)*: Trage-un gît. Vrei un gît?

PEPPINO (A*proape inert în braţele lui* FILIPPO, *gemînd.*): Ahr... Ahr...

FILIPPO (*Disperat, către* NICOLLÓ.): Ce dracu' faci acolo?

NICOLLÓ: L-am găsit! (*Răstoarnă geamantanul. O mulţime de obiecte din recuzita actorului se răspîndesc pe*

jos. NICOLLÓ *începe să le răscolească.*) Da' nu văd nici una... Nu văd nimic...

FILIPPO : Trebuie să fie.

NICOLLÓ *(Răscolind cu mîinile tremurînde, excitat de atingerea obiectelor care îl fascinează ; cu lacrimi în ochi.)* : Nu e... Unde e ?

FILIPPO (*Renunță să-l mai facă pe* PEPPINO *să tragă o dușcă.*) : Apă ! Ne trebuie apă !

NICOLLÓ *(Febril, copleșit de mici obiecte fantastice.)* : De unde ?

FILIPPO (*Pălmuindu-l ușor pe* PEPPINO.) : Peppo ! Ce ai, Peppo ? Trezește-te ! Hai, sus ! Vorbește ! Ce ai ? Vorbești ? (*Către* NICOLLÓ.) Vezi în sticluțe ! Ce-i în sticluțele alea ?

NICOLLÓ *(Dechide cîteva, mirosindu-le.)* : Nu știu... Hm... Nu-nțeleg... *(Se ridică brusc, oarecum perfid.)* Mă duc să chem pe cineva... *(Se repede la ușă.)*

FILIPPO *(Violent.)* : Stai ! (NICOLLÓ *încremenește.*) Porcule, mă lași singur ?

NICOLLÓ : Da' ce să fac ? Spune ce să fac !

FILIPPO (*Pălmuindu-l mai tare pe* PEPPINO.) : Peppo ! Băiatule ! M-auzi ?

NICOLLÓ : Descheie-l la gît. Nu vezi cum îl strînge la gît ?

FILIPPO (*Descheindu-l pe* PEPPINO.) : Ți-e mai bine ? Vorbește, Peppino ! *(Disperat, aproape urlînd.)* Peppino, ce ai ? (*Către* NICOLLÓ, sugrumat.) Doamne, să știi că moare !

NICOLLÓ : Cum moare ? Cum ? Da' ce-i asta ? Cîrpeşte-l ! Cum aşa ?

FILIPPO : Tu nu vezi cum horcăie ?

NICOLLÓ (*în panică.*) : Cum horcăie ? Da' nu se poate ! Da' nu… (*Îngenunchează, smiorcăindu-se lîngă* PEPPINO *şi începe să-l scuture violent.*) Peppo ! Sus ! Ce naiba… Peppino ! Băiatule… Nu se poate aşa… Cum aşa ? (*Către* FILIPPO.) Să-i facem vînt ! *(Începe să-i facă vînt.)*

FILIPPO : Ar trebui deschisă o fereastră ! De cînd spun c-ar trebui deschisă o fereastră ! Dumnezeule, ăsta se sufocă ! Du-te dracului şi deschide o fereastră ! Fă ceva.

NICOLLÓ *(Alunecînd orbeşte pe lîngă pereţi, împiedicîndu-se de scaune, de geamantane şi de baloanele care continuă să fie umflate de cutia neagră.)* : Care ? Care fereastră ? Fir-ar să fie de cutie !

FILIPPO : Lasă cutia-n pace !

NICOLLÓ : Care fereastră ? Arată-mi-o, c-o deschid !

FILIPPO : Vino-ncoace ! Prinde d-aici ! (*Cei doi încearcă să-l pună pe picioare pe* PEPPINO.)

NICOLLÓ : Nu pot. Nu poate.

FILIPPO : Trage, aşchimodie.

NICOLLÓ *(Abandonînd şi prăbuşindu-se dezarmat.)* : Nu pot. Am hernie. Nu pot.

FILIPPO *(Agitîndu-şi braţele în aer.)* : Doamne, moare omu'…

NICOLLÓ : Poate că-i epileptic.

FILIPPO (*Aplecat peste* PEPPINO, *care scoate din cînd în cînd cîte un horcăit.*) : Peppo, ești epileptic ?

NICOLLÓ *(Iluminat.)* : Inima ! Vezi dacă bate ! Bate ?

FILIPPO *(Încercînd s-asculte.)* : Nu știu... Nu cred...

NICOLLÓ : Da' n-auzi ? N-auzi nimic ? Lasă-mă pe mine ! *(Încearcă și el să asculte.)* Parcă bate...

FILIPPO : Bate pe dracu'...

NICOLLÓ : Din cauza ta ! Din cauza cutiei ! Din cauza *voastră*, da !

FILIPPO (*Zgîlțîindu-l puternic pe* NICOLLÓ.) : Taci ! Tacă-ți gura aia murdară !

NICOLLÓ : Nu tac ! Nu ! Tu l-ai omorît ! Poftim ! Acu' fă ceva !

FILIPPO *îl apucă de mîini pe* PEPPINO *și începe să improvizeze niște mișcări haotice de reanimare.*

FILIPPO : Hai ! Hai, băiatule, hai !

NICOLLÓ : Ce-i asta ? Ce faci ? De ce-i faci așa ?

FILIPPO : Pentru aer. D-aia. Ca să ia aer. Apasă-l pe burtă !

NICOLLÓ : Nu așa... Trebuie să-i pui ceva sub cap.

FILIPPO *(Exasperat.)* : Și de ce nu-i pui ? Pune-i !

NICOLLÓ (*Trăgînd un geamantan sub capul lui* PEPPINO.) : Mișcă ?

FILIPPO (*Agitînd energic brațele lui* PEPPINO.) : Nu știu... (*Disperat, către* NICOLLÓ.) Nicolló, nu sta, că te omor !

NICOLLÓ *(Plîngînd.)*: Da' nu stau... Unde vezi că stau? Şi nu se face aşa... Nu aşa.

FILIPPO: Da' cum?

NICOLLÓ: Tu n-ai văzut cum i-au făcut lui Fernando?

FILIPPO: Cînd?

NICOLLÓ: Cînd a căzut de pe trapez. Gură la gură se face.

FILIPPO: Asta a fost acu' treij' de ani.

NICOLLÓ: Tot aşa se face. Îţi spun eu. Gură la gură. Cum crezi tu că se face? Gură la gură se face.

FILIPPO: Poftim, fă-i gură la gură.

NICOLLÓ *(Jalnic.)*: Nu pot... Nu cred că pot...

FILIPPO *(Ridicîndu-se ameninţător.)*: Fă-i! Fă-i, că-ţi crăp capul! Fă-i că te fac harcea-parcea!

NICOLLÓ: Nu ştiu... Nu mai ştiu... O, Doamne, mi-e silă...

FILIPPO: Tu nu vezi că moare? Dac-ai fi tu să fie cazu'... Ţi-e silă, ai? *(Îi rade un picior.)* Junghiule! Fă-i!

NICOLLÓ: Nu da! Nu da, mă! (*Se apleacă şi începe să-i facă respiraţie gură la gură lui* PEPPINO. *După cîteva încercări, se ridică tremurînd.*) Nu mai pot... *(Scuipă şi se prăbuşeşte cu capul în geamantanul deschis, horcăind ca şi cum ar vomita.)*

FILIPPO: Tîmpitule, laşule! (*Se apleacă deasupra lui* PEPPINO *şi începe şi el să-i facă respiraţie gură la gură. Din cînd în cînd scuipă, se şterge la gură, îl strigă pe* NICOLLÓ.) Vino-ncoace! Vino odată! Vino ş-ascultă! Nicolló!

NICOLLÓ *(În patru labe, suspinînd, se apropie.)* : Vin...Vin...

FILIPPO : Parcă totuși... parcă totuși respiră...

NICOLLÓ (*Ascultînd la gura lui* PEPPINO.) : Respiră... Suflă...

FILIPPO : Da ? *(Reia respirația gură la gură.)* Respiră, nu ? (*Ascultă și el la gura lui* PEPPINO.) Ce mai, respiră.

NICOLLÓ : Da, da... Pe toți dracii, da ! (*Îl zgîlțîie pe* PEPPINO.) Peppo, trezește-te !

FILIPPO : L-am salvat ! Doamne, l-am salvat ! Nicolló, l-am salvat ! Trăiește ! Este că trăiește ?

NICOLLÓ : Trăiește, nenorocitul, trăiește !

FILIPPO (*Ascultînd cînd la gura, cînd la inima lui* PEPPINO.) : S-aude ! S-aude !

NICOLLÓ : Și eu ! Și eu ! *(Ascultă și el.)* Da ! Da ! Este !

FILIPPO (*Emoționat, prăbușindu-se în brațele lui* NICOLLÓ.) : L-am salvat... *(Hohote fericite de plîns.)* E viu...

NICOLLÓ *(Exuberant, ușurat, febril.)* : Respiră ! Bate ! *(Cei doi se îmbrățișează îndelung.)*

FILIPPO : Sfîntă Fecioară, îți mulțumesc !

PEPPINO *(Deschide ochii o clipă, îi privește pe cei doi și apoi rîde ușor, batjocoritor.)* : He-he... He-he-he...

NICOLLÓ *(În culmea entuziasmului.)* : Respiră, rîde ! Doamne !

FILIPPO : Rîde ?

NICOLLÓ : Rîde ! Rîde !

PEPPINO : He-he-he...

FILIPPO *(Nelămurit.)* : Chiar rîde ?

PEPPINO *(Rîde cu tot mai multă poftă și tot mai batjocoritor; deschide din nou ochii, tare, îi privește, rîde din nou, se ia cu mîinile de burtă, hohotește.)*: O-ho-ho!

FILIPPO: Ce ai, Peppino?

PEPPINO: He-he-he... Doi proști.

FILIPPO *(În picioare, privindu-l amenințător.)*: De ce rîzi? De ce rîzi, Peppino?

NICOLLÓ *(Nelămurit, privind cînd la unul, cînd la altul.)*: E nebun?

PEPPINO *(Printre hohote.)*: V-am dus! Este că v-am dus?

FILIPPO *(Încremenit, răvășit, cu sudoarea curgîndu-i pe față.)*: Ce spui tu, Peppino?

PEPPINO *(Vesel.)*: V-am arătat ce pot, asta spun. Este că v-am arătat?

FILIPPO (*Către* NICOLLÓ, *rămas mut de uimire, arătînd către* PEPPINO.): Ne-a arătat ce poate.

NICOLLÓ (*Chinuit.*): Adică, ce?

FILIPPO (*Către* PEPPINO): Mai zi o dată, Peppo! Mai zi ce ne-ai arătat.

PEPPINO *(În culmea amuzamentului.)*: Artă! Nu v-ați prins? V-am arătat ce-nseamnă arta!

FILIPPO: Asta e arta, Peppino?

PEPPINO: Asta e. Arta actoriei. Este că v-am dus? Este! Ce credeați? Totu' e artă, ha!

FILIPPO (*Către* NICOLLÓ, *arătînd spre* PEPPINO.): Totu' e artă...

NICOLLÓ *(Buimăcit, ridicîndu-se.)*: Adică te-ai prefăcut?

PEPPINO *(Hohote de rîs.)*: Zăpăciților! Mocofanilor! Ce știți voi... Ați vrut ceva barosan... Poftim! Ha! Ce știți voi ce-nseamnă-un artist?! Hai, bateți din palme; ce stați? V-am rupt gura, este? Ha! Este că sînt cel mai bun? Este? *(Rîde prăbușit pe spate, așa cum l-au lăsat cei doi.)*

NICOLLÓ (*Plîngăreț, către* FILIPPO.): Filippo, ce-i asta?

FILIPPO *(Foarte trist.)*: Ce vezi.

NICOLLÓ *(Trist, rușinat.)*: Peppo, ce-i asta?

PEPPINO: Ce a fost s-a văzut. Ha! Bășinoșilor!

NICOLLÓ (*Îi smulge lui* PEPPINO *geamantanul de sub cap.*): Ia nu mai sta pe geamantanu' meu!

PEPPINO *(Rîde, tăvălindu-se și imitîndu-i cu voce pițigăiată pe ceilalți doi.)*: „Respiră... respiră..." Ha-ha... Da' și voi ați fost buni... Ați fost buni, ce mai...

NICOLLÓ: Hai, tacă-ți fleanca, Peppo!

PEPPINO: Buah! Mai spălați-vă și voi pe dinți... Filippo, vezi că ai o măsea stricată, am crezut că mă otrăvești cu duhoarea aia...

FILIPPO *(Rece.)*: Hai, termină...

PEPPINO: „Rîde... respiră..." Ho-ho...

NICOLLÓ: Hai, taci!

PEPPINO: Doi proști, he-he...

FILIPPO: Destul!

NICOLLÓ *(Smiorcăit.)*: Eu plec.

PEPPINO: Cărați-vă! Cărați-vă amîndoi. Nu sînteți buni de nimic.

NICOLLÓ *(Îi trage una cu geamantanul.)*: Taci!

PEPPINO: Ho-ho!

FILIPPO *(Îi trage una cu piciorul.)*: Taci, odată!

PEPPINO: Doi îngălați... Ce știți voi... Arta! Arta!

NICOLLÓ *(Pocnindu-l cu geamantanul.)*: Mucles! Mucles, auzi!?

FILIPPO *(Lovindu-l cu piciorul.)*: Taci, fir-ai să fii, taci!

PEPPINO *(Hohotind, insensibil la lovituri.)*: Arta! Arta! Ce știți voi ce-i arta!? Doi nătîngi!

NICOLLÓ *(Lovind din ce în ce mai tare.)*: Taci! Taci! Taci!

FILIPPO *(Lovind din ce în ce mai tare.)*: Gura, împuțitule! Măscăriciule! Gura!

PEPPINO: Ho-ho... V-am dus... V-am fentat... *(Treptat, hohotele sale de rîs se transformă în horcăituri, exact ca prima oară. Își acoperă fața cu mîinile, se chircește pe podea și încasează loviturile fără să se apere.)* Ho-ho... Hoh! Oh!

NICOLLÓ: Pațachină! Gînganie! *(Lovește pînă la oboseală.)* Taci! Taci!

FILIPPO: Porcule! Porcule! Porc bătrîn! *(Lovește pînă la oboseală.)*

PEPPINO *rămîne brusc amuțit și nemișcat. Ceilalți doi se opresc obosiți, transpirați, gîfîind.* PEPPINO *zace acum între baloanele care n-au încetat să se umfle și diferitele obiecte învălmășite, scoase din geamantane. Se aud pași urcînd.*

FILIPPO *(Ascultînd cîteva secunde.)*: Vine!

NICOLLÓ: Cît e ceasu'?

FILIPPO: Urcă! Vine! Auzi? (*Intră în agitație. Își adună repede lucrurile personale în valiza personală. Cutia neagră „scuipă" baloanele, cumva, obosită, foarte rar și foarte încet. Înghiontindu-l pe* PEPPINO.) Hai, că urcă!

NICOLLÓ *(Îmbrăcîndu-se agitat, adunîndu-și și el lucrurile.)*: O fi șase? O fi sau n-o fi?

FILIPPO (*Adunîndu-și lucrurile și înghiontindu-l din cînd în cînd pe* PEPPINO.): Peppo! Sus! Vin ăștia... Hai! Gata, hai că-ncepe...

NICOLLÓ (*Strînge toate obiectele care au căzut din valiza lui* PEPPINO.): Ce fac cu astea? Ce fac? Peppo, ce fac?

Pașii se aud tot mai aproape. Cei doi intră din ce în ce mai mult în panică. Se aranjează fiecare pe sine și reciproc. Din cînd în cînd, îl scutură pe PEPPINO, *care nu vrea să se ridice.*

FILIPPO: Hai, Peppo, dă-o dracului!

NICOLLÓ *(Amenințător.)*: Să ne-nțelegem, eu sînt primul!

FILIPPO (*Mereu scuturîndu-l pe* PEPPINO.): Hai, că-i de-ajuns... Zău...

NICOLLÓ: Dă-l naibii. Nu se face așa ceva.

FILIPPO (*Întorcîndu-l pe* PEPPINO *cu fața în sus.*): Peppo, nenorocitule! (*Fața lui* PEPPINO *e înghețată într-un rînjet rău.*) Uită-te la el!

NICOLLÓ: Gata, m-am săturat. Lasă-l! E mort?

FILIPPO: Nu ştiu. Să mă ia dracu' dacă ştiu!

NICOLLÓ *(Înnebunit de sunetul paşilor care se apropie.)*: Hai! Repede!

FILIPPO: Unde?

NICOLLÓ: Nu ştiu...

FILIPPO *(Învîrtindu-se speriat.)*: O fi şase? (*Împiedicîndu-se de* PEPPINO.) O fi şase? (*Se apleacă şi se uită la ceasul de mînă al lui* PEPPINO.) Ceasurile astea noi nici nu mai ştii ce arată... Na, ce facem acum?

NICOLLÓ: Mai bine să fugim!

FILIPPO: De ce să fugim? Cum să fugim?

Sunetul paşilor care urcă e tot mai aproape.

NICOLLÓ *(Sugrumat de emoţie.)*: Să fugim! Să fugim! *(Disperat, se repede la ieşirea din stînga, de unde se aud paşii. Se întoarce la ieşirea din dreapta, dar paşii urcă acum dinspre dreapta. Se opreşte o clipă în faţa uşii impozante şi apasă pe clanţă. Uşa impozantă se deschide.)*

FILIPPO *(Speriat.)*: Nu pe acolo! Nu!

NICOLLÓ *(Deschide larg uşa şi priveşte; în interiorul camerei zace cineva.)*: Filippo! Filippo!

FILIPPO *(Se repede la ieşirea din stînga, pentru că paşii urcă acum numai dinspre dreapta.)*: Repede! Hai! P-aici! Acuma! Acuma!

NICOLLÓ *(Luînd o decizie bruscă.)*: Nu, nu... Ajută-mă! Ajută-mă!

Brusc, cei doi se înțeleg din ochi. Amîndoi îl împing pe PEPPINO, *ca pe uriaș colet, în camera impozantă, în mijlocul căreia mai zace un cadavru. Cel de-al doilea cadavru pare a fi tot un bătrîn îmbrăcat într-un costum care pare de închiriat și alături de el zace o valiză de modă veche, burdușită.* NICOLLÓ *și* FILIPPO *aproape că nu dau importanță celui de-al doilea corp.* FILIPPO *deschide gura să comenteze ceva cu gestul spre dușumea, dar se oprește la jumătate și* NICOLLÓ *îl trage afară. Cei doi închid ușa după ei.*

NICOLLÓ: Gata, s-a terminat... hai, hai...

Cei doi ies precipitați prin stînga, pentru că pașii au și ajuns în fața intrării din dreapta. Anticamera rămîne cîteva secunde pustie, cu baloanele plutind de colo colo, purtate de curent. Cel care a urcat se decide, în sfîrșit, să intre. Este un bătrînel îmbrăcat cu un costum alb, cam de închiriat, cărînd un geamantan uriaș, care pare a fi burduful unui acordeon. Bătrînelul pare extenuat, lasă geamantanul în prag și se tîrăște spre primul scaun. Se așază și începe să-și șteargă fața de sudoare.

CAII LA FEREASTRĂ

Piesă într-un act

Personaje :

MESAGERUL

MAMA

FIUL

FIICA

TATĂL

SOȚIA

SOȚUL

Notă : Personajele MAMA, FIICA, SOȚIA *pot fi interpretate de aceeași actriță.*

Personajele FIUL, TATĂL, SOȚUL *pot fi interpretate de același actor.*

MESAGERUL *intră în scenă urmărit de un spot luminos. Se apropie de rampă, unde instalează un trepied de genul celor pe care se așază partiturile. Scoate din buzunar mai multe hîrtii pe care le netezește și le așază pe trepied. Își potrivește toba.*

MESAGERUL

(Bate.):

Una mie șase sute nouăzeci și nouă.

(*Bate.*)

Pacea de la Carlowitz.

(*Bate.*)

Austria ia Croația și Silezia.

(*Bate.*)

Prusia ia ducatul Goldern.

(*Bate.*)

Spania ia ducatele de Parma și Piacenza.

(*Bate.*)

Franța ia Alsacia și Lorena.

(*Bate.*)

Rusia ia Georgia, orașul Ahalțîn, hanatele Erevan și Nahicevan.

(*Bate.*)

Anglia ia insulele Ionice.

Personajul se retrage. Lumină. Se dezvăluie un interior cu fereastră. Un fotoliu jerpelit, o valiză jerpelită. Un robinet fixat în zid. Din robinet curg, extrem de încet, picături de apă. În fața ferestrei stă FIUL, *echipat în uniformă militară.* MAMA *îi aduce vestonul.* FIUL *își îmbracă vestonul.*

MAMA : E bun ?

FIUL : Da.

MAMA : Nu te roade ?

FIUL : Nu.

MAMA : Parcă are mînecile prea lungi. Nu crezi că are mînecile cam lungi ?

FIUL : Nu.

MAMA : Ia întoarce-te ! Nu te strînge ? Parcă simt că te strînge.

FIUL : Nu mă strînge.

MAMA : Ia încheie-te ! Mi se pare că nasturii sînt cam moi. Nu crezi că nasturii sînt cam moi ?

FIUL : Adineauri a trecut un cal.

MAMA : Nasturii nu trebuie cusuți prea strîns. Cu cît îi coși mai strîns, cu atît se rup mai repede.

FIUL : Era un cal roșu cu o pată neagră. Se poate așa ceva ?

MAMA : Ai mîncat ?

FIUL : Nu.

MAMA: Atunci, nu trebuia să-ți pui vestonul. Trebuia întîi să mănînci și după aceea să-ți pui vestonul.

FIUL: Da.

MAMA: Ia și mănîncă. Ai grijă să nu faci firimituri. Firimiturile pătrund cel mai ușor în dușumea. În fiecare zgîrietură din dușumea zac sute de firimituri.

FIUL *(Se așază la masă și mestecă flasc.)*: Nu fac.

MAMA (*Scoate un al doilea geamantan jerpelit și începe să aranjeze lucrurile* FIULUI): Geamantanul. În geamantan trebuie să păstrezi o ordine de fier. Lucrurile se clădesc, nu se aruncă. Întîi se pun lucrurile mari de care nu ai imediată nevoie, apoi se pun lucrurile mari de care ai imediată nevoie. După aceea se pun lucrurile mici de care nu ai imediată nevoie. Și, la urmă, lucrurile mici de care ai imediată nevoie. După aceea strîngi curelele și pocnești clapele... Așa...

Clap! Clap!

Ai auzit cum sună? Cînd geamantanul e făcut cum trebuie, clapele sună lin și armonios.

FIUL *(Absent la cuvintele* MAMEI, *urmărindu-și obsesia.)*: Calul s-a întors. Am impresia că dă tîrcoale prin fața ferestrei. Se poate așa ceva?

MAMA: Ciorapii. Ciorapii trebuie ținuți împreună cu batistele. Cîte perechi de ciorapi, atîtea batiste și invers... Nimeni nu poate trăi fără batiste și fără ciorapi. Îmi promiți că ai să speli în fiecare seară cîte o batistă și cîte o pereche de ciorapi?

FIUL: Calul e nebun, mă crezi ? Se uită mereu în spate, de parcă ar aştepta o trăsură.

MAMA: Geamantanul nu trebuie umplut niciodată pînă la refuz. Cine umple geamantanul pînă la refuz jenează pe cei din jur.

FIUL *(Agitat.)*: Calul s-a oprit şi se uită drept încoace. Oare trebuie să închidem fereastra ?

MAMA: Ai terminat ? Dacă ai terminat, poţi să bei un pahar cu apă. Este apă fiartă în frigider.

FIUL: Calul se uită drept la mine. Oare cine se uită la mine mă vede ?

MAMA: Ai mîncat cam repede. Nu e bine să mănînci repede. Cine mănîncă repede face firimituri. N-ai făcut firimituri ?

FIUL: Nu.

MAMA: Parcă am auzit căzînd nişte firimituri. Eu cred că un bărbat adevărat nu trebuie să facă firimituri. Un bărbat adevărat trebuie să mănînce liniştit, să mănînce tot şi să nu facă firimituri. Firimiturile, dacă au căzut în duşumea, nu mai pot fi scoase niciodată. Din cauza asta, cele mai multe duşumele duhnesc îngrozitor.

FIUL: A venit şi omul. Acum sînt doi. Calul e vesel.

MAMA: Mai vrei apă ? Nici prea multă apă nu e bine să bei. Un bărbat adevărat nu umblă cu burta plină de apă.

FIUL: Se hîrjonesc. Eu cred că sînt nebuni amîndoi. Calul e viclean, mă crezi ?

MAMA: Bocancii. Bocancii nu trebuie lăsați murdari peste noapte, că altfel îți cad în cap. Murdăria distruge pielea, roade tot, subțiază tot. Nici prin ploaie să nu umbli cine știe ce. Picăturile de apă sînt, de fapt, foarte murdare.

FIUL: Am auzit că ieri-dimineață caii au ocupat abatorul. Se poate așa ceva?

MAMA: Săpunul se păstrează întotdeauna în carcasă, la întuneric. El nu trebuie lăsat niciodată la lumină pentru că se împute. Nu? Și dacă te speli cu un săpun împuțit, degeaba te mai speli. Prosoapele ude nu trebuie, nici ele, niciodată împăturite. Nimic nu atîrnă mai greu decît un prosop ud împăturit.

FIUL: Uite și trăsura!

MAMA: Zahărul. Zahărul nu trebuie ținut niciodată în pungi de hîrtie. Orice pungă de hîrtie are cîte o gaură minusculă prin care se scurg milioane de fire de zahăr. Lingurița trebuie ștearsă bine după ce o scoți din cana de ceai. Lingurițele ruginesc foarte repede, și de aceea e bine să fie zvîntate la timp. Este foarte important ca lingurița ta să ruginească cît mai tîrziu posibil.

FIUL: Plouă. Totuși, eu cred că o să înhame calul.

MAMA: Cămășile. Cămășile se pleoștesc numai după două zile. După trei zile, cămașa se lipește de piele. Cînd cămașa se lipește de piele, ea trebuie scoasă definitiv. Cînd plouă, pielea se lipește de carne. După trei zile, carnea prinde un miros rînced.

Nu uita, mirosul de carne rîncedă e mortal pentru om. Fii atent pe unde păşeşti, aerul e plin de fum şi străzile sînt pline de băltoace. Cînd ţi se zîmbeşte în stradă, răspunde rîzînd. Nu împrumuta nimănui lucrurile tale mărunte, cum ar fi acul de siguranţă. Dacă cineva te strigă pe stradă, nu întoarce capul... Sînt mii de oameni care poartă numele tău...

FIUL: Trăsura e gata. Nu mai e mult şi se întunecă.

FIUL *se ridică şi se îndreaptă cu paşi grei spre uşă.*

MAMA *(Accelerează ritmul, vorbeşte din ce în ce mai tare; treptat, intră într-o transă verbală.)*: Stai! Fularul! Fularul trebuie să fie lung şi îngust... Numai aşa se poate înfăşura corespunzător în jurul gîtului... Gulerul trebuie să fie moale şi cald... Nu vorbi niciodată cu vîntul în faţă... Nu arăta cu degetul în sus, nu lovi cu pumnul în masă... Nu trînti cărţile de joc şi nu mototoli bancnotele! Nu umbla desculţ pe ciment... Nu adormi cu gura deschisă... Cînd visezi broaşte, fă tot posibilul să te trezeşti... *(Se agaţă de* FIU *tot mai disperată.)* Scrie-mi în fiecare zi cîte o carte poştală, păzeşte-ţi coatele şi genunchii, nu te gîndi la calul roşu cu pata neagră... Nu te apropia de cai, nu întinde mîna să-i mîngîi... Caii au ocupat deja curtea abatorului... Stai! Ia banii ăştia, dar să nu-i ţii într-un singur buzunar...

FIUL: Mamă, buzunarele mele sînt cusute...

FIUL *iese tîrîndu-și geamantanul, dar a uitat să-și pună bocancii.* MAMA *îi înșfacă și se repede la fereastră.*

MAMA: Stai! Stai...

MAMA *îi aruncă fiului bocancii, unul după altul. Între timp se aud bătăi puternice în ușă.* MAMA *se tîrăște abătută spre ușă, o deschide.*

MESAGERUL *(Vesel, blînd, cu un buchet de garoafe într-o mînă; de gît îi atîrnă bocancii pe care* MAMA *tocmai i-a aruncat pe fereastră.):* Bună ziua, doamnă. Pot să vă ofer aceste flori?

MAMA: Ce flori sînt acestea?

MESAGERUL: Sînt garoafe, doamnă. Eu le-am cules, cu mîna mea, de pe spațiul verde al regimentului.

MAMA: Vă mulțumesc, domnule. Puneți-le undeva, cît mai departe de mine. Mirosul de garoafe mă face să vomit.

MESAGERUL: Pot să le pun sub masă?

MAMA: Mai bine puneți-le în valiza aceea...

MESAGERUL *deschide valiza care e deja ticsită de garoafe. Le înghesuie și pe ale sale, după care închide valiza – clap! clap! – și se așază pe ea.*

MAMA: Poți să te așezi pe valiză dacă vrei.

MESAGERUL: Mulţumesc, doamnă. Am să mai stau un pic.

MAMA: Spune-mi, te rog, eşti omul cu trăsura?

MESAGERUL *(Jucîndu-se din cînd în cînd cu cele două închizători ale geamantanului, clap! clap!)*: Da, doamnă. Sînt omu' cu calu'.

MAMA: Aşadar, dumneata dădeai tîrcoale, adineauri, prin faţa ferestrei.

MESAGERUL: *Noi*, doamnă.

MAMA: Dumneata crezi că e frumos să ţii calul în ploaie? Eu cred că nici un animal, în afară de peşte, nu trebuie ţinut în ploaie.

MESAGERUL: Mă bucur că gîndiţi aşa. Ştiţi, eu sînt de la regiment. Am trecut deseori prin faţa ferestrei dumneavoastră. Părerea noastră este că ferestrele reprezintă o posibilitate sigură de a lua legătura cu realitatea.

MAMA: Domnule, dumneata vrei să-mi dai o veste proastă.

MESAGERUL *(Clap! Clap!)*: Da, doamnă... Dar nu ştiu cum să încep...

MAMA: S-a întîmplat ceva cu fiul meu?

MESAGERUL: Da, doamnă. Tocmai de aceea am fost trimis, ca să vă pregătesc sufleteşte. Nu e uşor lucru să pregăteşti pe cineva sufleteşte. Puneţi-vă în locul meu... Unii aduc veştile proaste ca şi cum ar tăia în carne vie. Eu, doamnă, pot spune că am procedat întotdeauna cu tact şi cu fineţe. Am reuşit întotdeauna să transmit cele mai îngrozitoare veşti în modul cel mai subtil cu putinţă.

(*Clap! Clap!*)

Nu mi s-a întîmplat încă să ratez momentul ăsta. Datorită modului subtil în care m-am comportat, foarte mulți mi-au fost recunoscători... Au fost economisite, dacă mă pot exprima așa, mii de lacrimi... Uneori, am reușit chiar să transform totul într-un prilej de speranță și chiar de bună dispoziție... Și chiar acum, dacă aș ști cum să încep, cred că am putea sporovăi într-o atmosferă caldă și plăcută... Multă lumină am adus în casele oamenilor datorită modului meu plăcut de a fi... Mi-am cîștigat mulți prieteni și în multe case m-am întors cu plăcere...

MAMA: Spune odată! Fiul meu a murit?

MESAGERUL: Da, doamnă. Știți, eu cunosc bine sufletul omului. Mă pricep să aleg perfect momentul acela unic, momentul cînd îmi este permis să pun, pentru o fracțiune de secundă, degetul pe rană... *(Clap! Clap!)*

Vă rog să mă credeți, nu e om care să pună degetul pe rană mai fin decît mine, mai ușor și mai insesizabil decît mine... Uneori, reușesc adevărate performanțe, ating rana atît de discret și de tandru, încît ea aproape că se vindecă...

MAMA *(Disperată, frămîntîndu-se prin încăpere.)*: Ah, știam... Știam c-o să se termine așa...

MESAGERUL: De fapt, am de gînd să vă mărturisesc totul... Da, vreau să vă mărturisesc totul... Pentru că marele meu secret stă în modul în care știu să

împart suferința cu celălalt... Pentru că eu, doamnă, am o putere de a suferi imensă, covîrșitoare... Iată de ce, cînd aduc cîte o veste îngrozitoare, suferința de pe chipul meu impresionează atît de profund, încît cei loviți de adevărata nenorocire sînt primii care încep să mă compătimească... Uitați-vă la mine, doamnă, uitați-vă cum arăt, desculț și cu bocancii uzi... Pentru că eu, doamnă, eu nu-mi las niciodată bocancii murdari peste noapte...

MAMA *(Plîngînd.)*: Taci! Taci! Taci! Așa se dă o veste ca asta?

MESAGERUL: Nu-i așa? E o crimă să-ți lași bocancii murdari peste noapte... Murdăria roade tot, ucide tot, subțiază tot.

(*Scurtă pauză reflexivă.*)

Oare am greșit cu ceva? Oare am omis ceva? Îmi pare extrem de rău... Poate că am încurcat unele fraze, dar, în general, tot ceea ce v-am spus ar fi trebuit să vă liniștească enorm... Da... Acum ar fi trebuit să vorbim despre cu totul alte lucruri... Știți, eu am avut o copilărie extrem de grea și nefericită...

MAMA *(Disperată.)*: Dar cum s-a putut întîmpla? Cum? Și dacă ați încurcat listele? Poate că ați încurcat listele. E sigur că n-ați încurcat listele? N-ați putea să-mi arătați un pic listele?

MESAGERUL *(Jignit, dar răsfoind totuși listele.)* : Nu, doamnă, eu nu încurc niciodată nimic. Eu am fost întotdeauna corect și prompt. Asta este o meserie de mare precizie...

MAMA : Ah, vreau să știu tot! L-ați cunoscut personal? L-ați cunoscut cumva? A murit în luptă?

MESAGERUL *(Încurcat.)* : Nu... Nu chiar în luptă... Dar, oricum, în uniformă... Deși, dacă îmi amintesc bine, avea mînecile suflecate... or, regulamentul...

MAMA *(Nostalgică.)* : Așa era el... Nu putea suferi mînecile... De mic copil, își tot suflecа mînecile de la cămașă...

MESAGERUL : Știam eu că se explică, totul se explică.

MAMA : Mai vreau! Mai vreau! Mai spuneți-mi! Cum îi stătea cu chipiul? A fost viteaz? S-a bătut ca un leu?

MESAGERUL : N-a apucat să se bată. Tocmai fusese tuns.

MAMA : Păi, cum n-a apucat? Cum așa? Poate nu i s-a dat armă.

MESAGERUL : I s-a dat, doamnă, dar nu prea știa să umble cu ea. Ca să vă spun adevărul, nu se cam pricepea la nimic...

MAMA : Nimic, nimic?

MESAGERUL : Ei, nu chiar nimic... Știa să stea în poziția de drepți. La treaba asta era foarte bun și cred că în poziția de drepți el se odihnea, de fapt, foarte tare...

MAMA : Îngrozitor... N-ați vrea să-mi dați puțin drumul la robinet? Cînd aud apa, mă liniștesc...

MESAGERUL: Cu plăcere. *(Jet de apă neagră.)* Ce fel de apă e asta?

MAMA: Apă. Ce fel de apă vreţi să fie?

MESAGERUL: E neagră. Cum puteţi să beţi apă neagră?

MAMA: Dar eu n-o beau, o ascult. Şi băiatului îi plăcea să asculte apa... Uneori, ascultam amîndoi cum picură apa, şi asta ne făcea să ne simţim foarte apropiaţi unul de altul. Îndeosebi sîmbăta după-amiaza şi toată duminica ascultam cum curge apa... Fiul meu ştia cum să dea drumul la apă, în funcţie de starea noastră sufletească... Dacă eram obosiţi, lăsam numai mici picături să se prelingă din ţeavă... Cu cît eram mai obosiţi, cu atît picăturile curgeau mai rar... Fiul meu avea o îndemînare fantastică în ce priveşte robinetul... Ştia să-l strîngă în aşa fel încît să curgă, uneori, cîte o picătură pe oră... Da, domnule, a fost un copil ciudat şi exemplar... Din prima clipă cînd l-am născut, mi-am dat seama cît de fragilă va fi întîlnirea lui cu lumea... N-a plîns niciodată, nici măcar în somn... N-a scîncit, n-a vociferat... Cît a fost mic, a stat în pătuţul lui şi a aşteptat... N-a clipit, n-a tuşit, n-a făcut pipi, n-a făcut caca, n-a sughiţat niciodată...

(*Pe acest monolog pot fi arse, eventual, vechi fotografii.*)

Nu s-a îmbolnăvit niciodată... În timpul zilei stătea treaz, în timpul nopţii dormea buştean.

Cînd a crescut, obișnuiam să-l trimit după lapte, și el venea de fiecare dată cu o sticlă de lapte. Îmi creștea pur și simplu inima... Dacă îl trimiteam după pîine, venea cu pîine, dacă îl trimiteam după săpun, venea cu săpun. Pășea întotdeauna pe lîngă ziduri, traversa străzile numai pe la colțuri... În adolescență îi plăcea să prindă muște și să pescuiască. A fost un copil bun, un fiu minunat, tăcut ca o fată mare... Cel puțin, a spus ceva înainte de a muri?

MESAGERUL: A spus „au".

MAMA: A spus „au"?

MESAGERUL: Da, a spus „au".

MAMA: Înseamnă că l-a durut.

MESAGERUL: Se poate să-l fi durut. Dar puțin.

MAMA: L-a sfîrtecat vreun obuz rătăcit?

MESAGERUL: A, nu. Era pace.

MAMA: Era pace? Atunci, cum s-a întîmplat? Cine putea să-l omoare în timp de pace?

MESAGERUL *(Smerit.)*: Calul, doamnă...

MAMA *(Furioasă.)*: Calul cel roșu? O, nu! Și doar i-am spus să nu se apropie niciodată de cal.

MESAGERUL: Și totuși, s-a apropiat. Tocmai mă întorceam cu căruța cu pîine și fiul dumneavoastră s-a ridicat de jos și s-a apropiat de cal... I-a spus „calule" și atunci calul l-a privit drept în ochi și l-a lovit simplu, scurt, cu piciorul. Asta a fost tot. Era într-o însorită dimineață de duminică. A doua

zi urma să primească o pereche de bocanci pe măsură.

MAMA: Ce ghinion... Măcar să fi apucat să umble puţin cu ei...

MESAGERUL: Asta a fost tot, doamnă. Eu v-am adus aici lucrurile lui.

MAMA *(Înfiorată.)*: Lucrurile lui? Care? Doamne, oare nu visez? A lăsat ceva în urma lui?

MESAGERUL: A lăsat... A lăsat cinci pachete de biscuiţi.

MAMA: Atît?

MESAGERUL: Atît.

MAMA: Dă-mi-le repede! *(Le înşfacă, desface unul şi începe să mănînce.)* Sînt buni.

MESAGERUL: Sînt biscuiţi cazoni. La noi, la regiment, se fac cei mai buni biscuiţi posibili.

MAMA *(Molfăind.)*: Îmi puteţi da şi mie reţeta?

MESAGERUL: Reţeta era scrisă pe ambalaj. Nu trebuia să rupeţi ambalajul.

MAMA *(Mai molfăie, mai icneşte.)*: Nu ştiu ce am... De un timp, ori de cîte ori văd o hîrtie, îmi vine s-o mototolesc.

MESAGERUL: Atunci... la revedere, doamnă.

MAMA: Stai! Şi mormîntul? Cum ajung la mormînt?

MESAGERUL: Mormînt n-are.

MAMA: Vreau să spun... cadavrul...

MESAGERUL: N-are.

MAMA: N-are cadavru?

MESAGERUL: N-are cadavru.

MAMA: Nu înțeleg. A murit și n-a lăsat nimic în loc?

MESAGERUL: Exact.

MAMA: Nu se poate. Pur și simplu, nu-l recunosc.

MESAGERUL: E destul de ciudat, într-adevăr... Nu știu cum să vă spun... Fiul dumneavoastră a fost blînd ca o adiere de vînt... Pur și simplu, a dispărut din univers... Din cauza durerii, s-a chircit și s-a tot chircit pînă cînd s-a făcut cît un punct, și apoi, punctul a dispărut... Prin asta s-a arătat, ca să zic așa, un soldat exemplar... Gîndiți-vă cît de curat ar fi totul în jurul nostru dacă soldații n-ar lăsa nici un cadavru după moartea lor.

MAMA: Și pachetele cu biscuiți? Sînteți sigur că sînt ale lui?

MESAGERUL: Au fost găsite sub perna sa, în dormitor.

MAMA: Să nu i le fi pus cineva...

MESAGERUL: Se poate și asta... Doamnă, îmi permiteți să închid apa?

MAMA: Acu' mi-e totuna.

MESAGERUL *(După ce închide apa.)*: Așa. Acum e mult mai bine. Doresc să vă las în liniște.

MAMA: Mai rămîneți. Aș putea să vă fac un ceai de verbină.

MESAGERUL: Din păcate, mă așteaptă calul. Știți, cînd plouă e un adevărat chin pentru el. Se îmbibă de

apă şi după aceea abia îl mai urnesc. Totuşi, îmi permiteţi să vă mai vizitez din cînd în cînd?

MAMA: La revedere, domnule... Şi aveţi grijă şi nu izbiţi uşa de jos, la ieşire...

MESAGERUL *se apropie de rampă. Îşi potriveşte trepiedul. Îşi aşază toba. Caută prin buzunare şi scoate cîteva hîrtii boţite. Spot luminos exclusiv pe* MESAGER.

MESAGERUL

(*Bate.*)

Una mie şapte sute patruzeci şi cinci.

(*Bate.*)

Pacea de la Breslau.

(*Bate.*)

Turcia ia Tripolitania.

(*Bate.*)

Prusia ia Silezia de la Austria.

(*Bate.*)

Austria ia Milanul, Neapole şi Sardinia.

(*Bate.*)

Spania ia Sicilia.

(*Bate.*)

Rusia ia Mingrelia şi Imerţia.

(*Bate.*)

Franţa pierde Alsacia, Lorena şi Marienburgul.

MESAGERUL *se retrage. Lumina crește treptat. Personajul feminin devine* FIICA. *Personajul* FIUL *devine* TATĂL. TATĂL *dă buzna în încăpere, învîrtind febril la căruciorul său cu rotile.*

TATĂL: Cine-a fost? Vreau să știu cine-a fost!

FIICA: N-a fost nimeni.

TATĂL: Cineva a trîntit ușa. Am auzit cum a trîntit ușa de la ieșire.

FIICA: Nu s-a auzit nici o ușă.

TATĂL: S-a auzit!

FIICA: Iar te-ai dat cu colonie.

TATĂL *(Repezindu-se la fereastră.)*: Nu vrei să spui cine-a fost! Mă scoți, mă scoți, mă scoți din sărite! De ce nu mă chemi și pe mine cînd vine cineva?

FIICA: Ai să te otrăvești din cauza mirosului.

TATĂL: Tacă-ți fleanca! De ce nu i-ai spus să nu izbească ușa de jos, la ieșire? Trebuia să-i fi spus să n-o izbească. De ce izbesc toți ușa de jos? Și de ce o izbesc la ieșire? De ce n-o izbesc la intrare? De ce să intre tiptil? De ce intră toți tiptil și de ce ies trîntind ușa?

FIICA: Unde ți-ai lăsat cipilica? De ce nu-ți iei cipilica? De ce n-o ții lîngă tine?

TATĂL *(Rămînînd o clipă trăsnit.)*: A fumat? *(Adulmecă.)* A fumat! Este că a fumat? Unde-ai ascuns chiștocul? Vreau să văd chiștocul!

FIICA: N-a fumat nimeni.

TATĂL *(Forţînd fereastra ; reuşind s-o deschidă.)* : Ai înţepenit fereastra ! De ce-ai înţepenit fereastra ? Vreau să iasă fumul. Nu suport fumul. Ştii că nu suport fumul. Poftim, uite cum iese fumul !

FIICA: E fum de la gunoaie. Ard gunoaiele. Închide-o, că intră fumul de la gunoaie.

TATĂL *(Avid.)* : Să văd ! Unde-i focul ? Vreau să văd focul !

FIICA: Nu e nici un foc. Gunoaiele ard fără foc. Doar mocnesc.

TATĂL: Mi-e frică, ştii ? Să nu ne prăbuşim cumva peste ele, ştii ? Dacă ne prăbuşim peste ele ?

FIICA: Culcă-te. Dacă ţi-e frică ia şi culcă-te. Ori de cîte ori ţi-e frică, e bine să te culci.

TATĂL: Nu pot să dorm, nu. Cînd dorm, mi se fleşcăieşte pielea. E mai bine dacă stau treaz, crede-mă ! Cînd stau treaz, nu pierd nici timpul. Crede-mă că mi-e mai uşor să stau treaz. Mă înţelegi, dacă stau treaz, cîştig timp, timp...

FIICA: Dacă stai treaz, aţipeşti.

TATĂL: Şi ce dacă aţipesc ? Nu vreau să aţipesc... Parcă de ce aţipesc ? De aia aţipesc, pentru că mă simt foarte singur. Înţelegi, Isabel, asta se întîmplă de fapt cu mine, cînd mă simt foarte singur, aţipesc. *(Concentrat, grav.)* Jură că, dacă mai aţipesc, mă trezeşti !

FIICA: Jur !

TATĂL: Mai spune o dată !

FIICA: Jur!

TATĂL: Întotdeauna, cînd dorm, știu că dorm, și culmea e că, deși știu, nu mă pot trezi. De asta mă tem eu cel mai mult, de asta, că nu pot să mă trezesc. Nu visez nimic și totuși nu pot să mă trezesc. Și simt și cum mi se lărgește pielea din cauza somnului. Mă auzi, Isabel?

FIICA: Pentru că nu știi să dormi. Trebuie să dormi cu fața în sus și să respiri numai pe nas.

TATĂL: Și dacă plouă? Cînd plouă, ce te faci cînd plouă, că nu poți să respiri pe nas? Știi că nu pot să respir pe nas, știi... *(Dulce.)* Isabel... hai să ieșim puțin la plimbare.

FIICA: Plouă. Nu pot să te scot pe ploaie.

TATĂL: Și ce dacă plouă? Vreau să mă scoți pe ploaie.

FIICA: Ruginește cărutul.

TATĂL: Ah, ce rea ești, ce rea ești! Mi-e rușine că te-am făcut! Am să-i povestesc și doamnei Hilda totul. O să afle toată lumea, să știi... *(Smiorcăindu-se.)* Vreau chiar mîine să trecem pe la doamna Hilda.

FIICA *(Încet.)*: Doamna Hilda s-a mutat...

TATĂL *(Atent.)*: Se aud picioare pe stradă! Se aud picioare! Este că se aud picioare? Dacă se aud picioare, înseamnă că a stat ploaia.

FIICA: Hai să te întinzi. Vrei să te întinzi? Hai să te întinzi.

TATĂL: Nu... Nu... Mai stau puțin la tine... Voiam să-ți spun ceva, ceva foarte important... Am observat azi-dimineață ceva... Îți spun că ceva

nu e bine, din cauza ceasului... Eu cred că minutarul, ori de cîte ori trece peste limba mică, înfulecă pe furiș cîte o bucățică din limba mică.

FIICA: Nu-i adevărat.

TATĂL: Ba da, Isabel... ba da... De zece zile stau cu ochii pe ceas, îți spun... Am numărat de mii de ori... Am la mine toate sforicelele... *(Scoate din buzunar mici bucăți de sfoară.)* Am măsurat de fiecare dată și limba mare, și limba mică... Limba mare nu are nimic... Limba mică e de fiecare dată mai subțire... Uite... mai subțire și tot mai subțire... Îți dai seama ce-o să se întîmple, îți dai seama? Isabel... Mai lasă-mă să stau cu tine...

FIICA: Stai. Da' nu-ncepi iar...

TATĂL: De cîteva nopți visez foarte multe borcane cu compot, oare e bine?

FIICA: Bine, povestește.

TATĂL: Nu povestesc nimic dacă nu mă-ntrebi.

FIICA: Hai, spune cum ai cunoscut-o pe mama!

TATĂL *(Alintîndu-se.)*: Nu povestesc nimic! Ce știi tu? Nu vreau să știi nimic!

FIICA: Hai, spune odată cum ai cunoscut-o pe mama.

TATĂL: Foarte simplu. Eram în băcănie și ea tocmai cumpărase cîteva borcane cu compot.

FIICA: Cîte?

TATĂL: Cincisprezece.

FIICA: Ce făcea cu atîtea borcane cu compot?

TATĂL: Asta am întrebat-o și eu. M-am luat după ea și am întrebat-o: „domnișoară, ce faceți cu atîtea borcane cu compot?".

FIICA: Și ea?

TATĂL: M-a făcut șobolan, gîndac și maniac necioplit.

FIICA: Și tu?

TATĂL: Eu eram sergent!

FIICA: Și ea?

TATĂL: Ea a luat tramvaiul. Eu m-am urcat după ea în tramvai, peste șase săptămîni eram căsătoriți. Peste încă șase săptămîni a început războiul. A fost un mare război.

FIICA: Destul!

TATĂL: Nu, nu, nu! Mai întreabă-mă!

FIICA: Și? L-ați cîștigat?

TATĂL: Draci! Ne-au bătut în ultimul moment. Dar nu e nimic rău în asta. Noi eram oricum mai mulți și mai bine instruiți. Astăzi nu se mai face instrucție ca atunci. Astăzi totul nu e decît o fușereală. Toată lumea crîcnește. Pînă și vatmanul crîcnește... Cum să cîștigi cînd ăștia crîcnesc în spate? Sînt nebuni cu toții... Le lipsește instrucția...

FIICA: Hai să te trec pe pat. Hai, că-i mai bine și pentru cărucior. Se mai întind arcurile.

TATĂL *(În transă.)*: Ți-am arătat crucea cu două colțuri? Știi tu cît de greu se primea pe vremea aceea crucea cu două colțuri? Astăzi, toată lumea primește crucea cu două colțuri.

FIICA: Nu vrei să-ți sting lampa? Îți bate lumina în ochi. Ochiul trebuie să rămînă odihnit pentru somn.

TATĂL: Ți-am arătat crucea cu trei colțuri? Știi tu cît de greu se primea pe vremea aceea crucea cu trei colțuri? Azi, toată lumea primește crucea cu trei colțuri.

FIICA: Nu vrei să-ți scot bocancii? Nu e bine să dormi cu bocancii în picioare. Bocancii sînt grei și te trag la fund.

TATĂL: Ți-am arătat crucea cu patru colțuri? Știi ce greu se primea pe vremea aceea crucea cu patru colțuri? La Trapezunt n-au scăpat decît vreo zece oameni și numai unul a primit crucea cu patru colțuri. Astăzi, toată lumea primește crucea cu patru colțuri. Pentru ce? *(Gîtuit de indignare.)* Pentru ce? Pentru ce? Pentru ce?

FIICA: Hai, dă-mi-le să ți le pun în dulap.

TATĂL: Nu dau nimic! Nu mă cicăli! Vreau să dorm cu ele.

FIICA: Ai să răcești. Dacă le mai ții toată ziua pe piept, ai să răcești.

TATĂL: Ești rea. Am să-i povestesc doamnei Hilda... Chiar mîine vreau să trecem pe la doamna Hilda.

FIICA: Ți s-au descusut toate hainele din cauza lor.

TATĂL: Dar de la Trapezunt știi cum am scăpat, nu? Știi? De unde să știi?... Nu știi...

FIICA: Știu.

TATĂL: Nu! Nu! Nu! Întreabă!

FIICA: Cum?

TATĂL: Înot, hi-hi!

FIICA: Înot, hi-hi...

TATĂL: Da, da, da! Pe toți dracii! Am înotat o noapte întreagă printre cadavre umflate și buhăite... Astăzi m-am uitat de curiozitate pe deasupra rîului... Mi se pare că încă mai plutește ceva...

FIICA: Nu vrei să dau drumul la apă? Ai să te liniștești dacă dau drumul la apă.

TATĂL: Dă-i, dă-i drumul! Chiar mă gîndeam să te învăț să înoți. Și chiar așa trebuie început, trebuie să înveți să te obișnuiești cu apa. Astăzi, lucrurile sînt atît de fragile, mult mai fragile, se duc repede la fund... Asta pentru că nu au articulații, înțelegi? De aceea, trebuie numaidecît să înveți să te ții la suprafață. Se poate învăța într-o seară dacă vrei. Chiar în seara asta, înțelegi? E foarte important să te ții la suprafață, oricît de mică ar fi apa. Ai apă?

FIICA *(Umplînd un pahar cu apă.)*: Am un pahar plin.

TATĂL: E adîncă?

FIICA *(Contemplînd paharul.)*: E neagră.

TATĂL: Nu ți-e frică de ea?

FIICA: Nu.

TATĂL: Atunci, e foarte bine. Pentru un înotător, cel mai grav lucru e să-i fie frică de apa adîncă.

FIICA: Nu mi-e frică de apă, mi-e frică de aer. Tată, în apă este aer?

TATĂL: Nu se știe niciodată cît și cum. Trebuie să bei tot paharul. Numai în felul acesta ai să afli cît aer e în apă.

FIICA: Tot?

TATĂL: Trebuie să bei toată apa în care urmează să înoți. Numai așa ajungi un bun înotător.

FIICA *(Brusc obosită.)*: E tîrziu. Nu vrei să tragem perdelele? Or să intre gîndacii.

FIICA *începe să împingă căruciorul rulant spre ușă. Lumina scade.*

TATĂL: Ai băut? Acum așteaptă... Tot ce ai mai bun de făcut e să aștepți... *(Vocea tatălui îndepărtîndu-se pe coridor.)* Cine știe să aștepte e salvat... Dacă știi să aștepți, creierul se odihnește de la sine... Cine reușește să fie odihnit poate aștepta mai ușor... Cu cît ești mai odihnit cînd aștepți, cu atît lucrurile ți se par mai puțin importante... Cînd aștepți însă, e bine să aștepți singur... Doamna Hilda n-a așteptat singură, și din cauza asta i s-a tras sfîrșitul... Cine nu așteaptă singur nici nu merită să aștepte... Cel mai bine e să stai să aștepți pe întuneric... Cine are perdele de catifea neagră e salvat... Pentru că oricînd își poate face întuneric în cameră... Oricînd... Oricînd...

Se aude ușa de jos deschizîndu-se. Pași care urcă. FIICA, *luminînd drumul cu o lampă, îl introduce pe* MESAGER. *Acesta duce cu sine un fotoliu rulant, 'aplatizat parcă de un buldozer. Nelipsit, un buchet de garoafe.*

MESAGERUL: Numai dacă nu deranjez...

FIICA: A, nu. Numai că nu știu despre ce este vorba...

MESAGERUL: Cum? Se poate? Nu vă mai amintiți de nimic?

FIICA: Nu... dar poate că e din cauza după-amiezii... În fiecare după-amiază mă simt oarecum tulburată... Dar asta e, cred, din cauza luminii... În fiecare după-amiază lumina are un tremur ușor... Dar asta e, cu siguranță, din cauza întunericului... Întunericul se lasă atît de încet, încît simt cum propria mea piele se prăbușește peste mine...

MESAGERUL: Mda...

FIICA: Intrați, totuși... Puteți lua loc pe geamantanul acela...

MESAGERUL: Mulțumesc, domnișoară. *(Îndeasă buchetul de flori în geamantan.)* E chiar confortabil aici.

FIICA: Sînteți sigur că n-ați greșit casa?

MESAGERUL: O, nu... Eu nu încurc niciodată nimic. Chiar dumneavoastră mi-ați permis să vă mai vizitez din cînd în cînd.

FIICA: Adevărat? De fapt, dacă stau să mă gîndesc bine, rîsul dumneavoastră mi se pare cunoscut.

MESAGERUL: Păi, nu? Vă dați seama, n-aș fi venit niciodată de capul meu.

FIICA: Și chestia asta de ce-i atît de caraghioasă? Și de ce o cărați după dumneavoastră?

MESAGERUL: Asta, domnișoară, este o poveste mai lungă.

FIICA: Ciudat. Chiar și modul în care povestiți mi se pare oarecum cunoscut.

MESAGERUL: Vă place cum știu să povestesc?

FIICA: Îmi place foarte mult. Mă simt cumva mai apărată atunci cînd vă aud glasul.

MESAGERUL: Pentru că sînt un om tonic. Întotdeauna am reușit să mă apropii foarte repede de oameni. Chiar, n-ar fi mai bine să ne tutuim? V-ați mai tutuit vreodată?

FIICA: Nu știu... poate demult, în copilărie...

MESAGERUL: Să nu dezgropăm copilăria... Mai bine să vorbim despre prezent... Știți, eu sînt mesager la regiment.

FIICA: Știu. În fiecare seară, tatăl meu îmi povestește despre bătălia de la Trapezunt. Ați fost cumva la Trapezunt?

MESAGERUL: Să nu mai vorbim de Trapezunt. Chiar de acolo vin, domnișoară.

FIICA *(Excitată.)*: De la Trapezunt?

MESAGERUL: Priviți numai o clipă la aceste urme de noroi. Noroiul e încă proaspăt... Priviți-mă numai o clipă în ochi. Pare că eu mai sînt om... Dar eu

nu mai sînt om... Am văzut lucruri îngrozitoare... Ochiul meu e deja blestemat pe veci... Morții mi-au rămas în creier...

FIICA: Și tatăl meu? Ce știți despre tatăl meu?

MESAGERUL: Tatăl dumneavoastră a scăpat.

FIICA: A scăpat? O, maică făcătoare de minuni...

MESAGERUL: Da, domnișoară, a scăpat. Este o mare bucurie pentru mine să vă dau această veste. Tatăl dumneavoastră este cu adevărat un erou, și asta pur și simplu pentru că a scăpat.

FIICA: Domnule, pot să vă ofer o ceșcuță cu sîmburi de caise?

MESAGERUL *(Încet.)*: Din păcate, pe drum i s-a întîmplat o mare nenorocire...

FIICA: Ce vreți să spuneți? Care drum? Despre ce drum e vorba?

MESAGERUL: Despre drumul de întoarcere, evident. Din cauza singurătății, și-a pierdut mințile.

FIICA: Cum adică și-a pierdut mințile?

MESAGERUL: Adică a înnebunit.

FIICA: Dar de ce s-a întors singur?

MESAGERUL: Pentru că a fost singurul care a scăpat.

FIICA: Nu înțeleg.

MESAGERUL: Și mai e și calul.

FIICA: Nu înțeleg absolut nimic. Știți, cred că e din cauza aerului... După-amiaza, aerul se prăbușește de la o atît de mare înălțime...

MESAGERUL: Liniştiţi-vă, domnişoară. Dacă vreţi, putem discuta despre altceva.

FIICA: Nu. Mai bine încercaţi să daţi puţin drumul la apă.

MESAGERUL *(Deschizînd robinetul.)*: Nu curge.

FIICA: Răsuciţi pînă la refuz.

MESAGERUL: Am răsucit, dar nu curge nimic.

FIICA: Lăsaţi-l aşa. Oricum, e mai bine. Acum vă ascult.

MESAGERUL: Ştiţi, drumul cu cît e mai lung, cu atît sporeşte singurătatea... Iar drumul de întoarcere, domnişoară, e întotdeauna al dracului de lung... Vedeţi, pentru tatăl dumneavoastră, războiul a fost un fleac... Singurătatea însă, la întoarcere, l-a dat gata... Şi plus de asta, l-a urmărit şi calul...

FIICA: Calul? Propriul lui cal?

MESAGERUL: Nu se ştie încă al cui a fost calul. Nu se ştie al cui a fost şi cum a scăpat de acolo. Cert este însă că l-a urmărit pas cu pas pe tatăl dumneavoastră. L-a urmărit cu ferocitate, zi de zi, noapte de noapte... A fost, cu siguranţă, un adevărat coşmar... Vă daţi seama ce cumplit e să-ţi fornăie cineva în ceafă?

FIICA: Groaznic! Domnule, mi-aţi dat o veste năprasnică. N-o să am linişte toată după-amiaza.

MESAGERUL: Asta e tot. Pot să vă mai spun, absolut confidenţial, că nici calul n-o s-o mai ducă mult. Cred că şi calul, la rîndul său, a fost oarecum zguduit, în măsura în care... ştiţi... la animale...

În sfîrșit... Totuși, regimentul vă dăruiește acest excelent fotoliu pe rotile, care are nevoie doar de niște mici reparații... În rest, e un fotoliu moale și călduros... Tatăl dumneavoastră se va odihni în el pînă la sfîrșit...

FIICA: Mulțumesc, domnule. Am să am grijă de tot.

MESAGERUL: E o piesă destul de rară. Astăzi nu se mai fac lucruri atît de frumoase și de liniștitoare. Totul e să-l ștergeți de praf, mai ales sub manșoane. Sub manșoane se adună extrem de multă murdărie.

FIICA: Știu, domnule. De ani de zile încerc să scot firimiturile care s-au îndesat în dușumea și nu reușesc.

MESAGERUL: Totul e să aveți răbdare. Nebunia bătrînului e blîndă și calmă. Prezența lui, într-un colț al camerei, va fi ca o rază de lumină.

FIICA: De fapt, așa a fost el întotdeauna. Blînd și calm, nemaipomenit de calm.

MESAGERUL: Vedeți? Poate că, în adîncul lui, nu s-a schimbat cu nimic.

FIICA: A fost un om atît de bun, încît aproape că nu-mi pot aminti nimic despre el. Nu s-a răstit niciodată la mine, nu m-a privit niciodată în ochi și nici nu știu să-mi fi spus vreodată vreun cuvînt... Cînd eram mică îmi cumpăra jucării, dar nu îndrăznea să mi le dăruiască... Le îndesa pe toate într-un dulap, pînă cînd rafturile dulapului s-au prăbușit sub greutatea jucăriilor... Dulapul e la locul lui și astăzi, dar n-am avut niciodată curajul

să-l deschid și să mă uit înăuntru... Numai uneori, în nopțile friguroase, roțile și arcurile încep să pocnească ușor...

MESAGERUL: Grozav îmi place cum se răsucesc lucrurile în timpul nopții. Cizmele mele, din cauza întunericului, se pleoștesc pur și simplu.

FIICA: Mai tîrziu, cînd a început să îmbătrînească, se ascundea și mai mult de mine. Trecea dintr-o încăpere în alta mai ușor ca o umbră. Se așeza la masă și mînca pudic, în tăcere. Farfuria din care mînca rămînea la sfîrșit atît de curată, încît pur și simplu mă îngrozeam. Unii bătrîni rîgîie după masă. El rămînea ore în șir cu fălcile încleștate. Cînd ploua, obișnuia să se așeze în fața ferestrei și să privească în gol. Uneori se plimba prin ploaie și hainele nu i se udau. Toate ușile sale se deschideau fără zgomot, toate gesturile i se topeau în aer... Era atît de singur, încît e de mirare că a putut să aibă copii... Ați adormit?

MESAGERUL: Nu, domnișoară, mă gîndeam doar, cu ochii închiși.

Un jet de apă neagră țîșnește brusc din țeavă. De afară se aud urale și muzică militară.

FIICA: Ce au? Și-au pierdut mințile cu toții?

MESAGERUL *(Închide robinetul.)*: Nu, domnișoară, e paradă. Se întorc soldații eliberatori.

FIICA *(Repezindu-se la fereastră.)*: Ce frumoși sînt... Oare or fi toți?

MESAGERUL: Naiba știe. Uneori se întorc mai mulți decît au plecat... Numai că, din cauza înghesuielii, nu se observă nimic. Din caza înghesuielii și din cauza întunericului.

FIICA: Tata spunea că soldații eliberați defilează deseori alături de soldații eliberatori. Se poate așa ceva?

MESAGERUL: Domnișoară, cel mai bine e să închideți fereastra.

FIICA: Aș vrea să le trimit măcar o bezea...

MESAGERUL: N-are nici un rost, vă rog să mă credeți. Soldații sînt orbi. Sînt orbi și surzi. Trompetele cîntă pentru public.

FIICA: Dar vreau să văd caii. Caii sînt nevinovați. Îmi place atît de mult să văd caii.

MESAGERUL: Feriți-vă, domnișoară, să mai priviți caii. Nu mai sînt caii de altădată. Acum au devenit răzbunători și lacomi. Rătăcesc peste tot și pîndesc pe sub uși și pe la ferestre.

FIICA: Ce trist! Oare chiar în momentul acesta sîntem pîndiți?

MESAGERUL: Nu știu, domnișoară. Poate că sîntem. Dar poate că nu sîntem. La revedere și aveți grijă să curățați bine manșoanele.

FIICA: Gata, plecați?

MESAGERUL: E tîrziu și mai am cîteva drumuri de făcut.

FIICA: Aveţi grijă să nu trîntiţi uşa la ieşire. Tatăl meu are un somn atît de uşor, încît, uneori, mi-e frică să deschid o carte...

MESAGERUL: Se poate? Tocmai eu?

MESAGERUL *se apropie de rampă. Îşi potriveşte trepiedul. Îşi pune toba. Caută prin buzunare şi scoate cîteva hîrtii boţite. Spot luminos pe* MESAGER.

MESAGERUL

(*Bate.*)

Una mie opt sute cincisprezece.

(*Bate.*)

Prusia ia Pomerania Suedeză, Rosnan, Danzing şi o parte din Westfalia.

(*Bate.*)

Austria ia Veneţia.

(*Bate.*)

Rusia ia ducatul Varşoviei şi Finlanda.

(*Bate.*)

Se ia Norvegia de la Danemarca şi se dă Suediei.

(*Bate.*)

MESAGERUL *se retrage. Lumina creşte treptat. Din acest moment, personajul feminin intră în rolul* SOŢIEI. TATĂL *va deveni* SOŢUL. *Se aude duşul curgînd în sala de baie.* SOŢIA *tocmai aşază masa.*

SOȚUL *(Scoțînd capul din baie.)*: Să pui și castroane. *(Dispare.)*

SOȚIA: Din care?

SOȚUL *(Din baie.)*: Alea mari... de supă.

SOȚIA: Care?

SOȚUL: Alea mari, mari, mari!

SOȚIA *(Iluminată.)*: Aha!

SOȚUL: De cînd curge nenorocita asta de țeavă?

SOȚIA: Care țeavă?

SOȚUL: Care țeavă!

Pauză. SOȚIA *continuă să așeze masa.* SOȚUL *oprește apa în baie.*

SOȚIA: Să-ți dau un prosop?

SOȚUL: Am.

Pauză. Masa are un aer din ce în ce mai festiv.

SOȚUL *(Iese din sala de baie cu bustul gol, ștergîndu-se cu voluptate cu un prosop cazon.)*: Poftim! Vezi prosopul? Ăsta prosop! Uite pielea!... *(Îi arată prosopul aspru și pielea sa înroșită.)* Și colonelul zice... Pielea trebuie frecată... Frecată și iar frecată... Uh! Mă simt nemaipomenit.

SOȚIA *(Un pas înapoi, contemplînd masa.)*: Gata!

SOȚUL: Pahare! Mai adu pahare!

SOŢIA: Cîte?

SOŢUL: Toate paharele!... Adu şi tava! *(Dirijînd amplasarea paharelor.)* Aici... Încă unul aici... Atît!... Ţi-am povestit de colonel?

SOŢIA: Nu. *(Apropiindu-se tandru, dar ezitînd să-l îmbrăţişeze.)* Vrei cămaşa aia cu dunguliţe vişinii?

SOŢUL: Nu! Nu! Vreau cămaşa mea!

Se aude uşa de la intrare puternic trîntită. Cei doi ascultă o secundă.

SOŢIA: Hans, da' acuma eşti acasă...

SOŢUL: Nu, nu! Acasă, pe stradă... vreau cămaşa mea! Şi colonelul zice... „acasă, pe stradă, militarul e militar!". Militarul trebuie să fie întotdeauna îmbrăcat corect şi să se gîndească la victorie! Nu te poţi gîndi la victorie dacă nu eşti îmbrăcat corect... în hainele tale... Şi cine nu se gîndeşte la victorie e un şarpe şi un broscoi rîios, şi patria, pînă la urmă, îl striveşte! Înţelegi?

Uşa de la intrare, trîntită.

Am s-o bat în cuie! Am s-o bat, dracului, în cuie!

SOŢIA: Hans, nu te enerva!

SOŢUL: Vezi picăturile astea pe jos?

SOŢIA: Nu.

SOȚUL: De la mine sînt. Toată dimineața mi-a sîngerat urechea din cauza ușii.

SOȚIA: De la izbituri?

SOȚUL: Și de la răzuit. Toată dimineața ai răzuit lingurițele alea nenorocite.

SOȚIA: Le-am frecat. Tu m-ai pus. Argintul trebuie frecat.

SOȚUL: Să le văd!

SOȚIA: Toate?

SOȚUL: Toate! Adu tot argintul!

SOȚIA: Și salatiera?

SOȚUL: Și salatiera.

SOȚIA: Și frapiera?

SOȚUL: Frapiera pune-o deocamdată la perete. Văd eu ce facem cu frapiera.

SOȚUL *își pune cămașa militară, se piaptănă. Ea se agită de colo colo, aducînd vesela de argint.*

SOȚIA *(Oprindu-se o clipă, cu brațele pline de obiecte, admirativ.)*: Și totuși, arăți foarte bine.

SOȚUL *(Preluînd obiectele unul cîte unul și organizîndu-le pe masă.)*: Arăt foarte bine pentru că sînt vesel. Și colonelul zice: soldatul trebuie să fie vesel. Soldatul trebuie să fie vioi, să aibă fruntea netedă, să privească întotdeauna drept în față și să privească senin. Pentru că viața soldatului e senină. Pentru că și cauza e senină! Cauza! Mai ales cauza!

Cine nu e fericit că luptă pentru cauză nu e decît un șarpe...

SOȚIA *(Cu tandrețe.)*: Și un broscoi rîios...

SOȚUL: Și patria îl va strivi... Șervețelele!

SOȚIA: Da!

SOȚUL: Adu! *(Furios, îi întinde o farfurie.)* Și pe asta, spal-o! Spal-o! Nu vezi ce murdară e?

SOȚIA: Unde vezi tu că e murdară?

SOȚUL: E soioasă!

SOȚIA: Nu e soioasă. E de la clătite.

SOȚUL: Lasă-mă, lasă-mă, lasă-mă! Peste tot miroase a clătite! Tu cînd faci clătite, totul miroase a clătite. Pijamaua miroase a clătite. Pînă și zahărul miroase a clătite!

SOȚIA: Hans, ce ai?

SOȚUL: Am! Și bucătăria! E ca dracu'. E toată numai degete. Parcă-i făcută din degete murdare.

SOȚIA *(Puțin speriată.)*: Hans, ce ai?

SOȚUL: Am! Am! Pentru că trebuie să fie ordine! Așa nu se poate lupta! Lupta se dă în ordine! Și lupta e peste tot, peste tot!... De aceea, și colonelul zice: lupta se dă peste tot! Lupta e grea! Lupta e lungă! Și dacă nu e ordine, o să fie și mai lungă! Pentru că victoria depinde de noi! De noi toți! Cu cît ordinea e mai perfectă, cu atît victoria e mai aproape! E mai sigură... E mai... Înțelegi? Știe colonelul ce spune!

SOȚIA *(Puțin îmbufnată, întinzîndu-i farfuria spălată.)*: Ia-o!

SOȚUL: Trebuie să înțelegi...

SOȚIA: Înțeleg...

SOȚUL: Nu trebuie să te superi. Trebuie să înțelegi. Războiul nu e joacă.

SOȚIA: Am și farfurioare de gem...

SOȚUL: Războiul purifică popoarele. Purifică sufletul! Sîngele! În sfîrșit, se alege sămînța!... Aia bună... Aia care are dreptul să rămînă... să fie... să rămînă... să fie... Așa zice și colonelul nostru... Ți-am povestit de colonelul nostru?

Poarta de la intrare este trîntită din nou.

SOȚIA *(Disperată, acoperindu-și urechile.)*: Nuuu!...

SOȚUL: Nu știu ce ne-am face fără colonel... *(Privind satisfăcut masa destul de încărcată.)* Platoul pentru friptură! Fructiera! Cleștele pentru gheață!

SOȚIA: Am auzit că doamnei Hilda i-a murit băiatul.

SOȚUL (*Organizînd cele trei obiecte aduse de* SOȚIE.): Vezi... De aceea spun... Țeava aia curge... Cine știe de cînd curge... Geamurile sînt murdare...

SOȚIA: Sînt murdare pe dinafară!

SOȚUL: Nu contează! Eu vreau să spun că așa nu se poate. Eu vreau să spun că trebuie să fim curați și serioși. Toți. Pe dinafară și pe dinăuntru. Pentru

că victoria bate la uşă! Victoria vine, e acolo, se vede... E aici!... Poate că a şi venit! Şi noi? Cum întîmpinăm noi victoria? Cu farfuriile murdare, cu uşa aia care nu se închide? Casa noastră trebuie să fie lună! Viaţa noastră trebuie să fie lună! *(Privind masa.)* Aici mai lipseşte ceva!

SOŢIA: Sfeşnicele! Aş putea să aduc sfeşnicele!

SOŢUL *(Îmbrăţişînd-o entuziasmat.)*: Da! Da!

SOŢIA *(Căutînd să prelungească îmbrăţişarea.)*: Hans!... Dragul meu... Doamne, cît am aşteptat... Ce gînduri, ce...

SOŢUL *(Desprinzîndu-se cu răceală.)*: Hai! Hai! Sfeşnicele!

SOŢIA *(Iese şi revine, tristă, cu sfeşnicele.)*: Ai auzit că doamnei Hilda i-a murit băiatul?

SOŢUL *(Privind, gîndind, mutînd sfeşnicele şi căutînd cel mai bun amplasament.)*: Tot ce se află în faţa noastră, spune colonelul... e al nostru... Ceva uriaş, grandios, imens... Ceva ce va fi... ca noi... după chipul... celui mai bun dintre noi... Pentru că războiul nu ucide! *(Aprinzînd lumînările.)* Războiul naşte! Oameni adevăraţi, da... Da, da! Cei buni, cei adevăraţi... ies întotdeauna numai din moarte... Din moarte şi numai din moarte! Numai moartea ne întăreşte! Numai moartea ne înalţă! Pentru că ea e ca un ochi... care ne priveşte... mereu... De-aici, de-acolo, de sus, de jos... Ne înţelege... Ne arbitrează... Ne îmbată... Pentru că dincolo de ea e victoria!

SOŢIA: Hans, n-ai auzit ce-am spus?

SOȚUL: Sticle! Sticle! Sticle!

SOȚIA: Goale?

SOȚUL: Goale! Goale! Goale!

SOȚIA: Și era băiatul ei cel mare... A fost așa de trist. Au pus negru peste tot... Au stat cu ferestrele închise aproape o lună... Și eu m-am rugat pentru tine. Mă auzi, scumpule?

SOȚUL *(Fascinat de spectacolul obiectelor pe masă.)*: Se întîmplă... Se poate... Nimeni nu spune nu... Sînt și pierderi... Întotdeauna sînt și pierderi... Cînd cauza e foarte înaltă... cînd viitorul strălucește ca soarele... sînt și pierderi. Mai dăm și sînge... Dar sîngele ăsta... ce e el? Ce? Da, el curge. Dar se și întoarce pe altă cale! Pentru că el va fi liantul! Liantul care ne va uni! Mai tîrziu... Mortarul... care ne va ține unul lîngă altul... în numele edificiului... Ha! *(Scurtă pauză meditativă.)* Și așa e!

SOȚIA: Da, așa e... Așa e... Numai că eu am fost atît de tristă... Cu cît mă rog mai mult, cu atît sînt mai tristă... Și mai speriată... Ne rugăm uneori împreună... Eu, cu doamna Hilda și cu fetițele... Stăm așa ore întregi... Ușa se tot izbește... Lumea fuge pe stradă... Noi... ne gîndim... Eu mă gîndesc la tine, te văd... Cînd mă rog mult, amorțesc... Și dintr-odată încep să te văd... Doamna Hilda a slăbit așa de tare...

SOȚUL: Asta nu e bine. Nu... Vreau să fii grasă și frumoasă. Aprinde veiozele. Toate.

Lumină puternică, orientată spre masă.

Cascheta mea ! *(Își pune cascheta.)* Scaunele... toate... în coloană... aici... Unde-i tomberonul ? Vreau și tomberonul... Și tomberonul, și tomberonul... *(Răstoarnă gunoiul, trasînd o linie strategică.)* Și coșul cu rufe murdare ! Adu și rufele ! Toate ! *(Împînzește rufele în jurul mesei.)* Dă-te de-o parte ! *(Urcînd pe un scaun.)* O ! Exact așa cum a fost ! Așa a fost ! Dă-mi carafa ! Da' umple-o cu apă !

SOȚIA *(Umplînd-o.)* : Și tare mă tem că doamna Hilda o să orbească pur și simplu...

SOȚUL *varsă apă pe masă, trasînd un rîu minuscul între două tabere de obiecte.*

SOȚUL : Da, da ! Așa a fost... Uite !

Acționează frenetic, mută obiecte, răstoarnă, modifică, dărîmă etc.

Noi... noi eram aici ! Aceștia ! Eu... Eu poate că sînt ăsta ! Chiar ăsta !

Fixează un pahar.

Toți așteptam... Unul lîngă altul... Umăr la umăr... Ca o inimă uriașă... Ca o inimă care s-a

rostogolit dintr-odată... înfricoșătoare... ca un munte rotund... Nimeni nu poate sta în picioare, nimeni nu poate sta în fața inimii... care se rostogolește... cînd se rostogolește... A fost ca un vis... ca un cosmos... Breșe, pac!... Păduri, pac! Buf!... Ăsta-i platoul, ha!... Și inima... damb! damb! damb! Pîn-aici! Și-acum la dreapta... Pulbere! Foc! Foc! Foc! Ce vezi? Vezi ceva? Aici nu mai există nimic... Totul trebuia adus la mărimea unei pietricele... la atom... Că dup-aceea, dup-aceea... din astea... mici, mici, va fi mai ușor să refacem...

Treptat, camera devine macheta unui cîmp de luptă.

Pentru că vom reface! Vom reconstrui... Dar... după chipul și asemănarea noastră... Pentru că așa zice colonelul... Lumea trebuie să aibă un singur chip... Și acela trebuie să fie chipul nostru... Și nu atît al nostru, cît al celui mai bun dintre noi... Poftim! Unde crezi că s-a ascuns el? El! Dușmanul scîrbos și puhav, înveninat și înfricoșat? Unde crezi tu că s-a ascuns dușmanul înnebunit de frică și puhav și... și... și... Unde?

SOȚIA: Aici...

SOȚUL: Nu! Ăștia sîntem noi!

SOȚIA: Unde atunci?

SOŢUL: Da' mai gîndeşte-te, pentru numele lui Dumnezeu! Gîndeşte un pic.

SOŢIA *(Timidă.)*: În supieră?

SOŢUL: Pe dracu'-n supieră! Da' gîndeşte, gîndeşte!

SOŢIA *(Plîngînd.)*: Nu ştiu... În colţ?

SOŢUL: Acolo! Acolo! Ca un şobolan! Pe toţi dracii! Acolo! *(Sărutînd-o exuberant.)* Ah, draga mea!

SOŢIA: Ah, dragul meu!

SOŢUL: Şi acum... imaginează-ţi... încă puţin, încă puţin... şi-l încercuim...

Aproape toate obiectele din încăpere îi sînt utile în această operaţie.

Tot mai strîns, tot mai strîns... Şi încă, şi încă... Poate chiar mîine, mai ştii, îl vom izbi... definitiv, mortal...

Jucînd atacul final.

Înainte! După mine! După mine! Cu tot adevărul! Cu toţi dracii! Înainte, să terminăm cu ei!

SOŢIA: Vreau! Vreau! Să se termine odată! Doamna Hilda mereu...

SOŢUL: Îi vom izbi... cu adevărul nostru, cu chipul nostru... care este indivizibil...

SOŢIA: Şi eu am să repar ţeava, am să curăţ totul...

SOȚUL: ...unic... Etern! Vom învinge, pentru că adevărul nostru este etern...

SOȚIA: Am să deschid geamurile, am să le spăl... Am să chem pe cineva pentru ușă...

SOȚUL: Pentru că sîntem eterni! Pentru că Dumnezeul nostru este singurul Dumnezeu etern!

SOȚIA: O, Hans, ce mă bucur că te rogi și tu din cînd în cînd...

SOȚUL: Încă o mișcare! O singură, ultimă mișcare... damb! damb! damb!... Pîn-aici! Și-acum, la dreapta! Pulbere!

E clar că dușmanul a ajuns la colțul mesei.

Și acum, la stînga! Pulbere! Fără milă! Pentru că victoria n-are milă! E gata! Așa!

Privind scîrbit spre inamic.

Vierme! Fă ceva dacă poți!

SOȚIA *(Căutîndu-i umărul.)*: Da, da... Mereu mă întrebam... Oare unde doarme el? Oare ce mănîncă el? Oare nu e ud? Oare nu-l doare spatele?

SOȚUL *(Mereu preocupat de inamic.)*: Mai bine-ar face dacă s-ar preda. Uită-te la ei! Ah, ce mai scîrțîie masa asta!

SOȚIA: Gata, dragule! Ai transpirat tot.

SOȚUL: Dă-mi prosopul din geamantan.

SOȚIA: Ia prosopul nostru din baie. Nu vrei prosopul nostru din baie?

SOȚUL: Nu, nu! Dă-mi prosopul meu din geamantan... *(Se șterge de sudoare.)* Culmea e că pe colonel îl cheamă tot Hans... Ce părere ai despre chestia asta? Hans. Tot Hans.

SOȚIA: Ce frumos...

SOȚUL: Nu? Cînd m-a văzut prima oară, mi-a spus: „Pe amîndoi ne cheamă Hans...".

SOȚIA *(Încercînd să-l mîngîie.)*: Da, da... Blondule, minunatule...

SOȚUL: Mare noroc avem de colonel... Cînd ne-a văzut prima oară, chiar asta ne-a spus: mare noroc aveți de mine, copii!

Cineva trîntește din nou ușa de jos.

Iar! Iar! Iar!

Se repede pe trepte în jos, nebun de furie.

Am să-i omor! Am să-i omor! Am să-i omor pe toți!

Pauză. SOȚIA *așteaptă cîteva secunde lungi, după care, intrigată, se apropie de ușa care duce la casa scărilor. Brusc, o mînă cu un buchet de flori apare de după ușa întredeschisă. Imediat își face apariția* MESAGERUL. *În mîna cealaltă ține capătul unei funii.*

MESAGERUL: Deranjez? *(Inspectează încăperea.)* Pot să mă așez o secundă?

SOȚIA: Vă rog... Și scuzați dezordinea...

MESAGERUL: A, nu. Nu. Dumneavoastră trebuie să mă scuzați... Văd că tocmai v-ați ridicat de la masă...

SOȚIA: Dumneavoastră sînteți cel care aduce flori?

MESAGERUL: Ați ghicit exact, doamnă.

SOȚIA: Vreți pesemne să-mi spuneți ceva, nu?

MESAGERUL: Da, doamnă.

SOȚIA: Spune ce ai de spus și du-te.

MESAGERUL: Da, doamnă.

SOȚIA: Soțul meu trebuie să se întoarcă dintr-o clipă într-alta... Mă-ntreb dacă nu v-ați întîlnit deja la intrare.

MESAGERUL: Ba da, doamnă...

SOȚIA: A ieșit să vadă cine a trîntit ușa. Nu cumva dumneata...

MESAGERUL: Nu, doamnă, eu nu trîntesc niciodată nimic.

SOȚIA: S-a întîmplat ceva rău?

MESAGERUL: Da, doamnă.

SOȚIA: De mult așteptam să se întîmple ceva rău.

MESAGERUL: Pot să mă așez puțin pe geamantan?

MESAGERUL *se așază pe geamantan și îndeasă și florile înăuntru. Clap! Clap! Din cînd în cînd, mai trage discret de funie.*

SOŢIA: A murit! A murit bietul Hans, nu-i aşa?

MESAGERUL: Da, doamnă.

SOŢIA: Şi n-a murit ca un erou, nu-i aşa?

MESAGERUL: Aşa şi... aşa, doamnă.

SOŢIA: A murit lovit de cal, nu?

MESAGERUL: A, nu! Asta nu, doamnă.

SOŢIA: Cum aşa, nu?

MESAGERUL: Nu, doamnă. De data asta n-avem treabă cu calu'.

SOŢIA: Era război sau era pace?

MESAGERUL: Era tocmai atacul final, doamnă. Ultimul atac. Atacul victoriei. Şi el a căzut chiar sub ochiul îngrozit şi bulbucat al duşmanului.

SOŢIA: L-au ciuruit, este?

MESAGERUL *(Trăgînd de funie.)*: Nu, doamnă.

SOŢIA: L-au sfîrtecat, este?

MESAGERUL: Nu, doamnă.

SOŢIA: Ei, nu!?

MESAGERUL: Nu, doamnă, s-a împiedicat şi a căzut. Tocmai se pornise atacul. El era în primele rînduri... Se avînta mereu înainte... înainte... *(Continuă să tragă de funie.)*

Ca un adevărat erou... Striga mereu... din toate puterile... Şi alerga... alerga... Şi tot regimentul se luase după el... Toţi alergau după el din toate puterile lor şi strigau... Nici dracu' nu-i mai putea opri şi duşmanu' îi privea stupefiat... Şi

soțu' dumneavoastră era tot în frunte... Cu un drapel enorm... Drapelul flutura prin aer și... poate că tocmai din cauza aerului, soțul dumneavoastră s-a împiedicat și a căzut... A căzut, doamnă, cu drapelul îngreunat de aer și nu s-a mai putut ridica... Pentru că aerul, fîș-fîș, se prăbușea mereu peste el...

SOȚIA: Și? A rămas la pămînt?

MESAGERUL: Da. Da... *(Reprimîndu-și cu greu un pufnet.)* Da...

SOȚIA: Și ai lui?

MESAGERUL: Și ai lui l-au călcat în picioare.

SOȚIA: Cum? Ai lui l-au călcat în picioare?

MESAGERUL: Da, doamnă. Nimeni nu mai putea fi oprit. L-au strivit fără voia lor. Ăia din spate împingeau.

SOȚIA *(Reprimîndu-și cu greu un pufnet.)*: Dar e groaznic! Cum să calci peste un om viu?

MESAGERUL: Asta e. Ce era să facem? Era o înghesuială grozavă. Nimeni nu și-a dat seama pe ce pune piciorul.

SOȚIA: Și dup-aia l-ați ridicat?

MESAGERUL: Nu l-am mai putut ridica, doamnă. Dar am adus bocancii.

MESAGERUL *continuă să tragă de funie și încep să apară bocanci desperecheați agățați din loc în loc, ca niște noduri grotești.*

SOŢIA: Bocancii lui?

MESAGERUL: Nu, doamnă. Bocancii celor care l-au călcat.

SOŢIA: E clar. Nu înţeleg nimic.

MESAGERUL: N-am avut altă soluţie, doamnă. Ce-a rămas din el e pe tălpile celor care l-au călcat. D-aia am adus bocancii...

SOŢIA: Şi ce vrei să fac eu cu bocancii ăştia?

MESAGERUL: Sînt zece mii de bocanci... Mormîntul lui e acolo, pe tălpile bocancilor. Eu vi i-am adus. Aşa am primit ordin. Faceţi ce ştiţi cu ei.

SOŢIA *(Descumpănită, sufocată.)*: N-ai vrea să deschizi puţin fereastra? E cam întuneric aici.

MESAGERUL: O deschid. Dar să ştiţi că afară e la fel de întuneric.

SOŢIA: Nu poate fi mai întuneric decît aici.

MESAGERUL: Cum doriţi, doamnă. Mie îmi este egal.

SOŢIA: Nu te supăra, vreau să te întreb ceva personal.

MESAGERUL: Întrebaţi-mă.

SOŢIA: Ţie ţi se pare că aici miroase a clătite?

MESAGERUL: Nu, doamnă. Cum puteţi spune aşa ceva?

Se aşază în vîrful mormanului de bocanci.

E absolut fantastic cît sînt de moi. Veniţi, doamnă, aşezaţi-vă lîngă mine. Mai am o serie de instrucţiuni să vă las.

SOȚIA *(Prăbușindu-se peste mormanul de bocanci ca peste un mormînt.)* : O ! Hans ! Hans !

MESAGERUL : Deci, bocancii : bocancii trebuie spălați, doamnă. Trebuie spălați, spălați sănătos și lăsați apoi să se usuce încet. Și dup-aceea trebuie dați cu multă cremă... Și lustruiți numaidecît... Asta e obligatoriu. Orice s-ar întîmpla, avem datoria să-ngropăm mortu' ca lumea.

SOȚIA *scormonește în mormanul de bocanci, căutînd parcă un corp. Din tavan coboară încet o masă grea de bocanci suspendați. Lumina scade treptat.*

SOȚIA *(Îmbrățișînd mormanul de bocanci.) :* O, Hans, cum au trecut ei peste tine ! Peste micul meu Hans...

MESAGERUL *(Mîngîind-o, calmînd-o.)* : Lăsați, doamnă... Zău... Ce rost are ? Chiar îmi face rău să vă văd așa...

SOȚIA : Și eu ? Eu ? Ce mă fac eu acum ?

MESAGERUL *(Mîngîind-o, pe măsură ce un fel de intimitate complice se infiltrează între ei.)* : Lăsați pe mine, doamnă, lăsați pe mine. Eu sînt aici. Eu sînt întotdeauna aici... Și eu mă numesc tot Hans...

Plafonul de bocanci îi îngroapă încet.

ULTIMUL GODOT

Scenariu dramatic

Se dedică celor două personaje

Personaje:

GODOT
SAMUEL BECKETT

Stradă în pantă, vag animată, în amurg. GODOT, *un bărbat slăbănog, dar decent îmbrăcat, stă pe trotuar, cu picioarele în stradă. Fumează trist, fără gînduri. În apropiere – un tomberon răsturnat.*

De undeva, dintr-un punct invizibil, se aude o ușă deschizîndu-se, are loc o luptă surdă și un al doilea bărbat slăbănog – dar decent îmbrăcat – este îmbrîncit pe trotuar. După cum se va vedea mai tîrziu, acest al doilea bărbat slăbănog este însuși SAMUEL BECKETT. *Personajul aproape că se rostogolește peste* GODOT.

SAMUEL BECKETT : Iartă-mă.

GODOT : Nu face nimic.

SAMUEL BECKETT *(Scuturîndu-se de praf.)* : N-am vrut să te lovesc.

GODOT : E, asta-i acu'.

SAMUEL BECKETT *(Aranjîndu-și pălăria.)* : Derbedei. Peste tot, numai derbedei.

GODOT : E normal. *(Privindu-l mai atent.)* Vezi că ți s-a descusut mîneca.

SAMUEL BECKETT *(Ridicîndu-și brațul stîng și căutîndu-se la subsuoară.)* : Am simțit.

GODOT : Te-au lovit ?

SAMUEL BECKETT : Nu. Mai mult m-au murdărit.

GODOT *(Întinzîndu-i chiștocul.)* : Ia un fum. Vrei un fum ?

SAMUEL BECKETT : Mersi.

GODOT : Stai jos. De ce nu stai jos ? (SAMUEL BECKETT *se așază pe trotuar, cu picioarele în stradă.*) Am impresia că te-au dat afară. Este că te-au dat afară ?

SAMUEL BECKETT *(Ușor iritat.)* : Ai văzut dumneata că m-au dat afară ?

GODOT *(Trist.)* : Adevărul e că și pe mine m-au dat afară.

SAMUEL BECKETT : De unde ?

GODOT : Din teatru.

SAMUEL BECKETT : Cînd ?

GODOT : Adineauri.

SAMUEL BECKETT : Ai avut bilet ?

GODOT : Da.

SAMUEL BECKETT : Și ?

GODOT : N-au vrut să joace pentru un singur om.

SAMUEL BECKETT : Trebuia să insiști. Dac-ai avut bilet, trebuia să te bați cu ei. N-aveau dreptul să nu joace. Trebuiau să joace ! Eu așa zic : trebuiau să joace. Și ce dacă erai singur ? Trebuia să te bați.

GODOT : Cu cine să te bați ? Ăștia-s oameni cu care să te bați ?

SAMUEL BECKETT : Nu trebuia să te lași. Rău ai făcut că te-ai lăsat. Ei sînt obligați să joace. Chiar dacă

sînt cinci oameni în sală. Nu contează. Sînt actori. Asta e meseria lor.

GODOT : Poate că s-au plictisit și ei. Alaltăieri au fost exact cinci oameni, așa cum spui. Și au jucat. Înțelegi ? Or fi obosit și ei... Toată lumea obosește. *(Pauză. Preia chiștocul și trage un fum.)* Ieri au fost numa' doi.

SAMUEL BECKETT : De unde știi c-au fost numa' doi ?

GODOT : Unu' din ei eram eu. *(Mai trage un fum.)* Să-ți arăt ceva... Știi s-arunci chiștocul cu două degete ? Uite... Îl prinzi așa... Cu degetu' ăsta aici... Și cînd îl pocnești, capătă o viteză... *(Aruncă chiștocul pe celălalt trotuar.)* Ai văzut ? Poți să faci așa ?

SAMUEL BECKETT : Și ce treabă aveai ?

GODOT : Adică ce ?

SAMUEL BECKETT : Să vii și ieri, și azi.

GODOT : Păi... eu... întotdeauna vin. Seară de seară vin.

SAMUEL BECKETT : Mi s-a părut mie că ți-am mai văzut mutra.

GODOT : Și eu ți-am mai văzut mutra. Nu erai tu ăla din fundu' sălii ? Vreau să zic, aseară, nu erai tu cel de-al doilea ?

SAMUEL BECKETT : Eu eram. Pe toți dracii, eu !

GODOT : M-am prins că erai tu. De cum te-am văzut, m-am prins. Și ce treabă aveai ?

SAMUEL BECKETT : Eu sînt ăla care a scris-o.

GODOT : Ce ?

SAMUEL BECKETT : Chestia asta. Eu am scris-o.

GODOT : E, nu mă-nnebuni ! Tu ai scris-o ?

SAMUEL BECKETT : Eu.

GODOT : Adică dumneata ești autorul ?

SAMUEL BECKETT : Eu. Eu sînt.

GODOT : Formidabil ! Înțeleg că exiști.

SAMUEL BECKETT : Exist. Sigur că exist. Cine ți-a băgat în cap că nu exist ?

GODOT : Adevăru' e că m-am prins eu mai de mult că exiști. Deși, de cîțiva ani încoace, m-am tot întrebat dacă exiști. Îmi tot spuneam : există sau nu există ? Erau zile cînd mi se părea că nu se poate să exiști. Înțelegi ? Sînt asemenea zile. Sînt zile și zile, înțelegi ? Fel de fel de zile. Da' nu cred că poți pricepe asta. Cu capu' ăla al tău sec.

SAMUEL BECKETT : Poate-ți rad una.

GODOT : A, vrei să mă lovești ? Lovește-mă ! Poftim, lovește-mă. *(Pauză. Îl privește arțăgos.)* Află, domnule, că m-ai lovit destul ! Nu mai trebuie să mă lovești. M-ai lovit destul pîn-acuma.

SAMUEL BECKETT : Te-am lovit din greșeală. Te-am lovit că m-au împins.

GODOT : Poftim ! Nu pricepi nimic. *(Fixîndu-l.)* Nu vorbesc de seara asta. Vorbesc în general. De ani și ani de zile, mă fierbi ca pe un șobolan.

SAMUEL BECKETT : Eu te fierb ca pe un șobolan ?

GODOT : Tu ! Da ! Seară de seară, secundă de secundă, de ani și ani de zile. M-ai fărîmițat, m-ai jupuit,

m-ai distrus. Ai făcut din mine o fantomă, o fantoșă, m-ai umilit. Ăsta-i personaj ? *(Se ridică în picioare, amenințător.)* Nenorocitule ! Acu' ai să plătești tot, tot. *(Zdrobitor.)* Eu sînt Godot !

SAMUEL BECKETT : Ce-ai zis ?

GODOT : Eu sînt Godot ! Îți spune ceva numele ăsta ? Simți ceva ? Eu aș zice că ți-a sunat ceasu'. Trebuie să simți și tu ceva. Simți că ți-a sunat ceasu' ?

SAMUEL BECKETT : Ești nebun. Nu degeaba te-au dat afară.

GODOT : Eu sînt nebun ? Eu ? Tu ești nebun ! Și pe mine să nu mă faci nebun. Eu nu sînt nebun. Nebun e ăla care scrie. Așa se scrie ? De ce nu te uiți și tu puțin în jur, să vezi cum se scrie ? Unde ai mai văzut tu personaj care să nu apară ? Unde ? *(Așteaptă răspunsul.)* Iuda ! *(Se așază.)*

SAMUEL BECKETT : Pe mine să nu mă faci Iuda ! N-ai dreptu' să-mi ceri socoteală.

GODOT : N-am dreptu' să-ți cer socoteală ? O, stai să ne-nțelegem ! Sînt singuru' care are dreptu' să-ți ceară socoteală. Drept cine te crezi ? Uite la Shakespeare ! Toate personajele apar. Pînă și stafia apare ! Tot ce e scris pe foaie intră în scenă. Și tu ? Crezi că mie mi-a fost ușor în tot acest timp ? În definitiv, cine sînt eu ? Ce sînt eu ? Cum e posibil să te joci în halul ăsta cu mine ? *(Treptat, începe să se smiorcăie.)* Mi-ar fi fost de ajuns și un singur minut... Și o singură secundă... Aș fi putut să spun și eu un singur cuvînt... Orice cuvînt...

De pildă, aş fi putut să spun *nu*... Ce s-ar fi-ntîmplat dacă aş fi spus şi eu *nu*? Îţi spun că nu s-ar fi-ntîmplat nimic... Este că nu s-ar fi-ntîmplat nimic?

SAMUEL BECKETT: Nu.

GODOT: M-am săturat, pur şi simplu, m-am săturat! Cum e posibil să pluteşti aşa la nesfîrşit? Să fii şi să nu fii, în acelaşi timp? Eu asta vreau să te-ntreb, înţelegi? Cum e posibil să fii şi să nu fii?

SAMUEL BECKETT: Nu ştiu.

GODOT: Dar trebuie să ştii. Cum e posibil să nu ştii? Cineva trebuie să ştie. Cine vrei să ştie dacă tu nu ştii?

SAMUEL BECKETT: Nu ştiu. Pur şi simplu, aşa mi-a ieşit.

GODOT: Poate că a fost un moment de rătăcire... O zi proastă... Oricui i se poate-ntîmpla, nu? Un ghinion... Dar lucrurile s-ar putea vindeca... S-ar putea face ceva... Ţi-am spus, nu am nevoie decît de un minut, de un cuvînt, ca să fiu eu însumi... *(Scoate un teanc de foi din haină.)* Uite... Poftim... Nu am absolut nici o pretenţie... Strecoară-mă undeva... Oriunde... Deschide o paranteză... Fă ceva!

SAMUEL BECKETT *(Răsfoieşte foile plictisit şi apoi le aruncă.)*: Inutil. Teatru' s-a-nchis.

GODOT *(Adunînd foile de pe stradă.)*: Nu se poate... Da' nu se poate să se termine chiar aşa...

SAMUEL BECKETT: Piesa nu se mai joacă.

GODOT *(Rămînînd cu gestul în aer.)*: Cum nu se mai joacă?

SAMUEL BECKETT: N-ai văzut c-am fost dat afară? Nu se mai joacă. Nu se mai joacă nicăieri nimic.

GODOT: Dar e-ngrozitor, îngrozitor...

SAMUEL BECKETT: Asta e. *(Pauză.)* Nu mai ai o țigară?

GODOT: Mai sînt niște mucuri în tomberon.

SAMUEL BECKETT: Draci! Doar n-am să fumez din tomberon.

GODOT: De ce nu? E tomberonu' teatrului... *(Ridică tomberonul și-l răstoarnă.)* Poftim... Alege...

SAMUEL BECKETT: Nu pot. Mi-e silă.

GODOT *(Răscolind cu piciorul printre obiectele căzute.)*: Adevăru' e că s-ar putea să ai dreptate... *(Preocupat de resturile teatrului.)* Hardughia se clatină... Nu mai e ce-a fost... Se vede după tomberon că teatrul se duce dracului...

SAMUEL BECKETT: Ce-i aia?

GODOT: O mască... Nu se mai poartă... *(Își aprinde un chiștoc.)* Ehe, ce vremuri... Ce lume... Cine mai știe azi să țină o mască pe față? (*Trage un fum. Se așază lîngă* SAMUEL BECKETT *și-i întinde chiștocul. Șoptit.*) Am impresia că ne ascultă careva.

SAMUEL BECKETT *(Preia chiștocul, trage un fum, se uită în jur.)*: Unde?

GODOT *(Șoptit.)*: Acolo... În spatele nostru. Un tip. S-a oprit de cinci minute și ne-ascultă.

SAMUEL BECKETT (*Trăgînd un fum și înapoind chiștocul.*): Dă-l încolo!

GODOT: Dacă vrei, îi fac vînt.

SAMUEL BECKETT: Nu merită.

GODOT: Îi pocesc mutra. Una-două! Vrei?

SAMUEL BECKETT: Stai liniștit.

GODOT: Vreau să fac ceva pentru tine. Nu suport să te văd așa morcovit. Trebuie să fac ceva pentru tine. Dacă-l pocnesc măcar o dată, ne mai descărcăm și noi.

SAMUEL BECKETT: De ce să-l pocnești? E un om. Tu nu vezi ce pustii sînt străzile? E de mirare că mai trece cîte un om.

GODOT: Și eu am observat că ceva nu e-n regulă cu străzile.

SAMUEL BECKETT: Cînd am venit încoace, am trecut prin parc. Cîți oameni crezi că se plimbau prin parc?

GODOT: Cîți?

SAMUEL BECKETT: Trei.

GODOT (*Trist, fumînd.*): Am vrut să spun trei, dar am tăcut.

SAMUEL BECKETT: Acu' două ceasuri, m-am dus să beau o bere pe terasă. Cîți oameni crezi că erau pe terasă?

GODOT: Cîți?

SAMUEL BECKETT: Trei.

GODOT : Naiba să-i ia ! Am vrut să spun trei și nu știu de ce am tăcut.

SAMUEL BECKETT : Încearcă să te urci într-un autobuz. Pur și simplu, simți că-nnebunești. Am venit încoace cu autobuzul. Cîți oameni crezi că erau în autobuz ?

GODOT *(Triumfător.)* : Trei !

SAMUEL BECKETT : Eram numai eu și șoferul !

GODOT : E clar ! Totul se duce de rîpă.

SAMUEL BECKETT : Șoferul era surd. Cînd l-am întrebat unde trebuie să cobor, a ridicat din umeri.

GODOT : Niște bestii. Asta nu mai e lume ca să ieși din casă. Cel mai bun lucru e să stai închis înăuntru și să te gîndești.

SAMUEL BECKETT : Uită-te peste drum. Toate ferestrele sînt închise, toate perdelele sînt trase.

GODOT : A mai venit unu'.

SAMUEL BECKETT : Cine ?

GODOT *(Șoptit.)* : Un tip. S-a oprit în spatele nostru și ascultă.

SAMUEL BECKETT : Mă doare-n cot.

GODOT : Nu ? Mă bucur că te-ai mai înveselit un pic. Dacă vrei, mă ridic și...

SAMUEL BECKETT : Nu, nu... Mai bine mai aprindem un chiștoc.

GODOT : Lucrul de care mă tem cel mai mult... mai mult și mai mult... *(Scormonește.)* Înțelegi... E că mîine n-o să am unde ieși.

SAMUEL BECKETT : Adică unde ?

GODOT *(Găsește un rest de țigară ceva mai lung.)* : Adică la teatru. Bat pariu c-or să-l închidă și p-ăsta.

SAMUEL BECKETT : Or să-l facă depozit de butoaie.

GODOT : Deja mirosea puțin a varză.

SAMUEL BECKETT : Nu e de la varză. E de la canal. *(Se apleacă și pune urechea pe trotuar.)* Curge ceva pe dedesubt. Simți cum curge ceva pe dedesubt ?

GODOT : Mie mi se pare că stă. *(Ascultă.)* Ție ți se pare că se scurge ?

SAMUEL BECKETT : Se scurge, dar foarte încet.

GODOT : Uneori, cînd mă trezesc dimineața, mi se pare că ceva se ridică din capul meu și se sparge de tavan. E posibil așa ceva ?

SAMUEL BECKETT : Acu' vreo cîțiva ani, era să omor pe cineva cu mașina. După ce am reușit să frînez, am simțit și eu același lucru.

GODOT : Ce poate să fie ?

SAMUEL BECKETT : Nu știu. Poate să nu fie nimic.

GODOT : Bătrîne, să-ți spun ceva. Îmi ești din ce în ce mai simpatic.

SAMUEL BECKETT : Să-ți spun și eu ceva. Îmi pare rău de tot ce s-a întîmplat. Dacă vrei, poți să intri la sfîrșit, așa cum ai zis.

GODOT : La ce bun ? Teatru' a murit.

SAMUEL BECKETT : A murit, n-a murit, eu vreau să intri la sfîrșit. Dă hîrtiile.

GODOT : Vax. Important e că sîntem vii.

SAMUEL BECKETT : Nu, nu... Vreau s-adaug ceva, eu... *(Răscolește printre foi.)* Unde e finalul ?

GODOT : Bătrîne, ăștia nu merită nici un final. Mai bine îți spun altceva. Am la mine o sticlă de jumătate.

În tot acest timp, trecătorii s-au apropiat de cei doi și s-au oprit să-i asculte. Pînă la sfîrșit, lumea va face un cerc în jurul lor.

SAMUEL BECKETT *(Arătînd spre sticlă.)* : E din tomberon ?

GODOT : N-are importanță de unde e. Important e că e. Și că e la mine. *(Scoate sticla din interiorul hainei.)* Pentru ce bem ?

SAMUEL BECKETT : Bem, pur și simplu.

GODOT : Nu, e păcat să bei pur și simplu. În lumea asta, e păcat să bei pur și simplu. Irosești băutura dacă bei pur și simplu. *(Ridică sticla și bea.)* Pentru teatru ! Care tocmai a murit.

SAMUEL BECKETT : Naiba să-l ia de teatru !... *(Primește sticla și bea.)* Ce mult l-am iubit...

GODOT : Niște derbedei... Niște ordinari... Să omori arta. *(Bea. Efuziv, amețit.)* Pot să te-mbrățișez ?

SAMUEL BECKETT *(Înmuiat.)* : Acu', în anii din urmă, obișnuiam să mă strecor după draperii... Pîndeam din sală, de după ușile întredeschise... O, am iubit o himeră...

Cei doi se îmbrăţişează.

GODOT (*Pe umărul lui* SAMUEL BECKETT.) : Ce-o să facem d-acu' ? Totu' se scufundă... Trotuaru' se scufundă... Uite la tomberon : se scufundă-n trotuar... O să murim ca nişte şobolani.

SAMUEL BECKETT : Nu murim noi.

GODOT *(Smiorcăindu-se.)* : N-o să pot trăi fără teatru... N-o s-o pot duce prea mult... În fiecare seară eram în sală, eram printre oameni, trăiam... Sufeream ca un cîine, dar trăiam... Trăiam peste tot, în fiecare cuvînt... Cum de-au putut face aşa ceva ? Cum de-au putut închide totu' ? Cum de-au putut da oamenii afară ? Ce mă fac eu acu' ?

SAMUEL BECKETT *(Privind stînjenit în jur, şoptind.)* : Taci, dracului, că rîde lumea !

GODOT : Care ? Cine ?

SAMUEL BECKETT *(Şoptit.)* : Nu vezi ? Naiba să-i ia ! Nu vezi cîţi s-au adunat ?

GODOT *(Şoptit.)* : De unde s-au adunat ? Ce naiba vor ?

SAMUEL BECKETT : Habar n-am. Important e că s-au adunat.

GODOT : Dacă vrei, mă ridic şi...

SAMUEL BECKETT : Nu... Nu. Să vorbim. Să mai vorbim. S-o ţinem tot aşa.

GODOT *(Mirat, agitat.)* : Eu nu ştiu de unde ies oamenii ăştia. Strada era pustie. Cum se pot aduna atît de mulţi pe o stradă pustie ?

SAMUEL BECKETT: Se poate. Orice se poate. Sînt zile cînd se poate.

GODOT: Uite-i, au început să s-așeze. Eu zic s-o ștergem.

SAMUEL BECKETT: De ce s-o ștergem? Să vorbim.

GODOT: O să fie prea tîrziu. Dacă mai stăm un minut, o să fie prea tîrziu. Or să ne sufoce.

SAMUEL BECKETT: Așa, așa... Să vorbim...

GODOT: Despre ce să vorbim? De ce să vorbim?

SAMUEL BECKETT: Să vorbim. Cel mai important lucru e să vorbim. Să vorbim despre orice.

GODOT *(Privind înspăimîntat în jur, la mulțimea care s-a așezat pe caldarîm.)*: Doamne, ce să spun?

SAMUEL BECKETT: Întreabă-mă dacă m-au bătut... Între timp, eu îmi scot gheata și mă uit la gheată. Dup-aceea mă întrebi ce fac eu aici. *(Își scoate gheata.)*

GODOT *(Cu glas hotărît.)*: Ce faci acolo?

SAMUEL BECKETT: *Mă descalț. Ție nu ți s-a întîmplat niciodată?*

SUFLEORUL FRICII

Piesă într-un act

Decor:

o terasă, mese, scaune
în amurg

Personaje:

DOMNUL BRUNO
BĂRBATUL TĂCUT

chelnerul, consumatorii din planul secund, băiatul care vinde flori, grupul de mascați, care se întoarce de la carnaval

(La ridicarea cortinei, în prim-plan, DOMNUL BRUNO *și* BĂRBATUL TĂCUT *stau față în față, la o masă.* DOMNUL BRUNO *tocmai își bea berea.* BĂRBATUL TĂCUT *privește în gol și nu se va atinge de paharul său cu bere. Lîngă piciorul mesei se află o geantă elegantă, ministerială. Pe un alt scaun – pelerina și pălăria* DOMNULUI BRUNO.*)*

BRUNO

(După ce soarbe din pahar și se șterge delicat la gură cu un șervețel.) Pe mine mă cheamă Bruno... *(Pauză. Împăturește șervețelul.)* Mă cunosc toți pe aici... *(Pauză. Își scoate pachetul de țigări și bricheta, le așază pe șervețel.)* Fumați ?

BĂRBATUL TĂCUT

(*Nu scoate nici un cuvînt pe întreaga desfășurare a piesei. Din cînd în cînd, gesturile lui vor fi semnalate. În general, acest personaj privește în gol sau îl privește fix în ochi pe* DOMNUL BRUNO.)

BRUNO

Știți... Eu sînt un visător... Îmi plac, de pildă, aceste după-amiezi de toamnă. Nu-i așa că au în

ele ceva misterios şi, ca să zic aşa, discret ? *(Pauză. Apoi, pentru sine.)* Da, da... Au ceva misterios... *(Îşi aprinde o ţigară.)* Ştiţi, eu consider că nimic nu e mai frumos decît să stai la o bere, pe terasă. Unii preferă plimbarea... Da, accept plimbarea, dar nu pot s-o compar cu şederea pe terasă. *(Pauză. Trage puternic şi voluptuos fumul.)* Sînt unii care nu suportă berea. Fie vorba între noi, nimic nu se poate compara cu o bere. *(Confesiv.)* Eu, dacă nu beau o bere după-amiaza, mă simt, cum să vă spun, mă simt străin... Nu mai înţeleg nimic... *(Pauză.)* Veţi crede că e un viciu... Nicidecum ! E, ca să zic aşa, o nevoie pur spirituală... Mă înţelegeţi, eu, ori de cîte ori mă aflu aici, pe terasă, simt cum devin mai bun, mai uman... Am dintr-odată o teribilă slăbiciune pentru discuţii, încep să receptez mai adînc natura, s-o observ...

BĂRBATUL TĂCUT

(*Îşi fixează privirea asupra unui imaginar fir de praf de pe faţa de masă, căruia îi va da şi un bobîrnac. Apoi, din nou, privirea în gol.*)

BRUNO

Eu, domnule, trebuie să mărturisesc, am o deosebită pasiune de a observa, de a discerne... (*Semn către chelner, care vine şi-i umple paharul. Către*

BĂRBATUL TĂCUT, *văzînd că nu și-a băut berea.*) O, dar ce faceți ? Nu vă beți berea ? Știți, berea, cînd e turnată proaspăt în pahar, are o culoare deosebită, de o prospețime deosebită, aș putea spune... *(Își golește, extaziat, paharul.)* Ne-bu-nie ! *(Plescăie, se agită.)*

BĂRBATUL TĂCUT

(Își fixează privirile pe fața DOMNULUI BRUNO.*)*

BRUNO

(Reluînd.) Iată, de pildă, această toamnă... *(Devenind visător.)* Ce toamnă !... Ce mai toamnă !... *(Privește în sus, fredonează ceva.)* E, domnule, o toamnă... cum nu sînt multe în... univers ! Ha-ha ! Ce părere aveți despre această metaforă, ca să-i zic așa ? V-am spus că eu am o predilecție pentru contemplare... spre observarea acelor lucruri care, la prima vedere, nu-i așa ?, ne scapă. Iar metafora, domnule, orice metaforă, domnule, posedă, ca să zic așa, conține și cîte un sîmbure de adevăr ! Da ! Poate că e cea mai frumoasă toamnă care a existat vreodată și noi... nu știm nimic... *(Pentru sine.)* Nimic... Nimic...

BĂRBATUL TĂCUT

(*Privește în gol.*)

BRUNO

(Jucîndu-se cu degetele, amuzat.) Am, așa, cîteodată, o neliniște. Îmi place să mă joc cu degetele. Știți dumneavoastră cîte moduri de a împacheta hîrtia există ? Mii de moduri, domnule, mii de moduri ! *(Îi arată o figură executată cu degetele. Apoi, amuzat.)* Ei bine, dacă îmi permiteți o analogie... *(Obține o altă figură.)* Sînt mii de moduri de a privi... în adîncul lucrurilor... Pentru că lucrurile nu sînt... *(altă figură)* ce par a fi... Da, da... Poate că îmi veți reproșa că sînt prea sensibil... ori că am un mod de a gîndi prea extravagant... Dar nu... Nu sînt decît un observator atent al lumii... Iată, de pildă, chiar pe această terasă... aparent nevinovată, calmă... Dumneata știi, îți poți închipui, că de fapt aici se petrec... lucruri groaznice? (*Pauză. A renunțat la jocul cu degetele și îl privește grav pe* BĂRBATUL TĂCUT.)

BĂRBATUL TĂCUT

(*Își fixează privirile pe fața* DOMNULUI BRUNO.)

BRUNO

(Reluînd persuasiv și grav.) Dumneavoastră știți, vă puteți închipui, vă puteți i-ma-gi-na că aici, chiar aici, acum, în acest moment, pe acest fond de asfințit de soare, se petrec lucruri înfiorătoare, odioase ? Ei ? Vă puteți imagina că aici, chiar în

acest moment, se pun la cale mîrșăvii, crime, violuri, linșaje, lovituri sub centură ? Ei ? *(Pauză. Își șterge fruntea de sudoare.)* Da, știu... Vă vine greu să mă credeți... Nu vreți să mă credeți. Dar, domnule, vă dau fapte ! Vă pot da fapte ! Argumente clare ! Vreți fapte ? Iată, să-i luăm, de pildă, pe cei doi bărbați de la masa din colț. Să ne gîndim puțin la ei. Îl vedeți pe cel bătrîn ? Nu-i așa că pare un om respectabil ? Dar tînărul ? Nu-i așa că are un ochi de șobolan ? Ei ? Ce credeți că fac cei doi acolo ? Credeți că au venit să privească asfințitul ? Credeți că au venit să bea o bere ? Ei ? Nicidecum ! Eroare ! O gravă eroare ! Sînt niște prefăcuți ! Își zîmbesc unul altuia și se prefac că discută. Sper să nu fiți atît de naiv încît să vă închipuiți că ei chiar discută... Nuuu... Sînt niște canalii... Niște împuțiți. Dacă ați avea bunăvoința de a întoarce capul, brusc, spre ei, i-ați putea surprinde șușotind. Da ! Șu-șo-tind ! Sînt doi avortoni nenorociți, două otrepe. De la începutul serii îi privesc și vă jur că ceea ce vă spun e perfect întemeiat. Da... Cei doi trag cu urechea... Ascultă ce vorbim, domnule ! Deși nu înțeleg absolut nimic din discuția noastră, continuă să tragă cu urechea. Sînt absolut sigur că în momentul acesta au și intrat în panică. Se tem că i-am descoperit, deși, drept să vă spun, nu intenționez să le arăt că i-am descoperit. Am să-i las să-și secrete tot veninul... Să ardă... Uah ! *(Pauză. Își toarnă bere și bea.)*

BĂRBATUL TĂCUT

(*Imperceptibil, privirea sa trece de pe fața lui* BRUNO *în gol.*)

BRUNO

(Ușor obosit de tiradă și bere.) Domnule... Sper că ceea ce am discutat să rămînă între noi. Eu, domnule, contez pe discreția dumneavoastră... Pentru că eu, domnule, v-aș putea spune cîteva lucruri uluitoare. V-aș putea povesti cîteva întîmplări groaznice. V-ar îngheța sîngele în vene. Da !... Domnule... Nu fiți naiv... Dumneavoastră credeți că cei doi sînt într-adevăr niște nemernici ? Ei bine, nu trebuie să spunem nici da, nici nu... Pînă ce nu ne luăm un punct de referință. Da, cei doi sînt niște nemernici în raport cu noi. Dar, și aici dați-mi voie să vă pun în gardă, cei doi sînt niște îngerași în raport cu perechea aceea de îndrăgostiți care stă în spatele meu și se soarbe din ochi încă de la venirea noastră. Ei bine, mă veți crede nebun ! Mă veți crede un Ali-Baba care inventează povești ! Dar nu ! Lucrurile sînt clare. Am, și aici regret că nu pot fi modest, o extraordinară capacitate de a percepe adevărul. Dumneavoastră credeți că cei doi îndrăgostiți sînt într-adevăr ceea ce par ? Să nu faceți o asemenea greșeală ! Să nu vă încredeți niciodată în primele impresii ! Pentru că sînt false, domnule ! Sînt false ! Aflați de la mine că cei doi îndrăgostiți

sînt niște criminali notorii! Sînt asasinii noștri, ai oamenilor cinstiți, care bem bere și schimbăm cîteva vorbe... Dumneavoastră credeți că ei se privesc într-adevăr în ochi? Greșeală! Grosolană greșeală! Nu vor decît să ne înșele. Nu vor decît să aibă un paravan în plus ca să ne poată pîndi și ca să poată unelti împotriva noastră... Da!

BĂRBATUL TĂCUT

(*Își privește paharul cu bere.*)

BRUNO

(Înrăit.) Mă veți întreba acum dacă nu cumva sînt nebun. Dacă nu cumva am morbul persecuției. Nicidecum, domnule. Vă spun categoric, nicidecum. Doar atît că eu, față de toți ceilalți, posed o calitate în plus: eu știu! Eu anticipez. Ei bine, credeți că îndrăgostiții ne pîndesc pe noi? Pe noi? Așa credeți? Eroare! Gravă eroare! Eroare fatală! Noi le sîntem total indiferenți. I-am putea chiar invita la masa noastră. Am putea petrece cu ei o seară frumoasă. Da, ar putea fi chiar agreabili și de bun-simț. Pentru că nu pe noi ne pîndesc ei. Nu! Ei nici măcar nu știu de existența noastră. Nici măcar nu le atragem atenția. Ei? Cred că v-ați dat seama... Toate simțurile lor, concentrate la maximum, sînt îndreptate spre cei doi bărbați de la masa din colț, bătrînul și tînărul, care sînt în mod real dușmanii noștri

direcţi, adică cei care ne pîndesc în mod real pe noi. Vedeţi ? Vedeţi cît de subtile, cît de ciudate şi uneori cît de pasionante sînt toate aceste lucruri ? Toate aceste relaţii ? *(Pauză. Bea.)* Dar de chelner ce părere aveţi ? Aş dori o părere sinceră, o părere simplă şi sinceră... Nu-i aşa că pare amabil ? Nu-i aşa că e curăţel ? Nu-i aşa că zîmbeşte ? Ei ? Domnule ! Stimate domn ! Nu te lăsa înşelat ! Nu te lăsa dus în eroare ! Crezi că pentru noi zîmbeşte el ? Crezi că pentru noi stă acolo, în colţul său, îmbrăcat la patru ace, gata să vină la orice semn ? Ei ?... Eroare ! Gravă eroare ! Fatală eroare ! Răspunsul e unul singur : nu ! Şi dacă răspunsul e nu, va trebui să ne întrebăm : cine e el ? Cui serveşte ? Ce interese reprezintă ? Domnule ! Aceste întrebări sînt ele însele nişte răspunsuri ! Domnule, acest om amabil şi bine îmbrăcat, care ne aduce bere, este un monstru... Da ! Nu greşesc... Un veritabil monstru ! Este un munte de ticăloşie şi perfidie ! Este un cioclu, o gînganie ordinară ! Are un suflet murdar şi josnic şi o inimă neagră, din care picură o zeamă slinoasă şi urît mirositoare ! Căci, stimate domn, chelnerul este cel care îi pîndeşte pe toţi... El e capul... în care... *(o uşoară tuse)* se întîlnesc... *(mari eforturi spre a-şi duce la bun sfîrşit fraza)* toate in-forma-ţi-i-le... şi toate subtilităţile... *(aproape urlînd)* toate codurile şi toate semnalele... toate nu-anţele şi toate da-tele problemei... *(Pauză. Bea şi gîfîie. Un scurt moment de refacere a puterilor.)*

BĂRBATUL TĂCUT

(*E tot mai interesat de fața de masă pe care o mîngîie.*)

BRUNO

(*Reluare lentă.*) Domnule... Stimate domn... Acum cred că ți-ai dat seama... că aceasta nu este o berărie... Nu, nu... Nu e un loc de agrement. Nu! E chiar mai rău. E mai rău decît un loc de perdiție... E un haos! Este un loc în care oamenii învață să cadă în haos! Este un loc în care oamenii învață umilința, mîrșăvia și durerea! Da! Căci nu trebuie să uităm un lucru: toți clienții sînt la fel de mîrșavi. Dumneavoastră credeți că acele persoane care au stat aici, chiar la masa noastră, înainte de a veni noi, au fost ceea ce au părut să fie? Asta credeți? Eroare! Fatală eroare! Trebuie să pătrundeți cu gîndul, cum să vă spun, ceva mai profund. Mai larg și mai profund. Domnule! Pot să vă jur cu mîna pe inimă că, adineauri, la masa noastră au stat doi veritabili ucigași. Domnule! Chiar aici, la masa noastră, s-a pus la cale o crimă! Chiar aici, șezînd pe scaunele pe care noi ședem acum, ucigașii au stabilit detaliile crimei. Chiar aici, cu coatele pe această față de masă, și-au ales instrumentele crimei și s-au oprit asupra victimei. Chiar aici, privindu-se în ochi și sorbind bere, poate chiar din aceste pahare, au stabilit ora și locul crimei! Da! Și-au scuturat scrumul țigărilor chiar în

această scrumieră, hotărînd cîte lovituri să dea victimei. Au rîs chiar aici, în aerul pe care îl respirăm, şi dacă sînteţi mai atent, veţi sesiza că aerul mai vibrează încă. Da! Vibrează de rîsul celor doi ucigaşi, de hohotele diabolice ale celor doi ucigaşi! Nu ştiu dacă vă place sau nu să mergeţi pînă în pînzele albe cu o demonstraţie, dar eu aş spune că sînt calde încă scaunele pe care au stat, adineauri, cei doi criminali! Priviţi bine această faţă de masă: chiar în dreptul paharului dumneavoastră veţi zări o cută. Vă jur că unul din ucigaşi a făcut-o, în timp ce se juca nervos cu pachetul de ţigări. Sau, pentru a fi şi mai evident, să privim această minusculă pată din dreptul paharului meu. Aş putea să pariez unul la un milion că nemernicul care a stat aici a făcut-o, în timp ce sorbea nerăbdător din bere. *(Pauză. El însuşi bea.)* Ei, domnule? Cum vă simţiţi după toate aceste dezvăluiri? Cum vi se pare acum berăria? Dar terasa? Dar asfinţitul? Ei? Vă mai vine să vorbiţi despre toamnă, despre natură? Ei? Stimate domn! Ceea ce v-am spus pînă acum nu e încă nimic. Mă înţelegeţi? Nu e încă nimic... Sau, în fine, o infimă parte. O prea mică parte. Adevărul abia de aici începe. Grozăvia, murdăria şi groaza abia de aici încep. Credeţi că toţi aceşti oameni îşi urmează doar un destin personal şi cu asta, basta? Credeţi că profesia bătrînului este aceea de a pîndi, indiferent pe cine, iar profesia celor doi îndrăgostiţi este

aceea de a-i pîndi pe pînditori ? Credeți că drăguțul de chelner e doar un simplu om care le știe pe toate, dar care nu face nimic ? Credeți că cei doi criminali au libertatea de a ucide pe cine vor ? Credeți că cei doi pînditori pot pîndi pe cine poftesc ? Da ? Credeți că toți cei care s-au perindat de azi-dimineață pe aici au fost numai șarlatani, pînditori, hoți de buzunare, lingușitori, criminali, etcetera... etcetera ? Credeți că toți aceștia au trecut pur întîmplător pe aici și că acum își văd de treburile lor, relaxați și mulțumiți ca după o bere ? Nu ! Nuu ! Ar fi o eroare ! Să nu credeți așa ceva ! Priviți-i mai bine. Unii se salută politicos. Alții trec indiferenți, unii zîmbesc, alții se grăbesc, unii discută, alții par morocănoși. Nu-i așa că la prima vedere ai impresia că sînt doar oameni, simpli oameni obișnuiți ? Nu ? Ei bine, stimate domn, vă rog să rețineți poate cea mai dură fațetă a adevărului. Toți acești oameni sînt regizați ! Fiecare pas de-al lor este condus de undeva din umbră... Fiecare gest de-al lor a fost bine cumpănit și bine gîndit. Atunci cînd se salută, o fac pentru că așa cer regulile jocului. Atunci cînd își pun masca indiferenței pe figură și trec pur și simplu unii pe lîngă alții, o fac pentru că așa li s-a ordonat. Dacă se așază aici și beau o bere – nu e voia lor. Dacă cei doi îndrăgostiți se privesc în ochi și se sărută, fiți siguri că așa cere scenariul. Dacă unul din ei își aprinde o țigară, fiți sigur că așa s-a considerat că e mai bine. Atunci cînd

chelnerul ne zîmbeşte – a primit ordin să ne zîmbească. Atunci cînd nu ne zîmbeşte – a primit ordin să nu ne zîmbească. Dacă sîntem pîndiţi în chip grosolan, astfel încît să ne dăm seama din primele momente, fiţi convins că aşa li s-a părut LOR că e mai bine. Dacă sîntem pîndiţi fără să ne dăm seama de acest lucru, se respectă, iarăşi, nişte instrucţiuni. Chiar şi atunci cînd sîntem lăsaţi în voia noastră, se respectă un anumit moment al scenariului. Toate clipele noastre de libertate au fost prevăzute în chip minuţios. Toate reacţiile noastre, toate răspunsurile şi întrebările noastre au fost prevăzute. Chiar şi această discuţie pe care o purtăm noi, acum, a fost anticipată şi are undeva, prin arhivele lor, un model. Da, domnule. Toţi cei pe care îi vedeţi, consumatori, chelneri, îndrăgostiţi, dame bine ieşite la plimbare, hamali veniţi să bea în grabă o bere, fete drăguţe care ne fac cu ochiul de la colţul străzii, eroi şi eroine, nu sînt ceea ce par. Nu. Nu sînt decît rotiţele unui angrenaj imens, ale unui mecanism uriaş care îi comandă şi pe care îl deservesc. Da, domnule! Acesta e adevărul. Credeţi-mă! Iată, am lacrimi în ochi... În acest moment, cînd sînt silit să vă mărturisesc un adevăr atît de crud... Dar... toţi... toţi... nu sînt decît elementele secundare ale complotului... Da! Acesta e cuvîntul! Elementele uriaşului complot pus la cale – împotriva cui nu se ştie încă... (*Spre final este abătut, aproape plîngăreţ. Îşi soarbe din bere, se*

șterge de sudoare. BĂRBATUL TĂCUT, *dacă regizorul consideră că e bine, poate, în acest punct al istoriei, să tragă un gît de bere. Dacă e s-o facă, s-o facă în felul unui automat, al unui mecanism bine reglat. Apare* BĂIATUL CARE VINDE FLORI.)

BĂIATUL CARE VINDE FLORI

(*Către* BRUNO.) Bună seara, domnule! Nu cumpărați flori pentru acasă?

BRUNO

Nu.

BĂIATUL CARE VINDE FLORI

(*Către* BĂRBATUL TĂCUT.) Bună seara, domnule! Nu cumpărați flori pentru acasă?

BĂRBATUL TĂCUT

(Dacă regizorul consideră că e bine, personajul poate rosti în acest punct singurul cuvînt din toată piesa.) Nu.

(BĂIATUL CARE VINDE FLORI *pleacă. În timpul care s-a scurs, cerul s-a întunecat treptat. Această lăsare a serii va continua pe fondul următoarelor replici.* DOMNUL BRUNO *reia, mai energic decît oricînd.)*

BRUNO

Vedeți? Vedeți? Pînă și acest băiat care vinde flori, cu obsesia lui că noi am cumpăra flori, nu e decît o diversiune. E o întrerupere programată, s-a considerat că e mai bine ca la un anumit moment să fiu întrerupt! A fost gîndită, a fost

programată, poate ca să am răgazul să-mi trag răsuflarea, poate pentru a mă îndîrji şi mai mult. Pentru că eu, domnule, sînt hotărît să merg pînă la capăt! Pentru că eu, domnule, fac parte din acea categorie de oameni care merge pînă la capăt. Pentru că eu, domnule, am hotărît să dezvălui totul. Intenţionez să ajung pînă la cauze. Pentru că, stimate domn, aici e punctul cel mai delicat: cauzele. Pentru că marea întrebare care se pune este: DE CE? De ce toată această mascaradă? De ce toată această maşinărie gigantică? Încotro a pornit? Împotriva cui? Cine a pus-o în mişcare şi cine o poate opri? Ei? Vedeţi? Aici sînt problemele cele mai delicate. Cui serveşte această diabolică instalaţie de măcinat nervi? CUI PRODEST? Domnule, fiţi bărbat! S-ar putea să aflaţi lucruri groaznice. S-ar putea să aflaţi că nu serveşte nimănui. Că este artă pură. Că este artă pentru artă. Că este pură dragoste pentru hilar şi pentru morbid. Că nu este nimic altceva decît emoţia pură în faţa macabrului. Este aplecarea spiritului spre grotesc, este cultivarea plăcerii din faţa grotescului şi trăire integrală a fricii. Pentru că, domnule, fructele cele mai preţioase ale acestei maşinării monstruoase nu sînt nici sutele de cadavre pe care le lasă în urmă şi nici sutele de minţi răvăşite. Nu. Cel mai superb efect al ei, cel mai perfect fruct al ei este FRICA! Da, domnule, FRICA! Această maşinărie uriaşă produce frică. Este programată, este gîndită, inventată să producă

FRICA. Da, domnule. Frica este produsul ei cel mai curat, cel mai pur, mai luminos și mai important. FRICA este, dacă îmi dați voie să mă exprim așa, simbolul și esența acestei mașinării. Pentru că spiritul nostru, domnule, trăiește din frică. Pentru că noi, domnule, noi, specia umană, ne-am pervertit atît de mult, încît nu mai putem trăi fără acest ingredient, care este FRICA. Pentru spirit, stimate domn, FRICA este mai necesară decît aerul pentru plămîni și hrana pentru stomac. Dacă-mi dați voie să încerc o definiție, nu sîntem decît simple viețuitoare care se hrănesc cu frică. Ne-am obișnuit atît de mult să savurăm, să consumăm, să cochetăm cu frica, încît astăzi, fără ea, am fi pierduți. Ne-am dezumfla ca niște manechine oarbe și ne-am scufunda în întuneric. Numai frica ne mai ține în viață. Numai frica ne mai păstrează, nealterată, energia de a trăi. Numai frica ne mai face potenți și curajoși, numai frica ne mai oferă suficiente elemente de divertisment pentru a nu muri de plictiseală și pentru a ne renega spiritul și a avea puterea de a o lua în fiecare zi de la început. Așadar, domnule, nu mai aveți nici o îndoială că tot ce spun vine dintr-o atentă argumentare și mă veți crede cînd voi afirma că tot acest uriaș mecanism diabolic, de pîndă și suspiciune, de complot și crimă, este absolut necesar. Mai mult decît atît, el este aproape un act de filantropie socială, pentru că, stimate domn, dacă o minte ilustră nu s-ar gîndi la nevoile

noastre, nu ştiu ce s-ar alege din noi. *(Pauză. Bea din nou. E concentrat şi poartă pe figură semnul revelaţiei.)*

BĂRBATUL TĂCUT

(*Priveşte în gol. Apoi, treptat, tot mai atent, spre* DOMNUL BRUNO.)

BRUNO

(Cu eforturi vizibile de a-şi suporta pînă la capăt propria-i sinceritate.) Stimate domn... Priviţi-mă acum, un moment, pe mine... Priviţi-mă în ochi. Rămîneţi aşa, cu ochii aţintiţi pe faţa mea. Spuneţi-mi, vă rog, dar cît se poate de sincer : cine sînt eu ? Ce sînt eu ? Ce fac eu aici ? Oare nu sînt decît un simplu trecător care s-a oprit să bea o bere ? Oare nu sînt decît un simplu băutor de bere care s-a oprit să bea o bere ? Şi s-a lăsat strivit de propriile sale consideraţii asupra berăriei ? Oare nu sînt decît o victimă a mecanismului infernal de care v-am vorbit ? Pentru că eu, nu-i aşa ?, par o victimă. Pentru că eu, nu-i aşa ?, par un revoltat. Par a fi profund nemulţumit de această degradare a spiritului uman şi de nevoia lui de a trăi din frică. Pare că sînt pornit cu toată fiinţa mea împotriva acestui mecanism grandios care produce frica – principala hrană a spiritului. Poate că acest mecanism ar trebui să producă libertate şi să educe spiritul pentru a consuma

libertate. Nu-i așa, pare că sînt profund afectat că lucrurile nu se produc astfel ?! Nu-i așa ? Par un simplu trecător care a aflat adevărul și par profund indignat de cele aflate. Nu ? Ei bine, domnule, nu vă lăsați dus în eroare ! Nu ! Pentru că ar fi o eroare să credeți că eu sînt ceea ce par a fi. Ar fi o teribilă greșeală. Fatală ! Grosolană greșeală ! Priviți-mă bine ! Priviți-mă în ochi ! Domnule ! Stimate domn ! Nu vă lăsați înșelat ! Nu sînt ceea ce par. Aș putea spune că – dimpotrivă – sînt cu totul altceva ! Domnule ! Eu... *(își trage respirația)* sînt însuși diavolul ! Sînt mult mai rău și mai perfid decît toți ceilalți, sînt mai rău și mai crud chiar și decît cei doi criminali care au stat la masa noastră. Domnule ! Eu nu numai că fac parte din mecanismul de producere a fricii, dar pot spune că sînt chiar inițiatorul ei, sufletul ei, sufleurul ei ! Slujitorul ei fanatic și credincios ! Sînt cel care o adulează și o îngrijește, o perfecționează și o cultivă. Domnule ! Uitați-vă ! Sînt creatorul acestei mașini ! Sînt stăpînul ei, sînt cel care o adulează și o îngrijește, o perfectează și o cultivă. Sînt stăpînul ei, sînt cel care îi comandă mișcările și-i alege victimele. Sînt componenta ei numărul unu, sînt cel care o poate opri, dar o face pe zi ce trece să funcționeze mai bine, sînt inventatorul ei anonim, sînt cel care ține degetul pe butonul roșu, butonul care înseamnă totul. Da ! Știu că ceea ce vă spun vi se pare de necrezut, fabulos, de neconceput. Nu vă vine să credeți că

această autodemascare este posibilă. Nu vă vine să credeţi că omul care vă era confesor şi aproape prieten v-a devenit duşmanul numărul unu şi că apoi, cu totul şi cu totul împotriva legilor luptei, v-a depus armele la picioare. Dar, domnule, să nu credeţi cumva că această predare a armelor e reală. Nu! Să nu credeţi că această deconspirare vine dintr-o iluminare a conştiinţei mele ori dintr-o criză sufletească, ori dintr-o remuşcare, ori dintr-o singurătate. Nu! Domnule! Această autodemascare vine şi ea tot din răutate. Vine din perfidie, din ură şi din frică! Să nu credeţi că v-am făcut o confesiune dezinteresată. Nu! Această autodemascare, această confesiune, acest teribil joc cu cărţile pe faţă nu este decît o altă faţetă a vicleniei şi a geniului meu pus în slujba răului principial şi a răutăţii principiale. Este poate cea mai subtilă manevră la care am ajuns pînă acum, este cea mai distilată metodă de a produce frică, din toate cîte am inventat pînă acum. *(Soarbe din bere cu o grimasă de respingere. Îşi aprinde o ţigară. Pauză.)*

BĂRBATUL TĂCUT

(*Din acest moment, dă semne tot mai vizibile de plictiseală şi de somn. Cască, îşi întinde picioarele sub masă etc.*)

BRUNO

(Priveşte în jur. Consumatorii au plecat pe rînd. S-a înserat. Personajele principale au rămas singure

pe terasă.) Dar... domnule... autodemascarea mea, dacă îmi dați voie să o numesc așa, nu se oprește aici. Pentru că, stimate domn, dincolo de mine se află adevărul. Pentru că, dați-mi voie să mă exprim așa, dincolo de mine se află necunoscutul. Pentru că eu însumi, aparent stăpîn pe întreg mecanismul și posesorul deplin al puterii, nu sînt decît un pion. Nu-i așa că tot ce vă spun e uluitor, de necrezut ? Nu-i așa că nu v-ați închipuit o singură clipă că dincolo de mine poate exista o putere mai înaltă ? Da, domnule. E uluitor, dar e adevărat. Deși în mintea mea se află toate cheile problemei, n-ar fi niciodată suficiente pentru a rezolva problema. Eu nu sînt decît diavolul. Dincolo de mine se află DIABOLICUL. Eu sînt instrumentul răului, dar RĂUL însuși, confuz și latent, se află în afara mea, într-un spațiu atît de discret, încît nu știu dacă îl voi putea distinge vreodată. Eu sînt cel care produce frica, dar sensul acestei operațiuni mă depășește. Eu știu doar că inima mea e plină de ură și că nu mă pot stăpîni fără să produc frică. Dar cel care îmi strecoară cu pipeta, zi de zi, în inimă picături de ură se află, evident, dincolo de mine. El e adevărata forță. El este adevăratul geniu, cel care, prin milioane de fire subtile, se joacă tot timpul cu mine și-mi inoculează voința sa. Eu am inventat mecanismul de produs frică. El a inventat însăși frica. Eu execut, e drept, în mod genial, comenzile, el este geniul care comandă. Eu proliferez mecanismele

de produs frică, el proliferează ura şi perfidia din mine. Eu sînt cel care loveşte în pieptul victimei, el este cel care, din balconul casei sale, îmi corectează mişcarea şi o face eficientă. Eu sînt puternic, el este puterea însăşi. Eu înţeleg totul pînă la un punct, el supraveghează toate punctele pînă la care ajunge înţelegerea mea. Eu nu simt nevoia să cunosc tot adevărul, el însă îmi creează permanent adevăruri noi, precum şi nevoia de a nu le cunoaşte. Eu sînt murdar, perfid, vicios, crud, înfricoşător. El este MURDĂRIA însăşi, PERFIDIA însăşi, VICIUL însuşi, CRUZIMEA însăşi, FRICA însăşi. Domnule! Există cineva care se află dincolo de mine şi de puterea mea. Şi acela sînteţi DUMNEAVOASTRĂ!

(*Pauză.* DOMNUL BRUNO *va fi mai agitat ca oricînd.* BĂRBATUL TĂCUT *va fi tot mai puţin receptiv la tiradele* DOMNULUI BRUNO, *iar pe ultimele replici va adormi cu capul pe masă.*)

BRUNO

Da, domnule, dumneavoastră! V-am intuit din primul moment. Mai rău şi mai perfid decît mine nu poate fi decît omul care mă ascultă. Mai diabolic şi mai periculos decît mine nu poate fi decît cel care mă priveşte cu atenţie şi mă provoacă, discret şi subtil, să spun totul. Dumneavoastră, omul cinstit care vine să bea o bere,

sînteți adevăratul autor al răului. Dumneavoastră, care uneori priviți în gol, iar alteori mă fixați cu un zîmbet discret, sînteți adevăratul vinovat, răul însuși, perfidia însăși, marele scamator și principalul vinovat al măcelului, marea mînă criminală, însăși lipsa de scrupule și pervertirea însăși. Sînteți, da, marele vinovat, autorul tuturor crimelor și mîrșăviilor, sînteți, dincolo de minciună și dezmăț, cauza minciunii și a dezmățului. Da! Dumneavoastră, care mă priviți chiar în acest moment în ochi, sînteți cauza fundamentală a dramei. Sînteți fructul care produce otravă, sînteți însăși otrava care pătrunde prin toate mințile, care sufocă idealurile și pervertește spiritele și specia purtătoare de spirit. Sînteți răul în persoană, urîtul în persoană, frica în persoană, urletul de durere al omului hăituit și surîsul sadic al celui care trăiește din urlete. Dumneavoastră, chiar dumneavoastră, sînteți mai mult decît un asasin, sînteți cel care a inventat crima. Sînteți crima însăși. Sînteți însuși sîngele șiroind din răni, sînteți sinteza tuturor rănilor care nu se închid niciodată, spiritul răului și esența răului, sînteți punctul demonic în care se întîlnesc urîtul și crima, minciuna și lașitatea, cruzimea și incestul, ura și hohotul de rîs. Da, domnule. V-am recunoscut din prima clipă. Aveți acea înfățișare de om cinstit, care nu mă poate înșela. DUMNEAVOASTRĂ, OMUL CARE TACE, sînteți la rădăcina prăbușirii. Și mai sînteți și provocatorul acestei discuții, sînteți cel care a

provocat-o, deși o cunoștea pe de rost înainte ca ea să aibă loc. Aș putea spune că sînteți chiar cel care a vorbit. Pentru că eu, domnule, nefiind decît instrumentul, n-am făcut altceva decît să vă rostesc gîndurile...

(*În acest moment,* DOMNUL BRUNO *este întrerupt de mascații care se întorc de la carnaval; apropierea lor a fost marcată pe ultimele replici ale* DOMNULUI BRUNO*; sunetele unui flaut, loviturile unei tobe, rîsete și strigăte etc.;* BĂRBATUL TĂCUT *a adormit, dar* DOMNUL BRUNO *a continuat să-i vorbească și continuă să-i vorbească și pe larma produsă de personajele mascate; discursul nu va fi perceput în sală, dar frămîntarea* DOMNULUI BRUNO, *care și-a lăsat adevărurile fundamentale pentru acest moment, este elocventă; mascații pătrund, în sfîrșit, în scenă și, timp de cîteva minute, se desfășoară într-un adevărat delir carnavalesc: dansuri, tumbe, strîmbături, hohote, urlete; se reped asupra mesei, se rotesc în jurul ei, aprind lumînări și artificii, aruncă pungi de confetti, își agită cele mai ciudate instrumente muzicale; acest moment de aglomerație și defulare colectivă permite realizarea acelei* substituții de persoană *care dă efect finalului – dacă regizorul consideră că e cazul; mascații se vor îndepărta împingîndu-se, împleticindu-se și cărîndu-și prietenii beți în spate; în urma lor, terasa va arăta o cu totul altă față; a rămas o mizerie de neașteptat, hîrtii, fel de fel de cîrpe colorate, instrumente muzicale stricate, piese de*

vestimentație, picioroange etc. ; pe scenă e aproape întuneric ; chelnerul a stins aproape toate felinarele de pe terasă, cu excepția celui care se află în apropierea personajelor principale ; larma celor care s-au întors de la carnaval s-a îndepărtat, dar, din cînd în cînd, se mai aud răbufnirile lor violente ; DOMNUL BRUNO *și-a întrerupt definitiv discursul, pare chiar plictisit ; undeva, un ceas bate o oră incertă ;* DOMNUL BRUNO *se întinde, se dezmorțește, îl privește scîrbit pe* BĂRBATUL TĂCUT, *care pare a dormi fleașcă ; joacă darabana cu degetele pe masă ; cască ; se uită în pahar ; berea s-a terminat, țigările s-au terminat ; oftează.)*

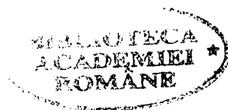
BRUNO

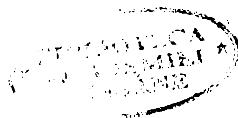
Domnule... Cred că e timpul să plecăm acasă...

*(*DOMNUL BRUNO *se ridică de pe scaun, face cîțiva pași, își agită mîinile, degetele, respiră puternic ; își ridică valiza ministerială și și-o așază pe masă ; o deschide larg și, în acest moment, valiza apare în toată mărimea ei, cu totul și cu totul imprevizibilă ;* DOMNUL BRUNO *se apropie de* BĂRBATUL TĂCUT *; îl caută sub bărbie, de unde îi scoate un dop ;* BĂRBATUL TĂCUT, *care nu e – sau care a devenit între timp – decît o păpușă de gumă, începe să fisîie ; pe măsură ce aerul iese din interior,* BĂRBATUL TĂCUT *se chircește și devine tot mai mic ;* DOMNUL BRUNO *îl ridică, îl agață de spătarul scaunului și începe să-l apese pentru a-l goli de aer ; apoi îl așază pe masă și-l împachetează ;*

mîinile și picioarele sînt aduse spre centru, apoi capul, urmează o îndoitură și, în sfîrșit, BĂRBATUL TĂCUT *este aruncat în geantă; cele două încuietori sînt pocnite scurt;* DOMNUL BRUNO *își ia pălăria, pelerina și geanta, mai trage o dată în piept aerul de seară și părăsește scena; pe fondul pașilor lui care se îndepărtează undeva, pe caldarîm, se mai aud vag rîsetele celor care s-au întors de la carnaval.)*

Cuprins

www.polirom.ro

Redactor: Mădălina Ghiu
Corector: Dan Sociu
Tehnoredactor: Radu Căpraru
Coperta: Angela Rotaru

Bun de tipar: mai 2007. Apărut: 2007
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iași, Tel. & Fax (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. Box 1-728, 030174
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA

Tiparul executat la Tipografia LIDANA, Suceava
Tel. 0230/517.518, 206147; Fax: 0230/206.268